

Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen 2011

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens skrivelse 2011/12:105 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen 2011 med tre följdmotioner och ett antal motioner från allmänna motionstiden 2011 som innehåller yrkanden som avser samarbetet inom Europeiska unionen.

Regeringens skrivelse 2011/12:105 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2011 täcker hela EU:s verksamhet och är tillbakablickande. Utskottet har, baserat på de motioner som har väckts om samarbetet inom EU, i betänkandet valt att fästa särskild uppmärksamhet på nio teman. Dessa teman är följande: utvidgningsprocessen, EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik samt bilaterala och regionala förbindelser, ekonomiska och finansiella frågor, rättsliga och inrikes frågor, sysselsättning och socialpolitik, jordbruks- och fiskepolitik, miljöfrågor, EU:s institutioner samt utbildning, kultur och idrott.

Utrikesutskottet har undersökt övriga utskotts intresse för att yttra sig över skrivelsen och de motioner som behandlas i anslutning till denna i fråga om det som avser deras respektive beredningsområden. Vidare har EU-nämnden getts tillfälle att yttra sig över skrivelsen. Åtta yttranden har inkommit: från finans-, justitie-, socialförsäkrings-, social-, kultur-, närings-, samt miljö- och jordbruksutskotten respektive EU-nämnden.

Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden och föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse 2011/12:105 till handlingarna.

I betänkandet finns 44 reservationer och två särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	5
Redogörelse för ärendet	9
Ärendet och dess beredning	9
Bakgrund	9
Skrivelsens huvudsakliga innehåll	10
Utskottet	11
Utvidgningsprocessen	11
Skrivelsen	11
Motionerna	11
EU-nämndens yttrande	12
Utskottets överväganden	12
EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik samt bilaterala och regionala förbindelser	14
Skrivelsen	14
Motionerna	14
EU-nämndens yttrande	18
Utskottets överväganden	18
Ekonomiska och finansiella frågor	27
Skrivelsen	27
Motionerna	27
Sammanfattning av finansutskottets yttrande	29
EU-nämndens yttrande	31
Utskottets överväganden	32
Rättsliga och inrikes frågor	34
Skrivelsen	34
Motionerna	34
Sammanfattning av justitieutskottets yttrande	35
Sammanfattning av socialförsäkringsutskottets yttrande	35
EU-nämndens yttrande	36
Utskottets överväganden	36
Sysselsättning och socialpolitik samt hälso- och sjukvård	38
Skrivelsen	38
Motionerna	38
Sammanfattning av socialutskottets yttrande	39
EU-nämndens yttrande	39
Utskottets överväganden	39
Jordbruks- och fiskepolitik	41
Skrivelsen	41
Motionerna	42
Sammanfattning av miljö- och jordbruksutskottets yttrande	42
EU-nämndens yttrande	43
Utskottets överväganden	43
Miljö- och energifrågor	44
Skrivelsen	44
Motionerna	45

Sammanfattning av miljö- och jordbruksutskottets yttrande	45
Sammanfattning av näringsutskottets yttrande i protokollsutdrag	46
EU-nämndens yttrande	46
Utskottets överväganden	46
EU:s institutioner	48
Skrivelsen	48
Motionerna	48
Utskottets överväganden	49
Utbildning, kultur och idrott	51
Skrivelsen	51
Motionerna	51
Sammanfattning av kulturutskottets yttrande i protokollsutdrag	52
Utskottets överväganden	52
Skrivelsen och övriga yrkanden	52
Reservationer	54
1. EU:s utvidgning, punkt 1 (SD)	54
2. EU:s utvidgning, punkt 1 (V)	56
3. EU som global aktör, punkt 2 (S)	56
4. EU som global aktör, punkt 2 (MP)	57
5. EU som global aktör, punkt 2 (SD)	58
6. EU som global aktör, punkt 2 (V)	66
7. EU och internationellt samarbete, punkt 3 (SD)	67
8. Området öster om EU, punkt 4 (SD)	69
9. Området söder om EU, punkt 5 (S)	70
10. Området söder om EU, punkt 5 (SD)	71
11. Området söder om EU, punkt 5 – motiveringen (V)	72
12. Västsahara, punkt 6 (MP, SD, V)	73
13. Motverka finansiella transaktioner till stöd för bosättningarna på Västbanken och i östra Jerusalem, punkt 7 (S, MP, V)	73
14. Finansiellt och ekonomiskt samarbete, punkt 8 (SD)	74
15. Finansiellt och ekonomiskt samarbete, punkt 8 – motiveringen (V)	77
16. EU:s flerårsbudget, punkt 9 (MP)	78
17. EU:s flerårsbudget, punkt 9 (SD)	79
18. EU:s flerårsbudget, punkt 9 – motiveringen (V)	80
19. Gemensamt europeiskt asylsystem, punkt 10 (S)	81
20. Gemensamt europeiskt asylsystem, punkt 10 (SD)	81
21. Gemensamt europeiskt asylsystem, punkt 10 – motiveringen (V)	82
22. Skatt på finansiella transaktioner, punkt 11 (S, V)	83
23. Skatt på finansiella transaktioner, punkt 11 (MP)	84
24. Skatt på finansiella transaktioner, punkt 11 (SD)	84
25. Mervärdesskatt för ideella föreningar, punkt 12 (SD)	85
26. Schengensamarbete, punkt 15 (SD)	85
27. Schengensamarbete, punkt 15 – motiveringen (V)	86
28. Sysselsättnings- och socialpolitik, punkt 16 (SD)	87
29. Sysselsättnings- och socialpolitik, punkt 16 (V)	90
30. Sexuell läggning och könsidentitet, punkt 17 (MP, V)	91
31. Starka kollektivavtal, punkt 18 (S)	92

32. Starka kollektivavtal, punkt 18 (SD)	93
33. Starka kollektivavtal, punkt 18 – motiveringen (V)	94
34. Patientrörlighetsdirektivet, punkt 19 (S)	95
35. Patientrörlighetsdirektivet, punkt 19 – motiveringen (V)	95
36. Vissa jordbrukspolitiska frågor m.m., punkt 20 (S)	96
37. Vissa jordbrukspolitiska frågor m.m., punkt 20 (MP, V)	97
38. Vissa jordbrukspolitiska frågor m.m., punkt 20 (SD)	98
39. Aktivt miljö- och klimatsamarbete, punkt 21 (S, MP, V)	99
40. Aktivt miljö- och klimatsamarbete, punkt 21 (SD)	101
41. Öppenhet och insyn, punkt 22 (MP, SD, V)	102
42. Europaparlamentets säte, punkt 23 (MP, V)	103
43. Utbildningsfrågor, punkt 24 (SD)	104
44. Samarbete om kultur och idrott, punkt 25 (SD)	105
Särskilda yttranden	107
1. Västsahara, punkt 6 (SD)	107
2. Västsahara, punkt 6 (S)	107
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	108
Skrivelsen	108
Följdmotionerna	108
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011	114
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 26	117
<i>Bilaga 3</i>	
Finansutskottets yttrande	118
<i>Bilaga 4</i>	
Justitieutskottets yttrande	145
<i>Bilaga 5</i>	
Socialförsäkringsutskottets yttrande	152
<i>Bilaga 6</i>	
Socialutskottets yttrande	162
<i>Bilaga 7</i>	
Kulturutskottets yttrande	167
<i>Bilaga 8</i>	
Miljö- och jordbruksutskottets yttrande	169
<i>Bilaga 9</i>	
Näringsutskottets yttrande	193
<i>Bilaga 10</i>	
EU-nämndens yttrande	194

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. EU:s utvidgning

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del, 2011/12:U18 yrkandena 8–12, 2011/12:U204 yrkande 9, 2011/12:U229 yrkande 2 och 2011/12:U315 yrkande 54.

Reservation 1 (SD)

Reservation 2 (V)

2. EU som global aktör

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del, 2011/12:U18 yrkandena 4, 13–20, 22–25, 30, 31 och 33, 2011/12:U245 yrkandena 1 och 16, 2011/12:U315 yrkandena 58 och 59 samt 2011/12:U335 yrkandena 1–4.

Reservation 3 (S)

Reservation 4 (MP)

Reservation 5 (SD)

Reservation 6 (V)

3. EU och internationellt samarbete

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del, 2011/12:U18 yrkandena 1–3 och 58 samt 2011/12:U315 yrkande 53.

Reservation 7 (SD)

4. Området öster om EU

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del, 2011/12:U18 yrkandena 26, 27 och 28, de båda senare i denna del, och 2011/12:U315 yrkandena 55 och 90.

Reservation 8 (SD)

5. Området söder om EU

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del, 2011/12:U18 yrkandena 27, 28, båda i denna del, och 29 samt 2011/12:U315 yrkande 56.

Reservation 9 (S)

Reservation 10 (SD)

Reservation 11 (V) – motiveringen

6. Västsahara

Riksdagen avslår motion 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del.

Reservation 12 (MP, SD, V)

7. Motverka finansiella transaktioner till stöd för bosättningarna på Västbanken och i östra Jerusalem

Riksdagen avslår motion 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del.

Reservation 13 (S, MP, V)

8. Finansiellt och ekonomiskt samarbete

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:U17 yrkandena 4 och 5 samt 2011/12:U18 yrkandena 5, 6, 21, 32, 34–37, 39, 48 och 64.

Reservation 14 (SD)

Reservation 15 (V) – motiveringen

9. EU:s flerårsbudget

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:U18 yrkandena 7, 60 och 61 samt 2011/12:U19 yrkandena 1–3.

Reservation 16 (MP)

Reservation 17 (SD)

Reservation 18 (V) – motiveringen

10. Gemensamt europeiskt asylsystem

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 13 och 2011/12:U18 yrkande 44.

Reservation 19 (S)

Reservation 20 (SD)

Reservation 21 (V) – motiveringen

11. Skatt på finansiella transaktioner

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 9, 2011/12:U18 yrkande 38 och 2011/12:U19 yrkande 7.

Reservation 22 (S, V)

Reservation 23 (MP)

Reservation 24 (SD)

12. Mervärdesskatt för ideella föreningar

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 3 och 2011/12:U18 yrkande 40.

Reservation 25 (SD)

13. Informationsutbytesavtal

Riksdagen avslår motion 2011/12:U17 yrkandena 6 och 7.

14. Multilateralt arbete med skatteavtal

Riksdagen avslår motion 2011/12:U17 yrkande 8.

15. Schengensamarbete

Riksdagen avslår motion 2011/12:U18 yrkandena 41–43 och 45.

Reservation 26 (SD)

Reservation 27 (V) – motiveringen

16. Sysselsättnings- och socialpolitik

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:U18 yrkandena 46, 47, 49, 50, 52–56 och 59, 2011/12:U207 yrkande 9 och 2011/12:A275 yrkande 2.

Reservation 28 (SD)

Reservation 29 (V)

17. Sexuell läggning och könsidentitet

Riksdagen avslår motion 2011/12:U204 yrkande 5.

Reservation 30 (MP, V)

18. Starka kollektivavtal

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 10 och 2011/12:U18 yrkande 51.

Reservation 31 (S)

Reservation 32 (SD)

Reservation 33 (V) – motiveringen

19. Patientrörlighetsdirektivet

Riksdagen avslår motion 2011/12:U17 yrkande 2.

Reservation 34 (S)

Reservation 35 (V) – motiveringen

20. Vissa jordbrukspolitiska frågor m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 11, 2011/12:U18 yrkandena 57 och 63, 2011/12:U19 yrkandena 4 och 5 samt 2011/12:U315 yrkande 19.

Reservation 36 (S)

Reservation 37 (MP, V)

Reservation 38 (SD)

21. Aktivt miljö- och klimatsamarbete

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 12, 2011/12:U18 yrkandena 62 och 65 samt 2011/12:U19 yrkande 6.

Reservation 39 (S, MP, V)

Reservation 40 (SD)

22. Öppenhet och insyn

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:U19 yrkandena 9 och 10 samt 2011/12:U315 yrkande 57.

Reservation 41 (MP, SD, V)

23. Europaparlamentets säte

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:U19 yrkande 8 och 2011/12:U315 yrkande 60.

Reservation 42 (MP, V)

24. Utbildningsfrågor

Riksdagen avslår motion 2011/12:U18 yrkandena 66–69.

Reservation 43 (SD)

25. Samarbete om kultur och idrott

Riksdagen avslår motion 2011/12:U18 yrkandena 70 och 71.

Reservation 44 (SD)

26. Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

27. Skrivelse 2011/12:105

Riksdagen lägger skrivelse 2011/12:105 till handlingarna.

Stockholm den 26 april 2012

På utrikesutskottets vägnar

Sofia Arkelsten

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sofia Arkelsten (M), Urban Ahlin (S), Walburga Habsburg Douglas (M), Christian Holm (M), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Fredrik Malm (FP), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S), Bodil Ceballos (MP), Désirée Pethrus (KD), Julia Kronlid (SD), Hans Linde (V), Ulrik Nilsson (M), Désirée Liljevall (S), Ismail Kamil (FP) och Staffan Danielsson (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 8 mars 2012 om skrivelse 2011/12:105 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2011, vilken bordlades av kammaren den 15 mars 2012. Motionstiden löpte ut den 30 mars 2012. Tre följdmotioner väcktes.

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens skrivelse 2011/12:105 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2011 med tre följdmotioner och ett antal motioner från allmänna motionstiden 2011 som innehåller yrkanden som avser samarbetet inom Europeiska unionen.

Regeringens skrivelse 2011/12:105 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2011 täcker hela EU:s verksamhet och är tillbakablickande. Utskottet har, baserat på de motioner som har väckts om samarbetet inom EU, varav flera är framåtblickande, i betänkandet valt att fästa särskild uppmärksamhet vid nio teman. Dessa teman är följande: utvidgningsprocessen, EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik samt bilaterala och regionala förbindelser, ekonomiska och finansiella frågor, rättsliga och inrikes frågor, sysselsättning och socialpolitik, jordbruks- och fiskepolitik, miljöfrågor, EU:s institutioner samt utbildning, kultur och idrott.

Utrikesutskottet har undersökt övriga utskotts intresse för att yttra sig över skrivelsen och de motioner som behandlas i anslutning till denna i fråga om det som avser deras respektive beredningsområden. Vidare har EU-nämnden getts tillfälle att yttra sig över skrivelsen. Åtta yttranden har inkommit: från finans-, justitie-, socialförsäkrings-, social-, kultur-, närings- samt miljö- och jordbruksutskotten respektive EU-nämnden. Yttrandena refereras i betänkandet i de delar dessa har bäring på utrikesutskottets överväganden, men återges också i sin helhet i bilagorna 3–10 i betänkandet.

Bakgrund

Enligt 10 kap. 2 § riksdagsordningen ska regeringen fortlöpande informera riksdagen om vad som sker inom ramen för samarbetet i Europeiska unionen och varje år till riksdagen lämna en skrivelse med en berättelse om verksamheten i Europeiska unionen. Med skrivelse 2011/12:105 har regeringen lämnat den avsedda redogörelsen för 2011 till riksdagen.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen redogör regeringen för verksamheten i Europeiska unionen under 2011 i enlighet med 10 kap. 2 § riksdagsordningen. Skrivelsen är en övergripande beskrivning av Europeiska unionens utveckling och förbindelser med omvärlden, det ekonomiska och sociala samarbetet, det rättsliga och inrikes samarbetet samt unionens institutioner. Den tar upp beslut och händelser i unionen och redovisar bredden i unionens frågor utifrån arbetet i rådets olika sammansättningar.

Utskottet

Utvidgningsprocessen

Skrivelsen

I skrivelsen redogör regeringen för utvidgningsprocessen (s. 39–45). Regeringen framhåller att utvidgningen är en av EU-samarbetets största framgångar och har medverkat till stärkandet av Europas säkerhet, ekonomiska utveckling och stabilitet. Att utvidgningen fortsätter är strategiskt viktigt för EU som helhet, inte minst för unionens kapacitet att bemöta globala utmaningar. Sverige har under året värnat bevarandet av utvidgningens principer och att unionens åtaganden fullföljs. Under året avslutades de tekniska förhandlingarna med Kroatien, som den 9 december tillsammans med EU:s medlemsstater undertecknade anslutningsfördraget.

Motionerna

I kommittémotion *2011/12:U315 (S) yrkande 54* och i kommittémotion *2011/12:U17 (S) yrkande 1* argumenterar Socialdemokraterna för att EU:s utvidgning måste fortsätta. Alla europeiska länder som lever upp till kraven på medlemskap ska kunna bli medlemmar i EU. EU:s utvidgning har varit framgångsrik, och Socialdemokraterna stödde en fortsatt utvidgning. Den har främjat demokratisk och ekonomisk utveckling. Sverige bör stödja nödvändiga reformer i Turkiet och de andra kandidatländerna för att de ska kunna bli EU-medlemmar när de vill och när de uppfyller de uppställda kriterierna.

I kommittémotion *2011/12:U18 (SD) yrkande 8* vill Sverigedemokraterna att regeringen, i ljuset av kommissionens utvidgningsstrategi, ska ta initiativ till att ha en djupgående debatt om konditionalitet i samband med anslutningsförhandlingar. I *yrkande 9* förordas att samtliga förhandlingsområden där Kroatien har uppvisat brister ska åtgärdas, för att stå i paritet med övriga medlemsstater, innan Kroatien blir fullvärdig medlemsstat i EU. I *yrkande 10* vill Sverigedemokraterna, med anledning av bl.a. Turkiets storlek och geografiska belägenhet, att anslutningsförhandlingarna med Turkiet avbryts för att inte återupptas. I *yrkande 11* argumenterar Sverigedemokraterna för att kravet på visering för resande från Balkan ska återupprättas respektive behållas. Sverigedemokraterna menare vidare i *yrkande 12* att EU:s finansiella stöd till västra Balkan och Turkiet bör avslutas. Skattemedel ska inte gå till att finansiellt stödja utvidgningen av EU.

I kommittémotion *2011/12:U204 (V) yrkande 9* vill Vänsterpartiet att regeringen ska verka för att i Köpenhamnskriterierna skärpa kraven när det gäller hbt-personers rättigheter på så sätt att det av dessa uttryckligen framgår att ett medlemsland som diskriminerar hbt-personers rättigheter

inte kan bli medlem i EU. I den enskilda motionen 2011/12:U229 (FP) yrkande 2 vill motionären att homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter i EU:s kandidatländer och ansökarländer stärks.

EU-nämndens yttrande

EU-nämnden konstaterar att utvidgningsprocessen fortsatte och att EU beslutade att välkomna Kroatien som den 28:e medlemsstaten fr.o.m. den 1 juli 2013. Det fanns ett enigt stöd i nämnden vid samråd inför Europeiska rådets möte den 9 december 2011.

Utskottets överväganden

Utskottet vill betona att EU:s engagemang för utvidgningsprocessen gagnar såväl unionen som de länder som eftersträvar medlemskap. Detta klara budskap måste lyftas fram och förklaras tydligt för allmänheten för att öka förståelsen och stödet för utvidgningen. EU:s utvidgningsprocess bidrar till stabiliteten i Europa och till säkerheten och välbefindandet för befolkningen i Europa. Utskottet vill betona vikten av att motverka krafter, i ljuset av den ekonomiska krisen, som vänder sig bort från öppenhet och samarbete. Sverige måste fortsätta att vara en stark kraft för öppna samhällen, för ett öppet Europa och för en öppen värld.

Unionens åtgärder i internationella sammanhang, inklusive i utvidgningsprocessen, ska utgå från de principer som har legat till grund för dess egen tillblivelse, utveckling och utvidgning och som den strävar efter att föra fram i resten av världen: demokrati, rättsstaten, de mänskliga rättigheternas och grundläggande friheternas universalitet och odelbarhet, respekt för människors värde, jämlikhet och solidaritet samt respekt för principerna i Förenta nationernas stadga och i folkrätten.

Utskottet erinrar om att EU:s grannskapspolitik och det östliga partnerskapet inte ska ses som en ersättning för medlemskap för de länder som berörs och som så småningom kan och vill söka medlemskap i EU. Utskottet anser att EU:s östliga partnerskap bygger på visionen att de östeuropeiska partnerländerna en dag ska kunna delta fullt ut i det europeiska samarbetet. Men ett närmande till EU innebär också att demokratiska principer, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer måste respekteras.

Utskottet ger sitt fortsatta stöd till EU:s förmedlemsskapsstöd (IPA¹) och välkomnar att arbetet med att effektivisera IPA har förts framåt under 2011. Utskottet noterar att kommissionen i KOM(2011) 647, som innehåller 2010 års rapport om det ekonomiska stödet för utvidgningen (IPA, Phare², Cards³, föranslutningsinstrumentet för Turkiet och övergångsmekanismen), för första gången gör en samlad årsrapport för de olika instrumenten för föranslutningsstöd. I rapporten tar kommissionen upp exempel på

¹ Instrument for Pre-Accession.

² The Programme of Community aid to the countries of Central and Eastern Europe.

³ Community Assistance for Reconstruction.

projekt som har genomförts under året för att förbereda länderna för EU-medlemskap. Under 2011 har många insatser fortsatt varit inriktade på att hantera följderna av den ekonomiska krisen. Även ökad anpassning av stödet till Europa 2020-strategin har varit en av prioriteringarna. I rapporten beskrivs även arbetet med att övergå från projektstöd till sektorsbaserat stöd som är tydligare kopplat till de politiska prioriteringarna för utvidgningen, något som även återspeglades i en översyn av de fleråriga planeringsdokumenten för stöd till de berörda länderna under 2010.

Reformtakten i Turkiet har avtagit betydligt under senare år. Turkiet har en lång väg kvar till EU-medlemskap. Av kommissionens översynsrapport framgår att kommissionen ser särskilt allvarligt på situationen för minoriteter, mediefrihet, pressfrihet och religionsfrihet. Turkiet får återkommande kritik i kommissionens översynsrapport för att landets kurdiska befolkning inte omfattas av grundläggande rättigheter. Likaså kvarstår bekymren med behandlingen av de kristna minoriteterna. Trots de senaste årens bakslag och att endast 1 av 35 kapitel har kunnat stängas i anslutningsprocessen vill utskottet betona att EU blir en starkare union såväl politiskt som ekonomiskt med ett demokratiskt Turkiet som medlem i framtiden. Utskottet understryker att en lösning av Cypernfrågan skulle påverka Turkiets EU-närmande positivt. Utskottet noterar förhandlingsprocessen som inleddes 2008 mellan de turk- och grekcypriotiska parterna för att lösa Cypernfrågan under FN:s överinseende. Samtidigt finns det också skäl att betona vikten av att EU agerar på ett sätt så att Turkiet upplever sitt medlemskap som en möjlighet.

Utskottet vill inom ramen för utvidgningsfrågan framhålla KOM(2011) 666 Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet – Strategi för utvidgningen och huvudfrågor 2011–2012. Bland utmaningarna lyfter kommissionen särskilt fram rättsstaten och reform av offentlig förvaltning, mediefrihet, regionalt samarbete, ekonomisk återhämtning samt energi- och transportfrågor.

Utskottet välkomnar att förhandlingarna om ett isländskt medlemskap i EU under 2011 har fortskridit i ett högt tempo och med goda resultat.

Det är utskottets förhoppning, i ljuset av domen om landets tillträde till internationella eller regionala organisationer i Internationella domstolen i Haag, att också medlemskapsförhandlingar med Makedonien bör kunna inledas inom en snar framtid. Utskottet noterar att kommissionen, inför eventuellt beslut om förhandlingsstart vid Europeiska rådet i juni 2012, ska lägga fram en lägesrapport om situationen i Montenegro.

Utskottet välkomnar att Kroatien ska bli EU:s tjuugoåttonde medlemsland. Det sänder en positiv och viktig signal till regionens övriga länder.

Utskottet vill uppmärksamma KOM(2011) 668 Kommissionens yttrande om Serbiens ansökan om medlemskap i EU. Utskottet välkomnar kommissionens utlåtande om att Serbien ska ges status som kandidatland, med förväntningen att Serbien återupptar dialogen med Kosovo. Utskottet noterar att kommissionen konstaterar att Serbien har gjort avsevärda framsteg

när det gäller de politiska kriterierna. Även vad gäller de ekonomiska kriterierna bedöms betydande steg mot en fungerande marknadsekonomi ha tagits.

Utskottet beklagar att utvecklingen i Bosnien och Hercegovina, som framgick i kommissionens översynsrapport i oktober 2011, inte är tillfredsställande. Utskottet noterar att kommissionen framhävde brister i Bosnien och Hercegovina inom de flesta områden.

Med vad som ovan anförts anser utskottet att motionerna 2011/12:U315 yrkande 54, 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del, 2011/12:U18 yrkandena 8–12, 2011/12:U204 yrkande 9 och 2011/12:U229 yrkande 2 kan avstyrkas.

EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik samt bilaterala och regionala förbindelser

Skrivelsen

I skrivelsen lämnar regeringen en redogörelse för EU:s förbindelser med omvärlden (s. 48–96). Avsnittet behandlar EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik, den gemensamma handelspolitiken, EU som global utvecklingsaktör samt EU:s bilaterala och regionala förbindelser. Regeringen anger att målen med den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken bl.a. är att skydda unionens gemensamma värden och intressen, stärka unionens säkerhet och främja internationellt samarbete. EU är en synlig och alltmer efterfrågad aktör på den globala arenan. Enligt skrivelsen har EU:s förmåga under året fortsatt att utvecklas när det gäller att genomföra insatser till stöd för internationell fred och säkerhet. För närvarande leder EU ett drygt tiotal civila och militära insatser till stöd för internationell fred och säkerhet. Sverige har fortsatt att bidra till utvecklingen av denna förmåga och bidrar med personal till samtliga insatser.

Motionerna

I kommittémotion *2011/12:U315 (S) yrkande 55* och i kommittémotion *2011/12:U17 yrkande 1* argumenterar Socialdemokraterna för att EU måste skaffa sig en tydligare politik och skarpare instrument för att kunna påverka det gemensamma grannskapet med Ryssland. Det östliga partnerskapet välkomnas av Socialdemokraterna. Det östliga partnerskapet är ett viktigt verktyg för ett starkare EU-engagemang i regionen. Nu är det dock dags att gå från högtidstal till konkret handling i detta arbete. EU måste bli bättre på att stimulera grannländerna att utvecklas i en demokratisk riktning. EU måste bli aktivare i att med alla sina politiska verktyg visa att EU är engagerat för att hjälpa länder till ekonomisk utveckling, välfärd och demokrati. Socialdemokraterna vill påtala vikten av ett starkt svenskt och EU-engagemang och stöd till demokratikampen i Ukraina. EU måste också underlätta för den vitryska befolkningen att närma sig Europa, exem-

pelvis genom avskaffade viseringsavgifter. Det är lika viktigt att EU tar problemen med bristen på demokrati och mänskliga rättigheter i Ryssland på allvar som att Ryssland inte isoleras. I kommittémotion 2011/12:U315 (S) yrkande 90 tar Socialdemokraterna upp Ryssland och dess grannstater. Socialdemokraterna menar att regeringen och utrikesministern inte lämnar en samlad analys av den auktoritära statsordning som, åtminstone sedan 2003, finns i Ryssland. Socialdemokraterna menar att det hade varit möjligt att ge en ordentlig, bredare och djupare analys av den ryska statsordningen för att därigenom tydliggöra vad det är som leder till att Rysslands politik många gånger är oförutsägbar och i strid med Europakonventionen och andra internationella åtaganden och konventioner.

I kommittémotion 2011/12:U315 (S) yrkande 56 och i kommittémotion 2011/12:U17 yrkande 1 menar Socialdemokraterna att välståndsklyftan mellan EU och norra Afrika inte är långsiktigt hållbar. Enda lösningen är att skillnaderna i livsvillkor utjämnas. Även här kan EU med sin mjuka makt bidra till stora förändringar genom att i alla avtal och förbindelser peka på behovet av demokratisering och av ekonomiska reformer. EU måste också ge dessa länder en möjlighet att sälja sina produkter på den europeiska marknaden. Samtidigt som det finns mycket att glädjas över med den utveckling som har inletts i norra Afrika, så finns det anledning att vara självkritisk mot den roll som EU har spelat. Kortsiktiga politiska och ekonomiska intressen har fått styra EU:s agerande gentemot de länder som nu har störtat en diktatorisk regim i stället för långsiktigt arbete för de värderingar som EU grundas på och har till uppgift att sprida. Om EU och USA i stället hade främjat demokrati och mänskliga rättigheter hade man stöttat verklig och hållbar stabilitet och utveckling. EU måste dra lärdom av detta och självkritiskt ompröva sitt sätt att agera gentemot andra diktaturer som fortfarande finns kvar. EU måste nu visa i handling att man står upp för de värderingar som utgör unionens fundament.

Det internationella samfundet måste öka pressen på Syrien. Regimen i Syrien måste avgå. Socialdemokraterna menar att de olika samarbetsavtal som EU har med länderna i regionen måste innebära en tydlig koppling till demokratisk utveckling och respekt för mänskliga rättigheter.

I kommittémotion 2011/12:U17 yrkande 1 förordar Socialdemokraterna att regeringen verkar för ett erkännande av Västsahara. Socialdemokraterna vill understryka vikten av att folkrätten respekteras också i avtal som rör naturresurser som fiske. Detta ska vägleda Sveriges agerande i EU.

I kommittémotion 2011/12:U315 (S) yrkande 58 hävdar Socialdemokraterna att EU i dag står modell när andra delar av världen bygger upp regionala samarbeten. Hur och om vad EU samarbetar inspirerar andra. EU har därför ett stort ansvar att internationellt vara en lyhörd, demokratisk, progressiv och solidarisk organisation som tar ansvar, bidrar och inte enbart agerar utifrån egen vinning.

I kommittémotion 2011/12:U315 (S) yrkande 59 och i kommittémotion 2011/12:U17 yrkande 1 understryker Socialdemokraterna EU:s viktiga roll i världen och att EU:s gemensamma utrikespolitik är en mycket viktig del av EU-samarbetet. Vetoätten på utrikespolitikens område måste gälla även i fortsättningen. Sverige ska i största möjliga mån eftersträva enighet inom EU, men går inte enighet att uppnå måste Sverige alltid vara berett att hävda sin uppfattning. Sverige har historiskt varit ett land som trots sin mindre storlek har spelat en stor roll i den internationella debatten. Genom att i dag agera tillsammans med övriga EU-länder kan vår utrikespolitik få den tyngd som ett gemensamt EU-agerande ger. EU:s förmåga att vara en progressiv och säkerhetsskapande kraft i det globala samarbetet, inte minst i Förenta nationerna, måste stärkas. EU:s snabbinsatsstyrkor, där Sverige har bidragit genom den nordiska stridsgruppen (NBG), har skapats för att avhjälpa kriser och humanitära nödlägen. Stridsgrupperna ska kunna sättas in i en konflikts inledningsfas och förberedas för en mer omfattande internationell insats eller i bästa fall med egen förmåga avstyra konflikten. Det finns dock anledning att se över hur användbar och kostnadseffektiv denna modell är. EU:s snabbinsatsstyrkor har hittills aldrig använts. Genom ett solidariskt handlande kan EU bidra inte bara till välbefinnande och utveckling inom EU utan också till välbefinnande och utveckling i hela världen. EU bör rikta starkare krav på medlemsländerna att leva upp till millenniedeklarationens åtagande om minst 0,7 procent av BNP i bistånd. Socialdemokraterna vill att återkopplingen av EU:s bistånd förbättras. Det skulle öka kunskapen om EU:s verksamhet på området, vilket är särskilt viktigt, då det gäller en så stor aktör. EU:s länder är tillsammans världens största biståndsgivare, och unionen ska vara en pådrivande aktör för att uppnå FN:s millenniemål.

I kommittémotion 2011/12:U17 (S) yrkande 1 lyfter Socialdemokraterna fram Israel och Palestina. För att markera mot Israels bosättningspolitik bör Sverige bl.a. föreslå att EU-kommissionen överväger lämplig EU-lagstiftning för att motverka finansiella transaktioner till stöd för bosättningarna.

I yrkande 1 lyfter Socialdemokraterna också fram Burma. Socialdemokraterna anser att det är viktigt att noga följa utvecklingen, och omvärlden får inte vara för naiv och brådstörtat lyfta sanktionerna.

I kommittémotion 2011/12:U18 (SD) yrkande 4 förordas en avveckling av EU:s utrikestjänst (EEAS, European External Action Service). EEAS anses inte vara rätt myndighet för att hantera uppgifterna som har lagts på den. I yrkande 13 argumenterar Sverigedemokraterna för att säkerhets- och försvarspolitik i huvudsak ska vara en nationell kompetens. Vidare förordar de i yrkande 14 att Sveriges deltagande i EU:s utbildningsinsats (EU Training Mission, EUTM) i Somalia ska avslutas. Det anses orimligt att resurser från den svenska försvarsmakten ska användas för detta ändamål.

I yrkande 15 uttrycks kritik mot den förstärkta roll som EU har fått i FN:s generalförsamling. Sverigedemokraterna anser detta vara ännu ett steg närmare att EU ska räknas som en stat, något som partiet motsätter sig.

Sverigedemokraterna vill i *yrkande 16* att tillståndsprövningen för produkter med dubbla användningsområden ska utföras av respektive lands licensmyndighet.

I *yrkande 17* förordas att Sverige ska lämna Medelhavsunionen.

I *yrkande 18* förordas att Sverige inom ramen för EU verkar för att det allmänna preferenssystemet (GSP-avtalen) utvecklas till det verktyg som Doha borde ha varit. I *yrkande 19* menar Sverigedemokraterna att samtliga positivt särbehandlade frihandelsavtal i EU:s grannskap bör åtföljas av strikt konditionalitet i fråga om mänskliga rättigheter, rättsstat och demokrati. Sverigedemokraterna vill också i *yrkande 20* att GSP-avtalen och GSP + ska ersätta AVS-avtalen helt och hållet. I *yrkande 22* argumenterar Sverigedemokraterna för att inte göra eftergifter, inom ramen för EU:s allmänna preferenssystem, till länder som har förmåga att underhålla sina egna exportindustrier. I *yrkande 23* motsätter sig Sverigedemokraterna en samordning av bistånd mellan medlemsstaterna som innebär en maktförskjutning till EU och en urholkning av medlemsstaternas egna utrikespolitiska intressen. I *yrkande 24* anser Sverigedemokraterna att EU i mindre grad bör använda sig av biståndsformen budgetstöd. Vidare understryks vikten av att regeringen inom EU verkar för en förbättrad återrapportering till medlemsstaterna och deras parlament när det gäller uppföljning, utvärdering och resultat av EU:s biståndsinsatser. I *yrkande 25* anförs att regeringen inom EU bör verka för att samstämmighetspolitiken inte får inskränka på varje lands rätt till självbestämmande. I *yrkande 26* föreslås att det svenska deltagandet i den nordliga dimensionen, som rör Rysslands reningsverk, ska avvecklas. Denna form av investeringar kan Ryssland hantera på egen hand. I *yrkande 27* vill Sverigedemokraterna skärpa villkoren för visumliberaliseringar inom ramen för EU:s grannskapspolitik.

I *yrkande 28* vill Sverigedemokraterna framhålla att villkoren för att ingå partnerskap för rörlighet och ekonomisk integration med tillgång till den fria marknaden måste skärpas.

I *yrkande 29* anförs att regeringen inom EU bör verka för att beslut om finansiella stödpaket ska överlåtas till sådana länder som anser sig ha kapacitet för detta.

I *yrkande 30* menar Sverigedemokraterna att om EU ska stödja den palestinska myndigheten med bistånd måste EU kräva att den palestinska myndigheten tar avstånd från alla former av terrorism och antisemitism. Vidare vill Sverigedemokraterna i *yrkande 31* att regeringen inom EU tydligare ska framhålla krav på Hamas om att bl.a. respektera Israels rätt att existera och om upphörande av våldsanvändning.

I *yrkande 33* betonas vikten av att ställa tydliga krav på Egypten för att säkerställa rättigheterna för den kristna minoriteten i Egypten.

I kommittémotion 2011/12:U245 (V) *yrkande 1* föreslås att Sverige ska avbryta allt samarbete som bidrar till militariseringen av EU. Vänsterpartiet vill värna en oberoende och militärt alliansfri utrikespolitik och anser därför att Sverige i stället ska avbryta allt samarbete som bidrar till milita-

riseringen av EU. Vidare vill Vänsterpartiet i *yrkande 16* att Sverige ska lämna samtliga åtaganden i NBG, då insatsstyrkan är en del av EU:s militarisering.

I den enskilda motionen 2011/12:U335 (MP) *yrkande 1* föreslås att Sverige inom FN, EU och i andra internationella organisationer ska verka för att bryta den internationella tystnaden kring Nagorno-Karabach och verka för att frågan förs upp på den internationella politiska agendan. I *yrkande 2* vill motionären att Sverige inom FN, EU och i andra internationella organisationer ska verka för ett omedelbart och ovillkorligt tillbakadragande av alla armeniska militära styrkor från ockuperad azerisk mark. Vidare föreslår motionären i *yrkande 3* att Sverige inom FN, EU och i andra internationella organisationer ska verka för att den armeniska minoriteten i Nagorno-Karabach garanteras säkerhet, trygghet och självstyre inom ramen för Azerbajdzjans territoriella gränser. I *yrkande 4* vill motionären att Sverige inom FN, EU och i andra internationella organisationer ska engagera sig så att speciella program för försoning och tolerans mellan azerier och armenier i Nagorno-Karabach-regionen kommer till stånd.

EU-nämndens yttrande

EU-nämnden skriver att ett stort antal samråd i nämnden har gällt utvecklingen i Nordafrika, den arabiska våren och strävan efter demokrati i EU:s närområde (bl.a. Tunisien, Egypten, Libyen och Syrien, liksom även Bahrain och Jemen). Vid dessa samråd har det i nämndens diskussioner understrukits vikten av respekt för mänskliga rättigheter och av demokratiseringsprocesser och skydd mot övergrepp på civila. Detta har även betonats vid samråd om bl.a. fredsprocessen i Mellanöstern samt om Vitryssland, Ukraina, Somalia, Sudan och Sydsudan.

Utskottets överväganden

Utskottet anser att EU ska vara en stark röst för frihet och en stark kraft för fred samt att Sverige har ett ansvar för att i europeisk samverkan bidra till frihet, fred, säkerhet och utveckling i vårt eget närområde och globalt. Utskottet konstaterar att samarbetet inom Europeiska unionen (EU) intar en särställning i svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Den europeiska utrikespolitiken är vår utrikespolitik. Sveriges säkerhet byggs solidariskt tillsammans med andra. Hot mot fred och säkerhet avvärjs i gemenskap och samverkan med andra länder och organisationer. Medlemskapet i EU innebär att Sverige ingår i en politisk allians, där medlemsländer inte har försvarsförpliktelser i förhållande till varandra, men tar ett solidariskt ansvar för Europas säkerhet.

Att bidra till demokratisk utveckling och ekonomisk integration i närområdet är en av EU:s mest centrala utrikespolitiska uppgifter. En viktig utmaning för Sverige och EU är att bidra till ett fortsatt öppet Europa med ett särskilt intresse och ansvar för utvecklingen i EU:s grannländer. Detta

innefattar en vidareutveckling av den europeiska grannskapspolitiken, det östliga partnerskapet och Unionen för Medelhavet. Ökad handel, rörlighet över gränserna och gemensamma regelverk bidrar till välbefinnande och säkerhet och inspirerar till en demokratisk utveckling.

Utskottet konstaterar att ramen för unionens samarbete österut utgörs av det östliga partnerskapet, som tillkommit på svensk-polskt initiativ. Genom partnerskapet har EU:s politik gentemot de östliga grannländerna stärkts. Utvecklingen av östliga partnerskapet i alla dess delar är av centralt intresse för Sverige. Utskottet välkomnar att arbetet med att fördjupa och utveckla partnerskapet har fortsatt. Detta bekräftades bl.a. av det andra toppmötet inom ramen för det östliga partnerskapet, som hölls i Warszawa i september 2011.

Utskottet konstaterar att Ryssland är en viktig global och regional aktör. Den ryska staten lever dock inte upp till målen att stärka rättsstaten, bekämpa korruptionen och främja uppkomsten av ett starkt civilt samhälle. I samband med de två senaste valen har det framgått att landet har stora demokratiska underskott, vilket konstaterats av valobservatörer, oberoende analytiker och medier. Stora demonstrationer och opinionsanalyser i samband med konstaterat valfusk bekräftar bilden av att breda lager av medborgare efterlyser politiska och ekonomiska reformer. Viktiga mål för både EU:s och Sveriges politik är därför att bidra till att stärka rättsstaten och att främja framväxten av ett starkt civilt samhälle i Ryssland. Utskottet anser att en uppriktig och vid behov kritisk dialog med Ryssland är ett naturligt inslag i de fördjupade, förtroendefulla relationer som eftersträvas. I en tid då kraven på politisk och ekonomisk modernisering växer sig allt starkare ligger det i Sveriges och EU:s intresse att Ryssland utvecklas till en verklig demokrati som bidrar konstruktivt till att lösa gemensamma globala utmaningar. Rysslands anslutning till WTO, som planeras äga rum under 2012, blir ett viktigt steg mot integration i världsekonomin och ett fullödigt ekonomiskt partnerskap med EU. Utskottet framhåller att energi-effektivisering och satsningar på ny teknik borde utgöra viktiga delar av partnerskapet mellan EU och Ryssland.

Utskottet vill lyfta fram att det främsta syftet med EU:s deltagande i regionalt samarbete i norra Europa är att bidra till ett konstruktivt samarbete med Ryssland. Särskilt framgångsrikt är samarbetet inom den nordliga dimensionens miljöpartnerskap, där viktiga insatser görs för att åtgärda gränsöverskridande källor till förorening av Östersjön. Utskottet välkomnar de framgångar som har skett i reningsverket i Kaliningrad, vilket är en för Sverige särskilt viktig insats.

Utskottet beklagar att situationen avseende demokrati och respekt för rättstatsprincipen successivt har försämrats i Ukraina under 2011. Utskottet anser därför att det fortsätter att finnas starka skäl att nära följa utvecklingen i Ukraina, i synnerhet när det gäller respekten för demokratiska principer, mediefrihet och mänskliga rättigheter. Utskottet stöder landets

europiska integration och välkomnar att förhandlingarna om ett associeringsavtal kunde avslutas i samband med toppmötet mellan EU och Ukraina i december 2011.

Utskottet konstaterar att förutsättningarna för EU:s politik i förhållande till Vitryssland ändrades radikalt efter presidentvalet den 19 december 2010 och den efterföljande repressionen mot företrädare för oppositionen, oberoende massmedia och det civila samhället. EU:s linje att konsekvent kritisera brister när det gäller demokrati och respekt för mänskliga rättigheter samt att kräva att samtliga politiska fångar ska frigges och rehabiliteras måste fortsätta. Det alltmer försämrade läget när det gäller mänskliga rättigheter i Vitryssland motiverar ytterligare åtgärder mot den vitryska regimen. Det är samtidigt viktigt att fortsätta att markera stöd till det vitryska folket, inklusive stöd till det civila samhället. I detta sammanhang välkomnar utskottet att EU har erbjudit förhandlingar om ett viseringsförenklings- och återtagandeavtal för att förenkla resandet för vitryska medborgare.

I utskottets utlåtande 2011/12:UU5 konstaterade utskottet att händelserna i södra Medelhavsområdet visade att EU:s hittillsvarande stöd till politiska reformer i området generellt sett har haft begränsad inverkan. Utskottet vill än en gång betona vikten av att EU lär av de misstag som har begåtts i grannskapspolitiken hittills och utformar en ny politik som i högre grad är inriktad på stöd till demokratin. För grannländerna och deras medborgare måste fördelarna med ett fördjupat samarbete med EU bli tydligare. Grannskapspolitiken bör utformas så att medborgarna i grannländerna kan se tydliga exempel på vilka positiva effekter de närmare förbindelserna kan bidra till. Utöver själva reformeringen av grannskapspolitiken är det en angelägen uppgift för ledarna inom EU och regeringarna i EU:s medlemsstater att informera EU-medborgarna om att det krävs mer långtgående stöd till och utbyte med grannländerna än hittills. Den reformerade grannskapspolitiken måste ha ett tydligt samband mellan å ena sidan ord och överenskommelser och å den andra konkret handling och genomförande samt resultatuppföljning. EU och partnerländerna måste enas om tydliga uppföljningsmekanismer som innefattar kriterier som måste vara uppfyllda för att fortsatt stöd ska beviljas. EU:s agerande ska vara tydligt och förutsägbart och vara förknippat med villkor. Det är utskottets uppfattning att EU:s stöd till länderna inom den europeiska grannskapspolitiken bör öka. Med ett förstärkt ekonomiskt stöd och genom att EU:s medlemsstater utvecklar en samstämmig syn på grannskapspolitiken bedömer utskottet att möjligheterna ökar att utgöra en inspirationskälla för och påverka grannländernas reformsträvanden och politik.

I sammanhanget anser utskottet att EU, så fort villkoren är uppfyllda, bör inleda förhandlingar om fördjupade frihandelsavtal med Egypten, Marocko, Tunisien och Jordanien. Utskottet konstaterar att de fördjupade frihandelsavtalen styrs av associeringsavtalen med respektive land. De fördjupade frihandelsavtalen skulle vara en vidareutveckling av existerande handelsavtal inom ramen för associeringsavtalet som innehåller skrivningar

om respekten för de mänskliga rättigheterna. Ingående av ett fördjupat frihandelsavtal förutsätter utveckling mot ökad demokrati och respekt för mänskliga rättigheter, vilket har varit kriteriet för att välja ut de fyra aktuella länderna i förhållande till andra länder med vilka EU har associeringsavtal. Utskottet välkomnar att förhandlingsprocessen ska bygga på principen *more for more*, dvs. framsteg mot demokrati och respekt för mänskliga rättigheter.

Vidare kan EU göra mer än i dag för att underlätta kontakter människor emellan. För människor från grannskapet som får möjlighet att besöka EU kan erfarenheter från vistelsen tjäna som en inspirationskälla till demokratisering och modernisering. Forsknings- och stipendieprogrammen riktade till unga bör bli mer omfattande. Genom viseringsförenklingsavtal kan rörligheten främjas mellan partnerländerna och EU för exempelvis studenter, forskare och affärsmän och grannskapsförbindelserna därigenom stärkas.

Den arabiska våren är på väg in i nästa fas. Demokratiska val hålls och nya konstitutioner skrivs. Det är viktigt att kvinnorna deltar i uppbyggnaden av demokratiska och fredliga samhällen och i förhandlingar och förberedelser för nya författningar. Grannskapspolitiken måste främja etablerandet av demokratiska, pluralistiska och sekulära stater. Alla människors – såväl kvinnors som mäns – lika värde och rättigheter måste vidare slås fast i konstitutionerna.

Utskottet avser att återkomma till frågor som rör den arabiska våren under riksdagsåret 2012/13 i samband med ett betänkande om Mellanöstern och Nordafrika. Utskottet vill dock redan nu betona vikten av att våldet i Syrien måste upphöra, att president Assad måste stiga åt sidan och att en demokratisk övergångsprocess, representativ för hela det syriska samhället, omedelbart inleds. EU:s stöd till FN och Arabförbundets ansträngningar är välkommet. Utskottet beklagar att två veton har förhindrat FN:s säkerhetsråd att agera när det gäller Syrien. Utskottet välkomnar att Sverige var med i bildandet av en vängrupp för Syrien i Tunis den 24 februari 2012 och tillsättandet av en svensk ambassadör för att utveckla dialogen med och stödet till den demokratiska syriska oppositionen.

Utskottet konstaterar att Unionen för Medelhavet (UfM) sjösattes 2008, då den tidigare Barcelonaprocessen för EuroMed-samarbete fick ett nytt namn och en starkare politisk förankring. EuroMed-samarbetet är unikt genom sin betoning på gemensamma värderingar som demokrati och mänskliga rättigheter samt på ett delat ägarskap mellan EU och partnerländerna. Det är det enda forum vid sidan av FN där israeler och araber möts på ministernivå. Utskottet noterar att arbetet under 2011 har fungerat ganska väl. Möten på högre tjänstemannanivå har hållits som planerat och sekretariatet har kommit i gång med sitt arbete inom de sex prioriterade områdena (solenergi, transport, stöd till små och medelstora företag, räddningstjänst och sociala frågor, forskning och högre utbildning samt vatten).

Utskottet konstaterar att EU och Sverige anser att de israeliska bosättningarna på Västbanken, inklusive i östra Jerusalem, är illegala enligt folkrätten. Utskottet noterar att det för närvarande pågår en diskussion i Bryssel om huruvida en EU-lagstiftning för att motverka finansiella transaktioner till bosättningarna ska införas eller inte. Utskottet emotser den dag då Israel och Palestina kan leva i fred med varandra och Israel i fred och säkerhet med hela den arabiska världen.

Utskottet välkomnar den positiva utvecklingen i Burma under senare tid. Det gäller frisläppandet av politiska fångar, genomförandet av fyllnadsvalen den 1 april 2012, där Aung San Suu Kyi och hennes parti NLD vann stort, samt den burmesiska regeringens ansträngningar att sluta avtal om eldupphör med beväpnade grupper i de etniska områdena. Samtidigt vill utskottet framhålla vikten av att de återstående politiska fångarna frigges, att mänskliga rättigheter respekteras, humanitärt tillträde till konfliktområden och att val hålls på ett fritt och rättvist sätt. Utskottet konstaterar att EU, med undantag för vapenembargot, den 23 april 2012 suspenderade sanktionerna mot Burma. Utskottet vill framhålla att den långsiktiga målsättningen med EU:s sanktioner mot Burma bör fortsätta att vara att förmå regimen att respektera de mänskliga rättigheterna och snarast inleda en dialog med oppositionen om en återgång till demokrati.

Utskottet vill erinra om betänkande 2011/12:UU8 om mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik. Utskottet välkomnar den översyn av EU:s arbete för mänskliga rättigheter i världen som kommissionen och EU:s utrikestjänst presenterade i meddelandet den 12 december 2011 och som ska leda till ett bättre genomslag för mänskliga rättigheter i unionens externa politik. EU:s instrument för att främja demokrati och mänskliga rättigheter måste kontinuerligt vidareutvecklas och förbättras, och meddelandet är ett led i detta arbete.

Utskottet vill framhålla att Europeiska utrikestjänsten (EEAS) skapar bättre förutsättningar för ökad samstämmighet i EU:s externa agerande och därmed är den ett viktigt verktyg för att stärka EU som global aktör. Utskottet välkomnar arbetet med den fortsatta utbyggnaden av EEAS och noterar att målet är att utrikestjänsten ska vara fullt utbyggd den 1 juli 2013.

Utskottet anser att EU:s militära och civila krishanteringsinsatser, inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (GSFP), är ett konkret uttryck för unionens vilja och förmåga att bidra till fred och säkerhet i konfliktområden. Utskottet noterar att sammanlagt tretton insatser bedrevs under 2011 i Afrika, Europa och Asien – fyra militära, åtta civila och en civil-militär insats. Utskottet vill hänvisa till 2011/12:FöU1 vad gäller svenskt ledarskap i EU:s stridsgrupper. Genom vår medverkan och vårt ledarskap i EU:s stridsgrupper tar Sverige ansvar för fred och säkerhet i och utanför vårt närområde. Snabbinsatsförmågan bidrar till EU:s möjlighet att hantera kriser och stärker därmed EU som utrikes- och säkerhetspolitisk aktör. Utskottet anser därför att det är viktigt att Sverige även fortsättningsvis kan bidra till EU:s krishanteringsinsatser och krishan-

teringsberedskap, inklusive dess snabbinsatsförmåga. Inriktningen bör även fortsättningsvis vara att Sverige bidrar till EU:s stridsgrupper som ramansvarig nation. Utskottet välkomnar därför, som framgår i yttrandet UU4y till försvarsutskottet, regeringens proposition 2011/12:84 Den nordiska stridsgruppen 2015 som föreslår att Sverige som ramnation leder en av EU:s stridsgrupper i beredskap under det första halvåret av 2015.

Utskottet välkomnar Sveriges deltagande i EUTM i Somalia. Insatsen syftar till att bidra till stabiliseringen av Somalia och bör ses som en del i EU:s bredare ansats i piratbekämpningen.

Utskottet välkomnar att resolutionen om EU:s deltagande i FN antogs i generalförsamlingen i maj 2011. Resolutionen, som bl.a. möjliggör att EU:s representanter blir uppsatta bland större grupper på talarlistan i debatter i generalförsamlingen, bör medföra att EU:s roll i FN stärks och förtydligas.

Utskottet ställer sig bakom regeringens aktiva stöd för European Defence Agency (Eda). Det ligger i Sveriges intresse att skapa ett EU som har bättre förmåga till krishantering. Genom Eda kan Sverige tillsammans med andra upprätthålla förmågor som annars skulle ha varit för kostsamma. Vidare bidrar Eda positivt till att skapa en konkurrensutsatt marknad för den europeiska försvarsindustrin. Utskottet vill understryka att en internationellt konkurrenskraftig tekniknivå i ett internationellt samarbete också innebär bättre möjligheter för Sverige än annars att påverka det internationella exportkontrollarbetet i önskad riktning. Detta gäller främst inom EU, men även i ett bredare internationellt sammanhang. Sverige deltar i olika samarbetsprojekt som Eda bedriver. Sverige har bl.a. medverkat till att påverka Eda i förutsättningsskapande åtgärder, t.ex. i genomförandet och den vidare utvecklingen av förmågeutvecklingsplanen, i ett forsknings- och teknikutvecklingssamarbete, i strategin för internationella materielsamarbeten och i den europeiska försvarsindustristrategin.

Utskottet anser att Sveriges agerande inom EU, i FN, bilateralt med Marocko och i andra sammanhang när det gäller Västsaharakonflikten ska utgå från folkrätten och rätten till självbestämmande för folket i Västsahara. Utskottet välkomnar EU:s stöd till FN och det arbete som generalsekreterarens personliga sändebud utför. Utskottet noterar att EU-ministern i april 2012 i riksdagen konstaterade att det är FN:s säkerhetsråd, där Sverige inte är medlem, som beslutar om FN-styrkan Minursos mandat. Utskottet anser att Sverige ska vara pådrivande för att utöka FN-styrkan Minursos mandat till att också omfatta övervakningen av respekten för mänskliga rättigheter i Västsahara.

Utskottet välkomnar att EU:s reformsamarbete med Armenien, Azerbajdzjan och Georgien intensifierades ytterligare under året, inom ramen för det östliga partnerskapet. Frågor om demokrati, mediefrihet och respekt för mänskliga rättigheter i regionen ägnades fortsatt betydande uppmärksamhet, särskilt med tanke på kommande parlaments- och presidentval i alla tre länder under 2012 och 2013. Utskottet noterar att förhandlingar med de

tre länderna om associeringsavtal med EU har fortsatt samt att Georgien och Armenien har gjort stora framsteg medan förhandlingarna med Azerbajdzjan varit mer komplicerade.

Nagorno-Karabach-konflikten behöver en fredlig lösning, och det finns en mekanism för att hantera frågan. Det är Minskgruppens arbete. Utskottet stöder detta arbete som pågår inom ramen för OSSE.

Utskottet vill uppmärksamma faktapromemorian 2011/12:FPM81 Budgetrubriken ”Europa i världen” i nästa fleråriga budgettram. Faktapromemorian behandlar ett paket med förslag till finansieringsinstrument för EU:s yttre åtgärder. Förslagen omfattar perioden för nästa fleråriga budgettram 2014–2020. Det rör sig om en revidering av ett antal existerande finansieringsinstrument genom vilka EU förverkligar de mål och prioriteringar som har satts upp på det utrikespolitiska området. Utskottet delar regeringens uppfattning att det är rimligt att befintliga strukturer för instrumenten bibehålls och välkomnar förslagen som syftar till regelförenkling samt ökad resultatorientering, samstämmighet och effektivitet.

Utskottet understryker att Sverige och Europeiska unionen tillsammans med övriga biståndsgivare har ett ansvar för att biståndet och andra verktyg i utvecklingspolitiken kontinuerligt anpassas för att möta utmaningarna i en föränderlig värld. Utskottet anser att Europeiska unionens samlade förmåga och gemensamma agerande behöver utvecklas ytterligare för att visa ansvar och ledarskap i utvecklingsfrågorna. I detta sammanhang är ökad resultatorientering, transparens och fokus på tillväxt viktiga ledord. Som världens ledande givare har EU och dess medlemsstater en viktig roll att spela. Utskottet erinrar om sitt utlåtande 2010/11:UU4 EU:s budgetstöd till tredjeland i framtiden. Där förde utskottet fram uppfattningen att i det fall ett land har beviljats budgetstöd och situationen försämras i landet vad gäller de grundläggande principerna enligt Lissabonfördragets artikel 21.1 bör EU reagera mot detta på ett tydligt och förutsägbart sätt, vilket bör framgå av uppföljningsmekanismer till budgetstödsprogrammet. Budgetstöd bör enligt utskottet vara kopplat till ett fortsatt genomförande av reformer i partnerlandet och tydliga uppföljningsmekanismer.

Utskottet välkomnar att Sverige med kraft har fortsatt att driva på för att EU ska kunna uppnå det gemensamma målet om att avsätta 0,7 procent av BNI i bistånd senast 2015. Vidare ger utskottet sitt stöd till att regeringen fortsätter att verka för ökad transparens och resultatorientering i förvaltningen av EU:s bistånd, bl.a. i syfte att främja ansvarsutkrävande.

Utskottet noterar att kommissionen i meddelandet om ökat genomslag av EU:s utvecklingspolitik – en agenda för förändring (KOM(2011) 637 slutlig) bl.a. lägger ökad vikt vid trender för utveckling av mänskliga rättigheter, demokrati och god samhällsstyrning när beslut fattas om vilka biståndsformer som ska användas och vilken biståndsvolym som ska göras tillgänglig. I detta sammanhang vill utskottet erinra om de överläggningar som utskottet hade med biståndsminister Gunilla Carlsson den 28 februari och den 27 mars 2012.

I samband med det fjärde högnivåmötet i slutet av november 2011 om biståndseffektivitet i Busan, vid vilket utskottet var representerat i regeringens delegation, skulle utskottet, liksom regeringen, gärna ha sett mer ambitiösa och konkreta EU-åtaganden kring hur det fortsatta arbetet med biståndseffektivitet ska tas vidare.

Utskottet anser att enklare och generösare ursprungsregler är en avgörande faktor för att integrera utvecklingsländerna i världsekonomin. Sverige bör fortsätta att aktivt arbeta för att förenkla och liberalisera ursprungsreglerna, för att anpassa dem mer till dagens produktions- och handelsmönster samt göra dem mer utvecklingsvänliga. Utskottet noterar att det förslag om allmänna preferenssystemet (GSP) som kommissionen presenterade i maj 2011 anger att omfattningen av preferenser inte kommer att förändras.

Utskottet noterar att arbetet med att förhandla fram de ekonomiska partnerskapsavtalen (EPA) mellan EU och AVS-länderna (ett 70-tal utvecklingsländer i Afrika, Västindien och Stilla havet) fortsatte under året utan att formella framsteg i form av avslutade förhandlingar kunde uppnås.

Vad gäller nedrustning, icke-spridning och konventionell rustningskontroll vill utskottet uppmärksamma betänkande 2011/12:UU7. Utskottet välkomnar att EU under 2011 fortsatte att följa upp den strategi mot spridning av massförstörelsevapen som rådet antog 2003. Vidare fortsatte genomförandet av den handlingsplan om icke-spridning som EU antog 2008. För utskottet är det angeläget att EU driver en politik för såväl nedrustning som icke-spridning av massförstörelsevapen. Utskottet välkomnar att EU har utökat och utvidgat sanktionerna mot Iran inom ramen för EU:s sanktionsregim baserad på Irans kärn- och missiltekniska program. Det är av central betydelse att Iran lever upp till sina förpliktelser och samarbetar fullt ut med Internationella kärnenergiorganet (IAEA).

Som utskottet tidigare har anfört i bl.a. 2011/12:UU6 bör Sverige fortsätta att aktivt agera inom ramen för EU i syfte att stärka exportkontrollen som ett instrument för icke-spridning av massförstörelsevapen och mot okontrollerade flöden av konventionella vapen. Utskottet välkomnar förslag som medför en ökad harmonisering mellan medlemsstaterna inte minst vad gäller tolkningar av kriterier och definitioner i såväl förordning (EG) nr 428/2009 som i dess bilagor. Frågan om enskilda medlemsstater ska tillåtas att även utifrån nationella utrikespolitiska bedömningar göra en mer restriktiv tolkning än vad som gemensamt har överenskommits på europeisk nivå bör dock övervägas.

Utskottet välkomnar att EU under 2011 också gav stöd till en resolution i IAEA:s styrelse om Syrien. IAEA konstaterade att Syrien brutit mot sina förpliktelser enligt kärnämneskontrollavtalet med IAEA och beslutade att rapportera detta till FN:s säkerhetsråd.

Utskottet vill uppmärksamma KOM(2011) 837 Förberedelse av den fleråriga finansieringsramen för finansieringen av EU:s samarbete med staterna i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet samt de utomeuropeiska

länderna och territorierna under perioden 2014–2020 (elfte Europeiska utvecklingsfonden). Utskottet noterar att nuvarande fond, den tionde utvecklingsfonden, löper mellan 2008 och 2013. Kommissionen anser att det för närvarande inte är lämpligt att införliva EUF i EU:s budget utan att detta bör ske först 2020 när det politiska avtalet med samma länder – Cotonou-avtalet – löper ut. Kommissionen föreslår i stället att en elfte utvecklingsfond inrättas där den grundläggande strukturen från den tionde fonden bibehålls men där fördelningsnyckeln för finansieringen av fonden bättre anpassas till den fördelningsnyckel som gäller för EU-budgeten i stort. Utskottet delar regeringens uppfattning att det är beklagligt att EUF i fortsättningen föreslås ligga utanför budgetramen. I linje med sunda budgetprinciper och budgetens överskådlighet har regeringen länge drivit att EUF bör införlivas i budgetramen. Liksom regeringen välkomnar dock utskottet att kommissionen förutser införliva EUF i den allmänna budgeten efter år 2020. Utskottet anser det vara av stor vikt att förslaget på skrivningar om resultatuppföljning och resultatanalys av EUF stärks.

Utskottet noterar att KOM(2011) 846 Förbindelserna mellan Europeiska unionen, å ena sidan, och Grönland och Konungariket Danmark, å andra sidan redogör för partnerskapet mellan EU och Grönland. Partnerskapet för perioden 2007–2013 har utvärderats positivt och kommissionen föreslår att det breddas efter 2013. Partnerskapet bör stärkas och inbegripa råvaruområdet, med tanke på råvarornas avsevärda ekonomiska potential i detta land. Andra samarbetsområden föreslås bli inom utbildning, turism, kultur, naturresurser, energi, klimat, miljö, biologisk mångfald, internationellt arktiskt samarbete och maritima transporter. Utskottet delar regeringens bedömning om att inriktningen på det föreslagna Grönlandsinstrumentet ligger i linje med såväl Sveriges Arktisstrategi, Nordiska ministerrådets Arktisprogram som det svenska ordförandeskapsprogrammet för Arktiska rådet.

Utskottet noterar förslaget till rådets beslut om Europeiska unionens anslutning till fördraget om vänskap och samarbete i Sydostasien. Fördraget om vänskap och samarbete i Sydostasien (TAC, Treaty of Amity and Cooperation) undertecknades 1976 av Indonesien, Malaysia, Filippinerna, Singapore och Thailand. TAC syftar till att främja fred, stabilitet och samarbete i regionen. I fördraget uppmanas till lösning av tvister med fredliga medel, bevarande av fred, förebyggande av konflikter och förstärkt säkerhet i Sydostasien. EU ansökte 2006 om anslutning till fördraget om vänskap och samarbete i Sydostasien. Utskottet delar kommissionens bedömning om att EU:s anslutning till TAC kommer att främja EU:s mål, särskilt de som rör bevarande av fred, förebyggande av konflikter och förstärkt säkerhet i Sydostasien. EU:s anslutning kommer dessutom att främja hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling i utvecklingsländerna i regionen.

Med vad som ovan anförts anser utskottet att motionerna 2011/12:U315 yrkandena 55, 56, 58, 59 och 90, 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del, 2011/12:U18 yrkandena 4, 13–20, 22–29, 30, 31 och 33, 2011/12:245 yrkandena 1, 2, 3 och 16, 2011/12:U335 yrkanden 1, 2, 3 och 4 kan avstyrkas.

Ekonomiska och finansiella frågor

Skrivelsen

Regeringen redogör i skrivelsen för ekonomiska och finansiella frågor (s. 97–121). De olika avsnitten berör ekonomi och finans, finansmarknaden, skatter, EU:s budget och skydd av EU:s finansiella intressen. Regeringen konstaterar att EU-arbetet inom det ekonomiska och finansiella området under året fortsatte att vara fokuserat på att hantera den ekonomiska och finansiella krisen. Finanskrisen 2008–2009 och den efterföljande skuldcrisen satte ljuset på betydande svagheter i EU:s finanspolitiska regelverk. Behovet av en mer regelbaserad och tydlig struktur för krishantering, i synnerhet för medlemsstater med euron som valuta, blev allt tydligare. Med början 2010 och fortsättning under 2011 pågick ett arbete med att stärka regelverket och att bygga ut krishanteringssystemet inom EU. Under årets senare del fick även frågor som var av mer systemkaraktär eller institutionell karaktär aktualitet. Samtidigt fortsätter flera medlemsstater inom EU att ha mycket allvarliga statsfinansiella problem. Grekland och Irland befinner sig sedan 2010 i finansiella stödprogram och Portugal ingick under 2011 i ett program. Andra länder inom unionen som har en svår offentlig-finansiell situation är Italien och Spanien.

Motionerna

I kommittémotion *2011/12:U17 (S) yrkande 3* menar Socialdemokraterna att den mervärdesskattbefrielse som gäller för ideella föreningar i Sverige och i vissa andra medlemsländer som Finland måste få bestå.

I *yrkande 4* anser Socialdemokraterna att ett förbättrat sparandedirektiv som dessutom omfattas av fler stater i Europa är viktigt för de nationella skattesystemens legitimitet och för att visa att globalisering inte öppnar dörrar för skatteundandragande.

I *yrkande 5* vill Socialdemokraterna att Sverige verkar för att uppförandekodens bestämmelser genomförs. I *yrkande 6* betonas vikten av att såväl ett antibedrageriavtal som ett informationsutbyte i skattefrågor med Liechtenstein kommer till stånd samt att kommissionen förhandlar fram liknande avtal med Andorra, Monaco, Schweiz och San Marino. I *yrkande 7* understryks att Sverige inom EU och OECD noga måste följa hur informationsutbytesavtalen fungerar i praktiken samt verka för förbättringar av OECD:s standardavtal. I *yrkande 8* anser Socialdemokraterna att Sverige

inom såväl EU som OECD måste verka för en mer multilateral ansats i skatteavtalsarbetet för att hjälpa utvecklingsländerna att också få del av dolda tillgångar genom spontant informationsutbyte. I *yrkande 9* vill Socialdemokraterna pröva en väl utformad skatt på finansiella transaktioner eftersom det är rimligt att finanssektorn, som i grunden är underbeskattad, är med och betalar för de kostnader som vältras över på det övriga samhället.

I kommittémotion *2011/12:U19 (MP) yrkande 1* menar Miljöpartiet bl.a. att de grundläggande problemen med EU:s budget inte löses genom de föreslagna mekanismerna. Vidare anförs att stabilitetsfonden inte styrs enligt demokratiska principer. I *yrkande 2* vill Miljöpartiet klimatsäkra EU:s budget inom ramen för den pågående översynen av EU:s budget. I *yrkande 3* betonar Miljöpartiet vikten av att Sverige agerar mer aktivt för att fusk med EU-medel ska bekämpas. I *yrkande 7* anser Miljöpartiet att EU-kommissionen ska fortsätta att utreda möjligheterna att införa en skatt på finansiella transaktioner. Miljöpartiet delar dock inte EU-kommissionens förslag om att intäkterna av denna skatt ska tillfalla EU i form av egna medel utan de snarare ska gå till en fond för klimatåtgärder i Syd eller till medlemsstaterna.

I kommittémotion *2011/12:U18 (SD) yrkande 5* menar Sverigedemokraterna att Europa 2020 får oöverblickbara konsekvenser för det nationella självbestämmandet. Genomförandet av Europa 2020 bör göras mer flexibelt och ta större hänsyn till den nationella utformningen av reformer. I *yrkande 48* vill Sverigedemokraterna avvisa Europa 2020-strategin i dess helhet med hänvisning till respekten för det nationella självbestämmandet och den stora kostnaden för Sveriges skattebetalare. I *yrkande 6* anser Sverigedemokraterna att regeringen ska verka för att kommissionens rekommendationer ska underställas ministerråden samt Europaparlamentet för godkännande innan kommissionen utfärdar rekommendationerna. I *yrkande 7* lyfter Sverigedemokraterna fram EU:s fleråriga budgetram 2014–2020. I sammanhanget hävdas det bl.a. att den fleråriga budgeten cementerar utgifter som visar sig vara kontraproduktiva och att medel satsas på mycket riskfyllda projekt. I *yrkande 21* vill Sverigedemokraterna att regeringen på EU-nivå verkar för att EU tar upp frågan om samstämmiga regler för investeringsskydd på agendan för G20.

I *yrkande 32* anser Sverigedemokraterna att regeringen ska motverka Europeiska rådets beslut om ändring av artikel 136 i EUF-fördraget, dvs. stabilitetsmekanism för euroländer. Sverigedemokraterna vill dessutom i *yrkande 34* att EU:s stabiliseringsmekanism avskaffas. I *yrkande 35* vill Sverigedemokraterna, liksom Storbritannien och Danmark, ha ett formellt undantag från att införa euron i Sverige. I *yrkande 36* motsätter sig Sverigedemokraterna att det geografiska verksamhetsområdet för den Europeiska utvecklingsbanken även ska omfatta en rad länder i Nordafrika och Mellanöstern. I *yrkande 37* förordas att kreditvärderingsinstitut i fortsättningen ska stå under Finansinspektionens tillsyn. I *yrkande 38* anses det att en internationell finanstransaktionsskatt (FTT) bör motverkas. Sverige-

demokraterna menar att skattepolitiken är en nationell angelägenhet och att en sådan skatt skulle rendera i kapitalflykt till andra finanscentrum utanför EU. I *yrkande 39* är Sverigedemokraterna starkt skeptiska till att koordinera vissa punktskatter på EU-nivå eftersom detta är en nationell angelägenhet. I *yrkande 40* anförts att regeringen tydligare bör driva linjen att Sverige ska ha momsbefrielse för mindre, ideella föreningar. I *yrkande 60* anser Sverigedemokraterna att regeringen bör verka för att finansiering av transportinfrastruktur bärs av berörda stater och inte finansieras eller garanteras av EU-medel. I *yrkande 61* ifrågasätter Sverigedemokraterna bärkraften i den föreslagna infrastrukturfonden för transeuropeiska transportnätverk. De länder som känner behov av den typen av satsningar bör finansiera dem på egen hand. I *yrkande 64* vill Sverigedemokraterna att Sverige ska verka för att färdplanen mot ett resurseffektivt Europa inte genomförs.

Sammanfattning av finansutskottets yttrande

Finansutskottet hänvisar till sitt utlåtande 2009/10:FiU40 om kommissionens meddelande om förstärkt samordning av den ekonomiska politiken (KOM(2010) 250). I utlåtandet framhåller utskottet att den ekonomiska krisen visat på vikten av stabila finanspolitiska ramverk både på nationell nivå och på EU-nivå. Finansutskottet pekar slutligen på att de svenska erfarenheterna visar på värdet av ett stabilt finanspolitiskt ramverk. Enligt finansutskottet är det vidare angeläget att stabilitets- och tillväxtpakten respekteras och att det ska vara ordning och reda i de offentliga finanserna. Finansutskottet påminner om att det är viktigt att man vid tillämpningen av stabilitets- och tillväxtpakten inte gör skillnad på små och stora stater utan att alla länder är skyldiga att följa de gemensamma reglerna.

I samma utlåtande behandlar finansutskottet förslaget om den europeiska terminen. Finansutskottet framhåller att det inte är aktuellt att budgetpropositionen eller den ekonomiska vårpropositionen förhandsgranskas inom EU innan den föreläggs riksdagen. Om detta skulle ske, skulle det kunna tolkas som att finansmakten inte ligger hos riksdagen. Finansutskottet betonar att det är riksdagen som beslutar om statens budget, både utgifter och inkomster, och att förslaget till budget således först ska presenteras för riksdagen. Samtidigt utesluter inte finansutskottet att regeringens bedömningar, t.ex. i vårpropositionen, av tillväxt, inflation och beräknat saldo för den offentliga sektorns finansiella sparande redovisas inom EU efter det att propositionen förelagts riksdagen.

Finansutskottet konstaterar att en grundläggande utgångspunkt är att den nationella kompetensen ska värnas när det gäller finanspolitiska vägval och att vår ordning för socialförsäkringar och skatter primärt är frågor som ska beslutas nationellt. Likaså är den svenska lönebildningsmodellen i första hand en fråga för arbetsmarknadens parter. Finansutskottet understryker att när rådet och kommissionen tillämpar regelverket för förstärkt

samordning av den ekonomiska politiken ska de fullt ut respektera de nationella parlamentens roll, arbetsmarknadens parters rättigheter och de olika modellerna på de nationella arbetsmarknaderna inklusive systemet för lönebildning.

Finansutskottet menar att Europa 2020-strategin måste bli en central del av EU:s politik för att ta sig ur krisen och styra mot en långsiktig hållbar utveckling i en värld av nya marknader och nya konkurrenter. Finansutskottet stöder de prioriteringar som regeringen anser angelägna. När det gäller de tre områden som kommissionen pekar ut understryker utskottet betydelsen av forskning för den långsiktiga ekonomiska utvecklingen, vikten av ekonomiska styrmedel i miljöpolitiken och kvinnors deltagande på arbetsmarknaden.

När finansutskottet behandlade regeringens proposition om ändrad tillsyn över kreditvärderingsinstitut (prop. 2011/12:40, bet. 2011/12:FiU13) konstaterades att en EU-förordning är direkt tillämplig i varje medlemsstat och varken ska eller får inkorporeras i eller transformeras till nationell rätt. Ändringsförordningen förutsätter dock att vissa nationella regler införs, vilket gjordes genom regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:1010) om kreditvärderingsinstitut. Utskottet hade inget att invända mot regeringens förslag.

Finansutskottet hänvisar till sitt utlåtande 2011/12:FiU14 om EU:s långtidsbudget där det anges att det är positivt att kommissionens förslag innebär ökning på områden som bidrar till tillväxt och har ett tydligt europeiskt mervärde, såsom infrastrukturinvesteringar och forskning, samt att minskningar föreslås inom jordbruks- och sammanhållningspolitiken. Däremot understryker utskottet bl.a. att det är kritiskt till kommissionens förslag när det gäller storleken på budgeten, som enligt utskottet bör frysas reallt. Finansutskottet motsätter sig också, liksom skatteutskottet i sitt yttrande till finansutskottet i frågan, kommissionens förslag om att införa två nya egna medel, en skatt på finansiella transaktioner och en ny form av mervärdesskattebaserad avgift.

Finansutskottet avstyrker förslagen om finansiell transaktionsskatt bl.a. därför att det kräver internationell enighet för att den ska vara effektiv.

När det gäller klimatsäkringen av EU-budgeten framhåller finansutskottet vikten av att bl.a. miljö- och klimatfrågor ges ökad prioritet i EU:s budget och att det förutser att frågorna kommer att aktualiseras i det fortsatta arbetet med EU:s budgetöversyn. I finansutskottets utlåtande 2011/12:FiU14 om EU:s långtidsbudget förordas att de samlade utgifterna ska frysas reallt på nuvarande nivå. En sådan frysning skulle enligt finansutskottets uppfattning inte behöva förhindra ökade satsningar inom angelägna områden som miljöpolitik, eftersom potentialen för neddragningar och rationaliseringar inom de fortfarande helt dominerande områdena jordbrukspolitik och sammanhållningspolitik enligt finansutskottet torde vara betydande.

Finansutskottet konstaterar att det med den europeiska terminen nu också finns en gemensam övervakningscykel för budget- och strukturpolitiken på plats. Med detta sagt erinrar finansutskottet om sina tidigare uttalanden om att en grundläggande utgångspunkt för EU-samarbetet inom det ekonomiska och finansiella området är att den nationella kompetensen ska värnas när det gäller finanspolitiska vägval och att vår ordning för socialförsäkringar och skatter primärt är frågor som ska beslutas nationellt. Likaså är den svenska lönebildningsmodellen i första hand en fråga för arbetsmarknadens parter. Utskottet står fast vid att när rådet och kommissionen tillämpar regelverket för förstärkt samordning av den ekonomiska politiken ska de fullt ut respektera de nationella parlamentens roll, arbetsmarknadens parter rättigheter och de olika modellerna på de nationella arbetsmarknaderna inklusive systemet för lönebildning.

Finansutskottet noterar att Sverige tillsammans med Nederländerna och Storbritannien vid Ekofinrådets möte den 21 februari 2012 valde att rösta mot en rekommendation om att bevilja kommissionen ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för 2010. Finansutskottet vill i sammanhanget också lyfta fram det nationella intygandet avseende EU-medel som regeringen lämnar i årsredovisningen för staten. Utskottet har tidigare betonat att det nationella intygandet ger förutsättningar för en förbättrad kontroll av EU:s budgetmedel (t.ex. bet. 2009/10:FiU26).

EU-nämndens yttrande

EU-nämnden konstaterar att 2011 åter dominerades av frågor knutna till den ekonomiska och finansiella krisen. Stöd till medlemsstater med akuta ekonomiska problem – Grekland, Irland och Portugal – och den europeiska stabiliseringsmekanismen har varit föremål för ett flertal möten. Inför rådsmöten i slutet av året diskuterades även förslaget till en s.k. finanspakt genom fördragsändring eller ett mellanstatligt avtal.

Förslagen till nya regler om ekonomisk styrning, som utgör ett svar på den ekonomiska och finansiella krisen genom förbättrat informationsutbyte och utökad insyn och utökad samråd mellan medlemsstaterna, har utgjort en annan viktig fråga. Regeringen har i regel fått stöd av en bred majoritet i EU-nämnden i dessa frågor. Inom ramen för samråd om förslaget till budgetram 2014–2020 har förslaget om en skatt på finansiella transaktioner föranlett avvikande meningar vid flera tillfällen. Det fanns stöd i nämnden för att Sverige avvisar deltagande i den föreslagna mellanstatliga s.k. Euro plus-pakten, vilken syftar till samordning på olika politikområden för ökad tillväxt.

Utskottets överväganden

Utskottet vill i detta sammanhang återigen understryka vikten av att värna om ett öppet Europa. Öppenhet måste vara en vägledande princip inom EU:s alla samarbetsområden. Principen om ett öppet Europa bör vara grundläggande även i de delar av det europeiska samarbetet som rör finansiell stabilitet och långsiktig konkurrenskraft.

Sverige ska fortsätta att verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU, i enlighet med proposition 1994/95:40. Målet innebär att Sverige ska verka för en kostnadseffektiv användning av EU:s medel och att närhetsprincipen ska tillämpas på budgetområdet. Detta innebär även strikt budgetdisciplin.

Utskottet anser att Sverige har ett uppenbart intresse av att euroområdet står starkt och stabilt, och att de länder som har drabbats av betydande ekonomiska problem också med gemensam hjälp kan lösa dessa. Ytterst handlar det om att hålla samman Europa och att undvika allvarliga sociala motsättningar. Sveriges deltagande i den nya finanspakten är ett uttryck för denna strävan.

Utskottet vill erinra om sitt yttrande 2011/12:UU3y till finansutskottet om regeringens förslag att godkänna Europeiska rådets beslut om ändring av artikel 136 i fördraget om europeiska unionens funktionssätt i syfte att inrätta en permanent stabilitetsmekanism för de länder som har euron som valuta. I 2011/12:UU3y förordar utskottet ett godkännande av en ändring av artikel 136 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Framtida kriser av det slag som har förekommit de senaste åren kan, som regeringen påpekar, inte uteslutas trots de förebyggande åtgärder som vidtagits, t.ex. genom reformeringen av EU:s finansiella övervakningsförfaranden. EU måste, enligt utskottets uppfattning, ha tillgång till långsiktiga, tydliga och förutsägbara instrument som är acceptabla för alla medlemsstater för att hantera eventuella framtida kriser inom euroområdet.

Utskottet erinrar om att frågan om Sveriges godkännande av Lissabonfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättande av Europeiska gemenskaperna behandlades i betänkande 2008/09:UU8. I det sammanhanget behandlades bl.a. frågan om ett juridiskt bindande undantag avseende svenskt deltagande i eurosamarbetet. Utskottet konstaterade då att EU-kommissionen efter den svenska folkomröstningen om euron 2003 förklarade att det inte är nödvändigt med ett formellt undantag om att Sverige inte behöver införa euron som valuta. Den aktuella fördragsändringen innebär ingen förändring i denna fråga och det finns enligt utskottets uppfattning därmed inte någon anledning att i detta sammanhang lyfta frågan om ett juridiskt bindande undantag.

Inom ramen för en oförändrad utgiftsnivå prioriterar utskottet, liksom regeringen, investeringar i gränsöverskridande strategisk infrastruktur som innebär ett europeiskt mervärde och som ökar Europas konkurrenskraft och bidrar till miljömässig hållbarhet.

Utskottet ställer sig inte bakom ett införande av en skatt på finansiella transaktioner (FTT). Utskottet motsätter sig överstatlighet på skatteområdet och att nationella skatter ska utgöra egna medel för EU. Utskottet delar regeringens bedömning om att nackdelarna, främst den negativa påverkan på BNP och risken för migrering av transaktioner, är tydliga medan fördelarna är oklara.

Utskottet ser god förvaltning på skatteområdet i form av ökad transparens, informationsutbyte och rättvis skattekonkurrens som viktigt för en väl fungerande marknad och för skydd av skattebasen. Det finns därför all anledning att bevaka principerna för god skatteförvaltning i olika sakfrågor och i olika forum där dessa principer gör sig gällande.

Utskottet kan konstatera att aktiviteten på skatteavtalsområdet har varit betydande under senare år eftersom den internationella utvecklingen har gått mycket snabbt när det gäller möjligheterna att nå nya överenskommelser om informationsutbyte. Det internationella samarbetet mot skatteflykt har inte minst fått förnyad kraft med anledning av finanskrisen. Ett uttryck för detta är den allt bredare uppslutningen kring kravet på en fullständig öppenhet i samarbetet om skattefrågor. Vid G20:s toppmöte i London den 2 april 2009 kom stats- och regeringscheferna överens om att ingripa mot icke samarbetsvilliga jurisdiktioner, t.ex. skatteparadis, och förklarade sig beredda att tillgripa sanktioner för att skydda sina offentliga finanser och finanssystem. Utskottet konstaterar att det inom OECD görs ansträngningar för att snabbt utveckla nätverket för utbyte av information på skatteområdet. Det internationella samarbetet på skatteområdet är också inriktat på att underlätta för utvecklingsländer att skapa ett nätverk av avtal om informationsutbyte som gör att de kan få information om dolda tillgångar m.m. Det är enligt utskottets mening viktigt att alla länder har möjlighet att delta i arbetet för en global ordning för transparens och informationsutbyte på skatteområdet.

Utskottet anser att det är angeläget att kvaliteten på den information som utbyts enligt sparandedirektivet förbättras och att kryphål som har uppmärksammats i samband med direktivets tillämpning täpps till. Kommissionens förslag på området är därför välkommet.

Utskottet konstaterar att en särskild högnivågrupp, uppförandekodgruppen, har inrättats inom rådet för att genomföra uppförandekoden för företagsbeskattningsbestämmelser. Utskottet anser att det är viktigt att gruppens arbete med avveckling och frysning av skadliga skatteåtgärder fortsätter. Vidare anser utskottet att det är angeläget att stater som har ett nära samarbete med EU lämnar information, enligt OECD:s principer i skatteärenden, och välkomnar därför fortsatta ansträngningar att få till stånd ett antibedrageriavtal med Liechtenstein samt inledande av förhandlingar om liknande avtal med Andorra, Monaco, San Marino och Schweiz.

När det gäller den ideella sektorns mervärdesbeskattnings vill utskottet hänvisa till skatteutskottets betänkande 2011/12:SkU15. Utskottet vill betona vikten av en fortsatt gynnsam behandling av den ideella sektorns värdefulla verksamhet och att det görs undantag för den sektorn när det gäller mervärdesbeskattnings.

Utskottet välkomnar förslaget till förordning om administrativt samarbete på punktskatteområdet. Förslaget utgör en nödvändig anpassning och omarbetsning av de befintliga reglerna om administrativt samarbete på punktskatteområdet.

Utskottet ser positivt på kommissionens arbete med att stärka investerarskyddet och förbättra funktionen av den inre marknaden för investerings-tjänster.

Utrikesutskottet delar finansutskottets uppfattning i yttrande 2011/12:FiU4y.

Med vad som ovan anförts anser utskottet att motionerna 2011/12:U17 yrkandena 3–9, 2011/12:U19 yrkandena 1–3 och 7, 2011/12:U18 yrkandena 5–7, 21, 32, 34–40, 48, 60, 61 och 64 kan avstyrkas.

Rättsliga och inrikes frågor

Skrivelsen

I skrivelsen lämnar regeringen en redogörelse om rättsliga och inrikes frågor (s. 121–151). Av skrivelsen framgår att EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna blev juridiskt bindande i samband med att Lissabonfördraget trädde i kraft. I och med Lissabonfördragets ikraftträdande finns även en skyldighet för EU att ansluta sig till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen). I skrivelsen anges att regeringens övergripande målsättning sedan länge har varit – och är fortfarande – att anslutningen till Europakonventionen ska ske så snart som möjligt och att anslutningen ska bidra till att stärka både den enskildes och Europakonventionens ställning.

Motionerna

I kommittémotion 2011/12:U17 (S) yrkande 13 tas ett gemensamt europeiskt asylsystem upp. Socialdemokraterna vill framhålla vikten av att Genèvekonventionen följs och asylrätten hävdas. EU ska ha en öppen dörr för människor i behov av skydd. I kommittémotion 2011/12:U18 (SD) yrkande 41 lyfter Sverigedemokraterna fram Schengensamarbetet som ett misslyckande när det gäller att upprätthålla ett fullgott gränsskydd. Vidare vill Sverigedemokraterna i yrkande 42 att regeringen redovisar hur det som anses som ett misslyckat gränsskydd har drabbat Sverige i form av illegala invandrare, organiserad brottslighet, vapen och narkotika. I yrkande 43 argumenterar Sverigedemokraterna för att Schengensamarbetet

i sin nuvarande form omedelbart ska avvecklas. I *yrkande 44* argumenterar Sverigedemokraterna att det europeiska stödkontoret för asylfrågor (EASO) som är under uppförande på Malta ska läggas ned. I *yrkande 45* vill Sverigedemokraterna att beslut om visering ska återföras till nationell nivå. I *yrkande 46* betonar Sverigedemokraterna vikten av att integrationspolitikens utformning helt och hållet beslutas på nationell nivå.

I kommittémotion *2011/12:U204 (V) yrkande 5* vill Vänsterpartiet att Sverige ska verka för att man inom Europeiska unionen sätter hårdare press på de medlemsländer som diskriminerar sina medborgare på grund av sexuell läggning och könsidentitet.

Sammanfattning av justitieutskottets yttrande

Justitieutskottet erinrar om sitt utlåtande (2011/12:JuU13). Utskottet framhåller bl.a. vikten av att värna om den fria rörligheten i EU och möjligheten att förflytta sig inom EU utan inre gränskontroller. Justitieutskottet anser att Schengensamarbetet i princip fungerar väl men att den senaste tidens skeenden har accentuerat behovet av att se till att Schengenområdet på ett effektivt sätt kan hantera de påfrestningar som orsakas av svagheter vid dess yttre gränser eller yttre faktorer bortom dess kontroll.

Ett välfungerande Schengensamarbete kräver att medlemsländerna har förtroende för varandras gränskontroller. Därför behövs regler för att kontrollera och säkerställa att Schengenregelverket tillämpas korrekt. I likhet med regeringen anser utskottet att en stärkt gränskontroll är ett viktigt instrument för att bekämpa gränsöverskridande brottslighet. En av EU:s grundprinciper är fri rörlighet för personer. Avskaffandet av de inre gränskontrollerna måste kompletteras med en välfungerande kontroll vid de yttre gränserna för att undvika att den fria rörligheten utnyttjas av den organiserade brottsligheten. Redan sedan Schengensamarbetets begynnelse har förutsättningen för att avskaffa de inre gränskontrollerna varit kompletterande åtgärder på andra områden. Justitieutskottet lyfter fram att arbetet med att förbättra Schengensamarbetet och bekämpa organiserad internationell brottslighet är ständigt pågående.

Justitieutskottet anser att prostitution och människohandel för sexuella ändamål är ett allvarligt hinder för social jämlikhet och jämställdhet mellan könen och för de utsattas möjlighet att åtnjuta sina mänskliga rättigheter. Insatser för att bekämpa prostitution och människohandel för sexuella ändamål måste även präglas av internationell samverkan.

Sammanfattning av socialförsäkringsutskottets yttrande

Socialförsäkringsutskottet konstaterade i samband med godkännandet av Lissabonfördraget att utgångspunkten i fördraget är att EU ska utarbeta en gemensam politik för asyl, invandring och kontroll av de yttre gränserna som grundar sig på solidaritet mellan medlemsstaterna och som är rättvis mot medborgare i tredjeländer (yttr. 2008/09:SfU2y).

I ett yttrande till justitieutskottet över Stockholmsprogrammet (yttr. 2008/09:SfU7y) framhöll socialförsäkringsutskottet bl.a. att rätten att söka asyl är grundläggande och att en EU-gemensam asylpolitik måste garantera var och en tillgång till rättssäkra skyddssystem och grunda sig på solidaritet mellan medlemsstaterna. Enligt socialförsäkringsutskottet kan detta på sikt också öka EU:s sammantagna kapacitet att ta emot asylsökande.

Socialförsäkringsutskottet konstaterar att det finns en bred enighet i riksdagen om att Sverige ska vara en fristad för dem som flyr undan förföljelse och förtryck. Detta återspeglas också i den gällande svenska asyllagstiftningen, som i sin tur bygger på de internationella konventioner om mänskliga rättigheter som Sverige har tillträtt och är bundet av. Socialförsäkringsutskottet förutsätter att Sverige kommer att fortsätta att verka för en asyl- och migrationspolitik inom EU som tillgodoser höga rättssäkerhetskrav och som ger ett rimligt skydd för individer med behov av internationellt skydd.

Socialförsäkringsutskottet, som noterar att det europeiska stödkontoret för asylfrågor är under uppbyggnad och som kommer att fortsätta att följa frågan om kontorets uppgifter, ser inga skäl till att verka för att det läggs ned.

EU-nämndens yttrande

EU-nämnden redogör i sitt yttrande för arbetet med asyl- och migrationspolitik. Samrådet i nämnden har färgats av händelseutvecklingen i Nordafrika och länder i Mellanöstern.

Utskottets överväganden

Utskottet vill framhålla att kärnan i Schengensamarbetet handlar om det praktiska genomförandet av en av EU:s fyra friheter – fri rörlighet för personer. Utskottet anser att Schengensamarbetet i princip fungerar väl och bör fortsätta. Sloandet av gränskontrollen är en viktig fråga för att underlätta medborgarnas rörlighet över gränserna. Utskottet betonar vikten av att säkra och underlätta de flöden som ger globaliseringen dess kraft, men i det ligger också att kunna motverka och kontrollera de flöden som riskerar att underminera våra samhällen, såsom organiserad brottslighet och människohandel.

Utskottet konstaterar att arbetet med att förbättra Schengensamarbetet och bekämpa organiserad internationell brottslighet är ständigt pågående.

Utskottet ser positivt på kommissionens förslag att det ska införas ett enhetligt förfarande för prövningen av ansökningar om internationellt skydd. Förslag som syftar till att åstadkomma ett effektivt och rättssäkert asylförfarande välkomnas. Utskottet anser att det är viktigt att reglerna är likvärdiga i de olika medlemsstaterna och att samtliga medlemsstater genom-

för och tillämpar de gemensamma reglerna på avsett sätt. Det är också viktigt att reglerna om asylförfarandet är samstämmiga med övriga rättsakter på asylområdet, främst när det gäller den terminologi som används.

Utskottet anser att fokuset för solidaritet inom EU på asylområdet ska vara på praktiskt samarbete och kapacitetsbyggande insatser. Åtgärder som främst är nationella åtaganden ska i första hand genomföras och finansieras nationellt. Samtidigt är gemensam finansiering motiverad i vissa fall för att vidareutveckla och genomföra gemensamma prioriteringar, men det måste ske genom omprioritering inom givna budgetramar och inom befintliga regelverk/åtgärder. Utskottet noterar i sammanhanget att Sverige genom Migrationsverkets försorg har bidragit med ett antal experter till Europeiska stödkontoret för asylfrågor (EASO).

Arbetet med att främja demokrati, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling genomsyrar den svenska utrikespolitiken. Sverige ska vara en tydlig röst i världen för de mänskliga rättigheterna och ska agera bilateralt, genom Europeiska unionen (EU) och multilateralt för att de mänskliga rättigheterna ska genomföras och respekteras fullt ut i alla världens länder. Utskottet välkomnar regeringens målsättning att EU ska ansluta sig till Europakonventionen så snart som möjligt.

Utskottet anser att Sverige fortsatt ska arbeta aktivt, inte minst inom FN, EU, OSSE och Europarådet, för att avkriminalisera sexuella kontakter mellan personer av samma kön och att skydd mot diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet införs.

Utskottet anser att prostitution och människohandel för sexuella ändamål är ett allvarligt hinder för social jämlikhet och jämställdhet mellan könen och för de utsattas möjlighet att åtnjuta sina mänskliga rättigheter. Insatser för att bekämpa prostitution och människohandel för sexuella ändamål måste även präglas av internationell samverkan.

Europeiska unionen är och ska vara en vakthund för de mänskliga rättigheterna. Det är inte acceptabelt att en individs sexuella läggning eller könsidentitet ska utgöra grunden för någon typ av särbehandling eller diskriminering.

Utskottet delar justitieutskottets uppfattning i yttrande 2011/12:JuU7y samt socialförsäkringsutskottets uppfattning i yttrande 2011/12:SfU6y.

Med vad som ovan anförts anser utskottet att motionerna 2011/12:U17 yrkande 13, 2011/12:U18 yrkandena 41–46 och 2011/12:U204 yrkande 5 kan avstyrkas.

Sysselsättning och socialpolitik samt hälso- och sjukvård

Skrivelsen

I skrivelsen behandlas frågor om sysselsättning och socialpolitik (s. 153–166). I skrivelsen understryker regeringen vikten av att öka sysselsättningsgraden bland kvinnor och män för tillväxten, välfärden och jämställdheten i EU. Under året har Sverige aktivt deltagit i genomförandet av den europeiska sysselsättningsstrategin inom ramen för den första europeiska termen. Ett effektivt samarbete på sysselsättningsområdet är viktigt för att stimulera medlemsstaterna att genomföra nödvändiga reformer för att få fler i arbete. Huvudansvaret och de främsta instrumenten på sysselsättningsområdet ligger hos medlemsstaterna.

Arbetsrätt och arbetsmiljöfrågor ingår i området för sysselsättnings- och socialpolitik, där en central målsättning är att förbättra arbetstagarnas levnads- och arbetsvillkor. Ett viktigt inslag på detta område är dialogen mellan arbetsmarknadens parter. Samarbetet inom socialpolitikens område sker inom ramen för den öppna samordningsmetoden för social trygghet och social delaktighet. Samarbetet har som övergripande syfte att öka den sociala sammanhållningen inom EU med utgångspunkt i mål för fattigdomsbekämpning, för arbetet med att skapa hållbara och adekvata pensionssystem och för ökad tillgång till hälso- och sjukvård och äldreomsorg.

Motionerna

I kommittémotion 2011/12:U17 (S) yrkande 2 lyfts patientrörlighetsdirektivet fram. Socialdemokraterna avvisar bl.a. att sjukvården ska vara en del av tjänstesektorn och omfattas av tjänstedirektivet. I yrkande 10 lyfter Socialdemokraterna upp konkurrens med kompetens och inte med låga löner. Bland annat förordas en aktiv arbetsmarknadspolitik och investeringar i utbildning och företagande.

I kommittémotion 2011/12:U18 (SD) yrkande 47 anföras att sysselsättningspolitikens utformning helt och hållet ska beslutas på nationell nivå. I yrkande 49 vill Sverigedemokraterna avvisa programmet för social förändring och social innovation (PSCI) med hänvisning till bl.a. att förslagen i sak är bristfälliga och att förslagen skulle medföra en alltför stor kostnad för Sveriges skattebetalare. I yrkande 50 avvisas Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter i sin helhet. I yrkande 51 argumenterar Sverigedemokraterna för att Sverige ska omförhandla utstationeringsdirektivet så att samtliga arbetstagare garanteras avtal, regler och löner enligt de miniminivåer som fastställs i svenska kollektivavtal. I yrkande 52 anser Sverigedemokraterna att regeringen bör verka för att frågor om sociala trygghetssystem avförs från EU:s dagordning med hänvisning till den nationella kompetensen. I yrkande 53 menar Sverigedemokraterna att arbetet för jämställdhet och arbetet mot diskriminering ska omfatta alla grupper

och utan utpekanden av någon särskild grupp. I *yrkande 54* anser Sverigedemokraterna att arbetet för jämställdhet och mot diskriminering är en nationell angelägenhet. I *yrkande 55* ser Sverigedemokraterna med oro på en inom EU utökad harmonisering av narkotikalagstiftningen. I *yrkande 56* menar Sverigedemokraterna att utrymmet för rörlighet för vårdpersonal inom EU är begränsat och att det av denna anledning bl.a. bör utbildas flera för att arbeta inom vården i Sverige. I *yrkande 59* föreslås att regeringen verkar för att sammanhållningspolitikens roll inom EU reformeras och i förlängningen fasas ut.

I kommittémotion 2011/12:U207 (V) *yrkande 9* vill Vänsterpartiet att regeringen inom EU bör driva att en femte frihet – rätten för fackföreningar att verka över gränserna – tillkommer inom EU:s inre marknad. Vänsterpartiet anser att de fyra friheterna inom EU:s inre marknad, dvs. fri rörlighet för personer, varor, tjänster och kapital, inte räcker för att åstadkomma rättvisa villkor för löntagarna i Europa. Sverige bör därför inom EU driva att en femte frihet tillkommer, dvs. rätten för fackföreningar att verka över gränserna. I kommittémotion 2011/12:A275 (V) *yrkande 2* vill Vänsterpartiet att Sverige i samband med nästa fördragsändring kräver juridiskt bindande garantier för den svenska kollektivavtalsmodellen.

Sammanfattning av socialutskottets yttrande

Socialutskottet konstaterar med tillfredsställelse att regeringen har påbörjat arbetet med att genomföra patientrörlighetsdirektivet och att en departementspromemoria, Patientrörlighet i EU – förslag till ny lag (Ds 2012:6), är föremål för remiss med sluttid den 20 juni 2012. I avvaktan på regeringens fortsatta beredning anser socialutskottet att riksdagen inte bör ta något initiativ.

EU-nämndens yttrande

EU-nämnden redogör i sitt yttrande för sitt arbete med sysselsättnings- och konkurrensfrågor.

Utskottets överväganden

Utskottet konstaterar inledningsvis att arbetsrätt och arbetsmiljöfrågor ingår i området för sysselsättnings- och socialpolitik, där en central målsättning är att förbättra arbetstagarnas levnads- och arbetsvillkor. Ett viktigt inslag på detta område är dialogen mellan arbetsmarknadens parter. Medlemsstaternas samarbete bygger på att medlemsstaterna själva ansvarar för utformningen av sin nationella politik och att man för diskussioner på EU-nivå för att lära av varandra. Utskottet fäster stor vikt vid att EU-samarbetet på sysselsättningsområdet sker med respekt för medlemsstaternas olika utgångspunkter och nationell praxis på arbetsmarknaden. Huvudansvaret och de främsta instrumenten på sysselsättningsområdet bör ligga hos med-

lemsstaterna. Det är av vikt att den svenska regeringen i det fortsatta EU-arbetet håller emot en utveckling i överstatlig riktning på arbetsmarknadsområdet. Utrikesutskottet konstaterar att detta i synnerhet gäller värnandet av den svenska modellen i form av bl.a. respekt för arbetsmarknadens parter självständighet och de avtal som de har träffat med varandra. Samarbetet inom den öppna samordningsmetoden bör behålla sin karaktär av fritt tanke- och erfarenhetsutbyte.

Utskottets utgångspunkt är att inriktningen på europeiska insatser och instrument ska styras av principen om ett europeiskt mervärde, och de europeiska åtgärderna ska ses som ett komplement till medlemsstaternas egna insatser på sysselsättningsområdet. Europeiska instrument ska vara kostnadseffektiva och resultatorienterade i enlighet med målen för Europa 2020. Mot denna bakgrund kan regeringen inom ramen för en restriktiv budget välkomna programdelarna Progress (syftar dels till att säkerställa en effektiv tillämpning av lagstiftning, dels till att underlätta policysamordning genom att generera fakta och bidra till ömsesidigt lärande mellan medlemsstaterna) och Eures (syftar bl.a. till att göra arbetsmarknaden öppnare genom att göra lediga platser tillgängliga via Eures webbportal för rörlighet i arbetslivet) som delar av det nya integrerade programmet för social förändring och innovation (PSCI). Utskottet, liksom regeringen, ställer sig dock frågande till det europeiska mervärdet av den programdel som rör mikrofinansiering och socialt entreprenörskap.

Utskottet delar regeringens övergripande uppfattning om att Europeiska globaliseringsfonden inte borde förlängas i nästa fleråriga budgetram, eftersom fonden saknar ett europeiskt mervärde. Om fonden ska förlängas i nästa fleråriga budgetram bör fonden ha ett restriktivt regelverk, och en eventuell framtida fond bör fokusera på kärnuppgiften, dvs. att bidra till en anpassning till globaliseringens effekter.

Utskottet anser att det är av särskild vikt att identifiera och fånga upp den grupp unga som riskerar att permanent utestängas från arbetsmarknaden. Utskottet vill därför betona vikten av bra utbildningssystem i Europa, utbildningssystem som stimulerar även svagare elever att fullfölja sin skolgång och som – genom exempelvis lärlingssystem och möjligheter till praktik – underlättar övergången mellan skola och arbetsliv.

Europa bör enligt utskottets mening bejaka en öppnare arbetsmarknad, både inom unionen och i förhållande till övriga världen. Utskottet kan konstatera att farhågorna om en massiv social dumpning och s.k. social turism i samband med EU:s utvidgning visade sig vara ogrundade. Inte minst med tanke på den åldrande befolkningen kommer Europas länder att behöva förlita sig på att människor från andra länder vill arbeta i unionens medlemsländer. Steg som tas för att underlätta den fria rörligheten för arbetskraften är därför välkomna. Det är enligt utskottets mening positivt att kommissionen prioriterar initiativ som stärker den inre marknaden och ett ökat forskningsutbyte och underlättar arbetssökande i andra medlemsländer.

Utskottet noterar kommissionens meddelande om den externa dimensionen av EU:s samordning av social trygghet (KOM(2012) 153) som bl.a. anger att i en globaliserad ekonomi är arbetskraftens rörlighet inom EU och mellan EU och resten av världen både en nödvändighet och en växande realitet. Samordningen av social trygghet anses vara ett system med regler som syftar till att underlätta sådan rörlighet. Meddelandet föreslår bl.a. en utveckling av en gemensam EU-metod för samordning av social trygghet med tredjeländer.

Utskottet konstaterar att det i EU:s medlemsstater finns många olika arbetsmarknadsmodeller och olika syn på den rimliga balansen mellan den fria rörligheten för tjänster och arbetstagares rättigheter. Mot denna bakgrund vill utskottet erinra om yttrande 2011/12:AU3y som angav att det därför inte finns någon anledning att ifrågasätta den uppfattning som tidigare framförts till utskottet av regeringsföreträdare, dvs. att en omförhandling av direktivet om utstationering av arbetstagare skulle kunna leda till ett resultat som inte vore en förbättring ur svensk synvinkel.

Utskottet vill erinra om betänkande 2011/12:NU2 i vilket det anges att sammanhållningspolitiken behöver reformeras vad gäller inriktning och omfattning och att resurserna ska fokuseras på de delar av unionen som har störst behov. Sverige välkomnar en förstärkt strategisk inriktning som främjar ökad sektorssamordning och vill se en koncentration på ett fåtal prioriteringar i linje med målen för Europa 2020.

Utskottet ger stöd till regeringen att fortsätta att arbeta aktivt med att integrera jämställdhet i Europa 2020-strategin och särskilt i riktlinjer som rör sysselsättning. EU:s arbete mot diskriminering syftar till att säkerställa en gemensam miniminivå av skydd mot diskriminering oavsett diskrimineringsgrund.

Utskottet konstaterar att folkhälsa respektive hälso- och sjukvård huvudsakligen är områden där det finns nationell kompetens.

Utskottet delar socialutskottets uppfattning i yttrande i 2011/12:SoU3y.

Med vad som ovan anförts anser utskottet att motionerna 2011/12:U17 yrkandena 2 och 10, 2011/12:U18 yrkandena 47, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56 och 59, 2011/12:U207 yrkande 9 och 2011/12:A275 yrkande 2 kan avstyrkas.

Jordbruks- och fiskepolitik

Skrivelsen

I skrivelsen redogör regeringen för jordbruksfrågor (s. 205–208) och för fiskepolitiken (s. 213–215). EU:s gemensamma jordbrukspolitik (GJP) är ett fullständigt harmoniserat politikområde. GJP består av två pelare: första pelaren (direktstöd och marknadsordningen) och andra pelaren (miljö- och landsbygdsstöd). Under 2011 har diskussionen om utformningen av den framtida jordbrukspolitik efter 2013 fortsatt. Regeringen har drivit frågor

om ökad marknadsorientering och förenklingar. Jordbrukspolitiken ska vara förenlig med politiken för global utveckling och ta hänsyn till utvecklingsländernas förutsättningar för att förbättra tillväxten i jordbruket och att bedriva handel.

Motionerna

I kommittémotion 2011/12:U315 (S) yrkande 19 föreslås att EU:s jordbruks-subventioner avskaffas. De resurser som därmed frigörs borde i stället användas till utvecklad välfärd, förbättrad miljö, landsbygdsutveckling och till att stärka Europas konkurrenskraft. I kommittémotion 2011/12:U17 (S) yrkande 11 tas frågor upp som rör jordbruk, livsmedel och fiske. Socialdemokraterna menar bl.a. att jordbrukssubventioner och marknadsinterventioner bör avskaffas, att ett medlemsland under vissa förutsättningar ska kunna säga nej till genmodifierade produkter och att överförbara fiskenyttjanderättigheter inte är rätt lösning för att uppnå hållbart nyttjande av fiskeresurser.

I kommittémotion 2011/12:U19 (MP) yrkande 4 anser Miljöpartiet att EU:s jordbrukspolitik fortfarande är omodern. Direktstöd ska fasas ut och stöd ska i princip enbart betalas ut för miljönytta. Vidare anser Miljöpartiet i yrkande 5 att Sverige bör bevaka att EU:s exportsubventioner avskaffas till 2013 i enlighet med tidigare beslut.

I kommittémotion 2011/12:U18 (SD) yrkande 57 hävdar Sverigedemokraterna att EU:s handelspolitik leder till att Sverige inte kommer att ha kvar gränsskyddet mot import av djur med multiresistenta bakterier och en rad andra sjukdomar. Sverigedemokraterna motsätter sig en sådan utveckling. I yrkande 63 anfördes att Sverige ska verka för att alla EU:s fiskeripartnerskapsavtal som inte handlar om byte av kvoter ska avvecklas.

Sammanfattning av miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet refererar till och stöder i sitt yttrande regeringens faktapromemoria 2011/12:FPM30 som bl.a. anger att det krävs fortsatta kraftfulla reformer av den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) som leder till väsentligt lägre utgifter och ökad marknadsorientering.

Utskottet ansluter sig vidare till den uppfattning regeringen redovisat i sin faktapromemoria om att landsbygdsprogrammet ska få ett ökat fokus på sund djurhållning (2011/12:FPM30).

När det gäller frågan om djurhälsa och användningen av antibiotika har utskottet tidigare anfört (bet. 2009/10:MJU12, bet. 2010/11:MJU20) att det i Sverige sedan många år råder enighet om att en överdriven antibiotikaanvändning till djur ska motverkas.

Utskottet konstaterar att i förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om den gemensamma fiskeripolitiken (KOM(2011) 425) åläggs medlemsstaterna att införa ett nationellt system för överförbara fiskerättigheter för alla fartyg med undantag för fartyg med passiva redskap under

tolv meter. Regeringen har i faktapromemoria 2011/12:FPM43 anfört att medlemsstaterna bör ges möjlighet att själva utforma överlåtbara fiskenyttjanderätter (transferable fishing concessions, TFC). För att de överförbara fiskenyttjanderätterna ska ha önskad effekt på kapacitetsutvecklingen bör huvuddelen av flottan omfattas, och regeringen anser att en uppdelning i en andel av den nationella kvoten ska ingå i överförbara fiskerättighetssystem, i stället för den nu föreslagna tolvetersgränsen. Regeringen anser också att giltighetstiden för de överförbara fiskenyttjanderätterna kan ifrågasättas och att en kortare period på minst tio år, i stället för de minst 15 år som föreslås av kommissionen, bör gälla. Dessutom anser regeringen att medlemsstaterna bör ges möjlighet att själva bestämma hur stor andel av den kvot som går till fiskare som ska kunna reserveras för att t.ex. främja vissa regioner, eller för selektiva fiskemetoder, nyrekrytering m.m. Om inte denna möjlighet ges anser regeringen att andelen bör höjas till minst 15 procent från de 5 procent som föreslås. Utskottet ansluter sig till regeringens uppfattning i denna fråga.

Utskottet har nyligen behandlat frågan om genetiskt modifierade organismer (bet. 2011/12:MJU11). Utskottet anförde att frågan om regelverket om dessa grödor tidigare har behandlats av utskottet vid en överläggning med regeringen i juni 2011. Från svenskt håll gällde generellt att man ville åstadkomma lösningar som säkrar miljön och hälsan och som samtidigt är i överensstämmelse med regelverket för den inre marknaden och för WTO. Kärnan i regelverket om genetiskt modifierade organismer, nämligen en vetenskapligt grundad riskbedömning från fall till fall av genetiskt modifierade organismer, skulle även i fortsättningen vara grunden för godkännande av dessa grödor inom EU.

EU-nämndens yttrande

EU-nämnden konstaterar att översynen av den gemensamma jordbrukspolitiken och reformen av den gemensamma fiskeripolitiken har stått i fortsatt fokus under flera samråd inför möten i jordbruks- och fiskerådet. På fiskeområdet har en majoritet av nämndens ledamöter inte ställt sig bakom regeringens förslag till svensk ståndpunkt om flera av EU:s fiskepartnerskapsavtal med tredjeländer, vilket har inneburit att regeringen inte har stöttat fyra beslut i ministerrådet på fiskeområdet. Som grund för att rösta emot avtalen har majoriteten i nämnden bl.a. påtalat bristande skydd för mänskliga rättigheter i de avtalsslutande tredjeländerna och bristande utvärdering av avtalens miljömässiga och socioekonomiska konsekvenser samt bristande kostnadseffektivitet.

Utskottets överväganden

Utskottet har tidigare behandlat motionsförslag om att avskaffa jordbruks-subventioner, senast i betänkande 2010/11:UU13 och 2009/10:UU10, 2010/11:UU10 (skr. 2009/10:150 och 2009/10:174, rskr. 2009/10:319, rskr.

2010/11:262). Utskottet framhöll då att regeringen verkar för att den pågående översynen av EU:s jordbrukspolitik och budget ska leda till en fortsatt reform av EU:s gemensamma jordbrukspolitik i en marknadsorienterad riktning. Utskottet fortsätter att stödja regeringens aktiva arbete för att åstadkomma detta.

Utskottet konstaterar vidare att regeringen slår fast i skrivelsen att den allmänna svenska linjen är att det i fortsättningen krävs kraftfulla reformer av den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) som leder till väsentligt lägre utgifter och en ökad marknadsorientering. Utskottet stöder regeringens uppfattning att jordbrukspolitiken ska vara förenlig med politiken för global utveckling och ta hänsyn till utvecklingsländernas förutsättningar att förbättra tillväxten i jordbruket och att bedriva handel. Utskottet förutsätter att regeringen kommer att fortsätta att driva frågan om att kraftigt sänka tullar och handelsstörande subventioner på jordbruksområdet samt att alla former av exportstöd avskaffas.

Utskottet vill betona vikten av att Sverige, liksom tidigare, aktivt verkar för att landsbygds- och jordbruksutvecklingen prioriteras i arbetet för att bekämpa fattigdomen. Syftet måste vara att stimulera en ökad produktion, en hållbar livsmedelsförsörjning och en hållbar ekonomisk utveckling i samarbetsländerna. Utskottet betonar vidare betydelsen av en ökad export av jordbruksprodukter till OECD-länderna samt ökade möjligheter för utvecklingsländerna att handla med varandra. Utskottet vill i sammanhanget markera att särskild flexibilitet bör ges till AVS-länderna vad gäller utformningen av jordbrukspolitiken, såsom möjligheter att genomföra mindre tullsänkningar och ha längre övergångsperioder för att kunna anpassa produktionen vid handelsliberaliseringar. Detta är särskilt relevant så länge industrialiserade länder fortsätter att subventionera jordbruksproduktion och jordbruksexport.

Utskottet delar miljö- och jordbruksutskottets uppfattning i yttrande 2011/12:MJU3y.

Med vad som ovan anförts anser utskottet att motionerna 2011/12:U315 yrkande 19, 2011/12:U17 yrkande 11, 2011/12:U19 yrkandena 4–5, 2011/12:U18 yrkandena 57 och 63 kan avstyrkas.

Miljö- och energifrågor

Skrivelsen

I skrivelsen redogör regeringen för miljöfrågor (s. 216–225). I skrivelsen framhålls att EU-samarbetet ska resultera i en ambitiös miljöpolitik och leda till ett högt miljöskydd. EU-samarbetet ska vara en pådrivande kraft i det globala arbetet för att skydda miljön och säkra en hållbar utveckling och en resurseffektiv ekonomi. Partsmötet inom klimatkonventionen i Durban innebar framsteg för att skapa en fortsatt process för klimatförhandlingarna.

I skrivelsen redogör regeringen för energifrågor (s. 200–204). Regeringen lyfter fram att målen i EU-samarbetet för ökad miljömässig hållbarhet anger att utsläppen av växthusgaser ska minska med 20 procent, att 20 procent av den energi som används inom EU ska komma från förnybara energikällor och att energieffektiviseringen ska öka med 20 procent. Inom dessa tre områden har EU antagit ett flertal rättsakter i enlighet med den energihandlingsplan för 2007–2009 som samtidigt slogs fast för att genomföra de s.k. 20-20-20-målen senast år 2020.

Motionerna

I kommittémotion *2011/12:U17 (S) yrkande 12* lyfts miljöfrågor upp. Socialdemokraterna vill bl.a. att det inom EU tas initiativ till en internationell klimatinvesteringsgemenskap med länder som ser fördelarna med att ligga i framkant och som delar oron för klimatförändringarnas konsekvenser. Sverige bör också ställa sig bakom kravet att gradera upp EU:s klimatmål till 2020 till 30 procents minskning jämfört med 1990. Sverige bör också driva på för att EU tar fram förslag på hur EU:s ansvar för finansieringen av den gröna klimatfonden ska tas fram. I kommittémotion *2011/12:U19 (MP) yrkande 6* betonas vikten av en ökad energieffektivisering. Miljöpartiet vill att Sverige ställer sig bakom förslag om bindande mål för energieffektivisering.

I kommittémotion *2011/12:U18 (SD) yrkande 62* anförs att energifrågor ska avgöras på nationell nivå. I *yrkande 65* anförs att Sverige ska verka för att en strategi för biologisk mångfald i EU fram till 2020 inte genomförs. Detta är en fråga som ska behandlas på nationell nivå.

Sammanfattning av miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet konstaterar att Sverige välkomnade kommissionens meddelande om en långsiktig strategi för ett konkurrenskraftigt koldioxidsnålt EU år 2050. Under förhandlingarna inför miljørådet i juni verkade Sverige kraftfullt för så tydliga och ambitiösa rådsslutsatser som möjligt. Sverige ansåg att EU:s långsiktiga klimatpolitik måste inriktas så att den är konsekvent med målet att den globala medeltemperaturökningen ska hållas under två grader och med EU-målet om en utsläppsminskning på 80–95 procent till år 2050. Långsiktiga utsläppsmål skulle behövas för att ge näringslivet tillräcklig förutsägbarhet och skapa incitament för långsiktigt nödvändiga klimatinvesteringar.

Regeringen anser att EU bör befästa sin ledande roll i klimatarbetet genom att visa hur en ambitiös klimatpolitik, i överensstämmelse med det övergripande målet om att den globala medeltemperaturen ska öka med högst två grader och med EU-målet om utsläppsminskning på 80–95 procent till år 2050, också kan kombineras med ekonomisk tillväxt. Långsiktiga utsläppsmål behövs för att ge näringslivet tillräcklig förutsägbarhet och styra mot långsiktigt nödvändiga klimatinvesteringar. Regeringen anser

att det är hög tid för EU att staka ut vägen för klimatpolitiken bortom 2020 och anser att kommissionen bör ges i uppdrag att presentera förslag för hur EU kan minska utsläppen i tillräcklig omfattning med fokus på 2030.

Utskottet stöder regeringens linje när det gäller klimatfrågorna inom EU.

Sammanfattning av näringsutskottets yttrande i protokollsutdrag

Näringsutskottet hänvisar, i sitt yttrande i protokollsutdrag, till tidigare behandlingar av EU:s energipolitik såsom betänkande 2011/12:NU3 Utgiftsområde 21 Energi, utlåtande 2011/12:NU20 Energifärdplan för 2050, genomförda överläggningar med energiminister Anna-Karin Hatt och med statssekreterare Daniel Johansson (se prot. 2011/12:4 § 1–2 och prot. 2011/12:10 § 1), handelspolitikens inriktning i betänkande 2011/12:NU13 Handelspolitiska frågor, EU:s sammanhållningspolitik, betänkande 2011/12:NU2 Utgiftsområde 19 Regional och genomförd överläggning med näringsminister Annie Lööf (se prot. 2011/12:11 § 1 och prot. 2011/12:12 § 2).

EU-nämndens yttrande

EU-nämnden konstaterar att klimatförändringar och behovet av utsläppsminskningar har fortsatt att diskuteras i nämnden under året, dels för att följa upp partsmötet i Cancún i slutet av 2010, dels som förberedelser inför partsmötet i Durban i november–december 2011.

Utskottets överväganden

Utskottet noterar att Sverige välkomnade kommissionens meddelande om en långsiktig strategi för ett konkurrenskraftigt koldioxidsnålt EU år 2050. Utskottet betonar att EU:s långsiktiga klimatpolitik måste inriktas så att den är konsekvent med målet att den globala medeltemperaturökningen ska hållas under två grader och med EU-målet om en utsläppsminskning på 80–95 procent till år 2050. Utskottet ser positivt på att regeringen har drivit på införandet av mer ambitiösa mål inom EU. Utskottet konstaterar att Sverige var ett av de första länderna att stödja målet om att minska utsläppen med 30 procent till 2020. Utskottet står bakom regeringens linje att EU bör besluta om bindande utsläppsmål för 2030, 2040 och 2050 (nuvarande 2050-mål är ej bindande) som inkluderar åtgärder utanför EU. Utskottet vill framhålla att långsiktiga utsläppsmål skulle behövas för att ge näringslivet tillräcklig förutsägbarhet och skapa incitament för långsiktigt nödvändiga klimatinvesteringar.

Som redovisas i budgetpropositionen för 2012 bygger den svenska energipolitiken på samma grundpelare som energisamarbetet i EU och syftar således till att förena ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet. Arbetet med att vidareutveckla den gemensamma nordiska elmark-

naden, stärka överföringskapaciteten mellan länderna och främja en fortsatt integrering med övriga elmarknader inom Norden och EU är därför även fortsättningsvis angeläget.

Utskottet vill erinra om tidigare ställningstaganden om finansiering av klimatrelaterade insatser och biståndets inriktning (bet. 2011/12: UU2) där utskottets har ställt sig bakom regeringens förslag. I sammanhanget betonade utskottet vikten av att klimatsäkra biståndet. I utvecklingssamarbetet bör särskild uppmärksamhet ägnas åt anpassning till klimatförändringarna, bl.a. genom bevarande av biologisk mångfald och förebyggande av naturkatastrofer samt tekniköverföring; klimatomåttligt hållbar energi och energi-effektivisering; miljö och säkerhet samt vattenfrågor.

När det gäller den gröna klimatfonden som beslutades vid klimatmötet i Durban välkomnar utskottet att regeringen avser att bidra till arbetet med att administrativt upprätta fonden. Frågan om eventuella bidrag till fondens kapital bör avvakta tills beslut har fattats om ett antal grundläggande arrangemang för fonden. Enligt utskottets uppfattning är det viktigt att fonden utformas så att den utgör ett mervärde till övriga klimatfonder, t.ex. genom att erbjuda flera olika finansieringsinstrument utöver gåvomedel, såsom lån- och garantiinstrument. Samarbete med den privata sektorn bör också ingå som ett element i fondens verksamhet.

Liksom regeringen välkomnar utskottet kommissionens meddelande om en färdplan för ett resurseffektivt Europa. Naturresurser är grundläggande för vår försörjning och en sparsam, effektiv och hållbar användning av naturresurser kan öka produktiviteten, förbättra de ekonomiska förutsättningarna för företagen att bl.a. skapa nya jobb och därmed komma arbetstagarna till del, samtidigt som det minskar klimatpåverkan och skadlig påverkan på miljön. Utskottet välkomnar att meddelandet lyfter fram Europas konkurrensfördelar vad gäller miljöprodukter och tjänster och att miljöutmaningarna kan användas som en ekonomisk hävstång. Utskottet är vidare positivt till den tydliga strukturen med vision, milstolpar och uppföljning genom bl.a. indikatorer.

Utskottet delar regeringens bedömning att förlusterna av biologisk mångfald tillsammans med klimatförändringarna är det allvarligaste miljöhotet i dag. Det är därför nödvändigt att arbeta gemensamt på europeisk nivå med en strategi som syftar till att motverka förlusterna av biologisk mångfald.

Utskottet delar miljö- och jordbruksutskottets uppfattning i yttrande 2011/12: MJU3y.

Med vad som ovan anförts anser utskottet att motionerna 2011/12:U17 yrkande 12, 2011/12:U19 yrkande 6 och 2011/12:U18 yrkandena 62 och 65 kan avstyrkas.

EU:s institutioner

Skrivelsen

I skrivelsen behandlas EU:s institutioner, bl.a. med avseende på öppenhet och insyn (s. 235–242). Regeringen betonar att EU måste företrädas av moderna, effektiva, öppna och medborgarorienterade institutioner.

Motionerna

I kommittémotion *2011/12:U315 (S) yrkande 53* förespråkar Socialdemokraterna att EU i grunden ska vara ett samarbete mellan suveräna stater, där vi tillsammans med de andra medlemsstaterna kan lösa problem som kräver gemensamma lösningar. Det är viktigt att Sverige för en aktiv EU-politik för folkhälsa, jobb, en bättre miljö, jämställdhet, kunskap och en bättre värld. Sverige och EU måste bli bättre på att inom internationella organisationer driva frågor om arbetstagarnas rättigheter, internationella miljöregler och rättvisa handelsvillkor. Socialdemokraterna vill arbeta för en stark, effektiv och respekterad rättsordning baserad på folkrätt och mänskliga rättigheter. EU har en viktig roll inte minst genom att vara ett föredöme för det internationella samarbetet. I *yrkande 57* lyfter Socialdemokraterna fram öppenhet och insyn inom EU. Det fortsatta reformarbetet i EU måste inriktas på större öppenhet. En offentlighetsprincip i EU infördes under det socialdemokratiska svenska ordförandeskapet 2001. Nu måste unionen få tydligare regler för fri tillgång till dokument och ett öppnare lagstiftningsarbete. I *yrkande 60* menar Socialdemokraterna att Sverige i alla sammanhang måste agera för att inom EU väcka opinion och nå ett beslut om att koncentrera Europaparlamentets verksamhet till en ort.

I kommittémotion *2011/12:U19 (MP) yrkande 8* föreslås att EU-parlamentet ska ha ett säte. EU-parlamentets två möteslokaler i två olika städer medför en misshushållning av ekonomiska resurser och negativa miljöeffekter. I *yrkande 9* vill Miljöpartiet att regeringen verkar för ökad öppenhet och insyn inom EU. I *yrkande 10* anser Miljöpartiet att det inte är godtagbart att det skriftliga underlag som tillsänds EU-nämnden inför kommande ministerrådsmöten i så stor utsträckning är på engelska. Miljöpartiet efterlyser ett mer aktivt engagemang från regeringens sida för att åtgärda detta.

I kommittémotion *2011/12:U18 (SD) yrkande 1* argumenterar Sverigedemokraterna för att regeringen bör inleda förhandlingar om ett utträde ur EU. I *yrkande 2* förordas att regeringen ska vara ytterst återhållsam med att medge möjligheten att nyttja delegerade akter och genomförandeakter. I *yrkande 3* lyfts frågan om medborgarinitiativ. Sverigedemokraterna vill bl.a. att regeringen ska verka för att kravet om en miljon stödjare från en fjärdedel av medlemsstaterna slopas. I *yrkande 58* anförs att EU inte bör överta Europeiska rymdorganisationens verksamhet (ESA).

Utskottets överväganden

I tider av ekonomisk kris anser utskottet att det finns särskild anledning att påminna om de stora framsteg som har gjorts och om den modell för fredligt samarbete mellan fria stater som EU därmed kunnat bli för världen. Genom att vara en engagerad och konstruktiv kraft i det europeiska samarbetet kan Sverige bäst ta till vara nationella intressen och främja universella värden.

Frågor om ökad öppenhet och insyn inom EU har tidigare behandlats av utskottet, senast i betänkande 2010/11:UU10. Redan när riksdagen med stöd av Socialdemokraterna, Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna godkände Lissabonfördraget genom betänkande 2008/09:UU8 uttalades följande om offentlighet och sekretess:

När det gäller offentlighet och öppenhet inom Europeiska unionen föresätter utskottet att regeringen i EU-sammanhang kraftfullt slår vakt om och för fram den svenska synen på offentlighet, öppenhet och insyn.

Utskottet står fast vid denna uppfattning och noterar att offentligheten inom EU har förbättrats med ikraftträdandet av Lissabonfördraget. Med fördraget införs en rättslig grund om god förvaltning i EU:s institutioner, organ och byråer. Det fördragsfästs att rådets sammanträden ska vara offentliga när lagstiftningsförslag diskuteras och antas. Samtidigt utvidgas offentlighetsprincipen till att omfatta samtliga EU:s institutioner, organ och byråer med vissa undantag för Europeiska unionens domstol, Europeiska centralbanken och Europeiska investeringsbanken.

Utskottet konstaterar att Lissabonfördraget antogs för att EU:s institutioner skulle kunna fungera effektivare och att öppenheten och den demokratiska kontrollen skulle öka. Fördragets genomförande under året utmärks bl.a. av diskussionen om systemet med delegerad befogenhet eller kommittéförfarandesystemet ska tillämpas i EU-lagstiftningen. Utskottet, liksom regeringen, förespråkar en rättsligt korrekt tillämpning av de instrument som fördragen erbjuder.

Utskottet anser att medborgarinitiativ inom ramen för Lissabonfördraget är en ny möjlighet för EU-medborgare att begära att kommissionen ska lägga fram ett förslag i deras intresse. Medborgarinitiativet ska ses som ett verktyg för stärkt demokrati och medborgarinflytande. Utskottet stöder regeringens fortsatta arbete med att verka för att medborgarinitiativet utformas på ett sådant sätt att det kan användas i praktiken.

Utskottet konstaterade i betänkande 2008/09:UU8 (prop. 2007/08:168, rskr. 2008/09:64) att Europaparlamentet, också med Lissabonfördraget, ska ha sitt säte i Strasbourg, där plenarsessioner regelmässigt hålls varje månad. Ytterligare plenarsessioner hålls i Bryssel, där också parlamentets utskott sammanträder. Utskottet har tidigare tagit ställning i sakfrågan (skr. 2007/08:85, bet. 2007/08:UU10, rskr. 2007/08:176) och anser fortfarande att det inte är en bra lösning att Europaparlamentet har sitt säte på en plats men under längre tidsperioder även sammanträder på en annan. Ordningen

är kostsam, opraktisk och negativ för bilden av EU. Utskottet ser gärna en utveckling där denna ordning förenklas eller avskaffas. Emellertid konstaterar utskottet att den nuvarande ordningen är fördragsfäst.

Utskottet noterar att artikel 189 i Lissabonfördraget anger att EU ska utveckla en europeisk rymdpolitik för att främja vetenskapligt och tekniskt framåtskridande och industriell konkurrenskraft m.m. Utskottet välkomnar steg mot att konkretisera och föra diskussionen framåt kring den europeiska rymdpolitiken. Rymdverksamhetens betydelse för centrala samhällstjänster, avancerad forskning och som innovationsdrivande industrisektor är avsevärd och växande. Utskottet konstaterar samtidigt att kommissionens ambitioner med rymdpolitiken, som uttrycktes i meddelandet från oktober 2010, kan och bör ifrågasättas mot bakgrund av utvecklingen för de offentliga finanserna i Europa. Meddelandet är ett underlag för framtidsdiskussionen om en europeisk rymdpolitik, men det är av avgörande betydelse att inte föregripa de kommande förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram. En riktig balans i rollfördelningen mellan medlemsstaterna, ESA och EU utifrån gällande kompetens som är komplementär och inte i onödan skapar orsakar duplicering av verksamhet, är också av stor betydelse.

Utskottet anser att överträdelseförfarandet spelar en nyckelroll för att garantera en korrekt tillämpning av EU-rätten. Utskottet noterar att KOM (2011) 588 Tjugoåttonde årsrapporten om kontrollen av EU-rättens tillämpning (2010) och åtföljande arbetsdokument, KOM(2011) 1094 och KOM (2011) 1093, ger en allmän översikt över EU-rättens tillämpning. Årsrapporten är inriktad på strategiska frågor och bedömning av den aktuella lagstiftningssituationen inom olika sektorer.

Utskottet vill uppmärksamma faktapromemorian Direktiv om konsulärt skydd för EU-medborgare utomlands (2011/12:FPM86). Faktapromemorian behandlar meddelandet Förslag till rådets direktiv om konsulärt skydd för EU-medborgare utomlands (KOM(2011) 881). Utskottet delar regeringens uppfattning att det tydliggörande som görs i direktivet när det gäller ansvaret för icke företrädde EU-medborgare, liksom definitionen av den personrets som ska omfattas av konsulärt bistånd i enlighet med artikel 23, bör välkomnas.

Liksom regeringen poängterar dock utskottet att en grundläggande princip för det konsulära samarbetet på EU-nivå är att de konsulära frågorna är nationella angelägenheter och att samarbetsformerna följaktligen är mellanstatliga.

Utskottet vill understryka vikten av att, för att samråden i EU-nämnden ska kunna genomföras på ett tillfredsställande sätt, relevanta dokument översänds i svensk översättning när sådana finns tillgängliga och att det i andra fall ges kompletterande information på svenska i lämplig form.

Utskottet konstaterar att frågan om ett svenskt utträde ur EU inte är aktuell. I samband med folkomröstningen 1994 röstade svenska folket ja till medlemskap i EU och beslutet om ett svenskt medlemskap fattades där- efter formellt av Sveriges riksdag den 15 december 1994.

Med vad som ovan anförts anser utskottet att motionerna 2011/12:U315 yrkandena 53, 57, 60, 2011/12:U19 yrkandena 8–10 och 2011/12:U18 yrkandena 1–3 och 58 kan avstyrkas.

Utbildning, kultur och idrott

Skrivelsen

I skrivelsen behandlas utbildningsfrågor (s. 226–228). I skrivelsen framhåller regeringen att EU-samarbetet på utbildningsområdet inte är bindande för medlemsstaterna, utan vilar på frivillighet. Samtidigt har Europa 2020-strategin inneburit en ny dynamik för utbildningsfrågorna i EU. Strategins övergripande mål för utbildningen omvandlas till nationella mål som följs upp på högsta politiska nivå i Europeiska rådet. Utbildning spelar en allt viktigare roll för att nå de gemensamma målen om tillväxt och sysselsättning.

Skrivelsen behandlar också kulturfrågor (s. 231–232) och idrottsfrågor (s. 233–234).

Motionerna

I kommittémotion *2011/12:U18 (SD) yrkande 66* anförs att EU inte ska stipulera hur stor andel av medlemsländernas befolkning som ska ha en viss utbildningsgrad. I *yrkande 67* anförs att EU inte ska stipulera hur stora andelar av medlemsländernas befolkningar som ska ha en viss utbildningsgrad. I *yrkande 68* anförs att EU inte ska stipulera hur språkutbildningarna i de olika medlemsländerna ska vara utformade eller hur många språk som ska läras in av eleverna i de olika medlemsländerna. I *yrkande 69* anförs att EU inte ska stipulera hur de olika medlemsländerna hanterar frågor som rör social sammanhållning. Det anses inte vetenskapligt underbyggt att flerspråkighet stärker social sammanhållning. I *yrkande 70* vill Sverigedemokraterna att regeringen kompromisslöst bör arbeta för att idrottspolitikerna förblir en nationell angelägenhet. I *yrkande 71* menar Sverigedemokraterna att regeringen bör verka för att kulturpolitiken är ett område som uteslutande hanteras av de nationella, regionala eller lokala parlamenten.

Sammanfattning av kulturutskottets yttrande i protokollsutdrag

Kulturutskottet framhåller att den fria och självständiga idrottsrörelsen till sin natur är internationell med egna naturliga plattformar för dialog och erfarenhetsutbyte. Samtidigt är idrottspolitiken enligt utskottet i första hand en nationell fråga.

Kulturutskottet konstaterar att kulturpolitiken inte är bindande på EU-nivå utan vilar på frivillighet. EU ska stödja och komplettera medlemsstaternas insatser. I första hand sker detta genom att främja samarbete mellan medlemsstaterna. Internationellt utbyte och samarbete är centralt för utvecklingen och förnyelsen av kultur och konst, i Sverige liksom i andra länder. Kulturen stimuleras och utvecklas i mötet mellan olikheter. Utskottet påminner om att riksdagen vid behandlingen av propositionen Tid för kultur (prop. 2009/10:3) ställde sig bakom regeringens bedömning att internationalisering och interkulturellt samarbete är en prioriterad uppgift inom kulturpolitiken.

Utskottets överväganden

Utskottet konstaterar att utbildnings-, kultur- och idrottspolitiken inte är bindande på EU-nivå utan vilar på frivillighet.

Utskottet noterar att Europa 2020-strategin har inneburit en ny dynamik för utbildningsfrågorna i EU. Utbildning spelar en allt viktigare roll för att nå de gemensamma målen om tillväxt och sysselsättning.

Utskottet vill betona att gemensamma insatser vad gäller idrott på EU-nivå bör syfta till att stödja och komplettera åtgärder på nationell nivå. Den fria och självständiga idrottsrörelsen är till sin natur internationell med egna naturliga plattformar för dialog och erfarenhetsutbyte. Utskottet stöder regeringen som har motarbetat idén om att inrätta ett särskilt idrottsprogram inom EU. Utgångspunkten är att det måste finnas mervärden för samarbete på EU-nivå. Det gäller t.ex. information om och tolkning av EU-lagstiftning som berör idrottsrörelsen samt i samarbete om vissa gränsöverskridande problem som idrotten inte kan hantera på egen hand, t.ex. arbetet mot dopning.

Utskottet delar kulturutskottets uppfattning i yttrande i protokoll från utskottssammanträde 2011/12:22.

Med vad som ovan anförts anser utskottet att motion 2011/12:U18 yrkandena 66–71 kan avstyrkas.

Skrivelsen och övriga yrkanden

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse 2011/12:105 till handlingarna. Utöver de yrkanden som behandlas tidigare i detta betänkande finns motionsvis framförda förslag som är föremål för förenklad motionsbehandling enligt de riktlinjer som har fastslagits av riksdagen

med anledning av Riksdagskommitténs betänkande 2005/06:RS3 och i enlighet med promemorian Förenklad motionsbehandling under återstoden av mandatperioden som utrikesutskottet fastställde i oktober 2010. Utskottet har vid en genomgång och beredning funnit att de yrkanden som redovisas i bilaga 2 inte kan vara aktuella för något tillkännagivande från riksdagen. Efter denna behandling avstyrker ett enigt utskott motionerna i bilaga 2.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. EU:s utvidgning, punkt 1 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U18 yrkandena 8–12 och avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del, 2011/12:U204 yrkande 9, 2011/12:U229 yrkande 2 och 2011/12:U315 yrkande 54.

Ställningstagande

Det kan konstateras att planerna på unionens utvidgning fortskrider. Årsberättelsen visar hur arbetet har fortskridit med att förhandla om medlemskap med såväl Turkiet som flera Balkanländer. Sverigedemokraterna har motsatt sig ett turkiskt medlemskap i unionen från början, med utgångspunkten att landets demokratiska statsskick knappast kan anses vara stabilt och att det finns ett starkt inslag av islamistiska krafter i dess politiska liv. Det är beklagligt att regeringen inte på ett tydligare sätt markerar mot ett turkiskt medlemskap i unionen.

Kommissionens utvidgningsstrategi

Det är talande att kommissionen i sin strategi lägger ytterligare fokus på korruption och rättsstat. Den nuvarande strategin, med undantag för delarna om Island, påminner mer om ett policydokument för utvecklings-samarbete i något av de minst utvecklade länderna i södra grannskapet, än ett förhandlingsarbete för tillträde till ett av världens största frihandelsområden. Genom kommissionens ökade fokus på korruption och rättsstat i förhandlingarna ges även utrymme att nyttja en oproportionerlig del av instrumentet för föranslutningsstöd för dessa områden. Områden vilka onekligen de minst utvecklade länderna ofta uppvisar brister inom. Påståendet att utvidgningsstrategin ger exempel på hur unionen har gynnats ekonomiskt står dock inte att utläsa. Förvisso har ekonomiska förändringar skett i Central- och Östeuropa, men steget därifrån till att EU som helhet gyn-

nats ekonomiskt är dock stort. Sverigedemokraterna anser att regeringen inom ramen för Europeiska rådet ska ta initiativ till att återigen ha en djupgående debatt om konditionalitet i samband med anslutningsförhandlingar.

Kroatien

Mot bakgrund av de brister som uppvisats i samband med Rumänien och Bulgariens anslutning anser Sverigedemokraterna att regeringen innan Kroatien blir en fullvärdig medlemsstat ska kräva att samtliga förhandlingsområden där Kroatien har uppvisat brister ska vara i paritet med övriga medlemsstater.

Turkiet

Med anledning av Turkiets storlek, dess brister inom en rad områden såvitt avser villkoren i artikel 2 i fördraget, dess geografiska belägenhet och dess ovilja att avsluta de konflikter som råder med vissa nuvarande medlemsstater anser Sverigedemokraterna att regeringen inom EU ska verka för att anslutningsförhandlingarna avslutas.

Balkan

Sverigedemokraterna har tidigare fört fram vikten av att inte importera konflikter till den inre marknaden. En fortsatt utvidgning på Balkan leder onekligen till konflikter, såväl mellan kandidatländerna som mellan nuvarande medlemsstater och kandidatländer. Samtliga dessa länder uppvisar även skrämmande brister i såväl korruption som rättsstatshänsed. Utifrån de omfattande förbättringar som behöver ske i dessa länder är Sverigedemokraterna av uppfattningen att ingen ytterligare utvidgning av EU ska ske på Balkan på kort eller medellång sikt.

Viseringsfrihet

Sverigedemokraterna är av åsikten att viseringsfrihet endast ska ges för medborgare i länder som är stabila rättsstater, har låg korruption och obetydliga problem med organiserad brottslighet och terrorism. Regeringen bör verka för att kravet på visering för resande från Balkan återupprättas respektive behålls.

EU:s finansiella stöd till västra Balkan och Turkiet

Stöd till kandidatländer bör endast utgå i form av utbyte av tekniskt kunskande och experthjälp för att harmonisera ländernas system och normer med det gemensamma regelverket. Såsom EU har gjort nu en tid, att vid behov ge direkt finansiellt stöd för att bygga kapacitet och institutioner, är endast ett tecken på att dessa länder inte är redo att påbörja förhandlingar om medlemskap. Sverigedemokraterna anser att svenska skattepengar inte ska gå till att finansiellt stödja en utvidgning för vilken det, troligen, finns

liten folklig förankring. Regeringen bör verka inom ramen för den pågående budgetförhandlingen för att inga medel avsätts för instrumentet för anslutningsstöd.

2. EU:s utvidgning, punkt 1 (V)

av Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U204 yrkande 9 och avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del, 2011/12:U18 yrkandena 8–12, 2011/12:U229 yrkande 2 och 2011/12:U315 yrkande 54.

Ställningstagande

EU är i dag världens största biståndsgivare. Men inom unionens utvecklingssamarbete har frågor om hbt-personers situation fått minimal uppmärksamhet, bl.a. på grund av att en rad konservativa medlemsstater aktivt har motsatt sig att EU arbetar med frågor om sexuella rättigheter inom sitt utvecklingssamarbete. Vänsterpartiet anser att Sverige borde driva på för att EU:s utvecklingspolitik ska bidra till att stärka hbt-personers rättigheter i världen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Idag har flera länder som har en historia av omfattande diskriminering och förföljelse av hbt-personer ansökt om medlemskap i EU. Erfarenheterna från länder som Polen och Lettland visar att det inte räcker att ansökarländerna formellt uppfyller de lagmässiga kraven, ansökarländer behöver även uppvisa ett engagemang för att arbeta mot diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet. Köpenhamnskriterierna behöver därför skärpas avseende hbt-personers rättigheter på så sätt att det av dessa uttryckligen framgår att ett medlemsland som diskriminerar hbt-personers rättigheter inte kan bli medlem i EU. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

3. EU som global aktör, punkt 2 (S)

av Urban Ahlin (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del och 2011/12:U315 yrkandena 58 och 59 samt avslår motionerna 2011/12:U18 yrkandena 4, 13–20, 22–25, 30, 31 och 33, 2011/12:U245 yrkandena 1 och 16 samt 2011/12:U335 yrkandena 1–4.

Ställningstagande

Politiken och demokratin måste komma i kapp den ekonomiska globaliseringens försprång. Sverige och EU måste bli bättre på att inom internationella organisationer driva frågor om arbetstagarnas rättigheter, internationella miljöregler och rättvisa handelsvillkor.

En demokratisk globalisering kräver respekt för de internationella regelverk och institutioner som redan finns på plats. Den internationella rätten, konventioner, protokoll och regelverk måste följas. Med gemensamma spelregler skyddas små staters rätt, och den globala demokratin stärks. När den internationella rätten efterlevs styrs utvecklingen av gemensamma överenskommelser och på lika villkor, inte av de stater som har störst militär eller ekonomisk styrka. Därför vill vi socialdemokrater värna och stärka den internationella rätten. EU har här en stor roll att spela.

4. EU som global aktör, punkt 2 (MP)

av Bodil Ceballos (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U335 yrkandena 1 och 4 samt avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del, 2011/12:U18 yrkandena 4, 13–20, 22–25, 30, 31 och 33, 2011/12:U245 yrkandena 1 och 16, 2011/12:U315 yrkandena 58 och 59 samt 2011/12:U335 yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Södra Kaukasus är en region som präglas av svåra etniska konflikter. En av dem är den utdragna konflikten mellan Armenien och Azerbajdzjan över Nagorno-Karabach. Den 1 december 1989 beslutade det armeniska parlamentet, i strid med internationell rätt, att annektera Nagorno-Karabach. FN:s säkerhetsråd har antagit fyra bindande resolutioner (822, 853, 874, 884) som fördömer Armeniens aggression och bekräftar Azerbajdzjans territoriella integritet. Resolutionerna kräver ett omedelbart och ovillkorligt tillbakadragande av alla armeniska trupper och att samtliga internflyktingar får återvända till sina hem. Även FN:s generalförsamling har antagit resolutioner med detta innehåll.

OSSE inrättade 1992 den så kallade Minskgruppen – där Sverige ingår – för medling i Nagorno-Karabachkonflikten, men denna har på 20 år inte lyckats föra konflikten närmare en lösning. Frustrationen växer nu i området och en fortsatt resultatlös fredsmedling riskerar att gynna de som förespråkar militära ”lösningar”.

Sverige bör inom FN, EU och i andra internationella organisationer verka för att bryta tystnaden kring konflikten i Nagorno-Karabach. Vidare anser vi att Sverige inom FN, EU och i andra internationella organisationer bör engagera sig så att speciella program som syftar till försoning och tolerans mellan azerier och armenier i Nagorno-Karabach-regionen kommer till stånd.

5. EU som global aktör, punkt 2 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U18 yrkandena 4, 13–20, 22–25, 30, 31 och 33, bifaller delvis motionerna 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del och 2011/12:U245 yrkande 16 och avslår motionerna 2011/12:U245 yrkande 1, 2011/12:U315 yrkandena 58 och 59 samt 2011/12:U335 yrkandena 1–4.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna kan inte ställa sig bakom den utveckling som sker i EU att alltmer av utrikespolitiken ska förflyttas från respektive medlemsland till EU och EU:s utrikestjänst. Regeringen och utrikesministern har vid tidigare tillfällen uttryckt att EU:s utrikespolitik är vår utrikespolitik. Sverigedemokraterna anser att regeringen i EU bör värna och stärka svenska utrikespolitiska intressen i stället för att på det här sättet helt överge svensk utrikespolitik åt EU.

Internationella insatser

Vi är inte principiellt emot internationella insatser i andra länder, och vi ifrågasätter inte att flera av de insatser som EU utför har goda syften. Sverigedemokraterna ser dock med oro på att Sverige alltmer engagerar sig i internationella militära insatser som är beslutade på EU-nivå. När ett överstatligt EU beslutar om militära insatser där riksdagens inflytande är begränsat innebär det i praktiken att Sverige är med i en militär allians. Sverigedemokraterna anser det vara tveksamt om denna förändring i svensk utrikespolitik är förankrad hos det svenska folket. Därför menar

Sverigedemokraterna att regeringen inom EU ska verka för att säkerhets- och försvarspolitik i huvudsak ska ligga på respektive medlemsland. Om samarbete i stora frågor är nödvändigt ska det ske på mellanstatlig basis.

Sveriges deltagande i EU:s uppdrag i Somalia, som har till uppgift att utbilda somaliska soldater, är ett projekt med tveksam grund. Det finns en icke obetydlig risk att utbildningsinsatsens genomförande snarare kommer att bidra till fortsatt ofred i en region som redan är svårt krigshärjad. Risken att de militärer som nu utbildats senare kommer att utvecklas till en milisgrupp som inte bidrar till fred i området har inte tillräckligt tagits i beaktande i denna insats. Utifrån de tveksamma grunder och osäkra utgång för framgång som denna insats har kan det ifrågasättas om det är rimligt att resurser från den svenska krigsmakten ska användas till detta. Det är därför vår mening att det svenska deltagandet i EUTM Somalia bör avslutas.

Europeiska utrikestjänsten

Mot bakgrund av den bristande genomslagskraft Europeiska utrikestjänsten haft under året och de samarbetssvårigheter som råder inom kommissionen anser Sverigedemokraterna att det för det första finns anledning att se över om Europeiska utrikestjänsten är rätt organisation för att hantera de uppgifter som lagts på myndigheten. För det andra kan man konstatera att det rimligen inte är så viktigt med en röst i internationella sammanhang, utan, om man nu skulle förespråka en gemensam utrikespolitik, att budskapet är detsamma. Då det inte verkar finnas utrymme för konsensus inom alla områden av utrikespolitiken, vare sig mellan medlemsstaterna eller inom kommissionen i sig, finns det all anledning att återgå till det tidigare systemet med samordnad utrikespolitik endast i de frågor där det finns samsyn, i stället för att med organisatoriska medel försöka ge en bild av enhetlighet som inte finns. Vidare är det inte förvånande att myndigheten har problem med sin rekrytering, då den t.o.m., under föregående år, förlorade medarbetare på grund av interna stridigheter. Rimligen borde man, medlemsstaterna emellan, nöja sig med att konstatera att man är ense om att man är oense i många frågor. Det är till syvende och sist fråga om suveräna staters förhållande till tredjeländer, förhållanden som kan påverkas av ekonomiska, kulturella, historiska, geografiska eller språkliga band. Sverigedemokraterna anser att regeringen ska verka för en avveckling av Europeiska utrikestjänsten, moratorium för utstationering av personal inom utrikesrepresentationen, minska eller upphöra med finansieringen av utrikestjänsten och ett upphävande av utrikestjänstens rätt att uttala sig i multilaterala forum.

EU som aktör i FN

Sedan i maj 2011, då en FN-resolution antogs om EU:s deltagande i FN:s arbete, har EU:s representanter (i stället för det land som innehar det roterande ordförandeskapet i rådet) haft rätt att framföra EU:s ståndpunkter i generalförsamlingen. Enligt EU-fördraget är det Europeiska rådets ordfö-

rande som ska representera EU på statschefsnivå. Sverigedemokraterna anser det vara av vikt att det finns ett nära samarbete mellan FN och EU. FN:s generalförsamling är ett samarbetsorgan för självständiga stater och Sverigedemokraterna är kritiska till att EU, som inte är en stat, ska ses som en egen representant i FN och vi ställer oss inte bakom den förstärkta roll EU har fått i FN:s generalförsamling. Risken finns att EU kommer att verka för att de ska sätta agendan och att avvikande åsikter mellan medlemsstaterna sedan inte ska få förekomma. Sverigedemokraterna anser också detta vara ännu ett steg närmare att EU ska räknas som en stat, vilket vi motsätter oss. Europeiska rådets ordförande Herman Van Rompuy bekräftade den inriktningen genom att uttrycka att FN:s resolution om EU:s roll i generalförsamlingen på sätt och vis innebar "ett internationellt erkännande av Europeiska unionen". Därför menar vi att regeringen inom EU och FN bör verka för att EU:s förstärkta rätt att föra talan i FN upphävs alternativt begränsas för att inte inskränka på medlemsstaternas rätt att framföra sina åsikter i FN.

Strategisk exportkontroll och produkter med dubbla användningsområden

EU-kommissionen har i en grönbok om system för produkter med dubbla användningsområden från Europeiska unionen framfört som önskemål att de nationella tillstånden för export av produkter med dubbla användningsområden successivt ska avvecklas till förmån för de EU-gemensamma generella tillstånd som utfärdas av EU-kommissionen. Sverigedemokraterna vill att tillståndsprövningen även fortsättningsvis ska utföras av respektive lands licensmyndighet. Vi vill understryka vikten av att EU:s system inte får tillåtas motverka enskilda medlemsstaters strävan att uppnå en rättvis och hållbar global utveckling. Vi vill vidare understryka att EU:s system heller inte får tillåtas motverka medlemsstaternas behov av att värna sina respektive utrikes- och säkerhetspolitiska intressen. Sverigedemokraterna anser att detta förslag inte bör genomföras.

Bistånd till palestinska myndigheten

EU ger omfattande stöd till den palestinska myndigheten och är den största givaren till den palestinska myndigheten. Samtidigt har det kommit uppgifter om att den palestinska myndigheten betalar ut månatlig lön till palestinier och israeliska araber som sitter fängslade i Israel dömda för terrorbrott mot civila i Israel. Den palestinska myndigheten betalar dessa löner från den generella budgeten.

Även om EU:s ekonomiska stöd naturligtvis är riktat till andra ändamål än finansiering av löneutbetalningar till terrorister så bidrar ändå EU indirekt till att resurser frigörs till andra ändamål, som i detta fall är att belöna terrorism. En av de terrorister som är berättigad lön enligt palestinska myndighetens regler dömdes 2004 till 67 livstidsstraff. Han fälldes för att vara hjärnan bakom en serie självmordsattacker med totalt 66 döda. En annan

dömdes 1996 till 37 livstidsstraff för att bl.a. ha lett en terroristgrupp som utförde självmordsattacker mot en buss i Jerusalem samt en annan attack. Totalt dog 46 personer och 100 skadades (Palestinian Media Watch). Det är självfallet inte försvarbart att EU ska betala ut stora ekonomiska medel till den palestinska myndigheten utan att kräva att denna verksamhet upphör. Vi menar därför att regeringen inom EU bör verka för att det ställs krav på att löneutbetalningarna till fängslade terrorister i Israel upphör.

I palestinsk tv hyllar man också personer som begått terrordåd. En av dem som hyllas ledde en självmordsattack på en pizzeria i Jerusalem i augusti 2001 där 15 personer dog, 7 av dem var barn. Antisemitiska budskap om en bättre värld utan Israel och judar får också spridas i palestinsk tv. Vi tycker det är fullständigt oacceptabelt att man i offentliga palestinska medier går ut och hyllar terrorister som dödat civila personer i Israel och sprider antisemitiska budskap. Om EU ska stödja den palestinska myndigheten måste EU kräva att den palestinska myndigheten tar avstånd från alla former av terrorism och antisemitism, vilket Sverigedemokraterna vill att regeringen ska framhålla i EU.

Krav på Hamas

I maj 2011 slöt Hamas och Fatah genom en egyptisk medling en försöningsöverenskommelse i Kairo där parterna kom överens om att tillsätta en teknokratregering samt hålla val inom ett år. Detta uttryckte Sveriges regering och EU sitt fulla stöd till. Sverigedemokraterna har en mer kritisk inställning till att den palestinska myndigheten ska bilda samlingsregering med Hamas som fortfarande är stämplade som en terroristorganisation. Hamas utsätter fortfarande Israel för våldshandlingar och vill inte erkänna landets rätt att existera. Vi anser därför att regeringen inom EU tydligare ska framhålla att de krav som måste ställas på Hamas – Israels rätt att existera, upphörande av våldsanvändning från Hamas sida och att Hamas verkligen upprätthåller ordningen i Gaza – verkligen vidhålls och följs upp.

Egypten

Situationen för kristna i Egypten har den senaste tiden förvärrats. En koptisk kyrkoledare har uttalat att det har varit det värsta året på länge och uttryckt besvikelse över att de inte får något stöd från väst. I svenska nyheter har det rapporterats om att minst tre kyrkor har bränts ner och över 100 kristna har dödat i våldsamma sammandrabbningar – dels med säkerhetsstyrkorna, dels med beväpnade huliganer och extremistiska muslimer. I byn Sharbat utanför Alexandria tvingades åtta kristna familjer i exil efter att en ilsken mobb tänt eld på kristna butiker och hem. EU står inför att teckna frihandelsavtal med Egypten. Ett av kraven i dessa förhandlingar som Sverigedemokraterna anser att regeringen inom EU bör verka för är att kristna inte ska diskrimineras. Sverigedemokraterna anser även att regeringen bör kräva utökade insatser för att skydda den kristna minoriteten från våldsamma attacker från majoritetsbefolkningen.

Union för Medelhavet

Medelhavsunionen kan kanske vara en möjlighet för länderna kring Medelhavet att mötas och träffa överenskommelser om det som de anser angår dem, men mervärdet för svenskt vidkommande är högst begränsat. Det kan vidare diskuteras vad som egentligen är, eller blir, målet med denna union. Tar denna union samma utveckling som kol- och stålgemenskapen, som senare utvecklades till EG och EU, skulle det exempelvis kunna tänkas att Medelhavsunionen kan leda till att de ingående länderna i framtiden ges tillgång till den inre marknaden och i förlängningen fri rörlighet till Europa. I ett sådant fall kommer Medelhavsunionen inte bara att leda till ett stort utökat behov av finansiering av EU, utan sannolikt även till en ökad migration inom unionen. Sverigedemokraterna menar därför att Sverige bör lämna Medelhavsunionen.

Regionala och bilaterala frihandelsavtal

När det gäller fördjupade handelsrelationer med grannskapet anser Sverigedemokraterna att det inte finns någon anledning att positivt särbehandla t.ex. Ukraina enbart på grund av dess geografiska läge. Frihandelsavtalen, och då särskilt fördjupade sådana, bör endast förhandlas fram med utsikten av ömsesidig nytta. Vidare är det högst tveksamt om frihandelsavtal är det rätta forumet för uttalanden om anslutningsambitioner. När det gäller exempelvis Moldavien kan man även se att avtalet riskerar att bli till en ensidig ekonomisk nytta; landet har väldigt billig arbetskraft och ett någorlunda konkurrenskraftigt jordbruk. Således kan ett djupgående och omfattande frihandelsavtal (DCFTA) leda till att jordbruket inom EU, vilket vi redan subventionerar, ytterligare konkurrensutsätts, med ytterligare kostnader för skattebetalaren som följd. Dessutom kan det leda till att ännu fler företag väljer att placera sin produktion utanför gränserna för att sedan exportera till EU. Onekligen kommer det, om avtalet med Moldavien slutförhandlas, leda till ett lyft för såväl utländska direktinvesteringar som arbetstillfällen och BNP över lag för landet. Men detta kommer att ske till priset av en ökad press på jordbruksproduktionen inom EU, relativa ökade produktionskostnader för inhemsk produktion och minskade exportintäkter. Samtliga positivt särbehandlande frihandelsavtal i EU:s grannskap bör i vart fall åtföljas av strikt konditionalitet såvitt avser mänskliga rättigheter, rättsstat och demokrati. Sverigedemokraterna anser således att regeringen ska verka för att EU enbart erbjuder länder djupgående och omfattande frihandelsavtal (DCFTA) på objektiva kriterier, baserade på ömsesidig nytta och konditionalitet och redan vid förhandlingsstarten klargör att det inte är ett led i en anslutningsprocess.

De ekonomiska partnerskapsavtalen

När det gäller AVS-länderna kan man ifrågasätta om det är rimligt att vissa länder i dessa områden kommer i åtnjutande av generösare tillträdesvillkor än andra. Rimligen bör EU:s förhållanden till utvecklingsländer baseras på deras utvecklingsnivå och möjligheter att tillgodogöra sig ett förbättrat marknadstillträde och inte på att vissa gamla kolonialmakter, vilka är i minoritet inom EU-27, har speciella band till dessa AVS-länder. Troligen skulle GSP och GSP+ kunna ersätta AVS-avtalen helt och hållet. Sverigedemokraterna anser även att avtal om marknadstillträde med utvecklingsländer ska slutas på icke-diskriminerande grunder.

EU:s allmänna preferenssystem

Sverigedemokraterna har tidigare haft invändningar mot regeringens ståndpunkt om GSP innan kommissionens reform. Det nuvarande förslaget, om det genomförs, kommer att koncentrera GSP-länderna till dem vilka det finns anledning att ge utvecklingsstöd genom marknadstillgång. Man bör ha i åtanke att Kina och Indien redan har förmåga att underhålla sina egna exportindustrier. Sverigedemokraterna anser att grundansatsen i kommissionens aktuella förslag är riktig och anser att regeringen ska avvika från sin tidigare hållning, vilken har inneburit att betydande eftergifter har gjorts för övre medelinkomstländer.

Världshandelsorganisationen

Doharundan har utvecklats från att ha haft ansatsen att de minst utvecklade länderna (MUL) skulle positivt särbehandlas till en av de viktigaste förhandlingarna för BRICS-ländernas framtida FDI och exportmöjligheter. Det finns även anledning att behandla de områden där förhandlingarna är avklarade som färgade av Kina och Indiens nationella hänsynstaganden till sin egen inhemska produktion. Fortsatta förhandlingar inom Doha bör villkoras av att BRICS inte använder sig av tredje land för marknadstillträde till unionen, att arbetet fokuseras på MUL och att Kina och Indien ska ge MUL respektive EU tillträde till sina marknader enligt Doha respektive enligt MFN-principen. Sverigedemokraterna anser att med anledning av den senaste låsningen i förhandlingarna, bör regeringen istället inom ramen för EU verka för att GSP-avtalen eller motsvarande avtal utvecklas till det verktyg som Doha borde ha varit.

Framtiden för EU:s utvecklingspolicy

I EU-kommissionens meddelande Att göra EU:s utvecklingspolitik mer effektiv: en agenda för förändring (KOM(2011) 637) föreslås bl.a. en starkt harmonisering och samordning mellan medlemsstaterna i syfte att öka utvecklingspolitikens effektivitet.

Vi kan se att det i vissa fall kan finnas fördelar med en samordning för att bistånd från olika medlemsstater och EU ska effektiviseras. Vi vill dock understryka att en samordning inte får inskränka på varje lands rätt att driva sin egen utrikes- och utvecklingspolitik. Till exempel uppmanas medlemsstaterna att anta gemensamma fleråriga programplaneringsdokument och att använda sig av biståndsformer som underlättar gemensamma åtgärder såsom budgetstöd under ett enda EU-avtal. Dessa dokument ska vara styrande när EU och medlemsstaterna utvecklar bilaterala genomförandeplaner. Det talas också om att EU och medlemsstaterna ska tala med en röst. Vi tycker att detta tyder på en ökad maktförskjutning till EU-kommissionen att föreskriva hur varje land ska bedriva sin utvecklingspolitik. Vi kan inte ställa oss bakom en samordning mellan medlemsstaterna som innebär en maktförskjutning till EU och en urholkning av medlemsstaternas egna utrikespolitiska intressen.

Sverigedemokraterna ser ett stort värde i att Sverige genom utvecklingspolitiken kan bidra med sin särskilda kompetens inom vissa områden och att medlemsstaterna i största möjliga mån ska få använda sig av de biståndsformer som de själva finner lämpligt utifrån OECD:s riktlinjer.

EU och budgetstöd

Inom EU:s utvecklingssamarbete betalar EU ut generellt budgetstöd till ett stort antal länder. Sverigedemokraterna anser där att EU-kommissionen i alltför låg grad väger in de risker som finns med denna form av bistånd. I EU-parlamentets betänkande om EU:s budgetstöd till utvecklingsländer i framtiden visar en utvärdering av budgetstödet som gjordes 2006 att budgetstöd är svårt att följa upp och hade haft begränsad effekt på fattigdomsminskning och demokratiutveckling. I EU-kommissionens meddelande KOM(2011) 638 om det framtida upplägget för budgetstödet från EU till tredjeländer framkommer förvisso flera goda intentioner med budgetstödet, och Sverigedemokraterna välkomnar liksom regeringen att generellt budgetstöd utifrån meddelandet ska knytas mer till respekt för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprinciper. I betänkandet om EU:s budgetstöd till utvecklingsländer i framtiden framkommer dock att bland de 27 AVS-länder där allmänt budgetstöd ingår i planeringen är 12 klassificerade som länder med omfattande korruption enligt det internationella korruptionsindexet för 2009, och av de sex latinamerikanska och asiatiska länder med program där budgetstöd ingår har fem fått samma klassificering. Därför menar vi att det är av vikt att regeringen i EU verkar för att kraven för budgetstöd, särskilt vad gäller korruption, skärps ytterligare. Vi anser även att EU i lägre grad bör använda sig av biståndsformen budgetstöd och överväga andra former av bistånd, särskilt i länder med hög korruption. En hög grad av korruption i de länder som mottar budgetstöd ökar risken för att pengarna frigörs till kontraproduktiva ändamål och inte kommer de mest behövande människorna till del.

Regeringen har påtalat vikten av en regelbunden uppföljning och utvärdering av budgetstödet, vilket Sverigedemokraterna kan instämma i, och vi vill dessutom understryka vikten av att regeringen inom EU verkar för en förbättrad återrapportering till medlemsstaterna och deras parlament vad gäller uppföljning, utvärdering och resultat av EU:s biståndsinsatser.

EU och samstämmighetspolitiken

Sverigedemokraterna är i grunden positiva till samstämmighetspolitiken på det sättet att utvecklingsperspektiv, fattigdomsbekämpning och mänskliga rättigheter ska finnas med i fler politikområden i EU. Faktum är dock att i och med detta så förstärks Europeiska utrikestjänstens roll. Utrikestjänsten har Sverigedemokraterna tidigare riktat kritik mot, utifrån vikten av att värna om de nationella parlamentens roll i medlemsstaternas utrikespolitiska intressen. Samstämmighetspolitiken kan också innebära förändringar som har en påverkan på Sveriges inrikespolitik, exempelvis vad gäller jordbruks- och handelsfrågor. Vi menar också att det föreligger en risk att samstämmighetspolitiken, tillsammans med EU:s överstatliga byråkrati, bidrar till att hindra de länder som vill driva en skarpare linje vad gäller krav på mänskliga rättigheter och fattigdomsbekämpning. Därför menar Sverigedemokraterna att regeringen inom EU bör verka för att samstämmighetspolitiken inte inskränker på varje lands rätt till självbestämmande.

Burma

Sverigedemokraterna yrkar för delvis bifall till 2011/12:U17 yrkande 1 vad avser Burma. Sverige bör öka sitt stöd till den demokratiska oppositionen i Burma samt ställa sig bakom de krav som finns på en undersökningskommission som ska utreda om juntan gjort sig skyldig till brott mot mänskligheten. Under det senaste året har positiva förändringar skett i Burma. Exempelvis är Aung San Suu Kyi fri från sin mångåriga husarrest och politiska fångar har släppts, dock långt ifrån alla. Förhoppningsvis är dessa signaler tecken på en varaktig positiv utveckling. Det är viktigt att noga följa utvecklingen, och omvärlden får inte vara för naiv och brådstörtat lyfta sanktionerna.

NBG

Sverigedemokraterna yrkar för delvis bifall till 2011/12:U245 yrkande 16 vad avser NBG. Nordic Battlegroup (NBG) är en del av EU:s militarisering. Sverige är officiellt fortfarande alliansfritt, men genom att delta i NBG anser vi att Sverige har frångått kravet på att svenska militära insatser internationellt alltid ska ha FN-mandat. Sverige bör därför lämna samtliga åtaganden i NBG. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

6. EU som global aktör, punkt 2 (V)

av Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U245 yrkandena 1 och 16 samt avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del, 2011/12:U18 yrkandena 4, 13–20, 22–25, 30, 31 och 33, 2011/12:U315 yrkandena 58 och 59 samt 2011/12:U335 yrkandena 1–4.

Ställningstagande

Inom Europeiska unionen pågår en militär upprustning, och Sverige är med och bidrar till den. Unionen militariserar och dess säkerhetsstrategi är inriktad på militära lösningar på kriser i världen och unionen siktar på att bli en militär stormakt. Tillsammans med framför allt USA och Nato är det främst de egna intressena och värderingarna som man försvarar.

EU satsar hårt på att bygga upp militära strukturer och resurser. Man anammar alltmer USA:s doktrin ”pre-emptive war”, föregripande krig, dvs. att man ska vara beredd att ingripa militärt utomlands innan en kris uppstår.

Den nya utrikesförvaltningen, Europeiska utrikestjänsten, sköter numera unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Unionens utrikes- och säkerhetspolitik (GUSP) ska fortsätta att vara mellanstatlig men utrikespolitiken ska bli mer samordnad, vilket betyder att medlemsländerna ska ha en enad röst utåt samt ”stärka EU:s inflytande på den internationella scenen”. Målsättningen är att ge medlemsländerna en så enhetlig och likriktad försvars- och utrikespolitik som möjligt.

Vänsterpartiet anser att detta är en utveckling som Sverige inte ska vara en del av. Vi värnar om en oberoende och militärt alliansfri utrikespolitik och anser därför att Sverige i stället ska avbryta allt samarbete som bidrar till militariseringen av EU. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Ett ökat nordiskt samarbete är både viktigt och efterfrågat. Vänsterpartiet ställer sig bakom ett utökat nordiskt samarbete på försvarsområdet för effektiviserad resursanvändning och ökad effekt, så länge det inte hotar den nationella beslutanderätten i fråga om den operativa förmågan. Sveriges militära alliansfrihet får inte påverkas. Det nordiska samarbetet ska inte ersätta svensk förmåga, utan de ska komplettera varandra.

Vänsterpartiet har redan tidigare föreslagit att Sverige inte ska delta i Nordic Battlegroup (NBG), då insatsstyrkan är en del av EU:s militarisering. Sverige är officiellt fortfarande alliansfritt, men genom att delta i NBG anser vi att Sverige har frångått kravet på att svenska militära insat-

ser internationellt alltid ska ha FN-mandat. Sverige bör därför lämna samtliga åtaganden i NBG. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Arbetet med att förhandla fram de ekonomiska partnerskapsavtalen mellan EU och ett 70-tal utvecklingsländer i Afrika, Västindien och Stilla havet fortsatte under 2011 utan att några avslutade förhandlingar kunde uppnås. Dessa förhandlingar har pågått i snart ett decennium och avtalen har mött massivt motstånd från både regeringar i syd och folkrörelser. Oron har varit stor för att EPA-avtalen ska slå ut lokalproduktion, öppna upp fler möjligheter för multinationella företag att exploatera naturtillgångar och leda till att många utvecklingsländer förlorar viktiga inkomster. Enligt EU-kommissionen ska de länder som inte har påbörjat en ratificeringsprocess av EPA-avtalen förlora marknadstillträdet till EU den 1 januari 2014. Fjorton afrikanska länder riskerar kraftigt höjda tullar för sin export till EU efter detta datum. Det kommer att kraftigt försvåra arbetet med att bekämpa fattigdom, hunger och bristande jämställdhet mellan män och kvinnor. Vänsterpartiet vill att Sverige aktivt verkar för att EU-kommissionen drar tillbaka sitt ultimatum och att Sverige verkar för rättvisa handelsavtal med de berörda utvecklingsländerna.

7. EU och internationellt samarbete, punkt 3 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U18 yrkandena 1–3 och 58 samt avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del och 2011/12:U315 yrkande 53.

Ställningstagande

Sveriges utträde ur EU

Mot bakgrund av utvecklingen inom EU sedan Sverige blev medlem 1995, kan det lätt konstateras att mycket av vad som i praktiken lovades inte har uppfyllts. EU framstår, med all rätt, som en gigantisk byråkrati som lever sitt eget liv långt från huvuddelen av medborgarna i medlemsländerna. Detta har inneburit att EU av många medborgare inte uppfattas som ”deras” organisation. I klartext uppfattas EU av många som en organisation som består och leds av politiker vars enda klara besked är kännedom om nästa sammanträde. Under folkomröstningen 1994 betonades att EU i huvudsak skulle syssla med övergripande frågor. I dag är det inte svårt att

finna acceptans för påståendet att EU har utvecklats i motsatt riktning. EU producerar mängder av detaljföreskrifter inom områden där de enskilda medlemsländernas kompetens är större.

Sverigedemokraterna menar att nackdelarna med ett svenskt medlemskap kraftigt överväger fördelarna. Vi menar därför att riksdagen bör tillkännage som sin mening att regeringen ska inleda förhandlingar om ett utträde ur EU. Intill den tid ett sådant utträde kan verkställas menar vi dock att Sveriges målsättning bör vara att åstadkomma så goda villkor som möjligt i det konkreta politiska arbetet inom unionen.

Kommittéförfaranden och delegerade akter

Även om man kan se kommittéförfaranden, delegerade akter och genomförandeförordningar som logiska skadeverkningar av Lissabonfördraget, finns det all anledning att på rent demokratiska grunder alltid motsätta sig i vart fall de två sistnämnda. Analogivis kan man jämföra dem med den svenska regeringens normgivningsmakt. Orsaken till det svenska systemet är dock att det krävs för att systemet inte ska bli för otympligt och att förvaltningen av riket ska fungera. I Sverige finns det dock en tydlig organisation med ansvarsutkrävande för myndigheter, kontrollinstitutioner och möjligheten att genom val byta regering. Allt detta saknas i EU. En svensk medborgare som anser att en myndighet under kommissionen har gjort fel har i praktiken ingen möjlighet att ställa någon till svars eller få gehör för sin kritik. Även genom politisk påtryckning i vårt land på ansvariga ministrar blir ett direkt ansvarsutkrävande omöjligt, då det krävs kvalificerad majoritet i rådet för ett återkallande av en delegerad normgivningsmakt inom EU. När det gäller de nya möjligheterna kan man endast konstatera att ny lagstiftning på EU-området inte får bli något självändamål: kan inte medlemsstaterna komma överens om detaljerna och även de icke-väsentliga delarna bör ingen lagstiftning antas. Kommittéförfarandets egentliga verkan kan starkt ifrågasättas och som kontrollfunktion kan det starkt ifrågasättas. Sverigedemokraterna vill att regeringen är ytterst återhållsam med att medge möjligheten att nyttja delegerade akter och genomförandeakter. Vidare vill Sverigedemokraterna att regeringen verkar för att kommittéerna ges möjlighet att lägga in ett veto mot en akt, om kommittén inte är enhällig.

Medborgarinitiativ

Sverigedemokraterna befarar att medborgarinitiativ kommer att ha begränsad påverkan på det demokratiska inflytandet i EU. Antalet röster är för stort för att Sveriges medborgare ska kunna ha någon reell möjlighet att påverka. Som jämförelse kan antas att ett namnupprop i Sverige med en miljon underskrifter om en sakfråga skulle ha betydande påverkan på regeringens vilja till politiska initiativ. Systemet är dessutom utformat för att ytterligare främja EU-harmonisering, då det krävs en fördelning av under-tecknarna på sju medlemsstater. Dessutom ingår i själva definitionen av

medborgarinitiativ i förordningen att det ska vara ett förslag för att kunna tillämpa fördraget; föga förvånande är fördraget i sig utformat för att per automatik öka harmoniseringsgraden. Sverigedemokraterna anser att regeringen ska verka för att kravet om en miljon stödjare och en fjärdedel av medlemsstaterna slopas samt att medborgarinitiativ ska kunna väckas av det antal personer som anges i bilagan till förordningen i varje enskild medlemsstat.

Rymdfrågor

Sveriges rymdverksamhet bör i första hand koordineras med ESA, som är mellanstatligt, och inte med EU. ESA fungerar bra och det är olämpligt att bryta upp dess struktur.

8. Området öster om EU, punkt 4 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U18 yrkandena 26, 27 och 28, de båda senare i denna del, och avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del och 2011/12:U315 yrkandena 55 och 90.

Ställningstagande

Sverige deltar inom ramen för den nordliga dimensionen i ett samarbete (NDEP) som bl.a. syftar till att konstruera vattenreningsverk i Ryssland. Sverigedemokraterna har i flera sammanhang motsatt sig att den typen av stöd ges till Ryssland, som är ett land som är mer än kapabelt att hantera den typen av investeringar på egen hand. Det är därför Sverigedemokraternas mening att det svenska deltagandet i NDEP i den del som rör Rysslands reningsverk ska avvecklas.

Sverigedemokraterna vill framhålla att villkoren för att ingå partnerskap för rörlighet och ekonomisk integration med tillgång till den fria marknaden måste skärpas. Det räcker inte med ett samarbete efter ett genomfört avtal, utan vi vill se tydligare reformer och uppfyllda krav innan partnerskapsavtal ingås om bl.a. fungerande gränskontroller, säkerhet, demokrati och mänskliga rättigheter. Vi menar särskilt att om det i förlängningen av denna process ska finnas ett framtida medlemskap i unionen för länderna i öst måste kraven för att ingå partnerskap skärpas, då det med tanke på hur situationen ser ut i dessa länder i dagsläget inte är möjligt eller lämpligt med ett medlemskap i unionen inom en överskådlig framtid. Sverigedemokraterna är för samarbete mellan suveräna stater, men när EU går mot att bli en alltmer överstatlig union menar vi att det blir svårt att förenas kring

en gemensam politik med stater som skiljer sig mycket från varandra. Vi menar också att nya kandidatländerns ekonomiska standard inte ska avvika negativt i alltför hög utsträckning från det befintliga EU-snittet, mätt som BNP per capita.

9. Området söder om EU, punkt 5 (S)

av Urban Ahlin (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del och 2011/12:U315 yrkande 56 och avslår motion 2011/12:U18 yrkandena 27, 28, båda i denna del, och 29.

Ställningstagande

I drygt ett år har kampen för demokrati, frihet och mänsklig värdighet böljat över Nordafrika och delar av Mellanöstern. Diktatorer har fallit, krig har utkämpats, tusentals människor har förlorat livet och hundratusentals människor har gått ut på gator och torg för att kräva sin rätt. I flera länder har vägen mot demokratiska val inletts och val har hållits. Men omvandlingen från diktatur till demokrati kommer att kantas av många problem och bakslag. Varje land är unikt och måste behandlas på sådant sätt. Situationen i Tunisien visar exempelvis positiva tecken medan det snarare är motsatsen i Egypten.

Världens länder bör samarbeta med dem som vinner demokratiska val, oavsett valutgång. Det är kontraproduktivt att å ena sidan förespråka demokrati men å andra sidan inte respektera resultat i demokratiska val. När Hamas vann valet i Palestina 2006 valde omvärlden att bojkotta den palestinska regeringen, vilket ledde till att stora delar av befolkningen i Mellanöstern tyckte att EU och USA hycklade. Vi socialdemokrater kritiserade tidigt därför både EU och den svenska regeringen. Vi menade att demokratiska valresultat ska respekteras även om resultatet blir ett annat än det man önskat. I dag finns en bred medvetenhet om att den förda politiken var ett misstag.

Dessvärre är exemplen på kontraproduktiv politik många. USA och många EU-länder höll länge arabvärldens diktatorer under armarna i utbyte mot stabilitet, olje- och gasleveranser samt hjälp med att stoppa flyktingströmmar. Detta förhållningssätt måste nu en gång för alla läggas på historiens skräphög. Kortsiktiga intressen om stabilitet och ekonomisk vinning får inte överskugga det långsiktiga intresset av att stödja våra värder-

ingar och därmed människors rättmätiga krav på demokrati och mänskliga rättigheter. Om EU i stället varit sina värderingar troget hade man stöttat utveckling och demokrati som leder till hållbar stabilitet.

Vi socialdemokrater har under flera år kritiserat EU:s hållning gentemot regionen. I dag delar allt fler denna inställning. Herman van Rompuy, Europeiska rådets ordförande, skrev följande i en debattartikel för knappt ett år sedan: "Vi måste erkänna att vi tidigare inte alltid har levt upp till våra egna värderingar utan i stället prioriterat stabiliteten i regionen och till och med accepterat odemokratiska regimer."

EU har antagit nya program och principer för sitt samarbete med regionen efter den arabiska vårens inledning. Nu måste unionen också leva upp till dessa nya åtaganden om "mer för mer" där stödets storlek avgörs av hur genuint mottagarlandet reformeras. EU:s värderingar måste komma till uttryck i handling. De samarbetsavtal unionen har med länderna i regionen måste bygga på en tydlig koppling till demokratisk utveckling och respekt för mänskliga rättigheter. Dessutom bör stödet till att upprätta rättsstater, bygga demokratiska institutioner och främja fria medier vara mer kraftfullt.

Medelhavet är Europas Rio Grande. Det är det vatten som skiljer europeernas välbefinnande från nordafrikanernas fattigdom, arbetslöshet och brist på framtidshopp. I detta vatten drunknar människor, desperata av fattigdom, när de i undermåliga båtar försöker nå en bättre framtid. Under 2011 drunknade eller försvann 1 500 personer på sin resa över Medelhavet, en siffra som aldrig varit högre sedan UNHCR började räkna 2006.

Många gånger har vi socialdemokrater påtalat de utsiktslösa försöken att genom fler patrullbåtar mer, flygövervakning och högre staket stänga ute dessa människor i deras desperata jakt på en framtid. Den enda långsiktiga lösningen är att EU ändrar sin politik och låter dessa länder få möjlighet till ekonomisk utveckling så att de enorma klyftorna utjämnas. Exportstöd till europeiska jordbruksprodukter hindrar afrikanska bönder att sälja sina produkter. Importrestriktioner och tullavgifter hindrar en handel som skulle kunna vara till ömsesidig nytta för både Europa och norra Afrika.

Politiska reformer samt ekonomisk och social utveckling är centrala faktorer för att skapa framtidshopp. EU bör därför reformera jordbrukspolitiken och underlätta handel och kontakter mellan människor, exempelvis genom ökat studentutbyte.

10. Området söder om EU, punkt 5 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U18 yrkandena 27, 28, båda i denna del, och 29 samt avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del och 2011/12:U315 yrkande 56.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna vill framhålla att villkoren för att ingå partnerskap för rörlighet och ekonomisk integration med tillgång till den fria marknaden måste skärpas. Det räcker inte med ett samarbete efter ett genomfört avtal, utan vi vill se tydligare reformer och uppfyllda krav innan partnerskapsavtal ingås om bl.a. fungerande gränskontroller, säkerhet, demokrati och mänskliga rättigheter.

När det gäller viseringsliberaliseringar menar Sverigedemokraterna att även om det i sig kan vara positivt för t.ex. studenter, forskare och affärsmän att få ökade möjligheter till rörlighet ställer partnerskap om ökad rörlighet och viseringsliberaliseringar höga krav på partnerländerna när det gäller att förhindra olaglig migration, kontrollera gränserna effektivt, garantera dokumentssäkerhet och bekämpa organiserad brottslighet såsom människohandel och människosmuggling. Vi ser positivt på att EU-kommissionen lyfter fram vikten av samarbete i dessa frågor. Utan garanti på att ovanstående krav verkligen kan efterlevas kan vi dock inte ställa oss bakom fler partnerskap för rörlighet samt viseringsliberaliseringar, då det finns en påtaglig risk för att problemen med organiserad brottslighet och olaglig migration och det mänskliga lidande som detta innebär kommer att öka ännu mer.

Vidare måste det påpekas att stor försiktighet måste iaktas när det gäller beslut om nya stödpaket för särskilt det södra grannskapet, eftersom omfattningen av sådana paket riskerar att bli mycket kostnadsdrivande för unionen i ett läge när många medlemsländer redan befinner sig i ekonomisk kris. Det är därför av vikt att ytterligare sådana beslut inte är tvingande på EU-nivå utan överläts till sådana medlemsstater som anser sig ha kapacitet för detta. Detta menar Sverigedemokraterna borde vara den svenska linje som regeringen ska verka för.

11. Området söder om EU, punkt 5 – motiveringen (V)

av Hans Linde (V).

Ställningstagande

Den arabiska våren har omdanat den politiska situationen i Nordafrika och Mellanöstern. EU signalerar att man kommer att inleda förhandlingar med en rad av dessa länder kring fördjupade frihandelsavtal som ska vara en vidareutveckling av handelsavtalen inom ramen för de associeringsavtal som redan finns. Vänsterpartiet vill understryka att EU:s associeringsavtal tydligare måste kopplas till krav på att länderna i fråga respekterar de

mänskliga rättigheterna. Vi menar att det i grunden är omöjligt att frikoppla frågor om handel och ekonomiskt samarbete från frågor om mänskliga rättigheter. Om EU ska ge länder ekonomiska och handelspolitiska förmåner måste också tydliga motkrav på ökad och förbättrad respekt för mänskliga rättigheter ställas. Så länge förtrycket fortsätter, eller t.o.m hårdnar, är det inte rimligt att EU ger fler ekonomiska och handelspolitiska förmåner. Vi är av den uppfattningen att EU alltför ofta har satt sina egna intressen före befolkningens intressen av ekonomisk utveckling och mänskliga rättigheter.

12. Västsahara, punkt 6 (MP, SD, V)

av Bodil Ceballos (MP), Julia Kronlid (SD) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del.

Ställningstagande

Miljöpartiet, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet verkar för ett erkännande av Västsahara. Vi vill understryka vikten av att folkrätten respekteras också i avtal som rör naturresurser som fiske. Detta ska vägleda Sveriges agerande i EU.

13. Motverka finansiella transaktioner till stöd för bosättningarna på Västbanken och i östra Jerusalem, punkt 7 (S, MP, V)

av Urban Ahlin (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S), Bodil Ceballos (MP), Hans Linde (V) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U17 yrkande 1 i denna del.

Ställningstagande

Under hösten 2011 beslutade Israel om en massiv utbyggnad av de folkrättsligt illegala bosättningarna, främst i östra Jerusalem. Denna utbyggnad utgör ett direkt hot mot en tvåstatslösning och måste upphöra. Östra Jerusalem är den självklara huvudstaden i ett fritt Palestina. För att markera mot bosättningspolitiken bör Sverige föreslå att EU-kommissionen överväger lämplig EU-lagstiftning för att motverka finansiella transaktioner till stöd för bosättningarna.

14. Finansiellt och ekonomiskt samarbete, punkt 8 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U18 yrkandena 5, 6, 21, 32, 34–37, 39, 48 och 64 samt avslår motion 2011/12:U17 yrkandena 4 och 5.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna är skeptiska till den fördragsändring som ligger till grund för att ESM (Europeiska stabilitetsmekanismen) ska ersätta EFSM (europeisk finansiell stabiliseringsmekanism) samt EFSF (europeisk finansiell stabiliseringsfacilitet) och därefter fungera som permanent stabilitetsmekanism för euroländerna. Fördragsändringen berör huvudsakligen EMU-området men relevansen för Sveriges del bör likväl framhållas.

Sverige har i enlighet med nuvarande förordning och i enlighet med Sveriges medlemskap i EU en formell och legal skyldighet att gå med i det tredje steget i EMU och införa euron som valuta. Till skillnad från exempelvis Storbritannien och Danmark har vi inget formellt undantag från detta.

Detta kommer som ett resultat av en närmast nonchalant motvilja från regeringen mot en bred diskussion i frågan, trots det kritiska opinionsläget och resultaten från den tidigare folkomröstningen. Regeringens ovilja att förhandla fram ett formellt undantag gör att vi måste förhålla oss till ett eventuellt framtida medlemskap i EMU:s tredje steg och att vi därmed också måste ha synpunkter på det som i dag är att betrakta som EMU-områdets angelägenheter.

Sverigedemokraterna ställer sig starkt negativa till att Sverige, i en eventuell framtid som euronation, ska tvingas låna ut pengar efter beslut på federal nivå. ESM:s kapital är inledningsvis tänkt att uppgå till 700 miljarder euro. Det motsvarar hela svenska statens utgifter för sju år.

Enligt förslag ska ESM styras av respektive lands finansministrar. Även om beslut huvudsakligen ska tas enhälligt öppnar förslaget upp för beslut genom kvalificerad majoritet under vissa förhållanden. En svensk finansminister kan alltså med enkelhet bli överkörd, emedan röstetalet baseras på respektive lands andel av ESM:s kapital, vilket i sin tur baseras på andelen av befolkningen respektive bruttonationalprodukten.

Det är givetvis otänkbart för Sverigedemokraterna att låta någon annan än det svenska folkets valda företrädare förfoga över så pass stora summor av vad som i grunden är svenska skattepengar. Till yttermera visso är Sverigedemokraternas förtroende för denna samling individer, som alltså är tilltänkta såsom blivande ESM-råd, tämligen begränsat givet historiken när det gäller deras förmåga att skapa tillit, stabilitet och lugn och ro på de finansiella marknaderna.

Det rimliga för svensk del i nuläget är att Sverige förhandlar fram ett formellt undantag från att införa euron som valuta, och så länge så inte är fallet nödgas vi avslå alla ändringar i linje med vad regeringen anför på området.

På grund av det oklara rättsläget och för att skydda svenska skattepengar bör regeringen driva linjen att EFSM ska avskaffas.

Med den europeiska terminen åläggs medlemsländerna att ta hänsyn till kommissionens Europa 2020-prioriteringar för att därefter skicka in sina åtgärder för bedömning av kommissionen. Ett urval av stats- och regeringschefer kommer sedan överens om huruvida ett lands nationella reformprogram är av rätt kaliber. Jag anser att syftet med detta är att föregripa de nationella budgetprocesserna och att det åsidosätter maktfördelningen mellan riksdag och regering. Jag anser att regeringen ska verka för att kommissionens rekommendationer ska underställas ministerråden samt Europaparlamentet för godkännande innan kommissionen utfärdar dessa, och att regeringen i en särskild skrivelse till riksdagen presenterar sitt nationella reformprogram i god tid före vårpropositionen.

Sverigedemokraterna ifrågasätter starkt det sätt på vilket Europa 2020-strategin genomförs. Sverigedemokraterna anser att den har tagits till intäkt för att försöka harmonisera allt från budgetförhandlingar och miljö-satsningar till beskattning på arbete. Europa 2020-strategin är en politisk överenskommelse med alltför oöverblickbara konsekvenser för det nationella självbestämmandet. Därför bör riksdagen ge regeringen till känna att den bör verka för att genomförandet av Europa 2020-strategin görs mer flexibelt och att större hänsyn tas till den nationella utformningen av reformer för att skapa sysselsättning och smart, hållbar tillväxt för alla. För det andra anser jag att regeringen bör klargöra för kommissionen och de andra medlemsstaterna att reformer som påverkar utformningen av den svenska arbetsmarknaden, utbildningen, pensioner etc. är förbehållna den nationella kompetensen.

I dag är Finansinspektionen (FI) övergripande behörig myndighet för tillsynen över de finansiella marknaderna i Sverige. Regeringen har genom förslaget i proposition 2011/12:40 nu brutit denna praxis och förflyttat delar av den kompetens och de befogenheter som i dag ligger hos FI till motsvarande myndighet på federal EU-nivå. Detta handlar inte om standardisering utan om regelrätt maktförskjutning från en svensk myndighet under regeringens kontroll till motsvarande myndighet på EU-nivå – bortom regeringens kontroll. Den typen av maktförskjutning vänder vi oss emot huvudsakligen av principiella skäl, då vi ser ett egenvärde i att makten och kontrollen över det offentliga Sverige ligger hos regeringen och riksdagen samt – inte minst – ytterst hos det svenska folket. Med anledning av vad som ovan anförts menar jag att riksdagen ska ge regeringen till känna att kreditvärderingsinstitut även i fortsättningen ska stå under Finansinspektionens tillsyn.

Frågan om investeringsskydd är av vikt för ett exportberoende land som Sverige, även om mycket av vår export går till länder inom EU. Inte minst har vi en förhållandevis stor export till Ryssland och Kina, varför det även är rimligt att anta att svenska företags närvaro i dessa länder kommer att öka. Sverigedemokraterna ser positivt på att det finns samstämmiga regler för investeringsskydd för EU-länderna. Sverigedemokraterna skulle dock önska att frågan diskuterades inom ramen för G20, med förhoppningen att få till ett internationellt ramverk för utformningen av regler för investeringsskydd. Sverigedemokraterna anser därför att regeringen, på EU-nivå, bör verka för att EU tar upp frågan om samstämmiga regler för investeringsskydd på agendan för G20.

Sverigedemokraterna är starkt skeptiska till att koordinera vissa punktskatter på EU-nivå. Punktskatter syftar huvudsakligen till att uppnå vissa mål på exempelvis miljö- eller folkhälsoområdet. Dessa mål är en nationell angelägenhet och ska formuleras av Sveriges riksdag och i förlängningen av det svenska folket. Det innebär även att riksdagen måste sitta på verktygen för att uppnå dem.

Europeiska utvecklingsbanken (EBRD) byggdes upp huvudsakligen för att främja de gamla öststaternas övergång från plan- till marknadsekonomi i eftervattnet av Sovjetunionens kollaps och att det i det fallet rörde det sig om europeiska folk, flera i vår omedelbara närhet, som hade en otvetydig vilja att röra sig mot Europa och mot en demokratisk, marknadsekonomisk rättsstat i västeuropeisk tappning.

Sverigedemokraterna motsätter sig den föreslagna ändringen av bankens geografiska verksamhetsområde till att omfatta även en rad länder i Nordafrika och Mellanöstern och har följande skäl till avslagsyrkandet:

·Det är för tidigt eller felaktigt att hävda att den berörda regionen lever upp till EBRD:s kriterium att ”endast bedriva verksamhet i länder som bekänner sig till, och har börjat tillämpa, principer om demokrati med flerpartisystem, pluralism och marknadsekonom”.

· Propositionens slutsatser om ”demokratiseringen i Nordafrika och Mellanöstern” har dragits för tidigt. Det är rimligt att avvakta utvecklingen, tills vi vet mer om situationen.

· Propositionens påstående att ”länderna i södra och östra Medelhavsregionen har problem och utmaningar som liknar dem i de tidigare planekonomierna i Central- och Östeuropa” är historielöst. Folkets vilja i öststaterna till förändring, frihet, demokrati och självständighet var otvetydig. Att påstå att fallen är snarlika motbevisas inte enbart av islamisternas framfart i exempelvis de tunisiska och egyptiska valen efter den arabiska våren utan också av en kulturell skillnad i värdegrund och förhållningssätt till demokrati, pluralism och flerpartisystem.

· Det är inte ansvarsfullt att utsätta vad som i grunden är svenska skattepengar för en fara i en region där inbördeskrig inte bara är en påtaglig fara, utan på sina håll också ett reellt faktum. Den ekonomiska riskbilden förstärks av att den tidigare förutsedda återföringen av en del av grundkapitalet, motsvarande 20 % eller för Sveriges del 41 miljoner euro, sannolikt inte kommer att äga rum till följd av utvidgningen av EBRD:s verksamhetsområde.

· EBRD bedriver en viktig verksamhet. Den geografiska utvidgningen avses ske inom ramen för befintligt kapital. Detta leder till att verksamheten i nuvarande geografiska verksamhetsområde att reduceras. Det nuvarande, huvudsakligen europeiska, verksamhetsområdet bör inte nedprioriteras till förmån för Nordafrika och Mellanöstern.

15. Finansiellt och ekonomiskt samarbete, punkt 8 – motiveringen (V)

av Hans Linde (V).

Ställningstagande

Under de senaste åren har flera av valutaunionens länder, däribland Grekland, Irland, Portugal, Spanien och Italien, drabbats av betydande statsfinansiella problem. Den ekonomiska krisen inom euroområdet har blivit en politisk kris för hela EU.

Den ekonomiska krisen i valutaunionen är emellertid inte ett resultat av bristande budgetdisciplin. Bortsett från Grekland, samt i viss mån Portugal, var de offentliga finanserna i eurozonen innan finanskrisen tämligen starka. De statsfinansiella problem som flera av valutaområdets länder drabbats av är ett resultat av den globala finanskrisen 2007–2009, den gemensamma penningpolitiken, obalanser i det privata sparandet inom valutaunionen samt ”inhemska” fastighets- och bankkriser. Utan möjligheten till självständig valutapolitik har flera sydeuropeiska länder fått se sin konkurrenskraft urholkad till följd av skillnader i produktivitetstillväxt bland valutaunionens länder. Detta har bidragit till stora underskott i bytesbalanserna och i de offentliga finanserna.

Vänsterpartiet ser mycket allvarligt på den väg som stakats ut av EU:s institutioner för att möta eurokrisen. Försämrade pensionsvillkor, lönesänkningar och inskränkningar i fackliga rättigheter har påtvingats de värst drabbade ländernas löntagare. Stick i stäv med tidigare utfästelser lägger sig nu EU i lönebildning och andra avtalade villkor i medlemsländerna.

Vänsterpartiet delar den skarpa kritik som bl.a. Europafacket riktat mot dessa inskränkningar i parternas autonomi. EU har redan ökat sitt inflytande över medlemsstaternas finanspolitik och ekonomiska politik. Finanspakten innebär att denna kontroll och övervakning ytterligare stadfästs. I skuggan av en kris som orsakats av en illa genomtänkt valutaunion och otygglade bank- och finansinstitut håller därmed helt väsentliga delar av själva demokratin i EU:s medlemsländer på att avskaffas.

Medicinen som föreskrivs är knappast heller verksam för att avvärja krisen. När alla möjligheter att stimulera ekonomin i praktiken beskärs och det enda de värst krisdrabbade länderna tillåts göra är ytterligare besparingar blir det mycket svårare att bekämpa arbetslösheten och få fart på sysselsättningen. Riskerna är att krisen i själva verket fördjupas och förlängs genom den anbefallna strategin, till priset av ytterligare arbetslöshet, lägre löner och fattigdom.

16. EU:s flerårsbudget, punkt 9 (MP)

av Bodil Ceballos (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U19 yrkandena 1–3 och avslår motion 2011/12:U18 yrkandena 7, 60 och 61.

Ställningstagande

En översyn av EU:s omfattande budget har nu inletts. En punkt som vi ser som angelägen för regeringen att driva i det sammanhanget är klimatsäkring av EU:s budget. Regeringen måste nu mycket konsekvent ta initiativ till att EU:s budget anpassas så att framtidsfrågor som klimat- och miljöpolitik prioriteras och får en ökad andel av EU:s budgetram samt att EU:s budget klimatsäkras, dvs. att budgeten inte ska gå till verksamhet som förstör klimatet. Det betyder t.ex. mindre ekonomiska resurser till motorvägar och flygplatser och mer pengar till järnvägar. Vi anser att det när det gäller just järnvägspolitiken finns ett mervärde för EU. Ska människor kunna ersätta flygresor med järnvägsåkande krävs också att järnvägsnäten över gränserna förbättras och att en kraftig utbyggnad av höghastighetståg inom och över nationsgränser kommer till stånd. Vi anser att regeringen bör verka för att det, som ett led i den påbörjade översynen, tillsätts en sär-

skild arbetsgrupp på EU-nivå för att se över EU:s budget utifrån klimatfrågan för att se på hur och inom vilka områden åtgärder krävs för att EU-budgeten ska kunna klimatsäkras. Det borde ligga både i Sveriges och i EU:s intresse att försöka vrida budgeten till en utveckling som inte påskyndar klimatförändringarna.

EU:s revisionsrätt har återigen inte kunnat ge en ren revisionsförklaring gällande korrektheten i hur EU:s pengar används. Att man inte kan lämna en ren revisionsförklaring betyder att man inte kan intyga att allt har gått rätt till. Det pågår sedan flera år ett arbete med att försöka komma till rätta med problemen, såväl inom EU-kommissionen som i medlemsstaterna. Detta arbete har dock pågått i flera år, och fortfarande kan inte revisionsrätten avge något ordentligt intyg om hanteringen av EU-medel. Vi menar därför att regeringen i EU-samarbetet bör agera för att fusk med EU-medel bekämpas och för att initiativ tas till att bekämpa oegentligheter i EU.

17. EU:s flerårsbudget, punkt 9 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U18 yrkandena 7, 60 och 61 samt avslår motion 2011/12:U19 yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna välkomnar i stora drag regeringens hållning i de nu aktuella budgetförhandlingarna om EU:s fleråriga budgetram. Regeringen kunde dock ha varit tydligare med hur stora nedskärningar den verkar för inom sammanhållningspolitiken. Sverigedemokraterna anser att regeringen i de fortsatta förhandlingarna ska verka för att sammanhållningspolitiken upphör och att konkurrens om EU:s medel sker på lika villkor, utan hänsyn tagen till regionala BNP-skillnader. Sverigedemokraterna anser också att regeringen bör verka för att frågan om Europaparlamentets placering blir slutligt avgjord och att regeringen bör vägra att godkänna den fleråriga budgetramen till dess att EU:s budget blir kostnadsneutral för Sverige.

EU:s framtida transportpolitik

Kommissionen konstaterar, säkerligen på goda grunder, att den största skillnaden i transportinfrastruktur föreligger mellan de västra och de östra delarna av EU. Kostnaden för att ett välfungerande transportnät inom EU anses kräva betydande resurser: 1,5 biljoner euro. Det första man bör ifrå-

gasätta här är om större delen av dessa satsningar över huvud taget kommer att kunna finansieras på något annat sätt än genom skattsedeln. Satsningar i huvudsakligen de östra delarna av EU, där såväl tillverkningen som köpkraften är låg, torde inte rendera köprusch. Om inte EU, genom sin budget, garanterar avkastningen. EU bör på sin höjd tillhandahålla fördelningsmodeller för kostnader, för det fall att kostnads-/intäktsfördelningen blir olika i de olika medlemsstaterna. Sverigedemokraterna anser att regeringen bör verka för att finansiering av dylika investeringar bärs av de berörda staterna och inte finansieras genom eller garanteras av EU-medel.

Transeuropeiska transportnätverk

Sverigedemokraterna ifrågasätter starkt bärkraften i den nu föreslagna Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE). Finansieringen och inriktningen på programmet kan skarpt ifrågasättas. Som har framförts tidigare i samråd invänder Sverigedemokraterna mot att svenska skattepengar ska användas till den här typen av infrastruktursatsningar. De länder som känner behov av den typen av satsningar som FSE ska finansiera bör rimligen finansiera dem själva. Sverigedemokraterna anser att regeringen bör neka godkännande av samtliga utgiftsposter inom EU:s budget, inom detta område, som inte är paneuropeiska.

18. EU:s flerårsbudget, punkt 9 – motiveringen (V) av Hans Linde (V).

Ställningstagande

EU-kommissionen har presenterat sitt förslag till långtidsbudget för EU för nästa planperiod 2014–2020. EU-kommissionen föreslår olika ändringar som sammantaget innebär att den totala budgetramen höjs med 70 miljarder euro eller ca 630 miljarder kronor eller, uttryckt som andel av BNI, från 1,05 procent till 1,11 procent. Det kan tyckas som en begränsad ökning, men det handlar alltså om mycket pengar sammanlagt. Vänsterpartiet välkomnar att den borgerliga regeringen tagit ställning mot den utökning av EU:s budget och krävt en frysning. Vi anser att EU:s budget nu måste styras om från improduktiva jordbrukssubventioner till långsiktig hållbara investeringar och grön omställning. Men som EU-kritiker ser vi också stora behov av att minska EU:s budget, så att både resurser och beslutandemakt kan återföras till medlemsstaterna.

19. Gemensamt europeiskt asylsystem, punkt 10 (S)

av Urban Ahlin (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U17 yrkande 13 och avslår motion 2011/12:U18 yrkande 44.

Ställningstagande

Genèvekonventionen ska följas och asylrätten hävdas. EU måste ha en öppen dörr för människor som är i behov av skydd. Fokus i ett gemensamt europeiskt asylsystem måste ligga på EU-ländernas gemensamma ansvar att värna mänskliga rättigheter och internationella konventioner samt att möjliggöra för flyktingar att söka asyl. Asylprövningen ska vara rättvis, rättssäker och individuell och stå i överensstämmelse med internationella konventioner. För att det ska fungera krävs ett solidariskt ansvar av EU:s medlemsstater.

När många europeiska länder nu driver en allt striktare migrationspolitik måste Sveriges röst i EU vara än tydligare när det gäller kraven på ett gemensamt ansvarstagande och upprätthållande av internationella konventioner. Människor på flykt undan krig och förtryck ska inte behöva mötas av stängda gränser utan av ett värdigt mottagande och en rättssäker asylprocess.

20. Gemensamt europeiskt asylsystem, punkt 10 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U18 yrkande 44 och avslår motion 2011/12:U17 yrkande 13.

Ställningstagande

Det är positivt med mellanstatliga samarbeten mellan suveräna europeiska stater i syfte att bekämpa gränsöverskridande organiserad brottslighet och att minska utomeuropeiska individers möjlighet att missbruka våra asylsystem. Gemensamma lagar och regler på dessa områden kan därför införas även i Sverige, dock med den målsättningen att beslutanderätten så små-

ningom ska återföras till nationell nivå. Tillämpningen av de gemensamma lagarna är dock inte i behov av ett europeiskt stödkontor (EASO). Sverige bör därför verka för att detta läggs ned.

21. Gemensamt europeiskt asylsystem, punkt 10 – motiveringen (V)

av Hans Linde (V).

Ställningstagande

I och med Amsterdamfördraget gjordes flyktingpolitiken till en överstatlig angelägenhet inom EU. Eftersom det fanns en stark oro för att ett system med minimiregler skulle innebära en harmonisering nedåt i riktning mot den lägsta tillåtna nivån vad gäller rättssäkerhet och behandling av asylsökande fanns det motstånd mot en överflyttning från det mellanstatliga samarbetet till överstatlighet. Dessvärre kan vi konstatera att de farhågor som framfördes har visat sig berättigade. En rad av de antagna direktiven har på olika sätt utformats så att asylrätten satts ur spel och Genèvekonventionen gjorts oanvändbar. Om medlemsstaterna delade en seriös ambition att med gemensamma ansträngningar försöka åstadkomma ett fullgott skydd för flyktingar finns andra tillvägagångssätt än att samlas kring ökad överstatlighet och att överväga ett gemensamt asylsystem. Medlemsstaterna bör gemensamt verka för att förbättra rättsskyddet i nuvarande direktiv snarare än att skapa ett gemensamt harmoniserat asylsystem.

Murarna runt EU byggs allt högre, och i stort sett alla legala möjligheter att ta sig innanför Europas gränser har stängts. Samtidigt som EU:s medlemsstater för långtgående samtal om hur behovet av arbetskraftsimport till Europa ska kunna tillgodoses hålls gränserna stängda för flyktinginvandring. Den övergripande strategin för migration och partnerskap med ursprungs- och transitländerna är ytterligare ett sätt att förstärka dessa hinder. Detta s.k. samarbete har fått som oundviklig konsekvens att EU ökat pressen kraftigt på ursprungs- och transitländerna att hålla asylsökande borta från gränserna. Vidare har ett alltför stort fokus på återvändande snarare än på asylrätten präglat arbetet inom EU. De insatser, inräknat t.ex. återtagandeaftal, som hittills gjorts tenderar att fokusera på att hålla asylsökande så långt borta från Europa som möjligt. Detsamma gäller diskussionen om vidarebosättning inom ramen för regionala skyddsprogram.

För ökad solidaritet på asylområdet finns i stället en rad andra åtgärder som kan genomföras för att stoppa militariseringen vid EU:s yttre gränser, skapa lagliga vägar till Europa och stärka papperslösas rättigheter. Till exempel måste den enda rimliga principen för att avgöra vilket land som ska handlägga en asylansökan vara att låta den asylsökande själv fatta detta beslut. Vidare måste åtgärder vidtas mot de omfattande skillnader som finns mellan medlemsländerna när det gäller den faktiska möjligheten att söka asyl. Med största säkerhet kommer inte heller en fullt ut harmoni-

serad migrationspolitik att leda till mer likartade och samtidigt humana och rättssäkra regler i medlemsstaterna. Snarare finns risken för en harmonisering ”nedåt”.

De insatser som görs gemensamt av medlemsländerna på asylområdet måste utgå från att det handlar om ovillkorliga rättigheter som inte är tänjbara i förhållande till konjunkurläge eller till behovet av arbetskraft. Mot den bakgrunden är det synnerligen betydelsefullt att det inte sker en sammanblandning av rätten till asyl – som är en fundamental mänsklig rättighet – och arbetskraftsinvandring.

22. Skatt på finansiella transaktioner, punkt 11 (S, V)

av Urban Ahlin (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S), Hans Linde (V) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U17 yrkande 9 och avslår motionerna 2011/12:U18 yrkande 38 och 2011/12:U19 yrkande 7.

Ställningstagande

I slutet av september 2011 redovisade EU-kommissionen sitt förslag till direktiv om ett gemensamt system för en skatt på finansiella transaktioner (FTT). I mitten av februari 2012 krävde nio finansministrar, med Frankrike och Tyskland i spetsen, att arbetet med skatten ska påskyndas. Vi kan tänkas oss att pröva en väl utformad global skatt på finansiella transaktioner eftersom det är rimligt att finanssektorn, som i grunden är underbeskattad, är med och betalar för de kostnader som vältras över på det övriga samhället. Detta skulle kunna minska skadlig spekulation och därmed bidra till att förbättra stabiliteten på finansmarknaderna. Vi anser att regeringen ska arbeta för en global skatt på finansiella transaktioner samtidigt som vi bestämt värnar nationernas skattekompetens. Därför accepterar vi inte att en finansiell transaktionsskatt införs för att bygga ut EU:s egna medel och för att expandera EU:s budget. Intäkterna av en skatt på finansiella transaktioner anser vi ovillkorligen ska gå till nationerna.

23. Skatt på finansiella transaktioner, punkt 11 (MP)

av Bodil Ceballos (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U19 yrkande 7 och avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 9 och 2011/12:U18 yrkande 38.

Ställningstagande

Frågan om skatt på finansiella transaktioner har mot bakgrund av finanskrisen fått förnyad aktualitet. EU-kommissionen presenterade i september 2011 ett förslag på skatt på omsättningen av aktier, fondandelar och obligationer och beräknar att denna skulle ge årliga inkomster på drygt 57 miljarder euro och samtidigt minska volatiliteten på finansmarknaden. Regeringarna i bl.a. Frankrike, Finland och Österrike driver på för att en transaktionsskatt ska träda i kraft den 1 januari 2014. Miljöpartiet anser att det är djupt beklagligt att den svenska regeringen agerar bromskloss och aktivt motverkar en reform syftande till att skapa en långsiktigt stabil ekonomi, där investeringar i den reala ekonomin ges företräde framför spekulation i finansiella instrument. Miljöpartiet anser att den svenska ståndpunkten inom EU ska vara att stödja att EU-kommissionen fortsätter att utreda möjligheterna att införa en skatt på finansiella transaktioner. Där emot anser jag inte att intäkterna ska tillfalla EU i form av egna medel. I stället bör intäkterna tillfalla medlemsländerna.

24. Skatt på finansiella transaktioner, punkt 11 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U18 yrkande 38 och avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 9 och 2011/12:U19 yrkande 7.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna är emot den föreslagna skatten på finansiella transaktioner och anser att regeringen ska motverka införandet en sådan skatt. En finansiell transaktionsskatt är dålig ur åtminstone två perspektiv. Det ena handlar om att skattepolitiken är en nationell angelägenhet, och det andra

handlar om att en sådan skatt leder till kapitalflykt till andra finanscentrum utanför EU. I förlängningen minskar detta hela EU:s BNP. Därför kan en sådan skatt i princip endast införas globalt – eller inte alls.

25. Mervärdesskatt för ideella föreningar, punkt 12 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2011/12:U17 yrkande 3 och 2011/12:U18 yrkande 40.

Ställningstagande

Sverigedemokraternas grundinställning är att skattepolitiken är en nationell kompetens. I synnerhet gäller detta den svenska momsbefrielsen avseende mindre, ideella föreningar, som kommissionen vill avhända oss. Detta skulle innebära en kraftigt ökad administration och ökade kostnader för föreningar med ytterst marginella ekonomiska medel och, i praktiken, att vissa föreningar tvingas upplösa sig själva. Det är vår bedömning att regeringen inte driver linjen att försvara våra intressen i denna fråga tillräckligt hårt. Exempelvis bör vi vara beredda att nyttja vår vetorätt i andra sammanhang för att vinna gehör i denna fråga.

26. Schengensamarbete, punkt 15 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U18 yrkandena 41–43 och 45.

Ställningstagande

Under punkt 20.3.5 i skrivelsen redogör regeringen för Schengensamarbetets förvaltning. Under denna punkt redogör regeringen inte för de negativa effekter Schengen har medfört för Sverige. Det är negativa effekter som får anses vara så graverande att både nuvarande Schengenavtal och kommissionens arbete inte kan vara annat än ett misslyckande.

I och med Sveriges fulla deltagande i Schengen har resor mellan Sverige och andra medlemsstater blivit närmast att betrakta som inrikesresor. Detta betyder att när någon eller några har forcerat en svag punkt i Schengens yttre gränser så är man mer eller mindre fri att resa som man vill ända fram till Sverige. Samarbetet kräver därför ett fullgott gränsskydd längs hela det geografiska område som Schengen utgör, ett område som i dag har över 42 000 km externa sjögränser och 9 000 km externa landsgränser.

Kommissionen och Schengensamarbetet har misslyckats med att upprätthålla ett fullgott gränsskydd. Detta har fått katastrofala följder för Sverige liksom för många andra medlemsstater.

Vår egen regering har tidigare erkänt att den organiserade brottsligheten har brett ut sig i Sverige just till följd av Schengens svaga gränser (se prop. 2011/12:63 s. 12). Vi har fått en anstormning av illegala invandrare eller ”papperslösa”, som vissa envisas med att kalla dem. Det är illegala invandrare som bidrar till en svart ekonomi genom svartarbete och därmed också utsätter hederliga medborgare och företag för en orättvis lönekonkurrens.

Även vapen och narkotika från tredjeland finner sin slutdestination här. Våldet i Malmö är en het fråga i Sverige i dag. Det många glömmer är att många gangsteruppgifter med skjutvapen inblandade möjliggörs av alla illegala vapen som har smugglats in i Sverige. På Tullverket uppger man att majoriteten av dessa skjutvapen kommer från länder i Östeuropa utanför EU. Vidare är det nog allmänt känt att narkotika som heroin och kokain inte härrör från kokabuskar eller opiumvallmo odlad i Europa. Mycket av narkotikan i Sverige tillverkas i områden som Afghanistan och Sydamerika och förs in samma vägar som illegala invandrare – dvs. där Europas gränsskydd för tillfället är svagast.

Sverigedemokraterna anser att regeringen bör erkänna Schengensamarbetets misslyckande med att upprätthålla ett fullgott gränsskydd och redovisa hur detta misslyckade gränsskydd har drabbat Sverige i form av illegala invandrare, organiserad brottslighet, vapen och narkotika. Slutligen anser jag att Schengensamarbetet i dess nuvarande form omedelbart bör avvecklas eftersom gränsskyddet i dag inte fungerar.

Beslut om visering ska alltid fattas på nationell nivå.

27. Schengensamarbete, punkt 15 – motiveringen (V)

av Hans Linde (V).

Ställningstagande

Införandet av Schengenreglerna, som i praktiken avskaffade de inre gränserna mellan de deltagande medlemsstaterna i EU, startade en process som innebar att kontrollen vid EU:s yttre gränser förstärktes och ett mycket avancerat övervakningssystem (databaser, varningssystem och andra kompensationsåtgärder) inrättades för alla som uppehåller sig inom eller som

försökt ta sig in i Schengenområdet. Införandet av Schengens informations-system SIS och SIS II har inneburit striktare kontroller av människor och att individuella friheter och integritetsskydd i allt högre grad undergrävs.

Den övervägande majoriteten av de beslut som EU fattat på asyl- och immigrationsområdet, inklusive ständiga tillägg till Schengenkonventionen, har utgjort byggstenar i projektet Fästning Europa. Vänsterpartiet är fortsatt starkt kritiskt till EU:s flyktingpolitik eftersom den är uppenbart inhuman och mycket restriktiv. Vi varnade för att ett system med minimiregler skulle innebära en dragning mot en harmonisering nedåt i riktning mot den sämsta tillåtna nivån på rättssäkerhet och behandling och kan i dag konstatera att vår kritik varit riktig.

28. Sysselsättnings- och socialpolitik, punkt 16 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U18 yrkandena 46, 47, 49, 50, 52–56 och 59 samt avslår motionerna 2011/12:U207 yrkande 9 och 2011/12:A275 yrkande 2.

Ställningstagande

Europa 2020-strategin

Europa 2020-strategin är i sin helhet dyr och ineffektiv. Sverigedemokraterna vill se en minskad avgift till EU. Budgetkonsekvenserna av Europa 2020-strategin, genom den fleråriga budgetramen för perioden 2014–2020, bedöms uppgå till 10 miljarder kronor per år i ökade svenska EU-avgifter. Det kan vi inte ställa oss bakom. Vi vänder oss också mot att ungdomsarbetslösheten görs till en unionsfråga genom ett föreslaget ramverk på europeisk nivå för att minska ungdomsarbetslösheten. Varje land har olika förutsättningar och olika struktur på sin arbetslöshet, och för att Sverige ska komma till rätta med den höga ungdomsarbetslösheten krävs åtgärder utformade på nationell nivå. Vi avvisar framför allt rörlighetsfixering inom EU som recept mot ungdomsarbetslöshet.

Program för social förändring och social innovation

Programmet för social förändring och social innovation (PSCI) bygger på tre paket, Progress, Eures och Mikrofinansiering och socialt entreprenörskap. Regeringen avvisade den sista men välkomnade Progress och Eures. Sverigedemokraterna avvisar förslaget i sin helhet. Progress syftar bl.a. till en ökad övervakning av sysselsättnings- och socialpolitiken i de olika med-

lemsländerna, men också till en mer gemensam, standardiserad arbetsmarknadslagstiftning. Vi menar att arbetsmarknadspolitik och därtill relevant lagstiftning utformas bäst på nationell nivå utifrån varje nations förutsättningar. Ett system med ett EU-gemensamt regelverk på arbetsmarknadsområdet vore direkt kontraproduktivt för att främja hög sysselsättning och bekämpa social utestängning och fattigdom. Eures är vi i sak mer positivt inställda till. Vi är positiva till ett system som underlättar utbyte av information om lediga platser. Det skulle vara positivt för många arbetssökande som söker jobb i ett annat medlemsland. Vi är dock skeptiska till att Eures i praktiken kommer att fungera som vi önskar. Vi vill se ett system som underlättar rekrytering av specifik och efterfrågad kompetens mellan länder, men vi ser en överhängande risk att det i stället kan leda till lönekonkurrens eller rekrytering av arbetskraft som arbetar under villkor långt under den svenska kollektivavtalsstandarden. Eures skulle fungera bäst som ett komplement till den svenska arbetsförmedlingen, när det visat sig att en arbetssökande genom den svenska arbetsförmedlingen inte har kunnat finna en arbetsplats motsvarande den arbetssökandes kompetens, eller där svenska arbetsgivare inte har kunnat finna kompetens hos den inhemska arbetskraften. Eures blir då ett system som underlättar rekrytering av kvalificerad arbetskraft utan risk för lönekonkurrens. Vi konstaterar emellertid att så som systemet presenteras i dag är risken överhängande att det främst leder till konkurrens om såväl svenska löner som arbetsvillkor. Mikrofinansiering och socialt entreprenörskap är vi, precis som regeringen, kritiska till. Vi menar också att förslaget i sin helhet strider mot subsidiaritetsprincipen. Vi är också kritiska till förslaget på grund av dess stora kostnad – nära 1 000 miljoner euro för perioden 2014–2020.

Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter

Sverigedemokraterna avvisar Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter i sin helhet. Socialpolitik ska inte utformas på EU-nivå. Förordningen om fonden går emot det nationella självbestämmandet och syftar till att svenska skattepengar ska gå till att motverka de negativa kortsiktiga effekter på sysselsättningen som uppstår genom strukturomvandling. Samfinansieringsandelen ökas också från 50 till 65 procent i vissa fall för att fattiga EU-länder lättare ska kunna söka stöd från fonden utan att behöva bekosta åtgärden till särskilt stor del själva. Sverigedemokraterna menar att förslaget strider mot subsidiaritetsprincipen eftersom solidaritet med arbetslösa mycket väl kan visas på ömsesidig nivå mellan medlemsstater. Om olika medlemsstater eller enskilda vill skänka en del av sina pengar i solidarisk anda till arbetslösa jordbrukare eller andra arbetslösa i unionen står det dessa fritt att göra så. Socialpolitiken som sådan ska inte utformas på EU-nivå utan av medlemsstaterna själva. Fonden löper ut den 31 december 2013, och kommissionen har nu begärt förlängning. Sverigedemokraterna förordar att fonden i stället avvecklas per den 31 december 2013.

Samordning av de sociala trygghetssystemen

Det inledande arbetet med samordning av de sociala trygghetssystemen, om än begränsat än så länge, är ett tydligt tecken på EU:s hunger att lägga under sig fler och fler politikområden. Sociala trygghetssystem är grunden för omfördelningen från den producerande delen av befolkningen till den del som behöver stöd, i en eller annan form. I mångt och mycket är det även ett uttryck för inhemsk solidaritet och intimt förknippat med skattemoralen. Det är väldigt olyckligt att EU anser att det finns en inneboende brist i att länderna själva ska kunna ha sina egna skraddarsydd system. Det är förvisso förståeligt att EU, i spåren av sin arbetarfientliga flexicurity, även anser att trygghetssystem ska kunna flytta runt. Sverigedemokraterna anser dock inte att det finns någon egennyttiga med helt harmoniserade regler för arbetstagares rörlighet och därmed inte heller för det sociala trygghetssystemet. Medlemsstaterna måste själva få utforma sina egna modeller. Sverigedemokraterna anser att regeringen bör verka för att frågor om sociala trygghetssystem avförs från EU:s dagordning, med hänvisning till den nationella kompetensen.

Arbetet avseende romers situation

Sverigedemokraterna betonar nationellt självbestämmande, det individuella ansvaret och att det inte torde finnas behov av att man pekar ut någon särskild grupp när det kommer till jämställdhet och arbetet mot diskriminering. Sverigedemokraterna avvisar integrationsprojekt som metod för att få in romer och andra grupper på arbetsmarknaden, och tror i stället att det bör presenteras strukturella åtgärder. Vi menar också att integrationspolitik är en nationell fråga och att unionens integrationspolitik därmed riskerar att bli ineffektiv. Romers situation skiljer sig också från land till land inom unionen. Regeringen har visserligen aviserat att man ser integration huvudsakligen som medlemsstaternas enskilda ansvar, men man är också positiv till ett ökat engagemang från EU.

Alkohol, tobak och narkotika

Sverigedemokraterna vill inflika att det största hotet mot den restriktiva svenska alkoholpolitiken består av de öppna gränserna och möjligheten att marknadsföra alkohol på ett sätt som tidigare varit strängt reglerat i Sverige. På samma sätt som problemen med införsel av alkohol, såväl smuggling som utökade möjligheter att föra in för privat bruk, leder till ökade folkhälsoproblem, leder den ökade rörligheten av varor inom EU och dess grannländer till en ökad smuggling av cigaretter. Då vi ser att vissa länder i Europa går i en mindre restriktiv riktning när det gäller sin narkotikalagstiftning är det oroande om vi i framtiden skulle få se en utökad harmonisering av narkotikalagstiftningen. Sverige riskerar att, såsom med alkoholen, bli beroende av de övriga EU-ländernas uppfattning om hälsorisker och samhällsproblem i spåren av narkotika-, tobaks- och alkohol-

bruk. Sverigedemokraterna förespråkar ett återupprättande av gränskontrollerna och en striktare viseringspolitik gentemot länderna på Balkan och det östra grannskapet samtidigt som regeringen ger tull och polis verktyg och budget för att hindra införsel av alkohol, tobak och narkotika.

Hälso- och sjukvårdspersonal

Sverigedemokraterna anser att utrymmet för rörlighet för vårdpersonal inom EU är begränsat, inte minst då man bör ställa betydande krav på personal inom denna sektor, då kommunikation med andra människor är av avgörande betydelse för att kunna ställa riktiga diagnoser och avgöra vårdbehov. Riskerna för mänskligt lidande är för stora. Man kan svårigen anse att arbete inom denna sektor är detsamma som för t.ex. civilingenjörer, vilkas rörlighet är betydande. Behovet av vårdpersonal bör fyllas genom utökade anställningar inom vården, fler heltidstjänster, bättre utbildning och fler utbildningsplatser. Sverigedemokraterna anser att regeringen bör göra en strategisk översyn över antalet utbildningsplatser inom vård och omsorg på gymnasial och tertiär nivå.

Sammanhållningspolitik

Sverigedemokraternas hållning gällande sammanhållningspolitiken, såväl den befintliga som den framtida, är att EU inte ska medfinansiera projekt som medlemsstaterna själva borde bekosta. Till yttermera kommer den framtida sammanhållningspolitiken påtvinga mottagarländerna krav om strukturreformer; vilka är nödvändiga för att uppnå Europa 2020 strategin. Kraven som ställs inkräktar starkt på de enskilda ländernas självbestämmande, vilket syntes tydligt i EU:s hantering av Ungern. Sverigedemokraterna anser att regeringen bör verka för att sammanhållningspolitikens roll inom EU bör reformeras och i förlängningen fasas ut. Samtidigt bör regeringen öppna för en reformering av fördraget innebärande att sammanhållningspolitiken stryks som eget område.

29. Sysselsättnings- och socialpolitik, punkt 16 (V)

av Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2011/12:U207 yrkande 9 och 2011/12:A275 yrkande 2 och avslår motion 2011/12:U18 yrkandena 46, 47, 49, 50, 52–56 och 59.

Ställningstagande

De internationella fackliga regelverken förbättras hela tiden, men fortfarande bryter många länder och företag mot ILO:s konventioner, även då de valt att ratificera desamma. För oss som tror på internationell solidaritet rymmer dock globaliseringen stora möjligheter. Med en globalt erkänd rätt till internationella sympatiåtgärder skulle löntagare över jorden kunna sätta press på arbetsgivare att uppfylla kravet om mänskliga rättigheter i arbetslivet. Detta skulle exempelvis ge facken i Sverige möjlighet att vidta sympatiåtgärder till stöd för de arbetstagare som utsätts för kränkningar av sina mänskliga rättigheter i arbetslivet, var helst i världen detta sker.

Vänsterpartiet anser att Sverige inom EU bör driva kravet om rätt till sympatiåtgärder över gränserna i Europa. Precis som svenska LO anser vi att de fyra friheterna inom EU:s inre marknad, fri rörlighet för personer, varor, tjänster och kapital, inte räcker för att åstadkomma rättvisa villkor för löntagarna i Europa. Sverige bör därför inom EU driva att en femte frihet tillkommer – rätten för fackföreningarna att verka över gränserna. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

30. Sexuell läggning och könsidentitet, punkt 17 (MP, V)

av Bodil Ceballos (MP) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U204 yrkande 5.

Ställningstagande

I flera av EU:s medlemsländer är diskrimineringen av hbt-personer fortfarande utbredd. I Lettland har hbt-rörelsen mött stort motstånd vid Pridefestivaler, i Litauen infördes förbud mot ”främjande av homosexualitet” 2009 och i drygt hälften av medlemsländerna saknar samkönade par möjligheten att registrera partnerskap eller ingå äktenskap.

Under de senaste åren har det blivit tydligt att ett EU-medlemskap inte är en garant för att hbt-personer ska undgå diskriminering. I ett flertal länder finns en omfattande diskriminering. Det är viktigt att markera att diskriminering på grund av sexualitet och könsidentitet inte är förenligt med ett medlemskap i EU, och om enskilda medlemsstater väljer att inskränka sina medborgares mänskliga rättigheter måste det få konsekvenser, t.ex. genom minskat jordbruks- och regionalstöd eller förlorad rösträtt i ministerrådet. Den svenska regeringen bör se över möjligheterna för ytterligare åtgärder mot de medlemsländer som inte efterlever de mänskliga rättigheterna och verka för att man inom EU sätter hårdare press på de

medlemsländer som diskriminerar sina medborgare på grund av sexuell läggning och könsidentitet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Det finns på flera områden konkreta initiativ som skulle kunna tas för att motverka diskrimineringen av hbt-personer i Europa. Till exempel borde ett samkönat äktenskap ingånget i ett medlemsland vara giltigt i hela Europa. Det är orimligt att ett par som ingått äktenskap i Sverige skulle bli rättslösa ifall de valde att flytta till något av de länder som i dag inte erkänner samkönade äktenskap. Miljöpartiet och Vänsterpartiet anser att Sverige ska verka för att samkönade äktenskap ingångna i ett medlemsland ska vara giltiga i hela unionen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

I EU har man sedan 2008 diskuterat ett antidiskrimineringsinitiativ som även skulle omfatta sexuell läggning. Direktivet ska motverka diskriminering inom t.ex. hälso- och sjukvård, sociala förmåner, utbildning samt tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster, inklusive bostäder.

Miljöpartiet och Vänsterpartiet anser att Sverige måste agera för att antidiskrimineringsinitiativet omfattar såväl diskriminering på grund av sexuell läggning som könsidentitet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

31. Starka kollektivavtal, punkt 18 (S)

av Urban Ahlin (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U17 yrkande 10 och avslår motion 2011/12:U18 yrkande 51.

Ställningstagande

Rörligheten över gränserna är en viktig drivkraft för ekonomisk utveckling, men det krävs också regler för att säkerställa att rörligheten inte leder till social dumpning, konkurrens genom låga löner.

Den svenska kollektivavtalsmodellen bygger på att arbetsmarknadens parter tar ansvaret för lönebildningen. Välavvägda avtal bidrar till en fungerande ekonomi, internationell konkurrenskraft, höjda reallöner och en rättvis fördelning av lönerna. EU har inte rätt att direkt eller indirekt reglera löneförhållandena i Sverige.

Alla som arbetar i Sverige ska ha lika lön och lika villkor oavsett varifrån man kommer. Ändå kan vi nästan dagligen läsa om exempel på löne- och villkorsdumpning, att den fria rörligheten missbrukas av oseriösa företag. Så skapas konkurrens genom dåliga villkor, inte kompetens. Det är varken värdigt eller acceptabelt.

Den svenska regeringen säger sig stå upp för den svenska kollektivavtalsmodellen, men det är bara läpparnas bekännelse. I samband med den s.k. Lavaldomen 2007 valde regeringen att genomföra mer långtgående förändringar än vad EU-domstolen krävde i lex Laval.

Lex Laval innehåller en rad allvarliga brister som öppnar för konkurrens genom dumpning av löner och villkor. Därför måste regelverket som omger kollektivavtalen bli starkare. Grunden för att de fackliga organisationerna ska kunna teckna kollektivavtal är den grundlagsskyddade konflikt-rätten. Nu har regeringen begränsat den rättigheten genom lex Laval som begränsar möjligheten att vidta stridsåtgärder mot arbetsgivare som utstationerar arbetskraft i Sverige.

Vi vill säkerställa att utländska företag med verksamhet i Sverige registrerar sig i Sverige och har en representant i landet.

Genom Lavaldomen har EU slagit in på en väg där löne- och anställningsvillkor blir ett konkurrensmedel i Europa. Det faktum att EU:s ekonomiska dimension har företräde framför den sociala dimensionen måste ändras eftersom Europas framtid inte ligger i att konkurrera med låga löner.

Vi vill att EU antar ett juridiskt bindande socialt protokoll som tydliggör de fackliga rättigheterna, förhandlings- och konflikt-rätten samt rätten att teckna kollektivavtal inom unionen. I det sociala protokollet ska det stå klart att grundläggande rättigheter har företräde framför ekonomiska intressen. Vårt förslag bygger på motsvarande krav som Europafacket driver.

När Europaparlamentet och ministerrådet antog utstationeringsdirektivet rådde bred enighet om att direktivet var en lägsta nivå för de löne- och anställningsvillkor som kan krävas av ett värdland. Nu har EU-domstolen valt att tolka direktivet som ett tak med en högsta nivå för vilka villkor som kan ställas på ett gästande företag. Vi vill ha en ny reglering som säkerställer karaktären av minimidirektiv. Då kan likabehandling av löntagare bli verklighet.

32. Starka kollektivavtal, punkt 18 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U18 yrkande 51 och avslår motion 2011/12:U17 yrkande 10.

Ställningstagande

Riksdagen har visserligen gett regeringen till känna att utstationeringsdirektivet behöver revideras så att det upprättas i den form det ursprungligen var tänkt, dvs. med en karaktär av minimidirektiv. I Sverige, som saknar minimilöner, har direktivet möjliggjort lönedumpning och att utländsk arbetskraft utnyttjas. Det är tvärtom den grundtanke man hade när direktivet tillkom. Nu har kommissionen aviserat att den ska lägga fram ett nytt lagstiftningsförslag om utstationering av arbetstagare, men det är en process som kommer att ta tid då det ska skickas till parlamentet och rådet, och därefter tillbaka till kommissionen, som i sin tur får revidera förslaget. Därefter ska det skickas till de nationella parlamenten som i sin tur ska genomföra det. Det kan med andra ord ta många år innan EU har landat i ett nytt förslag här. Sverigedemokraterna ser det därför som angeläget att riksdagen intar en mer offensiv hållning i frågan om utstationeringsdirektivet, t.ex. genom att lyfta frågan i ministerrådet eller toppmötet. Sverigedemokraternas hållning är att svenska avtal ska gälla i Sverige – EU:s utstationeringsdirektiv leder till ett uppluckrat anställningsskydd och dumpade löner. Alla arbetstagare, oavsett nationalitet, ska arbeta enligt samma avtal, regler och löner som de miniminivåer som fastställs i svenska kollektivavtal.

33. Starka kollektivavtal, punkt 18 – motiveringen (V)

av Hans Linde (V).

Ställningstagande

Inför folkomröstningen om ett svenskt medlemskap i EU 1994 var frågan om garantier för att den svenska kollektivavtalsmodellen skulle bestå viktig för hur många valde att rösta. Den dåvarande regeringen bedyrade att Sverige, i förhandlingar om ett eventuellt medlemskap, hade fått sådana garantier. Det står nu helt klart, inte minst med anledning av Laval-domen, att dessa garantier inte hade något juridiskt värde. Vänsterpartiet anser därför att Sverige ska kräva juridiskt bindande undantag för den svenska kollektivavtalsmodellen i samband med framtida fördragsändringar.

I samband med den nu pågående ekonomiska krisen har vi sett hur grundläggande fackliga rättigheter angripits i Grekland, Italien och Spanien, däribland rätten att fritt förhandla, teckna och upprätthålla kollektivavtal. Vi ser det som djupt bekymmersamt att krisen utnyttjas politiskt för att underminera arbetstagarnas fackliga rättigheter. EU-domstolens domar i Viking-, Laval-, Rüffert- och Luxemburgmålen hade redan innan krisen försvagat de grundläggande rättigheterna i förhållande till de ekonomiska friheterna inom EU. Vänsterpartiet liksom arbetstagarnas fackliga organisationer har efter de nämnda domarna ställt krav på att ett juridiskt bindande socialt protokoll ska tillfogas EU:s fördrag. I det sociala protokollet ska det fastställas att grundläggande mänskliga rättigheter, såsom de grundläggande

gande fackliga rättigheterna, förhandlings- och konflikträtten samt rätten att fritt teckna kollektivavtal, är överordnade EU:s ekonomiska friheter. Det kravet aktualiseras nu i samband med den föreslagna fördragsändringen. Vänsterpartiet begär därför, under förutsättning att vårt avslagsyrkande avseende regeringens förslag att godkänna Europeiska rådets beslut 2011/199/EU av den 25 mars 2011 om ändring av artikel 136 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (yrkande 1) faller, att regeringen inte ratificerar avtalet innan ett juridiskt bindande socialt protokoll införs på EU-nivå. Detta bör riksdagen besluta.

34. Patientrörlighetsdirektivet, punkt 19 (S)

av Urban Ahlin (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U17 yrkande 2.

Ställningstagande

Vi är positiva till patientrörlighetsdirektivet och till att det nu pågår ett arbete för att genomföra det i Sverige. Direktivet är i sin helhet balanserat och innebär en förbättring för patienter som söker gränsöverskridande vård. Hur bra det blir för den enskilda patienten avgörs dock av regeringen. Vi anser att vård inte får bli en plånboksfråga och att regeringen ska satsa på högkvalitativ och tillgänglig vård i Sverige, i stället för ogenomtänkta skattesänkningar. Samtidigt vill vi att regeringen tar till vara den möjlighet som patientrörlighetsdirektivet innebär och inför ett system med förhandsbesked med betalningsgaranti. Detta skulle göra det möjligt för patienter att slippa låna pengar, ligga ute med stora summor och ta ekonomiska risker i de fall den svenska sjukvården inte klarar att möta deras behov inom rimlig tid.

35. Patientrörlighetsdirektivet, punkt 19 – motiveringen (V)

av Hans Linde (V).

Ställningstagande

Vänsterpartiet anser att vården bör regleras utifrån sjuka människors rätt till vård efter behov och inte efter vårdföretagens rättigheter på en marknad. Sjukvården ska vara en nationell angelägenhet. Den prioriteringsordning som riksdagen beslutat ska gälla alla patienter i den svenska vården. Det får inte skapas gräddfiler för patienter från ett annat medlemsland;

behoven ska styra, inte nationaliteten. När patientrörlighetsdirektivet nu genomförs är det viktigt att patienter som behöver och söker omfattande vård – vilket ofta är fallet när det gäller slutenvård – i ett annat medlemsland inte ska behöva betala ur egen ficka och ligga ute med stora belopp under lång tid för att sedan kanske få ersättning från hemlandet. En sådan ordning skapar oacceptabla skillnader mellan dem som har goda ekonomiska förutsättningar och dem som inte har sådana möjligheter.

36. Vissa jordbrukspolitiska frågor m.m., punkt 20 (S)

av Urban Ahlin (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2011/12:U17 yrkande 11 och 2011/12:U315 yrkande 19 och avslår motionerna 2011/12:U18 yrkandena 57 och 63 samt 2011/12:U19 yrkandena 4 och 5.

Ställningstagande

På sikt bör jordbruksstödet avskaffas, och de resurser som därmed frigörs kan i stället bl.a. ge utrymme för satsningar på landsbygdsutveckling och förbättrad miljö. Samtidigt som jordbruksbudgeten minskar i omfattning bör flera reformer genomföras. Landsbygdsprogrammets andel av jordbruksbudgeten bör öka, och en större del av budgeten ska vara ersättningar för kollektiva nyttigheter som investeringar för att minska jordbrukets klimat- och miljöpåverkan. Direktstöden bör förgrönas, byggt på möjlighet till regional flexibilitet och stimulanser till ekoodling. Den nuvarande skeva fördelningen av jordbruksstöd mellan medlemsländerna måste samtidigt jämnas ut.

I dag finns inte tillräckliga möjligheter för ett medlemsland att öka fokus på sund djurhållning. Det är väsentligt att regeringen driver denna fråga med kraft i rådet. Vi vill också påminna regeringen om riksdagens tillkännagivande om djurtransporter som behandlas i miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2010/11:MJU20.

Vi vill dessutom påminna regeringen om det tillkännagivande som handlar om att regeringen med kraft ska verka för att förbudet mot azofärgämnen som livsmedelstillsats återinförs i Sverige inom ramen för EU:s regelverk (bet. 2011/12:MJU10).

Vi anser liksom regeringen att det är viktigt att fiskeflottornas kapacitet överensstämmer med fiskemöjligheterna, men vi delar inte regeringens uppfattning att överförbara fiskenyttjanderättigheter är rätt lösning. Dessa bör vara frivilliga för länderna att införa eftersom fisket skiljer sig åt utifrån

medlemsländernas olika förutsättningar. Vi anser därför att regeringen bestämt ska säga nej till tvånget att varje land ska införa överlåtbara fiske-nyttjanderättigheter.

En rad avtal mellan EU och tredjeländer om fiskerättigheter står nu på tur att behandlas av rådet och parlamentet. När det gäller avtal med utvecklingsländer menar vi att EU ska stödja dessa länders utveckling inom fiskesektorn och avstå från att nyttja fiskerätter fram till dess länderna har en egen fiskekontroll och förvaltning som motsvarar de krav som ställs inom EU. Vi anser det viktigt att vi fortsätter att hjälpa de utvecklingsländer som EU i dag har avtal med att utveckla och stärka sin fiskeförvaltning genom både ekonomiskt stöd och kunskapsöverföring. Men det innebär inte att vi ska underhålla en för stor fiskeflotta inom EU med fiskerätter som undergräver dessa länders möjligheter till arbetstillfällen och möjlighet att försörja befolkningen med bra livsmedel. När regeringen bereder förslag från kommissionen inför avgöranden om ett svenskt ställningstagande i riksdagen är det väsentligt att regeringen utgår från de krav som ett enigt miljö- och jordbruksutskott har tagit ställning till, vilka finns redovisade i utlåtande 2011/12:MJU7. När det gäller frågor om att inleda förhandlingar om nya avtal är det väsentligt att fiskekontroll och beståndsförvaltning finns på plats.

Under inledningen av 2012 har det danska ordförandeskapet försökt lösa den tvist som uppstått mellan medlemsländerna om möjligheten för enskilda länder att säga nej till genmodifierade sorter som blivit godkända i unionen. EU-nämnden gav Sverige mandat att stödja det danska kompromissförslaget. Vi menar att det är fullt rimligt att ett land ska kunna säga nej till GMO under de villkor som det danska ordförandeskapet har satt upp. Därför bör regeringen även fortsättningsvis arbeta för att frågan får en lösning i den riktningen.

37. Vissa jordbrukspolitiska frågor m.m., punkt 20 (MP, V)

av Bodil Ceballos (MP) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U19 yrkandena 4 och 5 samt avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 11, 2011/12:U18 yrkandena 57 och 63 samt 2011/12:U315 yrkande 19.

Ställningstagande

EU:s resurser måste i högre grad gå till att möta nya hot, såsom klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald, jordförstörelse, vattenbrist och liknande. Åtgärder för att minska användningen av fossila bränslen och konstgödsel inom jordbruket borde ha en hög prioritet i EU.

Direktstöden bör fasas ut, och stöd bör i princip enbart betalas ut för miljönytta. Utformningen ska ske så att jordbruk kan bedrivas i hela landet. EU:s jordbrukspolitik är, trots vissa reformer, omodern och bygger i stor utsträckning på målformuleringar från efterkrigstiden. Den skapar en överskottssituation på EU-marknaden, vilket leder till att överskott dumpas på världsmarknaden och därigenom slår ut jordbruksproduktion i fattiga länder.

Fördelningen av EU-stödet måste hanteras. Skillnaden i stödnivåer mellan olika medlemsländer måste utjämnas. Genom att tydligare koppla stödet till miljöfaktorer skulle stödet delas på fler och mindre aktörer.

I skenet av en växande befolkning i världen och en globalt sett minskad åkerareal per person, bör självförsörjningsgraden av livsmedel och foder öka. EU:s exportsubventioner ska vara avskaffade till 2013 i enlighet med tidigare beslut. Det är viktigt att Sverige bevakar att så också blir fallet.

Detta innebär att vi anser att utrikesutskottet bör tillstyrka motion 2011/12:U19 (MP) yrkandena 4 och 5.

38. Vissa jordbrukspolitiska frågor m.m., punkt 20 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U18 yrkandena 57 och 63 samt avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 11, 2011/12:U19 yrkandena 4 och 5 samt 2011/12:U315 yrkande 19.

Ställningstagande

När det gäller unionens handelspolitik och säkerställandet av ett svenskt djurskydd är Sverigedemokraterna i grunden positiva till frihandel, men menar att avsteg från denna princip måste kunna göras undantagsvis. Ett exempel är import av djur som har utsatts för onödigt lidande. Just nu ser vi det anmärkningsvärda hända att Sverige, på grund av EU-beslut, inte kommer att kunna ha kvar gränsskyddet mot import av djur med multiresistenta bakterier och en rad andra sjukdomar. Detta är djupt olyckligt, då antibiotikaanvändningen har varit på en relativt låg nivå i Sverige jämfört med andra länder i Europa. Vart det här nu tar vägen kan man verkligen vara bekymrad över. Om vi nu får en situation i Sverige där det antibio-

tika som finns tillgängligt visar sig vara verkningslöst är det inget annat än ett farligt steg bakåt i utvecklingen. Sverige ska verka för att alla EU:s fiskepartnerskapsavtal som inte handlar om byte av kvoter avvecklas. Vi ifrågasätter kostnadseffektiviteten i framför allt fiskeavtalen och ser helst att avtalen inte förlängs när det gäller utvecklingsländerna. Man använder fiskeripolitiken och pengar från svenska medlemsavgiften, där Sverige är en stor nettobetalarare, för att upprätthålla en fiskeflotta, främst i Spanien och Portugal, som borde ha anpassats till hållbara fiskenivåer vid det här laget.

39. Aktivt miljö- och klimatsamarbete, punkt 21 (S, MP, V)

av Urban Ahlin (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S), Bodil Ceballos (MP), Hans Linde (V) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U17 yrkande 12 och avslår motionerna 2011/12:U18 yrkandena 62 och 65 samt 2011/12:U19 yrkande 6.

Ställningstagande

Vi föreslår att länder i Europa, däribland Sverige, tar ett nytt initiativ i klimatförhandlingarna som inte handlar om att dela bördorna av omställningen utan att dela möjligheterna och fördelarna. EU bör ta initiativ till en internationell klimatinvesteringsgemenskap med länder som ser fördelarna med att ligga i framkant och som delar oron för klimatförändringarnas konsekvenser. En sådan gemenskap skulle kunna få fart på investeringar och omställning genom att skapa ett gemensamt pris på utsläpp av koldioxid. Kraven är stora på att EU tar ansvar för utvecklingen inför de fortsatta förhandlingarna, ansvar för att få till stånd ett nytt Kyotoavtal och ansvar för att medlemsstaterna gör egna inhemska utsläppsminskningar, vilket är det enda som kan ge trovärdighet när man ställer krav på andra länder. Det är av oerhörd vikt att Sverige nu fortsätter att med kraft stödja kommissionens ansträngningar att åstadkomma detta. Det gäller t.ex. färdplanen för ett konkurrenskraftigt utsläppsnålt samhälle 2050, som har behandlats i rådet och som Polen har blockerat. Sverige bör också ställa sig bakom kravet att gradera upp EU:s klimatomål till 2020 till 30 procents minskning jämfört med 1990. Vi uppfattar att regeringen förespråkar att EU:s utsläppsminskningar till stor del ska genomföras i utvecklingsländerna. Detta strider mot den analys som kommissionen har gjort i färdplanen. EU tjänar på att genomföra åtgärder på hemmaplan, och det

svenska agerandet gör att Sverige tappar i trovärdighet i EU. Sverige bör också driva på för att EU ska ta fram förslag om hur EU:s ansvar för finansieringen av den gröna klimatfonden (Green Climate Fund) ska tas.

Kemikaliespridningen är ett av de stora miljöhoten i världen just nu. Vi menar att FN behöver tillsätta en forskarpanel så som redan gjorts för klimat och som planeras för biologisk mångfald. Regeringen bör verka för att EU driver denna fråga.

De hormonstörande ämnena har den senaste tiden uppmärksammats. Vi anser att regeringen bör driva frågor kring dessa ämnen i EU. Vi ser det som mycket positivt att den svenska regeringen vid miljørådet den 10 oktober 2011 tillsammans med Frankrike tog upp frågan om EU:s arbete med hormonstörande ämnen. Kommissionen bekräftade att det pågick en studie om kunskapsläget och att resultatet av den skulle redovisas för rådet i början av 2012. Sedan dess har lite hänt, och flera länder har infört nationella restriktioner kring det hormonstörande ämnet bisfenol A i livsmedelsförpackningar. Vi menar att det är viktigt att regeringen fortsätter arbetet och överväger att införa egen nationell lagstiftning kring hormonstörande ämnen som en del i arbetet.

Regeringen bör inom EU arbeta för att fler konstaterat hormonstörande ämnen kommer upp på Reachs kandidatlista, för att de nya rönen om kombinationseffekter för hormonstörande ämnen ska få konsekvensen att de klassas så att de hanteras med större försiktighet än tidigare och för att tuffare gränsvärden ska sättas för hormonstörande ämnen.

Över huvud taget behöver fler ämnen med farliga egenskaper föras in i Reachprocesser och på den s.k. kandidatlistan. Reach behöver också stärkas på många plan. Bland annat bör substitutionsprincipen och försiktighetsprincipen skärpas och lågvolymämnena inkluderas. Även nanopartiklar bör granskas för att se om de uppfyller kraven för att införas på kandidatlistan.

Vi vill i detta sammanhang även påminna regeringen om riksdagens tillkännagivande i frågan om användningen av bekämpningsmedlet parakvat (miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2010/11: MJU15).

Ett av EU:s starkaste redskap för att klara den biologiska mångfalden är art- och habitatdirektivet. Det är en EU-reglering som visar att frågorna om biologisk mångfald är gränsöverskridande. Men vi vill se att den lista över hotade arter som skyddas i direktivet omarbetas oftare. Regeringen bör i EU arbeta för att nya arter som hotas kan föras upp på listan och arter där en gynnsam bevarande status har uppnåtts kan avföras från listan. Det behövs en mekanism för detta i direktivet.

40. Aktivt miljö- och klimatsamarbete, punkt 21 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U18 yrkandena 62 och 65 samt avslår motionerna 2011/12:U17 yrkande 12 och 2011/12:U19 yrkande 6.

Ställningstagande

Sverige ska verka för att färdplanen mot ett resurseffektivt Europa inte genomförs. Kommissionens meddelande är i flera avseenden radikalt, där man återkommande ifrågasätter fundamenten i marknadsekonomi och ekonomisk tillväxt. Det är få partier som öppet har ifrågasatt om vi ska ha ekonomisk tillväxt. Kommissionens slutsats grundas på en rad missuppfattningar, där den mest uppenbara är att resurseffektivitet inte skulle vara en del av marknaden. Ett effektivt användande av resurser är trots allt definitionen av marknadsekonomi. Att slöseri med resurser skulle vara lönsamt faller på sin egen orimlighet.

Sverige ska även verka för att strategin för biologisk mångfald i EU fram till 2020 inte genomförs. Sverigedemokraterna anser att detta, med anledning av respektive lands unika miljö och olika förutsättningar, är frågor som i första hand bör behandlas på nationell nivå. När det gäller t.ex. frågan om s.k. invasiva arter krävs ingen EU-strategi.

Den stora utmaningen ligger i att säkerställa nationell och europeisk energitillgång, långsiktigt klara både miljöutveckling och försörjningstrygghet samt att klara trygg finansiering och samtidigt bibehålla konkurrenskraften. Kostsamma investeringar i europeisk infrastruktur och grön teknik för att säkerställa klimatmål genom enbart förnybar energi och avvecklad kärnkraft ser vi som ekonomiskt orimligt. Att lägga stora kostnader på europeisk industri kommer att hämma den ekonomiska tillväxten och därmed bidra till minskade resurser till forskning och utveckling.

Vi anser att det bör finnas en rimlig balans mellan ekonomi och miljö-satsningarna för att skapa det långsiktigt hållbara samhället. Målet att långsiktigt klara industrins konkurrenskraft får i sammanhanget inte åsidosättas.

41. Öppenhet och insyn, punkt 22 (MP, SD, V)

av Bodil Ceballos (MP), Julia Kronlid (SD) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U19 yrkandena 9 och 10 samt avslår motion 2011/12:U315 yrkande 57.

Ställningstagande

Frågor om öppenhet och insyn är viktiga att driva inom EU. Även om vissa måttliga steg har tagits inom EU i riktning mot ökad öppenhet återstår mycket att göra. Bakslag har dock också skett, inte minst de senaste åren, då hanteringen av olika reformer för att möta den ekonomiska och finansiella krisen väldigt ofta har ägt rum bakom stängda dörrar och med hemligstämplat underlag. Det är inte bra. Vi menar därför att det är av avgörande betydelse att de länder som önskar öppenhet inom EU med kraft verkar för detta. Vi vill därför att regeringen kraftfullt engagerar sig i arbetet för ökad öppenhet inom EU.

Som ett led i arbetet med ökad öppenhet borde regeringen även se över hur insynen och öppenheten när det gäller EU-frågorna i Sverige kan öka.

Regeringen har en skyldighet att informera och samråda med EU-nämnden inför rådsmöten. Numera finns också ordningen att utskotten ska involveras mer och tidigare i processen än vad som har varit fallet tidigare. Till dessa möten finns i regel skriftligt underlag. Det finns dock fortfarande problem med att underlag kommer sent, och i flera fall finns det inte på svenska, utan ofta på engelska. Detta gäller främst underlag till EU-nämnden, som i regel kommer sist i riksdagens process inför ministerrådsmötena.

Miljöpartiet, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet anser inte att det är godtagbart att det material som skickas till EU-nämnden inför kommande ministerrådsmöten i så stor utsträckning enbart är på engelska. Vi menar att detta är oacceptabelt, inte minst ur demokratisk synvinkel. Språkkunskaper ska inte utgöra ett kriterium för möjligheten att utöva sin kontrollmakt som folkvald och för att kunna påverka regeringens agerande i EU-arbetet. Även för den som behärskar engelska i någorlunda hög grad utgör de enorma textmassorna (som EU-nämnden oftast får samma vecka som EU-nämnden har möten) en svårighet, då det till största delen handlar om ett komplicerat och rättsligt språk där det är viktigt att man även kan förstå detaljerna för att korrekt kunna bedöma de frågeställningar som behandlas. Det faktum att EU-dokument också ofta är fyllda med en EU-jargong och svårbegripliga formuleringar gör det inte heller lättare att begripa texterna.

Vi inser naturligtvis att det inte alltid är regeringen som kan lastas för EU:s otillräcklighet på området, men efterlyser ett mer aktivt agerande från regeringens sida för att åtgärda problemet, eftersom situationen inte är tillfredsställande och inte har varit det alltsedan Sverige blev medlem i EU. Detta bör ges regeringen till känna.

42. Europaparlamentets säte, punkt 23 (MP, V)

av Bodil Ceballos (MP) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U19 yrkande 8 och avslår motion 2011/12:U315 yrkande 60.

Ställningstagande

EU-parlamentet har i dag två möteslokaler, dels huvudkontoret i Bryssel, Belgien, dels möteslokalen med tillhörande kontor i Strasbourg, Frankrike. På båda ställena finns nybyggda lokaler till mångmiljardbelopp. Huvudsakligen används lokalerna i Bryssel, där man befinner sig tre veckor i månaden. Sedan åker man till Strasbourg en vecka i månaden för ett fyra-dagarsmöte.

Flyttcirkusen är en makalös misshushållning med ekonomiska resurser genom att EU-parlamentet håller sig med två stora byggnader, varav den i Strasbourg bara används fyra dagar per månad. Resten av månaden står lokalerna tomma.

Förutom att ledamöterna i EU-parlamentet ska ta sig till Strasbourg, vilket inte betyder så mycket eftersom de kommer från olika delar av EU, är det i runda tal 3 000 personer som ska transporteras mellan främst Bryssel och Strasbourg. Personal, assistenter, EU-kommissionens ledamöter och tjänstemän, journalister, tolkar, översättare m.fl. ska göra denna resa en gång i månaden. Till detta kommer material och underlag som transporteras i ett 20-tal lastbilar från Bryssel till Strasbourg. Detta kostar skattebetalarna över 2 miljarder kronor per år, lågt räknat.

Den gröna gruppen i EU-parlamentet tog för några år sedan fram en studie för att se vilka miljöeffekter denna flyttcirkus har. Det är Stockholm Environment Institute vid Yorkuniversitetet som har gjort studien. Resultatet är skrämmande. Mellan 20 000 och 30 000 ton koldioxidutsläpp per år genereras denna cirkus, vid en försiktig uppskattning (t.ex. är inte utsläppen för att hålla byggnaderna med värme den period de inte används inräknade). Det är lika mycket som 13 000 tur- och returesor med flyg över Atlanten eller vad 4 000 genomsnittshushåll i London producerar per år.

Miljöpartiet och Vänsterpartiet anser mot bakgrund av ovanstående att EU-parlamentet enbart ska ha ett säte, företrädesvis Bryssel, och att den svenska regeringen ska verka för detta. Detta bör ges regeringen till känna.

43. Utbildningsfrågor, punkt 24 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U18 yrkandena 66–69.

Ställningstagande

Europa 2020-strategin, som handlar om europeiska utbildningspolitiska mål, är mycket omfattande och djupgående för medlemsstaterna. Att från centralt europeiskt håll stipulera att en viss andel av den medelålders befolkningen ska ha högre utbildning strider mot subsidiaritetsprincipen på ett uppenbart sätt. Att stipulera en reformerad och moderniserad utbildning för alla enskilda medlemsstater på ett svepande sätt strider också mot subsidiaritetsprincipen och är dessutom kränkande för de stater som redan ligger långt framme i sina utbildningssystem.

I direktivet Utbildning 2020 stipuleras det att minst 20 procent av alla högskolestuderande ska ha tillbringat studietid utomlands, vilket strider påtagligt mot det nationella självbestämmandet och går långt utöver vad som kan anses nödvändigt för att hålla en hög utbildningsnivå för medlemsländerna. Dessutom kan det ses som en ren kommendering av studenter att bege sig utomlands. Beslut att studera utomlands måste baseras på den fria viljan och hela förslaget strider mot grundläggande demokratiska principer och hör inte hemma i den västerländska civilisationen.

Samma problematik finns i direktivet vad gäller yrkesutbildning, där det stipuleras att minst 6 procent av de 18- till 34-åringar som är yrkesutbildade ska ha haft en praktikperiod utomlands. Detta direktiv är direkt orealistiskt och strider också mot grundläggande demokratiska värderingar, där studenternas fria vilja måste få fälla utslag vad gäller studier utomlands. Vad som ska uppnås med dessa direktiv är oklart, likaså hur det praktiskt ska genomföras med avseende på nationernas sannolikt olika popularitet bland studenter.

Resolutionen om en europeisk strategi för flerspråkighet går också långt utöver vad EU lämpligen ska ge direktiv om. Resolutionen bryter mot proportionalitetsprincipen. Uppmaningar att genom flerspråkighet stärka den sociala sammanhållningen är ej vetenskapligt underbyggda. Det är mycket långtgående direktiv för det nationella självbestämmandet och ska i stället

beslutas på nationell nivå. Det måste vara upp till varje nation att besluta om vilka åtgärder man vill sätta in för att främja den sociala sammanhållningen. Samma principer gäller människors rörlighet.

Att ge direktiv till de enskilda nationerna om att studenter ska skaffa sig kunskaper i minst två främmande språk strider mot proportionalitetsprincipen och det nationella självbestämmandet. Språkundervisning måste vara en nationell angelägenhet för de enskilda nationerna att besluta om. Direktivet inkräktar mycket djupt i de enskilda nationernas utbildningssystem, som måste vara exklusivt en nationell fråga.

44. Samarbete om kultur och idrott, punkt 25 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U18 yrkandena 70 och 71.

Ställningstagande

Idrott

Det faktum att starka krafter inom unionen verkar för att delar av idrottspolitiken ska lyftas upp på överstatlig nivå är mycket oroväckande. Debatten kring förslaget till nytt mervärdesskattedirektiv blyxtbelyser såväl det generella problemet med tvingande överstatlighet som det faktum att idrottslivet i de europeiska länderna är organiserat på helt olika sätt och att det därför inte är möjligt att med bibehållen kvalitet pressa in alla länder i samma form. Regeringen bör kompromisslöst arbeta för att idrottspolitiken förblir en nationell angelägenhet.

Kultur

Kulturpolitiken bör snarast möjligt återgå till att vara ett område som utslutande hanteras av de nationella, regionala och lokala parlamenten. Tills detta har blivit verklighet är det av största vikt att regeringen verkar för att den europeiska kulturpolitiken bedrivs med största möjliga respekt för skattebetalarnas pengar, subsidiaritetsprincipen och nationernas kulturella särarter. Tyvärr är detta inte fallet i dag. Den överstatliga kulturpolitiken används i dag som ett verktyg för att ovanifrån försöka skapa en artificiell, europeisk identitet som inte efterfrågas av medborgarna. Förslaget till programmet Kreativa Europa saknar visserligen inte goda och välmenande aspekter, men det strider mot subsidiaritetsprincipen och har en tydlig identitetsskapande agenda. Regelverket kring stöd för digitalisering av biogra-

fer innehåller avsnitt som syftar till att gynna europeisk film på bl.a. den nationella filmens bekostnad. Även den europeiska kulturarvsmärkningen innehåller tyvärr drag av försök till centralstyrda identitetskonstruktioner som har väldigt lite med det kulturarvbevarande grundsyftet att göra. Regeringen bör i sitt fortsatta arbete sträva efter att motverka dylika tendenser.

Särskilda yttranden

1. Västsahara, punkt 6 (SD)

Julia Kronlid (SD) anför:

Sverigedemokraterna vill att regeringen inom EU ska verka för ett erkännande av Västsahara som självständig stat. Detta ska dock inte ske kravlöst. Sverigedemokraterna anser att de förhandlingar som pågår mellan Västsahara och Marocko bör slutföras och att man bör komma fram till en fredlig lösning mellan parterna och att den utlovade folkomröstningen bör genomföras. Om självständighetsalternativet vinner i folkomröstningen ska Västsahara erkännas som en självständig stat förutsatt att de folkrättsliga kriterierna för bildandet av en stat är uppfyllda. Det vill säga a) ett folk, b) ett definierat område och c) en organisation som har kontroll över territoriet. I samband med detta är det också av stor vikt att Marocko, Västsahara, Mauretanien och Algeriet kommer fram till en uppgörelse som fastställer gränsdragningarna mellan de respektive länderna samt en lösning på kvarvarande frågor. Vi vill också framhålla det som kallas det fjärde kriteriet, d) om demokrati och mänskliga fri- och rättigheter, vilket bl. a innebär att den regim som ska erkännas har folkets stöd. Där vill vi också framföra vikten av att Västsahara vid ett erkännande ska ställa sig bakom grundläggande mänskliga fri- och rättigheter.

2. Västsahara, punkt 6 (S)

Urban Ahlin (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S) och Désirée Liljevall (S) anför:

Socialdemokraterna verkar för ett erkännande av Västsahara. Vi anser att de folkrättsliga förutsättningarna för ett sådant erkännande redan har uppfyllts och att Sverige därmed redan nu kan erkänna staten Västsahara. Vi vill därutöver understryka vikten av att folkrätten respekteras också i avtal som rör naturresurser som fiske. Detta ska vägleda Sveriges agerande i EU.

Utrikesutskottet kommer under hösten att behandla Mellanöstern och Nordafrika i ett särskilt betänkande. Vi kommer då att aktualisera kravet om ett erkännande av staten Västsahara när det behandlas tillsammans med liknande krav från allmänna motionstiden.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2011/12:105 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2011.

Följdmotionerna

2011/12:U17 av Urban Ahlin m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen under avsnittet om EU som utrikespolitisk aktör.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen under avsnittet om patientrörlighetsdirektivet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ideella föreningar också i fortsättningen ska vara momsbefriade.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att kommissionens förslag till nytt sparandedirektiv drivs igenom.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att uppförandekodens bestämmelser genomförs.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att både antibedrägeriavtal och informationsutbyte i skattefrågor kommer till stånd med Liechtenstein, Andorra, Monaco, Schweiz och San Marino.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU och OECD noga bör följa hur informationsutbytesavtalen fungerar i praktiken och verka för förbättringar av OECD:s standardavtal.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU och OECD ska verka för en mer multilateral ansats i skatteavtalsarbetet för att hjälpa utvecklingsländerna att också få del av dolda tillgångar genom informationsutbyte.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen under avsnittet om en skatt på finansiella transaktioner.

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen under avsnittet om konkurrens med kompetens, inte låga löner.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen under avsnittet om jordbruk, livsmedel och fiske.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen under avsnittet om miljö.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen under avsnittet om ett gemensamt europeiskt asylsystem.

2011/12:U18 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska inleda förhandlingar om ett utträde ur Europeiska unionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kommittéförfaranden och delegerade akter.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om europeiska medborgarinitiativ.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avveckling av Europeiska utrikestjänsten.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om genomförandet av Europa 2020-strategin.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Sveriges nationella reformprogram och stärkt europeisk ekonomisk samordning.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Europeiska unionens fleråriga budgetram.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kommissionens utvidgningsstrategi.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Kroatians medlemskandidatur.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avsluta förhandlingarna med Turkiet om medlemskap i EU.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om viseringskrav för resande från Balkan.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om EU:s finansiella stöd till västra Balkan och Turkiet.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik.

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avsluta det svenska deltagandet i EUTM Somalia.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om EU:s förstärkta roll i FN:s generalförsamling.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om strategisk exportkontroll och produkter med dubbla användningsområden.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett svenskt utträde ur Union för Medelhavet.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Världshandelsorganisationen och GSP-avtalen.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om unionens regionala och bilaterala frihandelsavtal.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om unionens ekonomiska partnerskapsavtal.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om samstämmiga regler för investeringsskydd.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om unionens allmänna preferenssystem.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en ökad samordning mellan medlemsstaterna av utvecklingspolitiken.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Europeiska unionens budgetstöd.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om samstämmighetspolitiken.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Sveriges deltagande i NDEP.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skärpta villkor för visumliberaliseringar och ingående av partnerskap för rörlighet.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skärpta villkor för associationsavtal och avtal som innebär ekonomisk integration med tillgång till den fria marknaden.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i EU verka för att beslut om finansiella stödpaket ska överlåtas till sådana länder som anser sig ha kapacitet för detta.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tydligare krav bör ställas på det bistånd som ges till den palestinska myndigheten.

31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för att de krav som måste ställas på Hamas och andra intressenter i konflikten verkligen vidhålls och följs upp.
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att motverka europeiska rådets beslut om att ändring av artikel 136 i EUF-fördraget – stabilitetsmekanism för EU-länder.
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ställa tydligare krav på Egypten att säkerställa rättigheter för den kristna minoriteten i Egypten.
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att EFSM (den europeiska finansiella stabiliseringsmekanismen) avskaffas.
35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att Sverige får ett formellt undantag från att införa euron som valuta i likhet med Storbritannien och Danmark.
36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om europeiska utvecklingsbanken.
37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kreditvärderingsinstitut även i fortsättningen ska stå under Finansinspektionens tillsyn.
38. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att motverka FTT (skatt på finansiella transaktioner).
39. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avstå från administrativt samarbete i fråga om punktskatter.
40. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen tydligare bör driva linjen att Sverige ska ha momsbefrielse från mindre, ideella föreningar.
41. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Schengensamarbetets misslyckande med att upprätthålla ett fullgott gränsskydd.
42. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör redovisa hur detta misslyckade gränsskydd drabbat Sverige i form av illegala invandrare, organiserad brottslighet, vapen och narkotika.
43. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Schengensamarbetet i sin nuvarande form omedelbart ska avvecklas eftersom gränsskyddet i dag inte fungerar.
44. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för att EASO läggs ned.

45. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att viseringsbeslut ska återföras till nationell nivå.
46. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att integrationspolitikens utformning helt och hållet ska beslutas på nationell nivå.
47. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att sysselsättningspolitikens utformning helt och hållet ska beslutas på nationell nivå.
48. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Europa 2020-strategin bör avvisas i sin helhet med hänvisning till respekten för det nationella självbestämmandet och den stora kostnaden för Sveriges skattebetalare.
49. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska avvisa PSCI med hänvisning till att förslagen i sak är bristfälliga, att förslagen strider mot subsidiaritetsprincipen och att förslagen skulle medföra en alltför stor kostnad för Sveriges skattebetalare.
50. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör avvisa ett deltagande i europeiska fonden för justering för globaliseringseffekten.
51. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska omförhandla utstationeringsdirektivet så att samtliga arbetstagare garanteras avtal, regler och löner enligt de miniminivåer som fastställts i svenska kollektivavtal.
52. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om samordning av de sociala trygghetssystemen.
53. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetet för jämställdhet och mot diskriminering ska omfatta alla grupper, utan utpekanden.
54. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetet för jämställdhet och mot diskriminering är en nationell angelägenhet.
55. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om alkohol, tobak och narkotika.
56. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av antalet utbildningsplatser för hälso- och sjukvårdspersonal.
57. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om unionens handelspolitik och ett säkerställande av ett svenskt djurskydd.
58. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att EU inte bör överta ESA:s verksamhet.
59. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sammanhållningspolitiken.

60. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om finansiering av unionens framtida transportpolitik.
61. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om budgeten för transeuropeiska transportnätverk.
62. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att energifrågor ska avgöras på nationell nivå.
63. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att alla EU:s fiskepartnerskapsavtal som inte handlar om byte av kvoter ska avvecklas.
64. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att EU:s färdplan mot ett resurseffektivt Europa inte genomförs.
65. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att EU:s strategi för biologisk mångfald fram till 2020 inte genomförs.
66. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att EU inte ska stipulera hur stor andel av medlemsländernas befolkning som ska ha en viss utbildningsgrad.
67. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att EU inte ska stipulera hur stora andelar av medlemsländernas befolkning som ska studera utomlands.
68. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att EU inte ska stipulera hur språkutbildningarna i de olika medlemsländerna ska vara utformade eller hur många språk som ska läras in av eleverna i de olika medlemsländerna.
69. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att EU inte ska stipulera hur de olika medlemsländerna hanterar frågor som rör social sammanhållning.
70. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om idrottsfrågor.
71. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kulturfrågor.

2011/12:U19 av Ulf Holm m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om EU:s budget.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att klimatanpassa EU:s budget.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige måste ta initiativ till att bekämpa oegentligheter i EU.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om EU:s jordbrukspolitik.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utfasningen av EU:s exportsubventioner.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bindande mål för energieffektivisering.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en skatt på finansiella transaktioner på EU-nivå.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att EU-parlamentet ska ha ett säte.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för ökad öppenhet och insyn inom EU.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bristen på handlingar på svenska till EU-nämnden.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12:U204 av Hans Linde m.fl. (V):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att man inom Europeiska unionen sätter hårdare press på de medlemsländer som diskriminerar sina medborgare på grund av sexuell läggning och könsidentitet.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att i Köpenhamns-kriterierna skärpa kraven när det gäller hbt-personers rättigheter på så sätt att det av dessa uttryckligen framgår att ett medlemsland som diskriminerar hbt-personers rättigheter inte kan bli medlem i EU.

2011/12:U207 av Hans Linde m.fl. (V):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen inom EU bör driva att en femte frihet – rätten för fackföreningar att verka över gränserna – tillkommer inom EU:s inre marknad.

2011/12:U219 av Lars-Axel Nordell (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett europeiskt institut för teckenspråkets dokumentation och tillgängliggörande.

2011/12:U229 av Maria Lundqvist-Brömster (FP):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter i EU:s kandidatländer och ansökarländer.

2011/12:U245 av Torbjörn Björlund m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska avbryta allt samarbete som bidrar till militariseringen av EU.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör lämna samtliga åtaganden i NBG.

2011/12:U285 av Mikael Oscarsson (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige långsiktigt åtar sig att stödja restaureringen av förintelselägret i Auschwitz-Birkenau samt underlättar för elever och lärare att göra studieresor dit.

2011/12:U296 av Lars-Axel Nordell och Andreas Carlson (båda KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att koncentrera Europaparlamentet till en ort.

2011/12:U299 av Monica Green m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att en särskild barnkommissionär inrättas i EU.

2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. (S):

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 3.5 Avskaffa jordbrukssubventionerna.
53. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 9.1 Grunden för EU-samarbetet.
54. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 9.2 EU:s grannskap.
55. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 9.3 Öster om EU.
56. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 9.4 Söder om EU.
57. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 9.5 Ökad öppenhet och insyn inom EU.
58. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 9.6 Ett föredöme för det internationella samarbetet.

59. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 9.7 En bättre värld.
60. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 9.8 Europaparlamentets säte.
90. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 14.2 Utvecklingen i Ryssland och dess grannstater.

2011/12:U335 av Mehmet Kaplan (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom FN, EU och i andra internationella organisationer bör verka för att bryta den internationella tystnaden kring Karabach och verka för att frågan förs upp på den internationella politiska agendan.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom FN, EU och i andra internationella organisationer bör verka för ett omedelbart och ovillkorligt tillbakadragande av alla armeniska militära styrkor från ockuperad azerisk mark.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom FN, EU och i andra internationella organisationer bör verka för att den armeniska minoriteten i Nagorno-Karabach garanteras säkerhet, trygghet och självstyre inom ramen för Azerbajdzjans territoriella gränser.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom FN, EU och i andra internationella organisationer bör engagera sig så att speciella program om försoning och tolerans mellan azerier och armenier i Nagorno-Karabach-regionen kommer till stånd.

2011/12:A275 av Josefin Brink m.fl. (V):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige i samband med nästa fördragsändring bör kräva juridiskt bindande garantier för den svenska kollektivavtalsmodellen.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 26

Motion	Motionärer	Yrkanden
26. Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet		
2011/12:U219	Lars-Axel Nordell (KD)	
2011/12:U285	Mikael Oscarsson (KD)	
2011/12:U296	Lars-Axel Nordell och Andreas Carlson (båda KD)	
2011/12:U299	Monica Green m.fl. (S)	

BILAGA 3

Finansutskottets yttrande 2011/12:FiU4y

Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen 2011

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet beslutade den 29 mars 2011 att ge finansutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2011/12:105 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2011 och motioner i de delar de berör utskottets beredningsområde.

Finansutskottet har beslutat att yttra sig över skrivelsen i de delar som rör utskottets beredningsområde samt över motion 2011/12:U17 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 9, motion 2011/12:U19 av Ulf Holm m.fl. (MP) yrkandena 1, 2, 3 och 7 och motion 2011/12:U18 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 5, 6, 7, 32, 34, 36, 37 och 38.

Utskottet anser inte att något initiativ är nödvändigt med anledning av de motionsyrkanden som väckts inom utskottets beredningsområde. Yrkandena bör därför avstyrkas.

I yttrandet finns tio avvikande meningar och ett särskilt yttrande.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen redogör regeringen för verksamheten i Europeiska unionen under 2011 i enlighet med 10 kap. 2 § riksdagsordningen. Skrivelsen tar upp beslut och händelser i unionen och redovisar bredden i unionens frågor utifrån arbetet i rådets olika sammansättningar. Finansutskottets beredningsområde berörs främst av följande avsnitt i skrivelsen:

1 Ett samarbete i svenskt och europeiskt intresse präglat av ekonomisk och finansiell kris (s. 14–20)

4 Europa 2020 och den europeiska terminen (s. 30–34)

6 EU:s fleråriga budgetram 2014–2020 (s. 37–39)

13 Ekonomi och finans (s. 97–105)

14 Finansmarknaden (s. 105–111)

15.3.2 Skatt på finansiella transaktioner (s. 113)

16 EU:s budget (s. 115–117)

17 Skydd av EU:s finansiella intressen (s. 117–119)

18 Statistik (s. 119–120)

29.5 Offentlig upphandling (s. 172–173)

33.3 Direktivförslag om bostadslåneavtal (s. 183)

Förstärkt styrning och samordning av den ekonomiska politiken i EU

Skrivelsen

Den offentligfinansiella krisen

Regeringen inleder med att konstatera att samarbetet i unionen utsattes för stora påfrestningar 2011. Det gemensamma EU-arbetet inom det ekonomiska och finansiella området fortsatte under året att fokusera på att hantera den ekonomiska och finansiella krisen. Den fördjupade ekonomiska och finansiella krisen i framför allt euroområdet grundlades genom bristande hantering av de offentliga finanserna och avsaknad av strukturreformer i flera länder, men också genom svagheter i eurosamarbetet och EU:s finanspolitiska regelverk, som har blottlagts under krisen.

Enligt regeringen ligger det i Sveriges intresse att den gemensamma valutatan fungerar väl eftersom den påverkar stabiliteten och det ekonomiska välbefindandet i hela unionen. Regeringen har vidare verkat för att frågor som

berör hela unionen även i fortsättningen ska diskuteras och beslutas i EU27-format. Flera medlemsstater har fortfarande mycket allvarliga problem, och enligt regeringen är nationellt ekonomiskt ansvarstagande en grundförutsättning för att bryta den negativa situationen. De länder som är föremål för stödprogram måste genomföra dessa rigoröst och planerligt.

Under 2010 inrättades två tillfälliga lånemöjligheter. Den ena (EFSF) är till för euroländer, medan den andra (EFSM) kan nyttjas av alla medlemsstater. Sedan tidigare har EU även en betalningsfacilitet för utlåning till medlemsstater med nationell valuta och en möjlighet till makrofinansiering till stöd för länder i unionens närområde.

Lån via EFSF ges under strikt konditionalitet och i samverkan med IMF. Under 2011 har Irland och Portugal fått lån. Euroländerna beslutade i juni 2011 om en höjning av EFSF:s effektiva utlåningskapacitet till 440 miljarder euro, vilket krävde att garantierna höjdes till 780 miljarder euro. Den upplåning EFSF gör garanteras av medlemmarna i EFSF, dvs. euroländerna. För EFSM gäller samma krav på konditionalitet och samverkan med IMF. Irland och Portugal fick lån från EFSM under 2011. EU-budgeten står som garant för denna lånemöjlighet, och därigenom är bl.a. Sverige en garant för dessa stödlån. I juli 2011 enades euroländerna om förbättrade villkor för programländerna Irland och Portugal. Dessa villkor gäller även för Greklands lån från euroländerna. Sverige bidrar med finansiering till Grekland via sin andel av IMF:s resurser och bidrar till Irlands stödpaket genom EFSM och IMF och genom ett bilateralt lånelöfte om 600 miljoner euro. Sverige stöder Portugal med finansiering via EFSM och Sveriges andel av IMF.

I mars 2011 antog Europeiska rådet slutsatser om att inrätta en permanent mekanism (ESM). Syftet med ESM är att ge finansiellt stöd, under strikt konditionalitet, till ett euroland som drabbats eller hotas av allvarliga finansieringsproblem om det är nödvändigt för att stärka den finansiella stabiliteten i euroområdet som helhet. ESM ska arbeta mycket nära IMF och söka medverka av IMF finansiellt och tekniskt när stöd lämnas. ESM träder i kraft i juli 2012 och kräver ett tillägg i fördraget.

I november 2011 presenterade kommissionen en grönbok om möjligheterna att införa stabilitetsobligationer, KOM(2011) 818. I grönboken identifieras konsekvenser av att införa stabilitetsobligationer.

Slutligen kom euroländerna i början av 2011 överens om ytterligare nationella åtaganden inom ramen för en pakt för att bl.a. stärka konkurrenskraften och bidra till de offentliga finansernas hållbarhet. Den s.k. europluspakten bekräftades vid Europeiska rådets möte i mars 2011. Sverige valde att ställa sig utanför, vilket även Tjeckien, Ungern och Storbritannien gjorde.

Den europeiska terminen

Enligt skrivelsen har regeringen under året aktivt verkat för ett ambitiöst genomförande av den första europeiska terminen och EU 2020-strategin för att säkra ekonomisk samordning och främja långsiktig tillväxt, stärkt konkurrenskraft och hållbar ekonomisk återhämtning.

Den europeiska terminen inleddes med att kommissionen presenterade sin årliga tillväxtöversikt med förslag till prioriteringar för den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken i EU för det kommande året (KOM (2011) 11). Prioriteringarna godkändes vid Europeiska rådets möte i mars och tjänade som vägledning inför medlemsstaternas årliga rapportering i nationella reformprogram och stabilitets- och konvergensprogram. När kommissionen hade avslutat sin analys av nationella reformprogram och stabilitets- och konvergensprogram i juni 2011, presenterade den landsspecifika rekommendationer i ett meddelande (KOM(2011) 400). Rekommendationerna behandlades i Ekofinrådet i juni 2011 och antogs vid dess möte i juli 2011. Vid Europeiska rådets möte den 23–24 juni avslutades den första europeiska terminen genom att stats- och regeringscheferna på ett övergripande plan diskuterade och antog slutsatser om medlemsstaternas åtaganden inom ramen för EU 2020-strategin och stabilitets- och tillväxtpakten. Tre rekommendationer riktades till Sverige:

- Att föra en finanspolitik som säkerställer att det medelfristiga målet fortsätter att uppfyllas.
- Att vidta förebyggande åtgärder för att hantera de makroekonomiska riskerna med stigande huspriser och hushållens ökade skuldsättning. En bred uppsättning åtgärder kan övervägas, t.ex. översyn av bolånesystemet inkl. kapitaltäckningskrav på banker, hyresreglering, fastighetsbeskattning och byggnadslov.
- Att övervaka och förbättra deltagandet på arbetsmarknaden bland unga och andra svaga grupper.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2012 redogjort för de åtgärder som vidtas för att svara mot rekommendationerna.

Förstärkt ekonomisk styrning

Finanskrisen 2008–2009 och den efterföljande skuldcrisen satte ljuset på betydande svagheter i EU:s finanspolitiska regelverk. Under året fördes allt oftare diskussioner i eurokretsen, både på finansministernivå och på stats- och regeringschefsnivå. Regeringen konstaterar att Sverige stod utanför diskussionerna och beslutsfattandet, men redogör för händelserna i skrivelsen eftersom de har stor betydelse för unionen.

Under året har förhandlingar förts mellan rådet, kommissionen och Europaparlamentet om det lagstiftningspaket om förstärkt ekonomisk styrning inom EU, det s.k. sexpaket, som presenterades i september 2010. Under

hösten träffades en överenskommelse, varpå Ekofinrådet kunde anta lagförslagen vid sitt möte i november. Rättsakterna trädde i kraft i mitten av december.

I november presenterade kommissionen ytterligare två förslag till förordningar om ekonomisk styrning i euroområdet (KOM(2011) 819 och KOM(2011) 821). Förslagen innebär dels utökad övervakning av krisländer, dels stärkt övervakning av den nationella budgetpolitiken. Båda förordningarna gäller endast medlemsstater som har euron som valuta.

För att undvika att en liknande skuldcris upprepas i euroländerna i framtiden enades euroländerna vid sitt möte i december 2011 om att stärka budgetdisciplinen ytterligare genom ett mellanstatligt avtal som även icke-euroländer inbjöds att ansluta sig till, den s.k. finanspakten.

En ytterligare påtryckning för att medlemsstaterna ska fullgöra sina åtaganden inom ramen för stabilitets- och tillväxtpakten och de rekommendationer som följer av den europeiska terminen, är de finanspolitiska exitstrategierna, som beskriver hur medlemsstater ska komma tillrätta med underskotten i sina offentliga finanser. Den 4 oktober 2011 antog Ekofinrådet uppdaterade slutsatser för exitstrategierna. Slutsatserna uppmanade medlemsstaterna att bl.a. genomföra sina åtaganden inom ramen för stabilitets- och tillväxtpakten och att efterfölja rekommendationerna som följde av den Europeiska terminen i juli 2011.

Motionen

I kommittémotion 2011/12:U18 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 5 och 6 föreslår motionärerna att riksdagen för regeringen tillkännager som sin mening vad som anförs i motionen om genomförandet av EU 2020-strategin, Sveriges nationella reformprogram och en stärkt europeisk samordning.

Motionärerna ifrågasätter starkt det sätt som strategin genomförts på och menar att den använts i syfte att harmonisera allt från budgetförhandlingar och miljösattningar till beskattning på arbete. EU 2020-strategin är en politisk överenskommelse med oöverblickbara konsekvenser för det nationella självbestämmandet. Därför anser motionärerna, för det första, att regeringen bör verka för att genomförandet av EU 2020-strategin görs mer flexibelt och att större hänsyn tas till den nationella utformningen av reformer. För det andra bör regeringen klargöra för kommissionen och de andra medlemsstaterna att reformer som påverkar utformningen av den svenska arbetsmarknaden, utbildningen, pensionerna osv. är nationell kompetens.

Motionärerna har också, av rent principiella skäl, invändningar mot systemet med den europeiska terminen. Det sätt på vilket den europeiska terminen genomförs innebär, enligt motionärerna, att maktfördelningen mellan riksdag och regering grovt åsidosätts. Motionärerna anser därför att regeringen ska verka för att kommissionens rekommendationer ska under-

ställas ministerrådet och EU-parlamentet för godkännande innan kommissionen utfärdar dessa. Regeringen ska sedan i en särskild skrivelse till riksdagen presentera sitt nationella reformprogram i god tid innan vårpropositionen.

Vidare framför motionärerna i yrkandena 32 och 34 att riksdagen för regeringen tillkännager som sin mening vad som anförs i motionen om att motverka Europeiska rådets beslut om ändring i artikel 136 i EUF-fördraget (ESM) samt att regeringen ska verka för att EFSM avskaffas. När det gäller fördragsändringen som ligger till grund för ESM anser motionärerna att den är relevant för Sverige eftersom vi inte har ett formellt undantag att införa euron som valuta. Motionärerna är starkt negativa till att Sverige, i en eventuell framtid som euronation, ska tvingas låna ut pengar efter beslut på federal nivå. Vidare hävdar motionärerna att skapandet av EFSM kan ha saknat rättsligt stöd i fördragen. På grund av det oklara rättsläget och för att skydda svenska skattepengar bör regeringen driva linjen att EFSM ska avskaffas.

Tidigare behandling

Förstärkt ekonomisk styrning

Utskottet behandlade i sitt utlåtande 2009/10:FiU40 kommissionens meddelande om förstärkt samordning av den ekonomiska politiken (KOM(2010) 250). I utlåtandet framhåller utskottet att den ekonomiska krisen visat på vikten av stabila finanspolitiska ramverk både på nationell nivå och på EU-nivå. Utskottet pekar slutligen på att de svenska erfarenheterna visar på värdet av ett stabilt finanspolitiskt ramverk. Enligt utskottet är det vidare angeläget att stabilitets- och tillväxtpakten respekteras och att det ska vara ordning och reda i de offentliga finanserna. Utskottet påminner om att det är viktigt att man vid tillämpningen av stabilitets- och tillväxtpakten inte gör skillnad på små och stora stater utan att det åligger alla länder att följa de gemensamma reglerna. Om dessa inte följs ska sanktionerna, enligt utskottet, vara desamma.

I samma utlåtande behandlar utskottet förslaget om den europeiska termen. Utskottet framhåller att det inte är aktuellt att budgetpropositionen eller den ekonomiska vårpropositionen förhandsgranskas inom EU innan den föreläggs riksdagen. Om detta skulle ske, skulle det kunna tolkas som att finansmakten inte ligger hos riksdagen. Utskottet betonar att det är riksdagen som beslutar om statens budget, både utgifter och inkomster, och att förslaget till budget således först ska presenteras för riksdagen. Samtidigt utesluter inte utskottet att regeringens bedömningar i t.ex. vårpropositionen av tillväxt, inflation och beräknat saldo för den offentliga sektorns finansiella sparande redovisas inom EU efter det att propositionen förelagts riksdagen. Utskottet framhåller att det finns skäl för att länder som begär

lån eller stöd från andra medlemsländer och från EU tydligt redovisar den nationella politikens tänkta inriktning. Detta kan också gälla länder som inte uppfyller de krav som gemensamt satts upp, tillägger utskottet.

I utskottets yttrande till utrikesutskottet över EU:s årsbok förra året (ytr. 2010/11:FiU4y) konstateras att en grundläggande utgångspunkt är att den nationella kompetensen ska värnas när det gäller finanspolitiska vägval och att vår ordning för socialförsäkringar och skatter primärt är frågor som ska beslutas nationellt. Likaså är den svenska lönebildningsmodellen i första hand en fråga för arbetsmarknadens parter. Utskottet understryker att när rådet och kommissionen tillämpar regelverket för förstärkt samordning av den ekonomiska politiken ska de fullt ut respektera de nationella parlamentens roll, arbetsmarknadens parter rättigheter och de olika modellerna på de nationella arbetsmarknaderna inklusive systemet för lönebildning.

I slutet av 2011 subsidiaritetsprövade utskottet kommissionens förslag till förordning om förstärkning av budgetövervakningen i euroområdet (KOM(2011) 821). I sitt utlåtande 2011/12:FiU33 framför utskottet att kommissionens förslag måste beaktas utifrån avvägningen mellan å ena sidan strikta gemensamma regler för en restriktiv finanspolitik och å andra sidan den nationella kompetensen för finanspolitiken. Eftersom utskottet anser att det i förslaget inte finns tillräckliga garantier för att värna den nationella kompetensen för finanspolitiken är det inte förenligt med subsidiaritetsprincipen. I sitt utlåtande lyfter utskottet återigen fram att den ekonomiska och finansiella krisen visat på vikten av ett stabilt finanspolitiskt regelverk på EU-nivå. Genom lagstiftningspaketet om stärkt ekonomisk styrning (det s.k. sexpaket) har stabilitets- och tillväxtpakten stärkts, menar utskottet. Utskottet konstaterar vidare att det med den europeiska terminen nu finns en gemensam cykel för övervakning av budget- och strukturpolitiken på plats.

I utskottets yttrande till utrikesutskottet (ytr. 2011/12:FiU3y) med anledning av kommissionens arbetsprogram för 2012 (KOM(2011) 777) framhåller utskottet vikten av att respekten återställs för stabilitets- och tillväxtpakten. Det långsiktiga ansvaret för de offentliga finanserna och den samhällsekonomiska stabiliteten i medlemsstaterna är av central betydelse, anser utskottet, både för att bevara finanspolitikens trovärdighet och för att förhindra stora och drastiska nedskärningar i välfärdssystemen.

Europa 2020-strategin

När det gäller EU2020-strategin behandlade utskottet kommissionens meddelande och samråd angående strategin i sitt utlåtande 2009/10:FiU29. Utskottet konstaterar att EU och dess medlemsstater står inför flera stora utmaningar. Vid sidan av att i det korta perspektivet hantera den ekonomiska och finansiella krisen, måste EU också möta de ekonomiska, sociala och miljömässiga utmaningarna av mer strukturell art. Utskottet menar att EU2020-strategin måste bli en central del av EU:s politik för att ta sig ur

krisen och styra mot en långsiktigt hållbar utveckling i en värld av nya marknader och nya konkurrenter. Utskottet stöder de prioriteringar som regeringen anser angelägna. När det gäller de tre områden som kommissionen pekar ut understryker utskottet betydelsen av forskning för den långsiktiga ekonomiska utvecklingen, vikten av ekonomiska styrmedel i miljöpolitiken och kvinnors deltagande på arbetsmarknaden.

Kompletterande uppgifter

Regeringens ståndpunkt med anledning av den årliga tillväxtrapporten 2012

I regeringens faktapromemoria (2011/12:FPM64) med anledning av kommissionens årliga tillväxtrapport (KOM(2011) 815) som presenterades i slutet av 2011 framhåller regeringen att den kommer att fortsätta betona vikten av att genomförandet av den europeiska terminen sker med respekt för arbetsmarknadens parter och de nationella systemen för lönebildning. Regeringen är också positiv till att använda effektiva instrument, bl.a. skatter för att främja tillväxt och nya jobb, men menar att det samtidigt är viktigt att respektera att medlemsstaterna har rätt att utforma sina egna skattesystem.

Den permanenta stabilitetsmekanismen (ESM)

I februari 2012 lämnade regeringen en proposition till riksdagen om en ändring i artikel 136 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt som gäller att en stabilitetsmekanism för de medlemsstater som har euron som valuta ska godkännas (prop. 2011/12:66). Ett sådant godkännande leder till en ändring i lagen (1994:1500) med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Propositionen bereds i finansutskottet. Enligt planen ska riksdagen fatta beslut om propositionen den 30 maj 2012.

Den Europeiska finansiella stabiliseringsmekanismen (EFSM)

Den 9 maj 2010 antog EU:s finansministrar en förordning om upprättande av en europeisk finansiell stabiliseringsmekanism (EFSM). Enligt förordningen får medlemsstater som har svårigheter till följd av osedvanliga händelser utanför deras kontroll be om ekonomiskt bistånd från mekanismen. Sådana svårigheter kan orsakas av en allvarlig försämring i den internationella ekonomiska och finansiella miljön. Mekanismen bör möjliggöra för unionen att reagera på ett samordnat, snabbt och effektivt sätt. Aktiveringen av den omfattas av strikta villkor för att bevara de offentliga finansernas hållbarhet i den berörda medlemsstaten och återställa dess förmåga att finansiera sig själv på finansmarknaderna. Instrumentet ska upphöra efter tre år.

Finansmarknaden

Skrivelsen

EU deltar aktivt i arbetet med att finna globala lösningar för att åstadkomma ett effektivt och hållbart finansiellt system. Enligt regeringen har flera framgångar gjorts inom EU:s gemensamma arbete med finansmarknadsfrågor, t.ex. trädde EU:s nya finansiella tillsynsstruktur i kraft den 1 januari 2012 och rådet och Europaparlamentet har antagit en ändringsförordning om kreditvärderingsinstitut.

Europaparlamentet och Ekofinrådet antog i maj 2011 en förordning om ändring av förordningen om *kreditvärderingsinstitut*. Ändringsförordningen innebär i huvudsak att ansvaret för tillsynen av kreditvärderingsinstituten flyttas över från de nationella behöriga myndigheterna till Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esmå). Genom en centraliserad tillsyn vill man uppnå en enhetlig tillämpning av regleringen och en effektivare registrerings- och tillsynsprocess. I november 2011 lade kommissionen fram ytterligare ett förslag i regleringarna av kreditvärderingsinstitut. Regeringen framhåller i skrivelsen att förslagen innebär ett förstärkt regelverk för kreditvärderingsinstitut och för finansiella företags användning av externa kreditbetyg.

Förhandlingarna om kommissionens förslag till förordning om *blankning och vissa aspekter av creditswappar* avslutades under hösten 2011. Europaparlamentet antog i november det kompromissförslag som förhandlats fram. Likaså antog Europaparlamentet den s.k. *SEPA-förordningen* i december 2011.

Kommissionens förslag till ändring av *investerarskyddsdirektivet* har varit föremål för förhandlingar i en rådsarbetsgrupp sedan hösten 2010. Europaparlamentet och Ekofinrådet har enligt skrivelsen ännu inte enats om en gemensam text. Institutionernas ståndpunkter skiljer sig åt i flera viktiga avseenden, bl.a. om fondering, ersättningsnivå, tillämpningsområde och möjlighet för system i olika medlemsstater att kunna låna från varandra. Lånemekanismen är borttagen i rådets textförslag men kvarstår i Europaparlamentets förslag. När det gäller *insättningsgarantidirektivet* antogs en allmän inriktning i Ekofinrådet i juni 2011. Förhandlingar pågår fortfarande mellan rådet och Europaparlamentet.

I Ekofinrådet har under året allmänna inriktningar antagits om förslaget till *Omnibus II-direktiv* och förslaget till förordning om *OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister*.

I juli 2011 presenterade kommissionen ett nytt lagstiftningspaket om *kapitaltäckning* för banker och kreditmarknadsföretag. Lagstiftningsförslaget innebär genomförande av den internationella Basel 3-överenskommelsen inom EU och ska ersätta gällande direktiv. Enligt skrivelsen behandlades förslagen fortfarande i en rådsarbetsgrupp vid årets utgång. I oktober 2011 lade kommissionen fram ett förslag till förordning om *marknader för finansiella instrument*, ett förslag om ändring av direktiv, det

s.k. *öppenhetsdirektivet*, och ett förslag till en ny reglering om *marknadsmissbruk*. Nämnas kan också det förslag till direktiv om *bostadslåneavtal* som kommissionen presenterade under våren 2011. Ett av syftena med förslaget är att främja finansiell stabilitet genom att sörja för ansvarsfullt agerande på marknaderna för hypotekslån.

I oktober 2010 publicerade kommissionen ett meddelande om ett *europiskt ramverk för hantering av banker i kris*. I januari 2011 följde kommissionen upp sitt meddelande med en konsultationsrapport, som regeringen besvarade i mars. Detta gjordes tillsammans med Riksbanken, Finansinspektionen och Riksgäldskontoret. Av skrivelsen framgår att ett konkret förslag från kommissionen väntas i början av 2012.

Under året fick Europeiska bankmyndigheten (Eba) i uppdrag att utarbeta ett förslag för hur kapital situationen och problem med finansieringen i europeiska banker ska hanteras (*rekapitalisering*). Baserat på Ebas förslag ska de omkring 70 största bankerna inom EU öka det egna kapitalet till 9 procent (kärnprimärkapital) till slutet av juni 2012, efter att en värdering av bankernas innehav av statspapper, enligt marknadsvärde, är avräknad. Banker med stora innehav av statspapper i de s.k. Giipländerna behöver enligt skrivelsen göra betydande kapitaltillskott för att uppnå kapitalkravet. Ökade kapitalkrav syftar till att skapa en tillfällig buffert för att hantera marknadens oro för statskuldsproblematiken.

Eba genomförde även under året *stresstester* av 90 europeiska banker, däribland 4 svenska. Resultaten visar enligt skrivelsen att de svenska bankerna har god motståndskraft mot eventuella negativa händelser och bekräftar därmed svenska stresstester. För övriga europeiska banker visar resultaten en mer skiftande bild enligt regeringens skrivelse. I samband med att resultaten presenterades betonades vikten av att medlemsstaterna har en finansiell säkerhetsmekanism på plats, en s.k. backstop, för att hantera de banker som inte klarar testen.

Motionen

I kommittémotion 2011/12:U18 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 37 framför motionärerna att riksdagen för regeringen bör tillkännage som sin mening vad som anförs i motionen om att kreditvärderingsinstitut också i fortsättningen ska ligga under Finansinspektionens tillsyn. Motionärerna anser att Esmas nya befogenheter innebär en regelrätt maktförskjutning från en svensk myndighet under regeringens kontroll till motsvarande myndighet på EU-nivå – bortom regeringens kontroll. Enligt motionärerna är det ett egenvärde att makten och kontrollen över det offentliga Sverige ligger under regeringen och riksdagen samt – inte minst – ytterst under det svenska folket.

Tidigare behandling

Utskottets syn på övergripande frågor om reglering och tillsyn av finansmarknaden

Redan i samband med att utskottet 2008 behandlade regeringens proposition om stabilitetsstärkande åtgärder (prop. 2008/09:61, bet. 2008/09:FiU16) anförde utskottet att det är av stor vikt att det görs en tydlig koppling mellan å ena sidan stödåtgärder från staten, som i slutändan kan komma att belasta skattebetalarna, och å andra sidan krav på att förlustrisken i första hand bärs av det mottagande institutet och dess ägare.

I samband med att utskottet granskade EU-kommissionens meddelande om en EU-ram för krishantering inom finanssektorn i utlåtande 2010/11:FiU27 välkomnade utskottet förslaget till ett EU-gemensamt regelverk för hantering och avveckling av banker som hamnat i svårigheter eller kris. Ett gemensamt ramverk är viktigt för att begränsa effekterna och de samhällsekonomiska kostnaderna av framtida kriser och för att minska ett överdrivet risktagande i den finansiella industrin, s.k. moral hazard, ansåg utskottet. Utskottet anser att ett ramverk bör bygga på regler och principer som tydligt klargör att alla banker, oavsett om de är stora eller små, kan avvecklas, hur det kan göras och att det är bankägarna och kreditgivarna som ska stå för kostnaderna, inte skattebetalarna, vilket till stor del var fallet under finanskrisen.

I sitt yttrande (yttr. 2011/12:FiU3y) till utrikesutskottet med anledning av kommissionens arbetsprogram för 2012 välkomnar utskottet kommissionens arbete med att skapa en välfungerande finanssektor och anser att de områden som kommissionen föreslår för lagstiftning 2012 är relevanta för det arbetet. Samtidigt betonar utskottet att vissa åtgärder inte lämpar sig för fullharmonisering på EU-nivå. I det sammanhanget tar utskottet upp kommissionens förslag till förordning om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag (KOM(2011) 452) som var föremål för subsidiaritetsprövning hösten 2011. I ett motiverat yttrande understryker Sveriges riksdag vikten av att det måste vara upp till medlemsstaterna själva att höja nivån på de grundläggande kapitalkraven om de anser det vara nödvändigt för att säkerställa den finansiella stabiliteten på nationell nivå. I sitt utlåtande 2011/12:FiU29 framhåller dock utskottet inledningsvis att det välkomnar kommissionens arbete med regleringar för att skapa ett stabilare finansiellt system och att det ser mycket positivt på förslaget att införa Basel III-överenskommelsen i EU.

Tillsyn av kreditvärderingsinstitut

När utskottet behandlade regeringens proposition om ändrad tillsyn över kreditvärderingsinstitut (prop. 2011/12:40, bet. 2011/12:FiU13) avstyrkte utskottet ett motionsyrkande som motsvarar yrkande 37 i kommittémotion 2011/12:U18 av Julia Kronlid m.fl. (SD). Utskottet konstaterade att en EU-förordning är direkt tillämplig i varje medlemsstat och varken ska eller får

inkorporeras i eller transformeras till nationell rätt. Ändringsförordningen förutsätter dock att vissa nationella regler införs, vilket gjordes genom regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:1010) om kreditvärderingsinstitut. Utskottet hade inget att invända mot regeringens förslag. Enligt utskottet innebär förslagen i propositionen att svensk lagstiftning anpassas till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 513/2011 om ändring av förordning (EG) nr 1060/2009 om kreditvärderingsinstitut. Utskottet konstaterade att det inte är möjligt att låta den aktuella lagen vara oförändrad, så som motionärerna föreslår.

Utskottet har också vid sin subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till ändring av EU-förordningen om kreditvärderingsinstitut (KOM (2011) 747) framfört att det välkomnar kommissionens arbete med att ytterligare förstärka regelverket kring kreditvärderingsinstitut och användningen av kreditbetyg (bet. 2011/12:FiU34). Kreditvärderingsinstitut och kreditbetyg spelar viktiga roller och bidrar till en bättre fungerande finansmarknad. Vidare ansåg utskottet att det är viktigt att EU uppfyller sina åtaganden gentemot G20 när det gäller åtgärder för att minska övertron på kreditbetyg. Utskottet ställde sig positivt till åtgärder som främjar en högre kvalitet på kreditbetyg och som ökar transparensen på området. Utskottet menade dock att den del av förslaget som rör ett harmoniserat civilrättsligt ansvar för kreditvärderingsinstitut strider mot subsidiaritetsprincipen.

EU:s fleråriga budgetram 2014–2020

Skrivelsen

I skrivelsen framhåller regeringen att budgetramen för 2014–2020 ska rymma gemensamt fastställda prioriteringar för EU-samarbetet och att insatserna ska styras av principerna om europeiskt mervärde. Regeringen är mycket aktiv i förhandlingarna om budgetramen och om finansieringen av ett nytt system för EU:s gemensamma utgifter. Regeringen anser sammantaget att utgiftsnivån är alltför hög och att budgetramen saknar tillräcklig modernisering och nödvändiga omprioriteringar. Regeringen motsätter sig också minskningen av värdet på Sveriges rabatter och införandet av nya egna medel.

Den 29 juni 2011 presenterade kommissionen ett förslag till EU:s fleråriga budgetram för 2014–2020. Samtidigt presenterade kommissionen förslag till beslut och förordningar om systemet för egna medel. Kommissionens förslag från juni har under hösten följts av lagstiftningsförslag på enskilda politikområden.

Kommissionens förslag innebär i stora drag oförändrad utgiftsstruktur jämfört med i dag, men med vissa förändringar som framför allt innebär att utgifterna kopplas tydligare till målsättningarna i EU 2020-strategin. Samtidigt föreslås endast marginella utgiftsminskningar för den gemensamma jordbrukspolitikerna och sammanhållningspolitiken. Förslaget medför

också att flera, inklusive nya, instrument läggs utanför budgetramen. Initiativ tas också för att öka flexibiliteten i budgeten. För budgetens inkomstsidan föreslås två nya egna medel: en skatt på finansiella transaktioner och en modifierad mervärdesskattebaserad intäktskälla. Kommissionen föreslår också att nuvarande rabattarrangemang ska upphöra. Med kommissionens förslag riskerar den svenska EU-avgiften att öka med drygt 10 miljarder kronor per år i genomsnitt under perioden, konstaterar regeringen.

Regeringen anser inte att förslaget till flerårig budgetram svarar mot dagens ekonomiska verklighet. Regeringen eftersträvar en real frysning av betalningsvolymen i nästa budgetram och en oförändrad svensk EU-avgift. Det är positivt – anser regeringen – att förslaget innebär ökning på områden som bidrar till tillväxt och som har ett tydligt europeiskt mervärde. Men satsningarna kan endast tillåtas om minst motsvarande minskningar görs inom andra politikområden. Regeringen är mycket kritisk till att besparingar på och reformer av den gemensamma jordbrukspolitik och sammanhållningspolitiken inte är mer omfattande.

Regeringen är också starkt kritisk till upplägget att lägga instrument utanför utgiftstaket i budgetramen eftersom det strider mot sunda budgetprinciper. Samtliga fonder och instrument bör ligga inom budgeten. En restriktiv utgiftsnivå är en förutsättning för flexibilitet i budgetramen. Då kommissionens förslag inte kan anses innebära en restriktiv utgiftsnivå motsätter sig regeringen i nuläget alla de element till utökad flexibilitet som föreslås.

Motionerna

I kommittémotion 2011/12:U17 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 9 anför motionärerna att riksdagen för regeringen tillkännager som sin mening vad som anförs i motionen om en skatt på finansiella transaktioner. Motionärerna kan tänka sig att pröva en väl utformad skatt på finansiella transaktioner. Motionärerna anser att det är rimligt att finanssektorn, som i grunden är underbeskattad, är med och betalar för de kostnader som vältas över på det övriga samhället. Det skulle enligt motionärernas uppfattning kunna minska skadlig spekulation och därmed bidra till att förbättra stabiliteten på finansmarknaderna. Motionärerna värnar dock bestämt nationernas skattekompetens och accepterar inte att en finansiell transaktions-skatt införs för att bygga ut EU:s egna medel och expandera budgeten. Enligt motionärerna ska EU:s utgifter även i framtiden väsentligen finansieras genom BNI-avgifter från medlemsstaterna. Om en beskattning på finansiella transaktioner kommer till stånd ska intäkterna från den ovillkorligen gå till nationerna.

I kommittémotion 2011/12:U19 av Ulf Holm m.fl. (MP) yrkande 1 anför motionärerna att riksdagen för regeringen tillkännager som sin mening vad som anförs i motionen om EU:s budget. Motionärerna anser att regeringen nu mycket konsekvent måste ta initiativ till att EU:s budget anpassas så att framtidsfrågor som klimat- och miljöpolitik prioriteras och

får en ökad andel av EU:s budgetram. Till exempel betyder det enligt motionärerna mindre ekonomiska resurser till motorvägar och flygplatser och mer pengar till järnvägar.

Vidare anför motionärerna att riksdagen bör ge regeringen till känna vad som anförs i motionen om att klimatanpassa EU:s budget (yrkande 2). Att klimatsäkra EU:s budget bör vara ett svenskt krav att driva inom EU. Motionärerna anser att det, inom ramen för den påbörjade översynen av EU:s budget, bör tillsättas en särskild arbetsgrupp på EU-nivå för att se över EU:s budget utifrån ett klimatperspektiv. Motionärerna anser att det ligger i både Sveriges och EU:s intresse att försöka vända utvecklingen av budgeten så att den inte påskyndar klimatförändringarna.

Motionärerna anser vidare att riksdagen bör ge regeringen till känna vad som anförs i motionen om att Sverige måste ta initiativ för att bekämpa oegentligheter i EU (yrkande 3). Motionärerna pekar på att EU:s revisionsrätt ännu en gång inte kunnat ge en ren revisionsförklaring när det gäller korrektheten i hur EU:s pengar används. Sverige bör därför agera mer för att fusk med EU-medel bekämpas och ta initiativ för att bekämpa oegentligheter i EU.

Slutligen framför motionärerna i yrkande 7 att riksdagen för regeringen tillkännager som sin mening vad som anförs i motionen om en skatt på finansiella transaktioner på EU-nivå. Motionärerna anser att det är djupt beklagligt att den svenska regeringen agerar bromskloss och aktivt motverkar en reform som syftar till att skapa en långsiktigt stabil ekonomi, där investeringar i den reala ekonomin ges företräde framför spekulation i finansiella instrument. Motionärerna anser att EU-kommissionen ska fortsätta utreda möjligheterna att införa en skatt på finansiella transaktioner. Motionärerna delar dock inte EU-kommissionens förslag om att intäkterna av skatten ska utgöra egna medel i EU:s budget. Medlemsstaterna bör få dessa medel, anser motionärerna, såvida medlen inte går direkt till en fond för klimatåtgärder i syd.

I kommittémotion 2011/12:U18 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 7 framför motionärerna att riksdagen för regeringen tillkännager som sin mening vad som anförs i motionen om Europeiska unionens fleråriga budgetram. Motionärerna välkomnar i stora drag regeringens hållning i budgetförhandlingarna, men anser att regeringen under de kommande budgetförhandlingarna bör verka för att sammanhållningspolitiken upphör och att konkurrens om EU:s medel sker på lika villkor, utan hänsyn tagen till regionala BNP-skillnader. Regeringen bör även verka för att frågan om EU-parlamentets placering blir slutligt avgjord. Regeringen bör dessutom vägra sitt godkännande av den fleråriga budgetramen till dess att EU:s budget, efter tillförlitlig ex ante-analys, blir kostnadsneutral för Sverige.

I yrkande 38 anför motionärerna att riksdagen för regeringen bör tillkännage som sin mening vad som anförs i motionen om att motverka en finansiell transaktionsskatt. Motionärerna anser att skattepolitiken är en nationell angelägenhet och vänder sig mot förslaget om en finansiell trans-

aktionsskatt. Dessutom skulle en sådan skatt leda till kapitalflykt till andra finanscentrum utanför EU och i förlängningen minska hela EU:s bruttonationalprodukt. I princip kan en finansiell transaktionsskatt i princip endast införas globalt, eller inte alls.

Tidigare behandling

EU:s fleråriga budgetram 2014–2020

Utskottet anförde i utlåtande 2011/12:FiU14 om EU:s långtidsbudget att det anser att det är positivt att kommissionens förslag innebär ökning på områden som bidrar till tillväxt och har ett tydligt europeiskt mervärde såsom infrastrukturinvesteringar och forskning samt att minskningar föreslås inom jordbruks- och sammanhållningspolitiken. Däremot understryker utskottet bl.a. att det är kritiskt till kommissionens förslag när det gäller storleken på budgeten, som enligt utskottet bör frysas reallt. Utskottet motsätter sig också, liksom skatteutskottet i sitt yttrande till finansutskottet i frågan, kommissionens förslag om att införa två nya egna medel, en skatt på finansiella transaktioner och en ny form av mervärdesskattebaserad avgift.

När det gäller frågan om en finansiell transaktionsskatt har utskottet behandlat den frågan tidigare, dock inte inom ramen för inkomstsidan i EU-budgeten. Utskottet har avstyrkt förslagen bl.a. därför att det kräver internationell enighet för att den ska vara effektiv. När utskottet senast behandlade ett liknande motionsyrkande framhöll dock utskottet att det är väl medvetet om att den internationella diskussionen om någon typ av skatt på finansiell verksamhet ökat kraftigt i spåren av finanskrisen och att det är naturligt att man tittar på många olika möjligheter att såväl reglera den finansiella verksamheten som öka finansmarknadernas ansvar för att täcka kostnaderna för finanskrisen.

Klimatsäkring av EU:s budget

När utskottet 2010 behandlade utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen (bet. 2010/11:FiU5), behandlades ett motionsyrkande om klimatsäkring av EU-budgeten. Utskottet hänvisade till att det tidigare framhållit vikten av att bl.a. miljö- och klimatfrågor ges ökad prioritet i EU:s budget och att det förutsågs att frågorna skulle komma att aktualiseras i det fortsatta arbetet med EU:s budgetöversyn.

I utskottets utlåtande 2011/12:FiU14 om EU:s långtidsbudget förordar utskottet att de samlade utgifterna ska frysas reallt på nuvarande nivå. En sådan frysning skulle enligt utskottets uppfattning inte behöva förhindra ökade satsningar inom angelägna områden såsom miljöpolitik, eftersom potentialen för neddragningar och rationaliseringar inom de fortfarande helt dominerande områdena jordbrukspolitik och sammanhållningspolitik, enligt utskottet, torde vara betydande.

Det nationella intygandet avseende EU-medel

I samband med utskottets behandling av årsredovisningen för staten (bet. 2008/09:FiU26 och 2009/10:FiU26) uttalade utskottet att det nationella intygandet avseende EU-medel som regeringen lämnar i årsredovisningen ger förutsättningar för en förbättrad kontroll av EU:s budgetmedel. Intygandet syftar bl.a. till att stärka den interna styrningen och kontrollen vid de myndigheter som ansvarar för att förvalta medlen. Samtidigt konstaterar utskottet att det endast är de fyra länder som tog initiativet om att lämna nationella intyganden, Storbritannien, Nederländerna, Danmark och Sverige, som också gör det. Utskottet hoppades att initiativet skulle inspirera andra medlemsstater att också förbättra sin kontroll av EU-medel.

Kompletterande uppgifter

Kommissionens ansvarsfrihet för genomförandet av 2010 års budget

Vid Ekofinrådets möte den 21 februari 2012 valde Sverige, Nederländerna och Storbritannien att rösta mot en rekommendation om att bevilja kommissionen ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för 2010. Sverige anser att revisionsrättens granskning visar att det skett alltför många allvarliga fel i budgetgenomförandet. En majoritet av medlemsländerna i rådet röstade dock för en rekommendation om ansvarsfrihet för kommissionen. Europaparlamentet förväntas fatta beslut om ansvarsfrihet för kommissionen i maj 2012.

I samband med mötet gjorde Sverige, Nederländerna och Storbritannien också ett gemensamt uttalande där de beklagar att kommissionen för 17:e året i rad inte lyckats få en revisionsförklaring utan reservation. Länderna konstaterar i uttalandet att mängden fel vid genomförandet av budgeten har ökat och även fortsätter att ligga på en betydligt högre nivå än den godtagbara gränsen på 2 procent. Länderna anser vidare att EU:s medlemsländer måste ta sitt fulla ansvar för att säkerställa en fullgod förvaltning av EU-medel.

Skatt på finansiella transaktioner

På Ekofinrådets möte den 13 mars 2012 presenterade ordförandeskapet en lägesrapport om det tekniska arbete som hittills utförts i förhandlingarna om rådets direktiv om ett gemensamt system för skatt på finansiella transaktioner (FTT). Regeringen ställer sig inte bakom en FTT i EU. Regeringen anser att det finns bättre sätt att påverka finanssektorns agerande såsom stabilitetsavgifter och kapitaltäckningsregler och att det finns bättre sätt att få in skatteintäkter än att införa en FTT. Regeringen motsätter sig nya egna medel, inklusive FTT som egna medel.

Enligt regeringens återrapport från Ekofinrådets möte gav Tyskland, Frankrike och Österrike fortfarande fullt stöd åt kommissionens förslag som det bästa alternativet för EU-27, men de öppnade för alternativa lös-

ningar, eftersom förutsättningarna att komma överens om FTT-förslaget verkade vara mycket små och man ville undvika att slösa tid på något som i slutändan inte skulle ge något resultat. Sverige, Luxemburg, Tjeckien, Malta, Nederländerna och Storbritannien uttryckte sin misstro mot förslaget, dock i något mer försiktiga ordalag än tidigare, med hänsyn till framför allt förslagets negativa konsekvenser för tillväxten, kapitalkostnaderna och EU:s konkurrenskraft. Medlemsstaterna ställde sig bakom ordförandeskapets förslag att man vid informella Ekofin den 30–31 mars 2012 skulle diskutera olika vägval för att sedan vid Ekofin i juni 2012 ha en orienteringsdebatt. Enligt Finansdepartementets mötesuppteckningar drivs arbetet med FTT vidare i två spår. På kort sikt försöker man nå enighet om någon typ av stämpelskatt eller aktivitetsskatt. Samtidigt ska förhandlingen om kommissionens förslag fortsätta, trots att flera medlemsstater inte ansåg att det fanns någon möjlighet att nå kompromiss om förslaget.

Europeiska utvecklingsbanken (EBRD)

Skrivelsen

På Europeiska rådets möte den 24–25 mars 2011 bekräftades utrikesrådets slutsatser från den 21 mars 2011 om utvecklingen i Libyen och EU:s södra grannskap. Europeiska rådet betonade att EU:s partnerskap med södra grannskapet ska grundas på djupare integration, bredare tillgång till EU:s marknad och närmare politiskt samarbete. Europeiska rådet uppmanade berörda aktörer att snabbt tillförsäkra behövande humanitärt bistånd. Europeiska utvecklingsbanken (EBRD) uppmanades att se över möjligheten att utöka sitt verksamhetsområde till att också inkludera länder i södra Medelhavsområdet.

Motionen

I kommittémotion 2011/12:U18 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 36 föreslås att riksdagen tillkännager för regeringen vad som anförs i motionen om EBRD. Motionärerna anför att EBRD byggdes upp huvudsakligen för att främja de gamla öststaternas övergång från plan- till marknadsekonomi efter Sovjetunionens kollaps. I det fallet rörde det sig, enligt motionärerna, om europeiska folk som hade en otvetydig vilja att röra sig mot Europa och mot en demokratisk, marknadsekonomisk rättsstat i västeuropeisk tappning. I den proposition som regeringen nyligen presenterat (prop. 2011/12:64) ställer sig dock regeringen bakom en ändring av bankens geografiska verksamhetsområde till att omfatta även en rad länder i Nordafrika och Mellanöstern. Sverigedemokraterna motsätter sig ändringen och anser att detta ska ges regeringen till känna.

Kompletterande uppgifter

Proposition 2011/12:64 Geografisk utvidgning av verksamhetsområdet för Europeiska utvecklingsbanken till södra och östra Medelhavsregionen överlämnades till riksdagen den 22 februari 2012. Motionstiden gick ut den 8 mars. Enligt planeringen ska utskottets betänkande beslutas i kammaren den 31 maj 2012.

TVå följdmotioner har väckts med anledning av propositionen. En av dem är motion 2011/12:Fi7 av Erik Almqvist m.fl. (SD). Motionärerna yrkar på att regeringens proposition avslås.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet anser att regeringens skrivelse med berättelse om verksamheten i Europeiska unionen utgör ett viktigt instrument för att riksdagen ska kunna följa upp utvecklingen inom EU och hur regeringen agerat i det europeiska samarbetet.

Sedan Lissabonfördraget trädde i kraft har de nationella parlamenten också i uppgift att subsidiaritetspröva lagstiftningsakter. Detta innebär att finansutskottet redan tidigt i processen kommit in i EU-förslagen på det ekonomiska och finansiella området. Under 2011 hänvisades 14 EU-förslag för subsidiaritetsprövning till utskottet. I 5 fall ledde prövningarna till att utskottet beslutade att föreslå riksdagen att avlämna motiverade yttranden till EU-kommissionen om att förslagen strider mot subsidiaritetsprincipen.

Utskottet noterar den väsentliga arbetsinsats som inte sällan krävs i samband med subsidiaritetsprövning av ett stort antal ärenden. Detta motiverar en utvärdering av riksdagens arbete med dessa frågor i syfte att få större fokus på de mest väsentliga ärendena. En utvärdering skulle, enligt utskottet, överväga möjligheten att i ett tidigt skede av subsidiaritetsprövningen prioritera vilka ärenden som utskottet ska pröva.

Under 2011 har EU-samarbetet inom det ekonomiska och finansiella området fortsatt att fokusera på att hantera den ekonomiska och finansiella krisen. Utskottet anser, liksom regeringen, att den fördjupade krisen framför allt i euroområdet grundlades genom bristande hantering av offentliga finanser. Krisen blottade också svagheter i eurosamarbetet och i EU:s finanspolitiska regelverk. Utskottet har tidigare framhållit vikten av att återställa respekten för stabilitets- och tillväxtpakten. Det långsiktiga ansvaret för de offentliga finanserna och den samhällsekonomiska stabiliteten i medlemsstaterna är av central betydelse för att bevara trovärdigheten för finanspolitiken. Utskottet vidhåller denna uppfattning och välkomnar att de sex lagstiftningsförslagen om förstärkt ekonomisk styrning, den s.k. sexpacken, trädde i kraft i mitten av december 2011. Med den europeiska terminen finns nu också en gemensam övervakningscykel för budget- och strukturpolitiken på plats.

Med detta sagt, erinrar utskottet om sina tidigare uttalanden om att en grundläggande utgångspunkt för EU-samarbetet inom det ekonomiska och finansiella området är att den nationella kompetensen ska värnas när det gäller finanspolitiska vägval och att vår ordning för socialförsäkringar och skatter primärt är frågor som ska beslutas nationellt. Likaså är den svenska lönebildningsmodellen i första hand en fråga för arbetsmarknadens parter. Utskottet står fast vid att när rådet och kommissionen tillämpar regelverket för förstärkt samordning av den ekonomiska politiken ska de fullt ut respektera de nationella parlamentens roll, arbetsmarknadens parterers rättigheter och de olika modellerna på de nationella arbetsmarknaderna inklusive systemet för lönebildning.

Utskottet finner mot bakgrund av detta att yrkandena 5 och 6 i motion 2011/12:U18 om genomförandet av EU 2020-strategin, Sveriges nationella reformprogram och stärkt ekonomisk samordning bör avstyrkas av utrikesutskottet.

När det gäller yrkande 32 i motion 2011/12:U18 om att regeringen ska motverka Europeiska rådets beslut om ändring av artikel 136 i EUF-fördraget, dvs. att motverka inrättandet av ESM, konstaterar utskottet att riksdagen för närvarande behandlar regeringens proposition i ärendet (prop. 2011/12:66). Utskottet noterar dessutom att Sverigedemokraterna i samband med propositionen väckt en följdmotion om att inte godkänna en ändring av artikel 136 i EUF-fördraget. När det gäller yrkande 34 i samma motion om att regeringen ska verka för att EFSM avskaffas, kan utskottet konstatera att de uppgifter som utförs av EFSM ska övertas av ESM. Motionsförslagen avstyrks därmed.

Det finns en bred samsyn i riksdagen om reglering och tillsyn över de finansiella marknaderna på EU-nivån. När det gäller de konkreta förslagen inom utskottets område är de svenska ståndpunkterna väl kända, tydliga och väl förankrade i riksdagen.

Utskottet har tidigare välkomnat kommissionens arbete med att skapa ett stabilare finansiellt system (t.ex. bet. 2011/12:FiU29). Utskottet vidhåller denna uppfattning. Samtidigt betonar utskottet, liksom tidigare, att vissa åtgärder inte lämpar sig för fullharmonisering på EU-nivå. Till exempel måste det vara upp till medlemsstaterna själva att höja nivån på de grundläggande kapitalkraven om de anser det vara nödvändigt för att säkerställa den finansiella stabiliteten på nationell nivå.

Utskottet noterar också att kommissionen i sitt arbetsprogram för 2012 aviserar ett förslag om ett gemensamt regelverk för hantering och avveckling av banker som hamnat i svårigheter eller kris. I sitt utlåtande med anledning av kommissionens grönbok i frågan våren 2011 (bet. 2010/11:FiU27) betonade utskottet att ett ramverk bör bygga på regler och principer som tydligt klargör att alla banker, oavsett om de är stora eller små, kan avvecklas, hur det kan göras och att det är bankägarna och kreditgivarna som ska stå för kostnaderna, inte skattebetalarna, vilket till stor del var fallet under finanskrisen 2008–2009.

När det gäller yrkande 37 i motion 2011/12:U18 om att riksdagen ska ge regeringen till känna att kreditvärderingsinstitut fortsatt ska ligga under Finansinspektionens tillsyn, avstyrktes ett motsvarande motionsyrkande i samband med behandlingen av regeringens proposition om ändrad tillsyn över kreditvärderingsinstitut (bet. 2011/12:FiU13). Utskottet står fast vid de ställningstaganden som tidigare gjorts och yrkande 37 bör således avstyrkas av utrikesutskottet.

I sitt utlåtande över EU:s långtidsbudget 2014–2020 förordar utskottet att de samlade utgifterna i EU:s budget, inklusive de delar som föreslås ligga utanför budgetramen, fryses reallt på nuvarande nivå. En sådan frysing skulle enligt utskottets uppfattning inte behöva förhindra ökade satsningar inom angelägna tillväxt-, utvecklings- och hållbarhetsfrämjande områden såsom utbildning, forskning, infrastruktur och miljöpolitik, eftersom potentialen för neddragningar och rationaliseringar inom de fortfarande helt dominerande områdena jordbrukspolitik och sammanhållningspolitik torde vara betydande. Utskottet står fast vid dessa ställningstaganden. Utskottet noterar vidare att Allmänna rådet den 26 mars behandlade det danska ordförandeskapets första utkast till förhandlingsdokument angående den fleråriga budgetramen. Utkastet ska ligga till grund för stats- och regeringschefernas diskussion på Europeiska rådet i juni 2012. Regeringen har välkomnat detta första utkast, eftersom det omfattar utgiftsområden som regeringen generellt prioriterar och att prioriteringarna förutsätter motsvarande minskningar inom områden med litet mervärde. Dessutom anser regeringen att budgeten bör genomsyras av klimat- och miljöhänsyn på flertalet politikområden.

Utskottet kan mot denna bakgrund inte se att riksdagen behöver vidta någon ytterligare åtgärd med anledning av motion 2011/12:U19 yrkandena 1 och 2 samt motion 2011/12:U18 yrkande 7. Motionsyrkandena bör således avstyrkas av utrikesutskottet.

När det gäller motion 2011/12:U19 yrkande 3 om att Sverige måste ta initiativ för att bekämpa oegentligheter i EU noterar utskottet att Sverige tillsammans med Nederländerna och Storbritannien vid Ekofinrådets möte den 21 februari 2012 valde att rösta mot en rekommendation om att bevilja kommissionen ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för 2010. Bakgrunden var att Sverige ansåg att revisionsrättens granskning visade att det skett alltför många allvarliga fel i budgetgenomförandet. I samband med mötet gjorde de tre länderna också ett gemensamt uttalande där de beklagar att kommissionen för 17:e året i rad inte lyckats få en revisionsförklaring utan reservation. Utskottet vill i sammanhanget också lyfta fram det nationella intygandet avseende EU-medel som regeringen lämnar i årsredovisningen för staten. Utskottet har tidigare betonat att det nationella intygandet ger förutsättningar för en förbättrad kontroll av EU:s budgetmedel (t.ex. bet. 2009/10:FiU26). Utskottet vidhåller denna uppfattning och föreslår att motionsyrkandet avstyrks av utrikesutskottet.

Utskottet har tidigare, liksom skatteutskottet i sitt yttrande till finansutskottet i frågan, motsatt sig kommissionens förslag om att införa en skatt på finansiella transaktioner som en del av EU-budgetens egna medel. Utskottet ställer sig inte bakom en finansiell transaktionsskatt i EU. Liksom regeringen anser utskottet att det finns bättre sätt att påverka finanssektorns agerande, såsom stabilitetsavgifter och kapitaltäckningsregler. Mot denna bakgrund anser utskottet att motionerna 2011/12:U17 yrkande 9, 2011/12:U19 yrkande 7 och 2011/12:U18 yrkande 38 bör avstyrkas av utrikesutskottet.

När det gäller det yrkande 36 i motion 2011/12:U18 där motionärerna motsätter sig ändringen av EBRD:s geografiska verksamhetsområde konstaterar utskottet att riksdagen för närvarande behandlar regeringens proposition i ärendet (prop. 2011/12:64). Yrkandet bör därför avstyrkas av utrikesutskottet.

Stockholm den 17 april 2012

På finansutskottets vägnar

Anna Kinberg Batra

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anna Kinberg Batra (M), Fredrik Olovsson (S), Elisabeth Svantesson (M), Pia Nilsson (S), Göran Pettersson (M), Jörgen Hellman (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Carl B Hamilton (FP), Bo Bernhardsson (S), Staffan Anger (M), Per Bolund (MP), Anders Sellström (KD), Erik Almqvist (SD), Ulla Andersson (V), Sven-Erik Bucht (S) och Emil Källström (C).

Avvikande meningar

1. Stärkt europeisk ekonomisk styrning (SD)

Erik Almqvist (SD) anför:

Med den europeiska terminen åläggs medlemsländerna att ta hänsyn till kommissionens Europa 2020-prioriteringar för att därefter skicka in sina åtgärder för bedömning av kommissionen. Ett urval av stats- och regeringschefer kommer sedan överens om ett lands nationella reformprogram är av rätt kaliber. Jag anser att syftet med detta är att föregripa de nationella budgetprocesserna och att det åsidosätter maktfördelningen mellan riksdag och regering. Jag anser att regeringen ska verka för att kommissionens rekommendationer ska underställas ministerråden samt EU-parlamentet för godkännande innan kommissionen utfärdar dessa, och att regeringen i en särskild skrivelse till riksdagen presenterar sitt nationella reformprogram i god tid före vårpropositionen. Jag anser mot denna bakgrund att utrikesutskottet ska tillstyrka motion 2011/12:U18 yrkande 6.

2. Genomförandet av Europa 2020-strategin (SD)

Erik Almqvist (SD) anför:

Jag ifrågasätter starkt det sätt på vilket Europa 2020-strategin genomförs. Jag anser att den har tagits till intäkt för att försöka harmonisera allt från budgetförhandlingar och miljöstatsningar till beskattning på arbete. Europa 2020-strategin är en politisk överenskommelse med alltför oöverblickbara konsekvenser för det nationella självbestämmandet. Därför bör riksdagen ge regeringen till känna att den ska verka för att genomförandet av Europa 2020-strategin görs mer flexibelt och att större hänsyn tas till den nationella utformningen av reformer för att skapa sysselsättning och smart, hållbar tillväxt för alla. För det andra anser jag att regeringen bör klargöra för kommissionen och de andra medlemsstaterna att reformer som påverkar utformningen av den svenska arbetsmarknaden, utbildningen, pensioner etc. är förbehållna den nationella kompetensen. Mot denna bakgrund anser jag att utrikesutskottet ska tillstyrka motion 2011/12:U18 (SD) yrkande 5.

3. Beskrivningen av EU-samarbetet inom det ekonomiska och finansiella området 2011 (V)

Ulla Andersson (V) anför:

Utskottsmajoriteten anser att den fördjupade krisen i framför allt euroområdet grundlades genom bristande hantering av offentliga finanser och att krisen blottlade svagheter i eurosamarbetet och i EU:s finanspolitiska regelverk. Utskottsmajoriteten välkomnar också lagstiftningsförslagen om förstärkt ekonomisk styrning. Till skillnad från utskottsmajoriteten anser jag att förslagen om förstärkt samordning av den ekonomiska politiken grun-

dar sig på en felaktig analys av orsakerna till den ekonomiska och finansiella krisen. De stora underskotten i vissa av valutaunionens länder är snarare en följd av finanskrisen och bristerna i valutaunionens konstruktion än en orsak till de ekonomiska problemen. Den ekonomiska krisen beror inte på bristande budgetdisciplin utan är i stället ett uttryck för valutaunionens inneboende svagheter. Utan möjlighet till självständig valutapolitik har flera europeiska länder fått se sin konkurrenskraft urholkad till följd av skillnader i produktivitetstillväxt bland valutaunionens länder. Detta har bidragit till stora underskott i bytesbalanserna och i de offentliga finanserna.

Stramare budgetrestriktioner kommer att hota den ekonomiska återhämtningen och riskerar att leda till högre arbetslöshetsnivåer och social utslagning. Det är svårt att förstå att kraftiga åtstramningar i de offentliga finanserna ska bota problemen med den stora privata skuldsättningen. Risken är snarare att den ensidiga budgetåtstramningen snarare förvärrar problemen eftersom efterfrågan stramas åt i såväl privat som offentlig sektor. De inneboende problemen med obalansen i byteshandeln löses inte heller. Med krisen som förtecken föreslås nu nedskärningar och sämre välfärd i de länder som drabbats av effekterna av en gemensam valuta. Regler införs också för att skattebetalarna ska finansiera de förluster som bankerna dragit på sig, och den ekonomiska politiken centraliseras. När det gäller reglering av och tillsyn över finansmarknaderna anser jag att en skärpt reglering måste stå i förgrunden i arbetet med att minska riskerna för nya finansiella kriser.

Jag tar kraftigt avstånd från de avsteg från nationell bestämmanderätt över finanspolitiken som kommissionens förslag om förstärkt samordning och styrning av den ekonomiska politiken innebär och som det kommer till uttryck i den s.k. sexpacken, den europeiska terminen och i de förslag till förordningar som kommissionen lade fram senhösten 2011 om bl.a. övervakning och bedömning av utkast till budgetplaner. Jag anser att finansutskottets majoritet inte har upprätthållit principen om det nationella parlamentets självbestämmande vid behandlingen av dessa förslag. I stället visar behandlingen på en dubbelhet, där man samtidigt som man hävdar den nationella kompetensen godkänner det ena förslaget efter det andra som gör djupa ingrepp i den nationella kompetensen.

4. EU:s flerårsbudget (MP, V)

Per Bolund (MP) och Ulla Andersson (V) anför:

En översyn av EU:s omfattande budget har nu inletts. En punkt som vi ser som angelägen för regeringen att driva i det sammanhanget är klimatsäkring av EU:s budget. Regeringen måste nu mycket konsekvent ta initiativ till att EU:s budget anpassas så att framtidsfrågor som klimat- och miljöpolitik prioriteras och får en ökad andel av EU:s budgetram samt att EU:s budget klimatsäkras, dvs. att budgeten inte ska gå till verksamhet som förstör klimatet. Det betyder t.ex. mindre ekonomiska resurser till motorvägar och flygplatser och mer pengar till järnvägar. Vi anser att när det gäller

just järnvägspolitiken finns det ett mervärde för EU. Ska människor kunna ersätta flygresor med järnvägsåkande krävs också att järnvägsnäten över gränserna förbättras och att en kraftig utbyggnad av höghastighetståg inom och över nationsgränser kommer till stånd. Vi anser att regeringen bör verka för att det, som ett led i den påbörjade översynen, tillsätts en särskild arbetsgrupp på EU-nivå för att se över EU:s budget utifrån klimatfrågan för att se på hur och inom vilka områden åtgärder krävs för att EU-budgeten ska kunna klimatsäkras. Det borde ligga både i Sveriges och i EU:s intresse att försöka vrida budgeten till en utveckling som inte påskyndar klimatförändringarna. Mot denna bakgrund anser vi att utrikesutskottet ska tillstyrka motion 2011/12:U19 (MP) yrkandena 1 och 2.

5. EU:s flerårsbudget (SD)

Erik Almqvist (SD) anför:

Jag välkomnar i stora drag regeringens hållning i de nu aktuella budgetförhandlingarna om EU:s fleråriga budgetram. Regeringen kunde dock ha varit tydligare med hur stora nedskärningar den verkar för inom sammanhållningspolitiken. Jag anser att regeringen i de fortsatta förhandlingarna ska verka för att sammanhållningspolitiken upphör och att konkurrens om EU:s medel sker på lika villkor, utan hänsyn tagen till regionala BNP-skillnader. Jag anser också att regeringen bör verka för att frågan om EU-parlamentets placering blir slutligt avgjord och att regeringen bör vägra att godkänna den fleråriga budgetramen till dess att EU:s budget blir kostnadsneutral för Sverige. Mot denna bakgrund anser jag att utrikesutskottet ska tillstyrka motion 2011/12:U18 (SD) yrkande 7.

6. Oegentligheter i EU (MP, V)

Per Bolund (MP) och Ulla Andersson (V) anför:

EU:s revisionsrätt har återigen inte kunnat ge en ren revisionsförklaring gällande korrektheten i hur EU:s pengar används. Att man inte kan lämna en ren revisionsförklaring betyder att man inte kan intyga att allt har gått rätt till. Det pågår sedan flera år ett arbete med att försöka komma till rätta med problemen, såväl inom EU-kommissionen som i medlemsstaterna. Detta arbete har dock pågått i flera år, och fortfarande kan inte revisionsrätten avge något ordentligt intyg om hanteringen av EU-medel. Vi menar därför att regeringen i EU-samarbetet bör agera för att fusk med EU-medel bekämpas och för att initiativ tas till att bekämpa oegentligheter i EU. Vi anser mot denna bakgrund att utrikesutskottet ska tillstyrka motion 2011/12:U19 (MP) yrkande 3.

7. En skatt på finansiella transaktioner (S, V)

Fredrik Olovsson (S), Pia Nilsson (S), Jörgen Hellman (S), Bo Bernhardsson (S), Ulla Andersson (V) och Sven-Erik Bucht (S) anför:

I slutet av september 2011 redovisade EU-kommissionen sitt förslag till direktiv om ett gemensamt system för en skatt på finansiella transaktioner (FTT). I mitten av februari 2012 krävde nio finansministrar, med Frankrike och Tyskland i spetsen, att arbetet med skatten ska påskyndas. Vi kan tänkas oss att pröva en väl utformad skatt på finansiella transaktioner eftersom det är rimligt att finanssektorn, som i grunden är underbeskattad, är med och betalar för de kostnader som vältras över på det övriga samhället. Detta skulle kunna minska skadlig spekulation och därmed bidra till att förbättra stabiliteten på finansmarknaderna. Vi anser att regeringen ska arbeta för en skatt på finansiella transaktioner samtidigt som vi bestämt värnar nationernas skattekompetens. Därför accepterar vi inte att en finansiell transaktionsskatt införs för att bygga ut EU:s egna medel och för att expandera EU:s budget. Intäkterna av en skatt på finansiella transaktioner anser vi ovillkorligen ska gå till nationerna. Mot denna bakgrund menar vi att utrikesutskottet ska tillstyrka motion 2011/12:U17 (S) yrkande 9.

8. En skatt på finansiella transaktioner (MP)

Per Bolund (MP) anför:

Frågan om skatt på finansiella transaktioner har mot bakgrund av finanskrisen fått förnyad aktualitet. EU-kommissionen presenterade i september 2011 ett förslag på skatt på omsättningen av aktier, fondandelar och obligationer och beräknar att denna skulle ge årliga inkomster på drygt 57 miljarder euro och samtidigt minska volatiliteten på finansmarknaden. Regeringarna i bl.a. Frankrike, Finland och Österrike driver på för att en transaktionsskatt ska träda i kraft den 1 januari 2014. Jag anser att det är djupt beklagligt att den svenska regeringen agerar bromskloss och aktivt motverkar en reform syftande till att skapa en långsiktigt stabil ekonomi, där investeringar i den reala ekonomin ges företräde framför spekulation i finansiella instrument. Jag anser att den svenska ståndpunkten inom EU ska vara att stödja att EU-kommissionen fortsätter att utreda möjligheterna att införa en skatt på finansiella transaktioner. Däremot anser jag inte att intäkterna ska tillfalla EU i form av egna medel. I stället bör intäkterna tillfalla medlemsländerna. Jag anser mot denna bakgrund att utrikesutskottet ska tillstyrka motion 2011/12:U19 (MP) yrkande 7.

9. En skatt på finansiella transaktioner (SD)

Erik Almqvist (SD) anför:

Jag vänder mig emot den föreslagna skatten på finansiella transaktioner och anser att regeringen ska motverka införandet en sådan skatt. En finansiell transaktionsskatt är dålig ur åtminstone två perspektiv. Det ena handlar om att skattepolitiken är en nationell angelägenhet, och det andra

handlar om att en sådan skatt leder till kapitalflykt till andra finanscentrum utanför EU. I förlängningen minskar detta hela EU:s BNP. Därför kan en sådan skatt i princip endast införas globalt – eller inte alls. Mot denna bakgrund anser jag att utrikesutskottet ska tillstyrka motion 2011/12:U18 (SD) yrkande 38.

10. Tillsyn av kreditvärderingsinstitut (SD)

Erik Almqvist (SD) anför:

I dag är Finansinspektionen (FI) övergripande behörig myndighet för tillsynen över de finansiella marknaderna i Sverige. Regeringen har genom förslaget i proposition 2011/12:40 nu brutit denna praxis och förflyttat delar av den kompetens och de befogenheter som i dag ligger hos FI till motsvarande myndighet på federal EU-nivå. Detta handlar inte om standardisering utan om regelrätt makförskjutning från en svensk myndighet under regeringens kontroll till motsvarande myndighet på EU-nivå – bortom regeringens kontroll.

Den typen av makförskjutning vänder vi oss emot huvudsakligen av principiella skäl, då vi ser ett egenvärde i att makten och kontrollen över det offentliga Sverige ligger hos regeringen och riksdagen samt – inte minst – ytterst hos det svenska folket.

Med anledning av vad som ovan anförts menar jag att riksdagen ska ge regeringen till känna att kreditvärderingsinstitut även i fortsättningen ska stå under Finansinspektionens tillsyn. Mot denna bakgrund anser jag att utrikesutskottet ska tillstyrka motion 2011/12:U18 (SD) yrkande 37.

Särskilt yttrande

Finansmarknaden (SD)

Erik Almqvist (SD) anför:

Med anledning av att Sverigedemokraterna också har lämnat motionsförslag i frågan om fördragsändringen som ligger till grund för att inrätta ESM (prop. 2011/12:66) avstår jag i detta sammanhang från att lämna en avvikande mening i enlighet med motion 2011/12:U18 yrkandena 32 och 34. Naturligtvis står jag bakom yrkandena i sak. Det betyder att jag är skeptisk till fördragsändringen som ligger till grund för att ESM ska ersätta EFSM och EFSF, och därefter fungera som permanent stabilitetsmekanism för euroländerna. Även om fördragsändringen huvudsakligen berör EMU-området anser jag att relevansen för Sveriges del likväl bör framhållas. Det beror på att Sverige i enlighet med nuvarande förordning, och i enlighet med Sveriges medlemskap i EU, har en formell och legal skyldighet att gå med i tredje steget i EMU och införa euron som valuta. Sverige har inget formellt undantag från detta. Därför ställer jag mig starkt negativ till att Sverige, i en eventuell framtid som euronation, ska tvingas låna ut pengar efter beslut på federal nivå. Ytterligare en viktig fråga i sammanhanget är Sveriges åtaganden i EFSM, där jag hävdar att inrättandet av lånefaciliteten saknar rättsligt stöd i fördragen. Jag avstår också från att lämna en avvikande mening i enlighet med motion 2011/12:U18 yrkande 36 om den europeiska utvecklingsbanken (EBRD) med samma argument som ovan, dvs. att Sverigedemokraterna har lämnat motionsförslag i frågan om en ändring av bankens geografiska verksamhetsområde. Jag står bakom yrkande 36 i sak och vill understryka att det ursprungliga syftet med EBRD var att främja de gamla öststaternas övergång från planekonomi till marknadsekonomi efter Sovjetunionens kollaps. Därför ställer jag mig inte bakom en ändring av bankens geografiska verksamhetsområde till att även omfatta en rad länder i Nordafrika och Mellanöstern.

BILAGA 4

Justitieutskottets yttrande 2011/12:JuU7y

Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen 2011

Till utrikesutskottet

Den 29 mars 2012 beslutade utrikesutskottet att bereda bl.a. justitieutskottet tillfälle att yttra sig över skrivelse 2011/12:105 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2011 och över följdmotioner som har väckts med anledning av skrivelsen i de delar dessa berör justitieutskottets beredningsområde.

Justitieutskottet har beslutat att yttra sig över skrivelsen i de delar som rör justitieutskottets beredningsområde samt över motion 2011/12:U18 (SD) yrkandena 41–43, som handlar om Schengensamarbetet.

Schengensamarbetet är enligt utskottet nödvändigt för att garantera en av EU:s grundprinciper, den fria rörligheten för personer inom EU. Borttagna kontroller vid de inre gränserna måste kompletteras med en välfungerande kontroll vid de yttre gränserna för att undvika att den fria rörligheten utnyttjas av den organiserade brottsligheten. Även om utskottet kan ha synpunkter på enskilda lagförslag inom detta område ifrågasätter utskottet inte Schengensamarbetet som sådant. Utskottet anser därför att motionsyrkandena ska avslås. Utskottet har i övrigt ingenting att anföra vad gäller regeringens skrivelse. I yttrandet finns en avvikande mening (SD).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I regeringens skrivelse om verksamheten i EU under 2011 ges en övergripande beskrivning av EU:s utveckling och förbindelser med omvärlden, det ekonomiska och sociala arbetet, det rättsliga och inrikes samarbetet samt EU:s institutioner. Redogörelsen följer i stort de olika rådskonstellationerna.

De frågor som berör justitieutskottet finns främst i del 5 om rådskonstellationen rättsliga och inrikes frågor (RIF), under avsnitt 20 som handlar om polissamarbete, straffrättsligt samarbete och tullsamarbete. I detta avsnitt redogör regeringen för EU:s arbete mot organiserad brottslighet, narkotika och terrorism, arbetet med att förbättra informationsutbytet för att förebygga och bekämpa brott, åtgärder mot människohandel samt de åtgärder som har vidtagits för att effektivisera gränskontrollen och förvaltningen av Schengensamarbetet. Enligt regeringen är en starkt gränskontroll ett viktigt instrument för att bekämpa gränsöverskridande brottslighet.

EU:s arbete mot organiserad brottslighet sker enligt en särskild policycykel för arbetet mot allvarlig och organiserad internationell brottslighet. Syftet med denna policycykel är att stegvis ta fram underrättelsebaserade prioriteringar och rutiner för att effektivt genomföra och följa upp EU-gemensamma projekt mot organiserad brottslighet. Denna policycykel har under 2011 utvecklats och konkretiserats av den ständiga kommittén för operativt samarbete i frågor som rör den inre säkerheten (COSI). Rådet har därefter antagit prioriteringar utifrån policycykeln.

De prioriteringar rådet antar grundar sig på EU:s hotbilda-bedomning av den grova och organiserade brottsligheten. Utifrån rådets prioriteringar utarbetar kommissionen, i samverkan med COSI och berörda EU-myndigheter, strategiska planer för varje prioritering. Därefter omsätter Europol de långsiktiga strategierna i konkreta åtgärder i operativa handlingsplaner.

Att bekämpa alla former av människohandel och -smuggling genom att rikta insatser mot organiserade kriminella grupper som bedriver sådan brottslig verksamhet i de kriminella nav som finns i södra, sydvästra och sydöstra delarna av EU räknas upp som ett av de områden som är aktuella i den första policycykeln för perioden 2012–2013. Under slutet av 2011 har strategiska och operativa planer utarbetats för de identifierade områdena. I början av 2012 inleds implementeringsfasen.

Vidare har rådet under våren 2011 behandlat rådsslutsatser i syfte att identifiera nya former av människohandel och framhålla en rad åtgärder mot denna.

Vad gäller utvecklingen inom Schengensamarbetet och dess förvaltning redogör regeringen för de omständigheter som har påverkat samarbetet den senaste tiden, såsom problem relaterade till Bulgariens och Rumäniens pla-

nerade Schengeninträde, som blockerades av några medlemsländer trots att länderna har klarat utvärderingsprocessen, frågor kring hantering av flyktingströmmar i samband med stridigheter i Nordafrika och slutligen vissa länders svårigheter att leva upp till Schengenregelverket. Dessa omständigheter fick bland annat till följd att förhandlingarna om ett förslag från EU-kommissionen om en mekanism för att utvärdera medlemsländernas tillämpning av Schengenregelverket avstannade.

Regeringen redogör vidare för det paket om förvaltning av Schengensamarbetet som EU-kommissionen presenterade i september 2011. Paketet innehåller tre delar:

- Meddelandet Förvaltning av Schengensamarbetet – Att stärka området utan inre gränskontroller, KOM(2011) 561.
- Ett ändrat förslag till förordning om inrättandet av en utvärderings- och övervakningsmekanism för att kontrollera tillämpningen av Schengenregelverket, KOM(2011) 559.
- Ett förslag om ändring av förordning (EG) nr 562/2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (gränskodexen) i syfte att införa gemensamma regler för tillfälligt återinförande av gränskontroller vid de inre gränserna vid exceptionella omständigheter, KOM(2011) 560.

De två förordningsförslagen innebär bland annat en möjlighet till återinförande av kontroll vid en inre gräns när ett medlemsland underlåter att kontrollera sin del av den yttre gränsen samt att beslutsmakten flyttas från medlemsländerna till kommissionen när det gäller återinförande av kontroll vid en inre gräns vid hot mot allmän ordning och inre säkerhet i samband med till exempel sportevenemang, toppmöten och terroristattacker.

Under hösten 2011 inleddes förhandlingar i rådet om de båda lagförslagen. Regeringen har överlagt med riksdagen om paketets olika delar.

Motionen

I motion 2011/12:U18 (SD) yrkandena 41–43 vill motionärerna att riksdagen tillkännager för regeringen sin mening vad gäller det som anförs i motionen om Schengensamarbetet.

Enligt motionärerna tar regeringen i sin skrivelse inte upp de negativa effekterna av att Sverige är med i Schengen. Ett avskaffande av inre gränser inom Schengenområdet kräver att kontrollen vid dess yttre gränser är fullgod. Kommissionen och Schengensamarbetet har enligt motionärerna misslyckats med att upprätthålla ett fullgott gränsskydd vid de yttre gränserna.

Motionärerna anser att regeringen bör erkänna Schengensamarbetets misslyckande med att upprätthålla ett fullgott gränsskydd och redovisa vad detta bristande gränsskydd resulterar i för Sveriges del när det gäller ille-

gal invandring, organiserad brottslighet och införsel av narkotika och illegala vapen. Mot bakgrund av detta anser motionärerna att Schengensamarbetet i sin nuvarande form bör avvecklas.

Utskottets ställningstagande

Under 2011 har EU-kommissionen presenterat flera initiativ som rör Schengensamarbetet. De två lagförslagen som ingår i EU-kommissionens paket om förvaltning av Schengensamarbetet hänvisades i september 2011 till justitieutskottet för subsidiaritetsprövning i enlighet med 10 kap. 6 § riksdagsordningen. Utskottet överlade med regeringen om de två lagförslagen i september 2011.

I fråga om det ändrade förslaget om ett inrättande av en utvärderings- och övervakningsmekanism för tillämpningen av Schengenregelverket ansåg utskottet att det inte stred mot subsidiaritetsprincipen.

Vad gäller förslaget om ändring av gränskodexen för att införa regler för tillfälligt återinförande av gränskontroller fann utskottet däremot att kommissionens förslag i vissa delar stred mot subsidiaritetsprincipen. I sitt utlåtande (2011/12:JuU13) anförde utskottet följande:

Vad gäller förslaget om ett förfarande för återinförande av kontroller vid de inre gränserna vid hot mot den allmänna ordningen eller inre säkerheten, såväl i förutsebara fall (toppmöten, sportevenemang, m.m.) som i oförutsebara fall (terrorattentat, m.m.), gör utskottet följande överväganden. Enligt artikel 4.2 i fördraget om den Europeiska unionen och artikel 72 i fördraget om den Europeiska unionens funktionssätt är den nationella säkerheten och upprätthållandet av lag och ordning även fortsatt varje medlemsstats eget ansvar. Möjligheten att återinföra kontroller vid de inre gränserna är ett viktigt verktyg för medlemsstaternas myndigheter för att vid riktigt allvarliga hot kunna upprätthålla allmän ordning och säkerhet.

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att Schengensamarbetet förutsätter att alla medlemsstater tillämpar samma principer vad gäller kontrollen såväl av yttre som inre gränser och att det finns skäl att ge unionsnivån ett visst inflytande över dessa frågor. Detta då ett återinförande av kontroller vid inre gränser påverkar personers möjlighet att resa inom Europa och att ett återinförande aldrig får ske om det inte är absolut nödvändigt.

Utskottet ställer sig därför positivt till gemensamma regler vad gäller grunderna för ett tillfälligt återinförande av kontroll vid de inre gränserna i förutsebara och oförutsebara fall. Utskottet anser emellertid att de enskilda medlemsstaterna ska ha kvar rätten att besluta om sådana gränskontroller. Sammantaget bedömer utskottet att målet med kommissionens förslag i dessa delar bättre kan nås om rätten att besluta om att återinföra kontroller vid de inre gränserna är kvar hos de enskilda medlemsstaterna.

I utlåtandet betonar utskottet även vikten av att värna om den fria rörligheten i EU och möjligheten att förflytta sig inom EU utan inre gränskontroller. Utskottet instämmer i kommissionens bedömning att Schengensamarbetet i princip fungerar väl men att den senaste tidens skeenden har accentuerat behovet av att se till att Schengenområdet på ett effektivt sätt

kan hantera de påfrestningar som orsakas av svagheter vid dess yttre gränser eller yttre faktorer bortom dess kontroll. Därför välkomnar utskottet i sitt utlåtande kommissionens arbete med att hitta gemensamma regler för att ge en utökad vägledning i Schengensamarbetet.

Ett välfungerande Schengensamarbete kräver att medlemsländerna har förtroende för varandras gränskontroller. Därför behövs regler för att kontrollera och säkerställa att Schengenregelverket tillämpas korrekt. I likhet med regeringen anser utskottet att en stärkt gränskontroll är ett viktigt instrument för att bekämpa gränsöverskridande brottslighet.

En av EU:s grundprinciper är fri rörlighet för personer. Utskottet anser sammanfattningsvis att Schengensamarbetet är nödvändigt för att garantera den fria rörligheten för personer inom EU. Avskaffandet av de inre gränskontrollerna måste kompletteras med en välfungerande kontroll vid de yttre gränserna för att undvika att den fria rörligheten utnyttjas av den organiserade brottsligheten. Redan sedan Schengensamarbetets begynnelse har förutsättningen för att avskaffa de inre gränskontrollerna varit kompletterande åtgärder på andra områden. Medlemsländerna har därför utvecklat en gemensam viseringspolitik, polissamarbete och rättsligt samarbete, gemensamma regler för återsändande av olagliga invandrare samt inrättat databaser såsom Schengens informationssystem.

Arbetet med att förbättra Schengensamarbetet och bekämpa organiserad internationell brottslighet är ständigt pågående. Även om utskottet kan ha synpunkter på enskilda lagförslag inom detta område ifrågasätter utskottet inte Schengensamarbetet som sådant.

Mot bakgrund av det anförda ser utskottet inte någon anledning att ställa sig bakom de initiativ som efterfrågas i motion 2011/12:U18 (SD) yrkandena 41–43. Utskottet avstyrker därmed motionsyrkandena.

När utskottet förra året behandlade motsvarande skrivelse från regeringen uttalade utskottet i sitt yttrande (2010/11:JuU6y) till utrikesutskottet att prostitution och människohandel för sexuella ändamål är ett allvarligt hinder för social jämlikhet och jämställdhet mellan könen och för de utsattas möjlighet att åtnjuta sina mänskliga rättigheter. Insatser för att bekämpa prostitution och människohandel för sexuella ändamål måste även präglas av internationell samverkan.

Utskottet, som noterar att rådet under våren 2011 har behandlat rådsslutsatser för att identifiera nya former av människohandel och framhålla åtgärder mot människohandel, vidhåller denna uppfattning. I likhet med vad utskottet tidigare har anfört ser utskottet positivt på det arbete som bedrivs på uppdrag av regeringen såväl nationellt som internationellt.

Utskottet har i övrigt ingenting att anföra i fråga om regeringens skrivelse.

Stockholm den 17 april 2012

På justitieutskottets vägnar

Morgan Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Morgan Johansson (S), Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Ewa Thalén Finné (M), Kerstin Haglö (S), Jan R Andersson (M), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Patrick Reslow (M), Maria Ferm (MP), Caroline Szyber (KD), Mattias Jonsson (S), Pia Hallström (M), Roger Haddad (FP), Marianne Berg (V) och Margareta Sandstedt (SD).

Avvikande mening

Schengensamarbetet (SD)

Margareta Sandstedt (SD) anför:

Under punkt 20.3.5 i skrivelsen redogör regeringen för Schengensamarbetets förvaltning. Under denna punkt redogör regeringen inte för de negativa effekter Schengen har medfört för Sverige. Negativa effekter som får anses vara så graverande att både nuvarande Schengenavtal och kommissionens arbete inte kan vara annat än ett misslyckande.

I och med Sveriges fulla deltagande i Schengen har resor mellan Sverige och andra medlemsstater blivit närmast att betrakta som inrikesresor. Detta betyder att när någon eller några har forcerat en svag punkt i Schengens yttre gränser så är man mer eller mindre fri att resa som man vill ända fram till Sverige. Samarbetet kräver därför ett fullgott gränsskydd längs hela det geografiska område som Schengen utgör, ett område som i dag har över 42 000 km externa sjögränser och 9 000 km externa landsgränser.

Kommissionen och Schengensamarbetet har misslyckats med att upprätthålla ett fullgott gränsskydd. Detta har fått katastrofala följder för Sverige liksom för många andra medlemsstater.

Vår egen regering har tidigare erkänt att den organiserade brottsligheten har brett ut sig i Sverige just till följd av Schengens svaga gränser (se prop. 2011/12:63 s 12). Vi har fått en anstormning av illegala invandrare eller ”papperslösa”, som vissa envisas med att kalla dem. Illegala invandrare som bidrar till en svart ekonomi genom svartarbete och därmed också utsätter hederliga medborgare och företag för en orättvis lönekonkurrens.

Även vapen och narkotika från tredjeland finner sin slutdestination här. Våldet i Malmö är en het fråga i Sverige i dag. Det många glömmer är att många gangsteruppöknelser med skjutvapen inblandade möjliggörs av alla illegala vapen som har smugglats in i Sverige. På Tullverket uppger man att majoriteten av dessa skjutvapen kommer från länder i Östeuropa utanför EU. Vidare är det nog allmänt känt att narkotika som heroin och kokain inte härrör från kokabuskar eller opiumvallmo odlad i Europa. Mycket av narkotikan i Sverige tillverkas i områden som Afghanistan och Sydamerika och förs in samma vägar som illegala invandrare – dvs. där Europas gränsskydd för tillfället är svagast.

Jag anser att regeringen bör erkänna Schengensamarbetets misslyckande med att upprätthålla ett fullgott gränsskydd och redovisa hur detta misslyckade gränsskydd har drabbat Sverige i form av illegala invandrare, organiserad brottslighet, vapen och narkotika. Slutligen anser jag att Schengensamarbetet i dess nuvarande form omedelbart bör avvecklas eftersom gränsskyddet i dag inte fungerar.

Det ovan anförda innebär att jag anser att utskottet bör tillstyrka motion 2011/12:U18 (SD) yrkande 41–43.

BILAGA 5

Socialförsäkringsutskottets yttrande
2011/12:SfU6y

Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2011

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet har beslutat att bereda ett antal utskott tillfälle att yttra sig över skrivelse 2011/12:105 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2011 samt motioner i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde.

Socialförsäkringsutskottet behandlar de delar som rör utskottets beredningsområden, dvs. socialförsäkring och migration.

Utskottets överväganden

Det gemensamma europeiska asylsystemet (CEAS)

Skrivelsen

I skrivelsen anges att inrättandet av ett gemensamt asylförfarande och en enhetlig status för dem som beviljas skydd är en viktig del av arbetet mot ett gemensamt asylsystem inom EU. Genom ett fördjupat europeiskt samarbete verkar Sverige för att säkerställa en långsiktigt hållbar migrationspolitik som värnar asylrätten och som, inom ramen för den reglerade invandringen, underlättar rörlighet över gränser, främjar en behovsstyrd arbetskraftsinvandring och tillvaratar och beaktar migrationens positiva effekter för utvecklingsländer.

En rad viktiga steg har redan tagits på vägen mot ett gemensamt europeiskt asylsystem. Målen är dels att ett mer likvärdigt skydd i hela EU ska uppnås, dels att ökad solidaritet mellan EU:s medlemsstater ska säkerställas. Under året har förhandlingar i rådet fortsatt om kommissionens förslag till ändringar i Eurodacförordningen, Dublinförordningen, asylprocedurdirektivet, mottagandedirektivet och skyddsgrundsdirektivet. Regeringen har under året verkat för att förhandlingarna om dessa rättsakter ska gå framåt. Beträffande skyddsgrundsdirektivet har rådet och Europaparlamentet nått en politisk överenskommelse. I november 2011 presenterade kommissionen ett meddelande om förbättrad solidaritet inom EU på asylområdet, KOM (2011) 835.

Motion

I kommittémotion 2011/12:U17 av Urban Ahlin m.fl. (S) begärs i yrkande 13 ett tillkännagivande om ett gemensamt europeiskt asylsystem. Motionärerna anför att rätten till asyl i grund och botten handlar om solidaritet mellan folken över landgränserna. I ett gemensamt europeiskt asylsystem måste fokus vara på EU-ländernas gemensamma ansvar att värna de mänskliga rättigheterna och internationella konventioner samt bereda möjligheter till att söka asyl för de flyende. När många europeiska länder nu driver en striktare migrationspolitik måste Sveriges röst i EU vara än tydligare i kraven på gemensamt ansvarstagande och upprätthållande av internationella konventioner. Människor på flykt undan krig och förtryck ska mötas av ett värdigt mottagande och en rättssäker asylprocess.

Utskottets bedömning

Socialförsäkringsutskottet konstaterade i samband med godkännandet av Lissabonfördraget att utgångspunkten i fördraget är att EU ska utarbeta en gemensam politik för asyl, invandring och kontroll av de yttre gränserna som grundar sig på solidaritet mellan medlemsstaterna och som är rättvis

mot medborgare i tredjeländer (ytr. 2008/09:SfU2y). Utskottet delade regeringens bedömning att en gemensam asyl- och invandringspolitik för hela unionen, där medlemsstaterna tillämpar samma bestämmelser och erkänner varandras beslut, sammantaget ger en bättre ordning för medlemsstaterna och för den enskilde, och även en mer rättvis ansvarsfördelning mellan medlemsstaterna.

I ett yttrande till justitieutskottet över Stockholmsprogrammet (ytr. 2008/09:SfU7y) framhöll socialförsäkringsutskottet bl.a. att rätten att söka asyl är grundläggande och att en EU-gemensam asylpolitik måste garantera var och en tillgång till rättssäkra skyddssystem och grunda sig på solidaritet mellan medlemsstaterna. Enligt utskottet kan detta på sikt också öka EU:s sammantagna kapacitet att ta emot asylsökande.

Enligt överenskommelsen mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna om den samlade migrationspolitiken ska rätten och möjligheten att söka asyl värnas i alla lägen och i alla länder. I dag brister flera av EU:s medlemsstater på ett oacceptabelt sätt i sin hantering av asylsökande. Sverige verkar i dessa sammanhang för att ge FN:s flyktingkommissariat, UNHCR, en framträdande roll.

Utskottet konstaterar att det finns en bred enighet i riksdagen om att Sverige ska vara en fristad för dem som flyr undan förföljelse och förtryck. Detta återspeglas också i den gällande svenska asyllagstiftningen, som i sin tur bygger på de internationella konventioner om mänskliga rättigheter som Sverige har tillträtt och är bundet av. Utskottet förutsätter att Sverige kommer att fortsätta att verka för en asyl- och migrationspolitik inom EU som tillgodoser höga rättssäkerhetskrav och som ger ett rimligt skydd för individer med behov av internationellt skydd. Utskottet noterar även att enligt överenskommelsen mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna ska dessutom gälla att enskilda medlemsstater inte ska förhindras att ha en i förhållande till den asylsökande mer generös inställning än den som EU som helhet har.

Utskottet, som instämmer i vad som framhålls i motion 2011/12:U17 yrkande 13, anser inte att det behövs ett tillkännagivande om den gemensamma europeiska asylpolitiken. Motion 2011/12:U17 (S) yrkande 13 bör därför avstyrkas.

Stödkontoret för asylfrågor (EASO)

Skrivelsen

I juni 2011 blev det europeiska stödkontoret för asylfrågor formellt operativt. Huvudkontoret kommer att ligga på Malta och är fortfarande under uppbyggnad. EASO är en självständig europeisk myndighet med eget budgetanslag. Stödkontorets tre huvuduppgifter är att bidra till att genomföra det gemensamma europeiska asylsystemet, stödja det praktiska samarbetet

i asylfrågor och stödja medlemsstater som är utsatta för ett särskilt starkt tryck. Stödkontorets huvudfokus har under året varit att bistå Grekland i deras kapacitetsutbyggnad inom migrationsområdet.

Motion

I kommittémotion 2011/12:U18 av Julia Kronlid m.fl. (SD) begärs i yrkande 44 ett tillkännagivande om att Sverige bör verka för att stödkontoret för asylfrågor läggs ned. Motionärerna anser inte att det finns behov av ett sådant stödkontor.

Utskottets bedömning

I samband med socialförsäkringsutskottets överläggning med regeringen den 2 april 2009 om inrättande av en europeisk byrå för samarbete i asylfrågor fanns en majoritet för regeringens ståndpunkt där regeringen principiellt välkomnade inrättandet av en byrå för asylfrågor. Regeringen ansåg att det är viktigt att det praktiska samarbetet i asylfrågor går framåt. Med rätt uppgifter kan en byrå positivt stödja harmoniseringsarbetet i EU och underlätta för de nationella myndigheterna. Fokus måste ligga på ett långsiktigt arbete för att stärka det praktiska samarbetet och bidra till genomförandet av det gemensamma europeiska asylsystemet.

Utskottet, som noterar att det europeiska stödkontoret är under uppbyggnad och som kommer att fortsätta att följa frågan om kontorets uppgifter, ser inga skäl till att verka för att det läggs ned. Motion 2011/12:U18 (SD) yrkande 44 bör därför avstyrkas.

Viseringspolitik

Skrivelsen

Förberedelserna inför driftstarten av viseringsinformationssystemet (VIS) fortsatte under året, och systemet togs i bruk den 11 oktober 2011. Systemet ska användas av samtliga länder som är medlemmar i Schengensamarbetet. Med VIS kommer alla viseringsansökningar att samlas i en central databas för att säkerställa identifieringen av den som söker visering. Biometri (fingeravtryck och foto) ska lämnas vid varje förstagsansökan om visering.

I rådets förordning (EG) 539/2001 (viseringsförordningen) regleras vilka medborgare från tredjeland som är viseringsfria respektive inte viseringsfria vid inresa i Schengenområdet. Förordningen revideras regelbundet.

Den 24 maj 2011 antog kommissionen ett förslag om att ändra i viseringsförordningen så att det under vissa omständigheter (nödsituationer, exempelvis vid plötslig och hög inströmning av ogrundade asylsökande från ett viseringsfritt land) ska vara möjligt att tillfälligt återinföra viseringstvånget, en s.k. suspenderingsmekanism. Förslaget lades fram mot

bakgrund av den ökade inströmningen av ogrundade asylsökande från Serbien och Makedonien efter att viseringsfrihet hade införts för dessa länder i december 2009.

Som ett led i EU:s övergripande strategi för migration har arbetet med s.k. partnerskap för rörlighet utvecklats.

Viseringsförenklingsavtal är uttryck för en politisk vilja inom EU att öka samarbetet och utbytet mellan EU och tredjeländer. Ett viseringsförenklingsavtal innebär fördelar för medborgarna i samband med utfärdande av Schengenviseringar (korttidsviseringar) i det land med vilket avtalet har ingåtts. Förutom de förenklade rutinerna, bl.a. i form av kortare handläggningstider och lägre krav på dokumentation, är viseringsavgiften ofta också betydligt lägre (35 euro i stället för 60 euro). För vissa personkategorier är avgiften helt borttagen.

Motion

I kommittémotion 2011/12:U18 av Julia Kronlid m.fl. (SD) begärs i yrkande 11 ett tillkännagivande om viseringskrav för resande från Balkan. Motionärerna anser att viseringsfrihet endast ska ges till medborgare i länder som är stabila rättsstater, har låg korruption och obetydliga problem med organiserad brottslighet och terrorism. Kravet på visering för resande från Balkan bör återupprättas och behållas. Vidare begärs i yrkande 27 ett tillkännagivande om skärpta villkor för viseringsliberaliseringar och ingående av partnerskap för rörlighet. Motionärerna anser att högre krav måste ställas på partnerländerna att förhindra olaglig migration, kontrollera gränserna effektivt, garantera dokumentsäkerhet och bekämpa organiserad brottslighet som människohandel och människosmuggling. Slutligen begärs i yrkande 45 ett tillkännagivande om att viseringsbeslut ska fattas på nationell nivå.

Utskottets bedömning

Frågor om visering behandlades senast i betänkande 2011/12:SfU10. Bland annat uttalades att det övergripande målet för den svenska viseringspolitiken är att skapa så stor frihet som möjligt för personer att röra sig över gränserna. Det är av största vikt att man underlättar kontakter mellan människor i olika länder i fråga om såväl släktkontakter som kommersiella och kulturella förbindelser på olika plan. Önskemålet om fri rörlighet måste dock ställas mot nödvändigheten av att upprätthålla en reglerad invandring. Viseringsfrågor ingår i EU:s kompetensområde och regleras på EU-nivå, men det är viktigt att Sverige inom EU aktivt driver frågan om viseringsfrihet för så många länder som möjligt.

Med anledning av ett motionsyrkande uttalade utskottet att varken Sverige eller övriga länder i EU kommer att verka för viseringsfrihet för medborgare i länder som är, eller misstänks vara, baser för terrorism.

Med hänsyn till det anförda bör motion 2011/10:U18 (SD) yrkandena 11, 27 och 45 avstyrkas.

Samordning av de sociala trygghetssystemen

Motion

I kommittémotion 2011/12:U18 av Julia Kronlid m.fl. (SD) begärs i yrkande 52 ett tillkännagivande om samordning av de sociala trygghetssystemen. Motionärerna anser att medlemsstaterna själva måste få utforma sina egna system. Med hänvisning till den nationella kompetensen ska sådana frågor således inte omfattas av EU:s reglering.

Utskottets bedömning

En av de viktigaste principerna i den europeiska ekonomiska gemenskapen är den om arbetskraftens fria rörlighet. För att medborgarna i de olika medlemsländerna ska kunna flytta från ett land till ett annat inom EU för att arbeta, finns det ett detaljerat regelsystem för samordning av medlemsländernas regler för social trygghet. Dessa regler finns främst i förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och förordning (EG) nr 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004. Förordningarna, som ersatte tidigare förordningar om samordning av socialförsäkringssystemen, trädde i kraft den 1 maj 2010. Avsikten med förordningarna är att i största möjliga utsträckning samordna förmåner från de olika medlemsländerna så att personer som har tjänat in förmåner i ett land inte behöver förlora dessa om de flyttar till ett annat land eller gå miste om förmåner i inflyttningslandet. Medlemsstaterna är dock fria att själva bestämma över sina socialförsäkringssystem, dvs. över vem som är försäkrad, vilka förmåner som ska finnas och deras värde samt villkoren för rätten till förmånerna. Avsikten med samordningen är således inte att harmonisera medlemsländernas lagstiftningar, dvs. något europeiskt socialförsäkringssystem finns inte.

I yttrande 2008/09:SfU2y om Lissabonfördraget uttalade utskottet bl.a. följande. När det gäller samordningen av de nationella socialförsäkringssystemen för migrerande arbetstagare kommer en övergång att ske från beslut med enhällighet till kvalificerad majoritet. Det införs samtidigt en möjlighet för en medlemsstat att vända sig till Europeiska rådet om en lagstiftningsakt skulle påverka grundläggande aspekter av dess nationella trygghetssystem. Utskottet underströk att själva utformningen av och innehållet i medlemsländernas socialförsäkringssystem är en nationell fråga, även om de påverkas av principer i fördraget om icke-diskriminering och likabehandling av EU-medborgare liksom krav på likabehandling av kvinnor och män. Utskottet vidhåller denna uppfattning.

Med hänsyn till det anförda bör motion 2011/12:U18 (SD) yrkande 52 avstyrkas.

Stockholm den 17 april 2012

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gunnar Axén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (M), Tomas Eneroth (S), Mikael Cederbratt (M), Lars-Arne Staxäng (M), Eva-Lena Jansson (S), Finn Bengtsson (M), Kurt Kvarnström (S), Shadiye Heydari (S), Solveig Zander (C), Jasenko Omanovic (S), Saila Quicklund (M), Gunvor G Ericson (MP), Emma Henriksson (KD), David Lång (SD), Wiwi-Anne Johansson (V), Annelie Karlsson (S) och Emma Carlsson Löfdahl (FP).

Avvikande meningar

1. EU-samarbetet (S)

Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Kurt Kvarnström (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S) och Annelie Karlsson (S) anför:

Genèvekonventionen ska följas och asylrätten hävdas. EU måste ha en öppen dörr för människor som är i behov av skydd. Fokus i ett gemensamt europeiskt asylsystem måste ligga på EU-ländernas gemensamma ansvar att värna mänskliga rättigheter och internationella konventioner samt att möjliggöra för flyktingar att söka asyl. Asylprövningen ska vara rättvis, rättssäker och individuell och stå i överensstämmelse med internationella konventioner. För att det ska fungera krävs ett solidariskt ansvar av EU:s medlemsstater.

När många europeiska länder nu driver en allt striktare migrationspolitik måste Sveriges röst i EU vara än tydligare när det gäller kraven på ett gemensamt ansvarstagande och upprätthållande av internationella konventioner. Människor på flykt undan krig och förtryck ska inte behöva mötas av stängda gränser utan av ett värdigt mottagande och en rättssäker asylprocess.

2. EU-samarbetet (SD)

David Lång (SD) anför:

Det är positivt med mellanstatliga samarbeten mellan suveräna europeiska stater i syfte att bekämpa gränsöverskridande organiserad brottslighet och att minska utomeuropeiska individers möjlighet att missbruka våra asylsystem. Gemensamma lagar och regler på dessa områden kan därför införas även i Sverige, dock med den målsättningen att beslutanderätten så småningom ska återföras till nationell nivå. Tillämpningen av de gemensamma lagarna är dock inte i behov av ett europeiskt stödkontor (EASO). Sverige bör därför verka för att detta läggs ned.

Partnerskap om ökad rörlighet och viseringsliberaliseringar ställer höga krav på partnerländerna att förhindra olaglig migration, kontrollera gränserna effektivt, garantera documentsäkerhet, och bekämpa organiserad brottslighet som människohandel och människosmuggling. Det är positivt att EU-kommissionen lyfter fram vikten av samarbete i dessa frågor. Utan garantier på att ovanstående krav verkligen efterlevs bör inga partnerskap för rörlighet ingås eller viseringsliberaliseringar införas.

Viseringsfrihet ska endast ges till medborgare i länder som är stabila rättsstater och har låg korruption och obetydliga problem med organiserad brottslighet och terrorism. Viseringsfrihet för medborgare från länder i Balkanregionen bör därför avskaffas.

Beslut om visering ska alltid fattas på nationell nivå.

Det inledande arbetet med samordning av sociala trygghetssystem är ett tydligt tecken på att EU strävar efter lägga under sig fler och fler politikområden. Det finns inte någon egennyttia med helt harmoniserade regler för arbetstagares rörlighet och således inte heller för de sociala trygghetssystemen. Medlemsstaterna måste själva få utforma sina system. Regeringen bör verka för att frågor rörande sociala trygghetssystem avförs från EU:s dagordning med hänvisning till den nationella kompetensen.

Särskilt yttrande

EU-samarbetet (V)

Wiwi-Anne Johansson (V) anför:

I Amsterdamfördraget överfördes flyktingpolitiken från det mellanstatliga samarbetet till överstatlighet. Det beslutades att EU-länderna inom fem år skulle enas om gemensamma miniminivåer för denna politik. Vänsterpartiet var motståndare och starkt kritiskt till överförandet.

Arbetet med harmoniseringen av flyktingpolitiken under de år som den har pågått har ägnats åt att bygga murarna runt ”Fästning Europa” allt högre i stället för att genom mellanstatligt samarbete ta ansvar för de flyktingar som söker skydd undan förföljelse. Sverige har därmed medverkat till att sätta Genèvekonventionen ur spel, t.ex. genom att medverka till transportörsansvaret och genom att acceptera att asylansökningar från EU-medborgare ska kunna anses uppenbart ogrundade.

Vänsterpartiet är fortsatt starkt kritiskt till EU:s flyktingpolitik eftersom den är uppenbart inhuman och mycket restriktiv. Ett system med minimiregler har inneburit en harmonisering i negativ riktning mot den lägsta tillåtna nivån för rättssäkerhet och behandling av flyktingar. De miniminivåer som det har beslutats om när det gäller såväl skydd som socialt mottagande har varit extremt låga. Trots detta ska EU utarbeta en fullt ut harmoniserad asyl- och invandringspolitik och ett helt gemensamt asylsystem. Genom Lissabonfördraget inleds nästa etapp där hela området för asyl- och invandringspolitik, yttre gränskontroller, villkor för inresa och bosättning, viseringar och uppehållstillstånd görs överstatligt.

Harmoniseringen av flyktingpolitiken har i praktiken stoppat alla lagliga vägar till Europa och förvägrar i dag människor rätten att söka asyl. EU:s restriktiva asyl- och invandringspolitik riskerar att eskalera ytterligare. De flesta direktivförslag från EU-kommissionen, som i sitt ursprungliga skick syftade till att tillförsäkra asylsökande och immigranter minimirättigheter, har också i sitt slutliga skick tömts på nästan allt positivt innehåll. Där- emot har repressiva åtgärder snabbt genomförts.

Vänsterpartiets kritik mot EU:s flyktingpolitik grundar sig såväl på den restriktivitet som har blivit kännetecknande för innehållet i politiken som på det faktum att dessa frågor beslutas på överstatlig nivå inom EU.

BILAGA 6

Socialutskottets yttrande
2011/12:SoU3y

Verksamheten i Europeiska unionen under 2011

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet beslutade den 29 mars 2012 att bereda bl.a. socialutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2011/12:105 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2011 samt motioner som väckts med anledning av skrivelsen.

Socialutskottet begränsar yttrandet till att avse den fråga som tas upp i motion U17 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 2.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I avsnittet Hälsofrågor (s. 162 f.) uttalar regeringen att hälso- och sjukvård huvudsakligen är en nationell kompetens, men att det finns ett stort mervärde av att arbeta tillsammans inom EU på området. Under året har det tillkommit ny gemenskapslagstiftning. Den 9 mars 2011 antogs slutligen patientrörlighetsdirektivet. Direktivet syftar främst till att kodifiera EU-domstolens rättspraxis om patienters rätt till ersättning för gränsöverskridande vård, och genom direktivet möjliggörs ett tydligare rättsläge för den gränsöverskridande vården i EU. Direktivet ska vara genomfört i medlemsstaterna senast den 25 oktober 2013 och regeringen har därför påbörjat en översyn av den svenska hanteringen av den gränsöverskridande vården.

Regeringen har under året vidare verkat för en trygg och effektiv vård över de organisatoriska och geografiska gränserna i EU, t.ex. har det svenska engagemanget i e-hälsa fortsatt att vara stort. Dessutom har regeringen fortsatt att sträva efter att EU ska bli global aktör på hälsoområdet, t.ex. när det gäller antibiotikaresistens.

Motionen

I motion U17 av Urban Ahlin m.fl. (S) finns en begäran i yrkande 2 om ett tillkännagivande om patientrörlighetsdirektivet. Motionärerna är positiva till direktivet. De anser att det i sin helhet är balanserat och innebär en förbättring för patienter som söker gränsöverskridande vård. Motionärerna vill att regeringen tar vara på den möjlighet som patientrörlighetsdirektivet ger och inför ett system med förhandsbesked med betalningsgaranti som gör det möjligt för patienter att slippa låna pengar, ligga ute med stora summor och ta ekonomiska risker i de fall svensk sjukvård inte klarar att möta deras behov inom rimlig tid.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar med tillfredsställelse att regeringen påbörjat arbetet med att genomföra patientrörlighetsdirektivet och att en departementspromemoria, Patientrörlighet i EU – förslag till ny lag (Ds 2012:6) är föremål för remiss med sluttid den 20 juni 2012. I avvaktan på regeringens fortsatta beredning anser socialutskottet att riksdagen inte bör ta något initiativ. Motion U17 (S) yrkande 2 bör därför avstyrkas.

Stockholm den 17 april 2012

På socialutskottets vägnar

Kenneth Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth Johansson (C), Lena Hallengren (S), Mats Gerdau (M), Margareta B Kjellin (M), Christer Engelhardt (S), Helena Bouveng (M), Ann Arleklo (S), Isabella Jernbeck (M), Lennart Axelsson (S), Barbro Westerholm (FP), Gunnar Sandberg (S), Anders W Jonsson (C), Agneta Luttröpp (MP), Anders Andersson (KD), Per Ramhorn (SD), Eva Olofsson (V) och Teres Lindberg (S).

Avvikande mening

Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2011 (S)

Lena Hallengren (S), Christer Engelhardt (S), Ann Arleklo (S), Lennart Axelsson (S), Gunnar Sandberg (S) och Teres Lindberg (S) anför:

Vi är positiva till patientrörlighetsdirektivet och till att det nu pågår ett arbete för att genomföra det i Sverige. Direktivet är i sin helhet balanserat och innebär en förbättring för patienter som söker gränsöverskridande vård. Hur bra det blir för den enskilda patienten avgörs dock av regeringen. Vi anser att vård inte får bli en plånboksfråga och att regeringen ska satsa på högkvalitativ och tillgänglig vård i Sverige, i stället för ogenomtänkta skattesänkningar. Samtidigt vill vi att regeringen tar till vara den möjlighet som patientrörlighetsdirektivet innebär och inför ett system med förhandsbesked med betalningsgaranti. Detta skulle göra det möjligt för patienter att slippa låna pengar, ligga ute med stora summor och ta ekonomiska risker i de fall svensk sjukvård inte klarar att möta deras behov inom rimlig tid. Med det anförda anser vi att utrikesutskottet bör tillstyrka motion U17 (S) yrkande 2.

Särskilt yttrande

Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2011 (V)

Eva Olofsson (V) anför:

Jag anser att vården bör regleras utifrån sjuka människors rätt till vård efter behov och inte efter vårdföretagens rättigheter på en marknad. Sjukvården ska vara en nationell angelägenhet. Den prioriteringsordning som riksdagen beslutat ska gälla alla patienter i den svenska vården. Det får inte skapas gräddfiler för patienter från ett annat medlemsland; behoven ska styra, inte nationaliteten.

När patientdirektivet nu genomförs är det viktigt att patienter som behöver och söker omfattande vård – vilket ofta är fallet när det gäller slutenvård – i ett annat medlemsland inte ska behöva betala ur egen ficka och ligga ute med stora belopp under lång tid för att sedan kanske få ersättning från hemlandet. En sådan ordning skapar oacceptabla skillnader mellan dem som har goda ekonomiska förutsättningar och dem som inte har sådana möjligheter.

BILAGA 7

Kulturutskottets yttrande

Utdrag ur:

PROTOKOLL UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2011/12:22

DATUM Tisdagen den 17 april 2012

TID 11.00–11.45

NÄRVARANDE Se bilaga 1

§ 6 **Årsboken om EU – Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2011 (regeringens skrivelse 2011/12:105)**

Utskottet behandlade frågan om yttrande till utrikesutskottet över berättelsen om verksamheten i Europeiska unionen 2011.

Utskottet beslutade om följande yttrande till utrikesutskottet.

Den fria och självständiga idrottsrörelsen är till sin natur internationell med egna naturliga plattformar för dialog och erfarenhetsutbyte. Samtidigt är idrottspolitiken enligt utskottet i första hand en nationell fråga, något som också regeringen har lyft fram i bl.a. faktapromemoria 2010/11:FPM88 Meddelande om idrott. Kulturministern har också redovisat denna ståndpunkt för utskottet vid utskottssammanträdet den 27 mars 2012. Det finns mot den bakgrunden inte någon anledning att göra ett tillkännagivande till regeringen om att arbeta för att idrottspolitiken ska förbli en nationell angelägenhet. Utskottet anser därför att motion 2011/12:U18 (SD) yrkande 70 inte behöver föranleda något initiativ från riksdagens sida.

Kulturpolitiken är inte bindande på EU-nivå utan vilar på frivillighet. EU ska stödja och komplettera medlemsstaternas insatser. I första hand sker detta genom att främja samarbete mellan medlemsstaterna. Utskottet delar inte uppfattningen i motion 2011/12:U18 (SD) yrkande 71 att kulturpolitiken bör vara ett område som uteslutande hanteras av de nationella, regionala och lokala parlamenten. Internationellt utbyte och samarbete är centralt för utvecklingen och förnyelsen av kultur och konst, i Sverige liksom i andra länder. Kulturen stimuleras och utvecklas i mötet mellan olikheter. Utskottet påminner om att riksdagen vid behandlingen av propositionen Tid för kultur (prop. 2009/10:3) ställde sig bakom regeringens bedömning att internationalisering och interkulturellt samarbetet är en prioriterad uppgift inom kulturpolitiken. Utskottet vidhåller denna uppfattning och avstyrker därför motion U18 yrkande 71.

Utskottet konstaterar att frågan om momsbefrielse för ideella föreningar, som tas upp i motion 2011/12:U19 (S) yrkande 3 faller inom skatteutskottets beredningsområde. Här kan dock redovisas att utskottet i ett yttrande i form av protokollsutdrag till skatteutskottet framhållit betydelsen av att frågan löses på ett för den ideella sektorn tillfredställande sätt (jfr prot. 2010/11:28.3).

Sverigedemokraternas ledamot anmälde en avvikande mening och ansåg att utskottet borde ha tillstyrkt motion 2011/12:U18 (SD) yrkandena 70 och 71.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

VID	Charlotte Rundelius
PROTOKOLLET	.
JUSTERAT	Gunilla Carlsson

RÄTT UTDRAGET	
INTYGAR	Charlotte Rundelius

Exp. 2012-04-17

UU

BILAGA 8

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2011/12:MJU3y

Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen 2011

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet beslutade den 29 mars 2011 att ge bl.a. miljö- och jordbruksutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2011/12:105 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2011 och motioner som väckts med anledning av skrivelsen i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Miljö- och jordbruksutskottet har beslutat att yttra sig över skrivelsen i de delar som rör miljö- och jordbruksutskottets beredningsområde samt över motionerna 2011/12:U17 (S) yrkandena 11 och 12, 2011/12:U18 (SD) yrkandena 57 och 63–65 samt 2011/12:U19 (MP) yrkandena 4 och 5.

I yttrandet finns fem avvikande meningar.

Utskottets överväganden

Skrivelsens innehåll

I skrivelsen redogör regeringen för verksamheten i Europeiska unionen under 2011 i enlighet med 10 kap. 2 § riksdagsordningen. Skrivelsen är en övergripande beskrivning av Europeiska unionens utveckling och förbindelser med omvärlden, det ekonomiska och sociala samarbetet, det rättsliga och inrikes samarbetet samt unionens institutioner. Den tar upp beslut och händelser i unionen och redovisar bredden i unionens frågor utifrån arbetet i rådets olika sammansättningar.

Vissa jordbrukspolitiska frågor m.m.

Motionerna

I kommittémotion 2011/12:U17 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 11 anförs att landsbygdsprogrammets andel av jordbruksbudgeten bör öka och att en större del av budgeten ska utgöra ersättningar för kollektiva nyttigheter som t.ex. investeringar för att minska jordbrukets klimat- och miljöpåverkan. I motionen anförs vidare att en förändring bör ske av delar av kommissionens förslag om den s.k. förgröningen av direktstöden. Det är viktigt att det finns möjlighet till regional flexibilitet och undantag från förgröningskraven för de lantbrukare som har omfattande miljöåtaganden i pelare II. Enligt motionen bör den nuvarande skeva fördelningen av jordbruksstöd mellan medlemsländerna jämnas ut. Utjämnningen bör vara hälften av skillnaden mellan nationell nivå och 90-procentsnivån. I motionen anförs även att förslaget om reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken saknar tillräckliga möjligheter för ett medlemsland att öka fokus på sund djurhållning. Det är därför väsentligt att regeringen driver denna fråga med kraft i rådet. I samband med reformen av den gemensamma fiskeripolitiken bör regeringen enligt motionen bestämt säga nej till tvånget att varje land ska införa överlåtbara fiskenyttjanderättigheter. Det bör vara frivilligt för länderna att införa fiskenyttjanderättigheter eftersom fisket skiljer sig åt utifrån medlemsländernas olika förutsättningar. Motionen tar vidare upp frågan om avtal mellan EU och tredjeländer om fiskerättigheter. När det gäller avtal med utvecklingsländer bör EU stödja dessa länders utveckling inom fiskesektorn och avstå från att nyttja fiskerätter fram till dess att länderna har en egen fiskekontroll och förvaltning som motsvarar de krav som ställs inom EU. Det är väsentligt att regeringen i denna fråga utgår från de krav som ett enligt miljö- och jordbruksutskott har framfört i utlåtande 2011/12:MJU7. Enligt motionen bör ett land

kunna säga nej till genetiskt modifierade organismer (GMO) under de villkor som det danska ordförandeskapet satt upp. Därför bör regeringen även fortsättningsvis arbeta för att frågan får en lösning i den riktningen.

Enligt kommittémotion 2011/12:U19 av Ulf Holm m.fl. (MP) yrkande 4 bör EU:s resurser i högre grad användas för att möta nya hot, såsom klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald, jordförstörelse, vattenbrist och liknande. Åtgärder för att minska användningen av fossila bränslen och konstgödsel inom jordbruket borde ha en hög prioritet i EU. I motionen anförs även att direktstöden bör fasas ut. Stöd ska i princip enbart betalas ut för miljönytta. Utformningen bör ske så att jordbruk kan bedrivas i hela landet. En utjämning av stödnivåerna mellan olika medlemsländer måste enligt motionen genomföras. Genom att tydligare koppla stödet till miljöfaktorer skulle stödet delas på fler och mindre aktörer. Sverige bör öka självförsörjningsgraden av livsmedel och foder. I yrkande 5 i samma motion anförs att Sverige bör bevaka att EU:s exportsubventioner avskaffas till 2013.

Enligt kommittémotion 2011/12:U18 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 57 bör ett svenskt djurskydd säkerställas. Avsteg från frihandelsprincipen måste enligt motionärerna kunna göras undantagsvis. Ett exempel är import av djur som har utsatts för onödigt lidande. Sverige kommer på grund av EU-beslut inte att kunna ha kvar gränsskyddet mot import av djur med multiresistenta bakterier och en rad andra sjukdomar. Detta är enligt motionärerna djupt olyckligt då antibiotikaanvändningen har hållits på en relativt låg nivå i Sverige jämfört med andra länder i Europa. Enligt yrkande 63 i motionen bör Sverige verka för att alla EU:s fiskepartnersavtal som inte handlar om byte av kvoter ska avvecklas. Kostnadseffektiviteten i fiskeavtalen kan ifrågasättas och avtalen bör helst inte förlängas när det gäller utvecklingsländerna.

Utskottets ställningstagande

Jordbruksfrågor

När det gäller användningen av resurser anför regeringen i faktapromemoria 2011/12:FPM30 att det krävs fortsatta kraftfulla reformer av den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) som leder till väsentligt lägre utgifter och ökad marknadsorientering. Regeringens främsta målsättning är att minska utgifterna inom såväl pelare I som pelare II. Sverige ska vara en konstruktiv förhandlingspart i syfte att få så stort inflytande som möjligt över slutresultatet. Regeringen anser att jordbrukspolitiken ska förbli ett gemensamt politikområde och utformas i linje med principerna om subsidiaritet, proportionalitet och en sund ekonomisk förvaltning. Jordbrukspolitiken ska vara förenlig med politiken för global utveckling och ta hänsyn till utvecklingsländernas förutsättningar att förbättra tillväxten i jordbruket genom att bl.a. bedriva handel och konkurrera på internationella marknader. Regeringen förespråkar en högre ambitionsnivå vad gäller förenklingar av jord-

brukspolitiken. Systemet är komplext och svårbegripligt i nuläget och detta utgör en börda för jordbrukarna. Förenklingar kan innebära även kostnadsminskningar i den nationella budgeten. Regeringen anser inte att kommissionens förslag lever upp till detta. De föreslagna minskningarna av EU:s jordbruksbudget är inte tillräckligt stora, det görs inga framsteg vad gäller marknadsorientering, föreslagna åtgärder har mycket begränsad miljönytta och innebär en ökad administrativ börda.

Regeringen förespråkar i faktagruppmemorier åtgärder inom ramen för en minskning av jordbruksbudgeten för landsbygdsutveckling som bidrar till att tillhandahålla kollektiva nyttigheter. Tillhandahållandet av gränsöverskridande kollektiva nyttigheter genom riktade åtgärder kommer även i fortsättningen att vara ett viktigt mål för EU och medlemsstaterna. Politiken ska utformas för att möta nuvarande och framtida utmaningar, och gemensamma insatser ska ge ett tydligt europeiskt mervärde. Kommissionen förordar ökade satsningar på miljö, hållbar utveckling och innovation. Regeringen välkomnar denna inriktning och anser att styrning av medel inom landsbygdsprogrammet till miljöinsatser såsom biologisk mångfald, vattenkvalitet och klimat ska öka. Åtgärder inom landsbygdsprogrammet bör också bidra till att främja konkurrenskraft och tillväxt genom att stimulera innovationer samt till att stärka sambandet mellan forskning och tillämpning, vilket kan bidra till en ökad marknadsanpassning inom jordbrukssektorn. Regeringen anser också att det finns skäl till att bibehålla jordbruksverksamhet i områden med naturliga begränsningar.

Utskottet delar de synpunkter som framförs i promemorian. Utskottet välkomnar även landsbygdsministerns initiativ att bjuda in utskottet att delta i en kontaktgrupp för att underlätta diskussionerna om det fortsatta reformarbetet som gäller den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2013. Kontaktgruppen leds av statssekreteraren vid Jordbruksdepartementet och består av representanter för de politiska partierna i riksdagen samt berörda tjänstemän. Syftet med kontaktgruppen ska vara att informera om processer och aktuella frågor samt förslag och ståndpunkter från Europeiska kommissionen, Europaparlamentet och andra medlemsstater (bet. 2010/11: MJU16).

När det gäller direktstöden framgår det av faktagruppmemoria 2011/12: FPM30 att regeringen anser att direktstöden ska frikopplas helt, utjämnas genom att de högsta stöden sänks och på sikt fasas ut. Regeringen anser att kommissionens förslag är för försiktigt när det gäller utjämnning och helt otillräckligt när det gäller kopplade stöd. Regeringen ställer sig positiv till idén om att direktstödet i större utsträckning ska riktas till aktiva brukare. Regeringen är dock negativ till den definition som föreslås, eftersom den är alltför administrativt betungande och inte tillräckligt träffsäker då flertalet passiva brukare undantas. För svensk del är det viktigt att ett eventuellt nytt förslag är förenligt med WTO:s s.k. gröna box, dvs. är minimalt produktions- och handelsstörande. Regeringen anser att det är angeläget att få en så stor miljöutväxling som möjligt av de resurser som satsas inom

EU:s jordbrukspolitik, vilket i första hand ska ske inom ramen för pelare II. Regeringen är enligt faktapromemorian skeptisk till den s.k. förgrönningen av direktstöden eftersom miljönyttan bedöms vara mycket begränsad samtidigt som stödet blir mer komplext och administrativt betungande att hantera. Kommissionens förslag på generella och paneuropeiska gröna kriterier för direktstöd är inte ett effektivt sätt att uppnå bättre miljöutväxling av EU:s jordbruksbudget. Det är mer effektivt med riktade och flexibla åtgärder motsvarande dagens landsbygdsprogram som kan anpassas efter nationella och regionala behov. Eftersom kommissionen har lagt ett förslag om att förgröna direktstöden avser regeringen dock att vara en konstruktiv förhandlingspart och verka för att systemet blir så enkelt och välfungerande som möjligt för att kostnaderna för administration och anpassning ska stå i proportion till miljöeffekten. När det gäller stödet till områden med naturliga begränsningar inom pelare I finns en risk med överlappning med motsvarande stöd inom pelare II. Regeringen anser att det är viktigt att stöd till områden med naturliga begränsningar, liksom särskilda stödformer för småbrukare samt unga jordbrukare, ska vara frivilliga för medlemsstaterna att tillämpa. Regeringen är tveksam till kommissionens förslag om att införa stödtak, då ett sådant tak enkelt kan kringgås genom en uppdelning av företag och därmed riskerar att bli ett ineffektivt verktyg. En sådan gräns leder till ökade administrativa kostnader och kan innebära att jordbruksföretagens strukturutveckling hämmas samtidigt som den önskade effekten uteblir. Regeringen anför i faktapromemorian att den ställer sig positiv till den föreslagna flexibiliteten som medger att medlemsstaterna får besluta om överföringar från pelare I till pelare II. Däremot är regeringen kritisk till att också omvänd flexibilitet införs för vissa medlemsstater, dvs. att medel kan föras från pelare II till pelare I. Kommissionen föreslår en utjämning av direktstöden där medlemsstater med stödnivåer under 90 procent av EU:s genomsnitt ska tilldelas mer medel, motsvarande en tredjedel av skillnaden mellan nationell nivå och 90-procentsnivån. Denna tilldelning ska finansieras proportionellt av alla medlemsstater med stödnivåer över EU:s genomsnitt. Kommissionen föreslår även en utjämning inom medlemsstaterna eller regioner. Huvudregeln är att alla stödrätter för grundstödet inom ett land eller en region ska ha samma värde redan år 2014. Medlemsstaterna kan dock välja att inledningsvis ta viss hänsyn till tidigare individuella stödrättsvärden. I sådana fall ska dock stödet vara utjämnat inom en medlemsstat eller region senast 2019. Av faktapromemorian framgår även att regeringen anser att alla marknadsstöd, inklusive exportbidragen, bör fasas ut senast 2013. En utfasning av exportbidragen är i enlighet med EU:s åtagande inom ramen för Doharundan.

Utskottet ansluter sig till vad som anförs i faktapromemorian och stöder den linje som regeringen driver inom EU när det gäller direktstöden.

När det gäller frågan om en ökning av självförsörjningsgraden har utskottet tidigare behandlat liknande motionsyrkanden (bet. 2010/11:MJU16). Utskottet hänvisade då till vad landsbygdsminister Eskil Erlandsson hade

redovisat i sitt svar på skriftlig fråga 2010/11:225, bl.a. att ministern för att tillvarata de möjligheter och den potential som finns bland svenska jordbruksföretag hade kallat samman näringen i en högnivågrupp för att diskutera jordbrukets konkurrenskraft. Målsättningen var att identifiera åtgärder för att stärka svensk primärproduktion. Den 25 februari 2011 redovisade Landsbygdsdepartementet en sammanfattning av diskussionerna i högnivågruppen för stärkt konkurrenskraft i jordbrukets primärproduktion. Sammansättningen av gruppen var bred med representanter för intresseorganisationer, företag och myndigheter kopplade till jordbrukets primärproduktion. Representanterna i högnivågruppen var eniga om att konkurrenskraften och lönsamheten i primärproduktionen i det svenska jordbruket inte är på en tillfredsställande nivå samtidigt som jordbruksproduktionen minskar. De menade att bilden av en sektor med låg lönsamhet är delvis motsägelsefull då priset på jordbruksmark stiger och skuldsättningen i lantbruket ökar samtidigt som konkurserna är få. Prisutvecklingen på jordbruksfastigheter är dock korrelerad med den allmänna prisutvecklingen på fastigheter. Enligt landsbygdsministern har en rad åtgärder vidtagits för att stärka jordbrukets konkurrenskraft, t.ex. jobbskatteavdraget, nedsättningen av arbetsgivaravgifter och borttagandet av skatt på gödselmedel (svar på interpellation 2009/10:453 om en strategi för Sveriges livsmedelsproduktion). Konkurrenskraftspaketet är ytterligare en insats som regeringen har vidtagit i syfte att stärka sektorns långsiktiga konkurrenskraft. Paketet omfattar totalt 235 miljoner kronor i form av insatser som t.ex. sänkt gräns för återbetalning av skatt på bränsle och återbetalning av skatt på el. Därutöver avskaffades ett antal registeravgifter och kontrollavgifter i syfte att stärka jordbrukets konkurrenskraft. Utskottet anförde även att det är viktigt att den svenska jordbruksproduktionen ges möjlighet att utvecklas (svar på interpellation 2010/11:105 Framtida CAP-beslut och interpellation 2010/11:117 CAP-reform). För att underlätta den utvecklingen måste jordbruket marknadsanpassas också i fortsättningen så att det kan producera det som konsumenterna efterfrågar. Ytterligare reformer av den gemensamma jordbrukspolitiken är nödvändiga. Landsbygdsminister Eskil Erlandsson har också redovisat att regeringen under förra mandatperioden fattade en rad beslut som gynnar svenska jordbruksföretag (svar på skriftlig fråga 2009/10:1025). Regeringen har bl.a. kraftigt minskat kostnaderna för regelkrånglet på jordbruksområdet samt tillsatt ett regelråd som ska granska alla lagförslag, så att de i fortsättningen blir så enkla som möjligt. Utskottet nämnde även att det inom ramen för landsbygdsprogrammet finns totalt 36 miljarder kronor för den svenska landsbygden – och här finns stora möjligheter till stöd för t.ex. grisföretagare som vill utveckla sin produktion.

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning i denna fråga.

Djurskydd m.m.

Som regeringen anför i skrivelsen (s. 210) finns inom EU ett regelverk för både djurskydd och djurhälsa. Enligt fördraget har unionen och medlemsstaterna skyldighet att ta hänsyn till djurens välfärd. Lagstiftningen om djurhälsa syftar dels till att underlätta handeln med djur och animaliska produkter inom EU utan att sprida sjukdomar, dels till att förhindra smitta från djur till människa.

Utskottet ansluter sig till den uppfattning regeringen redovisat i sin faktagpromemoria om att landsbygdsprogrammet ska få ett ökat fokus på sund djurhållning (2011/12:FPM30).

Utskottet har i betänkande 2010/11:MJU20 anfört följande om djurskyddsarbetet inom EU. Sverige arbetar aktivt inom bl.a. Världspanisorganisationen för djurhälsa (OIE) för att ta fram djurskyddsrekommendationer, och Sverige har vidare en pådrivande roll i Europarådets arbete på djurskyddsområdet. Sverige har ställt sig bakom antagandet av en djurskyddsdeklaration av FN och stod värd för ett möte under hösten 2009 som syftade till att främja antagandet av deklarationen. Inom Europarådet pågår det ett aktivt djurskyddsarbete inom ramen för konventionen om skydd av lantbrukets husdjur. Där finns en ständig kommitté som utarbetar bindande bestämmelser om olika djurslag. För närvarande bedrivs arbete om skydd av odlad fisk, om kaniner för köttproduktion och om nötkreatur. Kommittén uppdaterar även befintliga bestämmelser när ny forskning och kunskap blir aktuell. Sverige är representerat i denna grupp inom Europarådet och tar mycket aktiv del i arbetet och verkar för att djurskyddsnivån ska bli så hög som möjligt. De största svenska djurrättsorganisationerna är medlemmar i paraplyorganisationer inom EU och i internationella samfund och har möjlighet att verka internationellt. När det gäller frågan om Sveriges agerande i WTO-förhandlingar har Landsbyggsdepartementet framhållit att i fråga om djurskydd inom WTO är Sverige företrädare för fri handel samtidigt som Sverige arbetar för att förbättra djurskyddet internationellt. En av hörnstenarna i det internationella regelverket är att varje land har rätt att bestämma över sina egna produktions- och processmetoder och att importhindrande åtgärder inte får vidtas om inte den slutliga produkten påverkas eller det inte finns fara för hälsan bland djur och människor i det importerande landet. Det finns en risk att krav på att inkludera djurskydd kan användas i protektionistiska syften. Detta är inte minst något som utvecklingsländerna oroar sig för. Därför vill man inte se detta inkluderat. Innan det ens är realistiskt att diskutera att inkludera djurskydd i WTO:s regelverk i större utsträckning än i dag, är det nödvändigt att internationella standarder kommer till stånd. Det är något som Sverige aktivt arbetar för. Ett sätt att uppnå ett förbättrat djurskydd internationellt är enligt betänkandet att komma fram till multilaterala överenskommelser när det gäller djurskydd och att ta med frågan i bilaterala avtal mellan EU och tredjeländer. Vidare bör det uppmärksammas att näringens engagemang hela tiden ökar och att privata standarder skapas. Dessa kan i vissa fall vara mer

effektiva för att förbättra djurskyddet globalt än vad det är att förlita sig på att stater ska agera (bet. 2009/10:MJU12). Utskottet ville också framhålla att kommissionen 2006 antog EU:s första handlingsplan för djurskydd och djurs välbefinnande 2006–2010 i vilken strategiska och framtida åtgärder beskrivs. I den skrevs också in att en översyn av programmet skulle göras för att se vilka framtida åtgärder efter 2010 som kan vidtas.

När det gäller frågan om djurhälsan och användningen av antibiotika har utskottet tidigare anfört (bet. 2009/10:MJU12, bet. 2010/11:MJU20) att det i Sverige sedan många år råder enighet om att överdriven antibiotikaanvändning till djur ska motverkas. Sverige förbjöd all icke veterinärmedicinsk användning av antibiotika till djur för drygt 20 år sedan, och från 2006 gäller samma regler inom hela EU. I många länder utanför EU är det emellertid fortfarande tillåtet att använda antibiotika i tillväxtfrämjande syfte. Att rutinmässig antibiotikaanvändning är godkänd i ett land innebär emellertid inte automatiskt att alla producenter tillämpar det. Allt importerat kött kontrolleras av Livsmedelsverket och kontrollen omfattar bl.a. hormon- och antibiotikarester. Enligt vad utskottet hade inhämtat från Landsbyggsdepartementet är det inte möjligt att införa något generellt förbud mot import enligt det internationella regelverket inom WTO. En av hörnstenarna i det internationella handelsarbetet är att varje land har rätt att bestämma över sina egna produktions- och processmetoder och att importhindrande åtgärder inte får vidtas om det inte finns fara för hälsan bland djur och människor i det importerande landet. Sverige arbetar dock aktivt i olika internationella forum för att uppmärksamma andra länder på riskerna med en alltför omfattande antibiotikaanvändning.

Utskottet finner inte skäl att frånga sin tidigare uppfattning om djurskyddsarbetet inom EU.

Fiskefrågor

Den 13 juli 2011 presenterade kommissionen ett förslag till reformpaket för den gemensamma fiskeripolitiken. Som anförs i regeringens skrivelse (s. 213) är ett av kommissionens huvudsakliga mål med reformen att den gemensamma fiskeripolitiken ska tillämpa försiktighetsansatsen och att fiskeresurserna till 2015 ska återhämtas och förvaltas på en nivå som innebär maximalt hållbart nyttjande (Maximum Sustainable Yield, MSY) enligt den s.k. Johannesburgsdeklarationen som antogs vid världstoppmötet om hållbar utveckling år 2002. Andra viktiga inslag är att utkast av fisk ska fasas ut, att medlemsstaterna ska införa system med individuella överförbara kvoter samt en ökad regionalisering av beslutsfattandet. I reformpaketet ingår även ett förslag till ny marknadsordning med färre inslag av intervention.

Utskottet konstaterar att i förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om den gemensamma fiskeripolitiken (KOM(2011) 425) åläggs medlemsstaterna att införa ett nationellt system för överförbara fiskerättigheter för alla fartyg med undantag för fartyg med passiva redskap under

12 meter. Regeringen har i faktapromemoria 2011/12:FPM43 anfört att medlemsstaterna bör ges möjlighet att själva utforma överlåtbara fiskenyttjanderätter (transferable fishing concessions, TFC). För att de överlåtbara fiskenyttjanderätterna ska ha önskad effekt på kapacitetsutvecklingen bör huvuddelen av flottan omfattas, och regeringen anser att en uppdelning i en andel av den nationella kvoten ska ingå i överlåtbara fiskerättighetsystem, i stället för den nu föreslagna 12-metersgränsen. Regeringen anser också att giltighetstiden för de överlåtbara fiskenyttjanderätterna kan ifrågasättas och att en kortare period på minst 10 år bör gälla, i stället för de minst 15 år som föreslås av kommissionen. Dessutom anser regeringen att medlemsstaterna bör ges möjlighet att själva bestämma hur stor andel av den kvoten som går till fiskare som kan reserveras för att t.ex. främja vissa regioner, eller för selektiva fiskemetoder, nyrekrytering m.m. Om inte denna möjlighet ges anser regeringen att andelen bör höjas till minst 15 procent från de 5 procent som föreslås. Utskottet ansluter sig till regeringens uppfattning i denna fråga.

När det gäller fiskeavtal med tredjeländer har EU som anförs i skrivelsen (s. 213) sedan många år tillbaka avtal med tredjeländer om rätten att bedriva fiske mot finansiell ersättning. Regeringens hållning har varit att ta ställning från fall till fall. Avtalet med Marocko är ett särfall då det finns en folkrättslig aspekt eftersom Marockoavtalet omfattar ett ockuperat område – Västsahara. I februari 2011 röstade Sverige nej till ett förhandlingsmandat om att inleda förhandlingar om en förlängning av protokollet med Marocko. När det gäller EU:s partnerskapsavtal har regeringen enligt skrivelsen verkat för att fiske som bedrivs av EU-fartyg utanför unionen ska ske på samma villkor som i EU:s egna vatten. Det innebär att fisket ska vara hållbart och att det enbart ska ske på det överskott av bestånden som inte nyttjas nationellt.

Utskottet har behandlat frågan om fiskeavtal i utlåtande 2011/12:MJU7 med anledning av kommissionens meddelande om den gemensamma fiskeripolitikens internationella dimension (KOM(2011) 424). I meddelandet presenteras den nya inriktningen för den reformerade gemensamma fiskeripolitikens internationella dimension. Det framhålls att reformen av den gemensamma fiskeripolitiken har till syfte att garantera ett hållbart utnyttjande av havets levande resurser samtidigt som man arbetar mot solida ekonomiska resultat som inbegriper tillväxt och ökad sammanhållning i kustområdena. Avsikten med den nya inriktningen för den reformerade fiskeripolitikens internationella dimension är att projicera dessa principer internationellt och bidra till mer ansvarsfull förvaltning av det internationella fisket. Vidare anförs det att siktet är inställt på att mildra fiskets inverkan på de marina ekosystemen och på att uppnå ett hållbart utnyttjande av fiskbestånden på global nivå så att man till 2015 har kommit ned på fiskeridödlighetsnivåer som är förenliga med en maximal hållbar avkastning (Maximum Sustainable Yield, MSY). För att uppnå detta föreslår kommissionen ett antal åtgärder. Utskottet välkomnar i utlåtandet kommis-

sionens meddelande och stöder många av de reformer som kommissionen föreslår men understryker att politiken även måste genomföras i praktiken för att ge resultat. När det gäller de åtgärder kommissionen inledningsvis föreslår för att bidra till långsiktig hållbarhet i hela världen instämmer utskottet i det som kommissionen för fram. För att EU ska vara trovärdigt i internationella sammanhang anser utskottet emellertid att EU:s egen fiskeripolitik både internt och externt måste förbättras. Detta blir särskilt tydligt i förhållande till de s.k. partnerskapsavtalen mellan EU och tredjeländer. Det räcker inte med att åberopa principer i olika dokument om ingen tar ansvar för att de efterlevs. Enligt utlåtandet riskerar det att bli tomma ord att tala om att fiske bedrivs på överskottsresurser om de vetenskapliga kunskaperna om bestånden saknas eller om man över huvud taget inte känner till vilka andra länder som fiskar i samma vatten. Utskottet ställer sig i utlåtandet positivt till att ställa upp iakttagandet av mänskliga rättigheter som ett nödvändigt villkor för att ingå eller fortsätta samarbetet med tredjeländer på fiskeriområdet. För att denna princip ska kunna tillämpas, liksom principen om att avtalen ska stödja utvecklingen av en hållbar fiskesektor i partnerländerna och att ekonomiska bidrag ska komma den lokala fiskeindustrin till del, måste det finnas offentligt tillgängliga sociala och ekonomiska utvärderingar som är av tillräckligt god standard. Utskottet pekar i detta sammanhang på vikten av dessa utvärderingar och beklagar att kommissionens meddelande inte innehåller tillräckliga garantier för att dessa utvärderingar håller måttet och att de görs tillgängliga i tid. Vidare anför utskottet i utlåtandet att fisketillträdesrättigheterna ska bekostas av fiskefartygens ägare och inte belasta EU:s budget. Det är däremot viktigt att EU hjälper de länder som EU i dag har avtal med för att utveckla och stärka deras egen fiskeförvaltning genom både ekonomiskt stöd och kunskapsöverföring. Mot bakgrund av hur det ser ut i dag anser utskottet att EU, med kommissionen i spetsen, måste ställa krav. Förhandlingar ska inte inledas om nya avtal eller för att förnya protokoll om inte vissa grundläggande villkor är uppfyllda. Avslutningsvis framhåller utskottet i utlåtandet att det stöder kommissionens strävan att uppnå ett hållbart utnyttjande av fiskbestånden på global nivå till 2015 och att bidra till en mer ansvarsfull förvaltning av det internationella fisket.

Utskottet vidhåller den uppfattning som framfördes i utlåtandet.

Genetiskt modifierade organismer

När det gäller genetiskt modifierade organismer (GMO) anförs i skrivelsen (s. 221) att kommissionen den 27 juli 2010 presenterade ett förslag till en EU-förordning som tillfogade en artikel 26 b till direktiv 2001/18/EG som handlar om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön. Artikeln ska ge medlemsstaterna möjlighet att begränsa eller förbjuda odling av genetiskt modifierade organismer inom sina territorier även om den aktuella grödan har fått ett EU-godkännande för odling. Utöver det föreslogs inga förändringar när det gäller själva hanteringen av ansök-

ningar och godkännanden av genetiskt modifierade organismer i EU. Utskottet noterar att en diskussion om frågan hölls på miljörådets möte den 9 mars 2012. Utskottet har nyligen behandlat frågan om genetiskt modifierade organismer (bet. 2011/12:MJU11). Utskottet anförde att frågan om regelverket om dessa grödor tidigare har behandlats av utskottet vid en överläggning med regeringen i juni 2011. Från svenskt håll gällde generellt att man ville åstadkomma lösningar som säkrar miljön och hälsan och som samtidigt är i överensstämmelse med regelverket för den inre marknaden och för WTO. Kärnan i regelverket om genetiskt modifierade organismer, nämligen en vetenskapligt grundad riskbedömning från fall till fall av genetiskt modifierade organismer, skulle även i fortsättningen vara grunden för godkännande av dessa grödor inom EU. Vid överläggningen redovisade regeringen att EU har reformerat regelverket i striktare riktning flera gånger. Reformerna har hittills inte bidragit till att överbrygga motsättningarna mellan medlemsstaterna. Meningskiljaktigheterna i frågan om genetiskt modifierade organismer var så stora att det enligt regeringen kunde diskuteras om kommissionens förslag skulle kunna lösa dem. Även om det nuvarande regelverket i EU är föremål för oenighet fungerar det i den meningen att riskbedömningar görs och att ärenden handläggs av kommissionen även om det inte går att fatta beslut vare sig på kommitté- eller rådsnivå. Utgångspunkten för regeringens ståndpunkt var att förslag på detta område borde syfta till ett närmande mellan medlemsstaterna och innebära en förbättrad tillämpning av regelverket. Oförmågan att ta gemensamma beslut om tillstånd för användning av genetiskt modifierade organismer och den utdragna beslutsprocessen är på sikt ohållbar. Det är även oacceptabelt att en pågående handelstvist med USA inte avslutas. Regeringen välkomnade kommissionens ansträngningar för att lösa problemen på området, men man såg också svårigheter med det förslag som hade presenterats. För regeringen var det viktigt att kommissionens förslag utvecklas till att vara i överensstämmelse med fördragen och WTO:s regelverk. Sverige har därför framfört att det finns behov av att klarlägga frågor om den inre marknaden och WTO för att kunna göra en helhetsbedömning innan Sverige låser sig vid en slutgiltig ståndpunkt. För det fortsatta arbetet med att säkra miljön och hälsan var ett för regeringen centralt uppdrag i rådets slutsatser från 2008 en uppdatering av vägledningen för riskbedömningar. Sverige har klargjort vikten av att kommissionen återkommer med resultatet från uppdragen från rådets slutsatser 2008 för att kunna bedöma helheten av förslaget (prot. 2010/11:41, 2011-06-09).

Utskottet konstaterar sammanfattningsvis att de förslag som tas upp i nu aktuella motionsyrkanden antingen kan anses tillgodosedda eller i övrigt inte bör föranleda någon åtgärd från riksdagens sida. Motionerna 2011/12:U17 (S) yrkande 11, 2011/12:U18 (SD) yrkande 57 och 63 samt 2011/12:U19 (MP) yrkande 4 och 5 bör därmed avstyrkas av utrikesutskottet.

Vissa miljöpolitiska frågor m.m.

Motionerna

Enligt motion 2011/12:U17 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 12 bör EU ta initiativ till en internationell klimatinvesteringsgemenskap med ett gemensamt pris på utsläpp av koldioxid. Det är av stor vikt att Sverige nu fortsätter att med kraft stödja kommissionens ansträngningar att åstadkomma ett nytt Kyotoavtal. Det gäller t.ex. färdplanen för ett konkurrenskraftigt utsläppsnålt samhälle 2050. Sverige bör också ställa sig bakom kravet att gradera upp EU:s klimatmål till 2020 till 30 procents minskning jämfört med 1990. Sverige bör också driva frågan om hur EU:s ansvar för finansieringen av den gröna klimatfonden (Green Climate Fund) ska tas. I motionen anförs även att regeringen bör verka för att EU driver frågan om en forskarpanel för kemikalier inom FN. Enligt motionen bör regeringen driva frågor i EU kring de hormonstörande ämnena, t.ex. bisfenol A i livsmedelsförpackningar. Det är viktigt att regeringen fortsätter arbetet och överväger att införa egen nationell lagstiftning kring hormonstörande ämnen. Regeringen bör även inom EU arbeta för att fler konstaterat hormonstörande ämnen kommer upp på Reachs kandidatlista, att de nya rönen om kombinationseffekter för hormonstörande ämnen får konsekvensen att de klassas så att de hanteras med större försiktighet än tidigare och att tuffare gränsvärden sätts för hormonstörande ämnen. Över huvud taget behöver fler ämnen med farliga egenskaper föras in i Reachprocesser och på den s.k. kandidatlistan. Reach behöver också enligt motionen stärkas på många plan. Vidare anförs i motionen att den lista över hotade arter som skyddas i art- och habitatdirektivet bör omarbetas oftare. Regeringen bör i EU-arbeta för att nya arter som hotas kan föras upp på listan och arter där en gynnsam bevarande status uppnåtts kan avföras från listan.

I motion 2011/12:U18 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 64 anförs att Sverige ska verka för att EU:s färdplan mot ett resurseffektivt Europa inte genomförs. Kommissionens meddelande är i flera avseende radikalt där man återkommande ifrågasätter fundamenten i marknadsekonomin och ekonomisk tillväxt. Kommissionens slutsats grundas enligt motionen på en rad missuppfattningar, där den mest uppenbara är att resurseffektivitet inte skulle vara en del av marknaden. Ett effektivt användande av resurser är trots allt definitionen av marknadsekonomi. Enligt yrkande 65 i motionen bör Sverige verka för att strategin för biologisk mångfald i EU fram till 2020 inte genomförs. Med anledning av respektive lands unika miljö och olika förutsättningar är detta frågor som enligt motionen i första hand bör behandlas på nationell nivå. När det gäller t.ex. frågan om s.k. invasiva arter krävs det ingen EU-strategi.

Utskottets ställningstagande

Klimatfrågor

Som regeringen anför i skrivelsen (s. 218) fortsatte de internationella klimatförhandlingarna under året med fokus på att arbeta vidare mot en internationell klimatregim för tiden efter 2012. Två extra förhandlingssessioner hölls utöver det ordinarie mötet i Bonn i juni 2011 och partsmötet i Durban i november och december 2011. EU intog en ledande position vid samtliga dessa möten för att säkra en process mot ett framtida avtal. Vid sidan av de formella förhandlingarna hölls betydelsefulla möten i mindre grupper av länder i kompletterande processer, mer eller mindre knutna till klimatkonventionen. Rådsslutsatser antogs den 14 mars för att följa upp partsmötet i Cancún i slutet av 2010. Rådsslutsatser antogs också på miljørådet den 10 oktober om EU:s positioner inför partsmötet i Durban. I rådsslutsatserna inför Durban betonades EU:s öppenhet för en andra åtagandeperiod under Kyotoprotokollet som en del i en överenskommelse om en framtida, rättsligt bindande klimatregim. Ekofinrådet antog slutsatser om klimatfinansiering den 16 mars, den 4 oktober och 8 november. Europeiska rådet bekräftade EU:s position vid sitt möte den 23 oktober. I Durban kunde EU inta en central roll i förhandlingarna. Den öppenhet för en andra åtagandeperiod under Kyotoprotokollet som EU visade bidrog starkt till att parterna kunde enas om en färdplan mot en ny klimatöverenskommelse med rättslig verkan, som ska antas senast 2015 och börja gälla från 2020. Den allians som skapades mellan EU, de minst utvecklade länderna och de små ö-staterna (Aosis) var avgörande för de framsteg som nåddes. Att arbetet påbörjades med att operationalisera den gröna fonden för finansiering av klimatåtgärder i utvecklingsländerna var också en viktig framgång. Få framsteg gjordes däremot i den centrala frågan om att ytterligare begränsa utsläppen. Med nuvarande åtaganden kommer man inte att nå det i Cancún antagna 2-gradersmålet. På rådsmötet den 19 december diskuterades resultatet av klimatförhandlingarna. Som anförts i skrivelsen framförde Sverige bl.a. vikten av att höja ambitionerna för utsläppsminskningar samt att EU bör vara pådrivande i denna fråga.

Som framgår av skrivelsen presenterades meddelandet Färdplan för ett resurseffektivt Europa av kommissionen i september (se faktagruppmemorier 2011/12:FPM26). Färdplanen var ett av flera initiativ under det s.k. flaggskeppet resurseffektivitet vilket är en del av Europa 2020-processen, EU:s gemensamma sysselsättnings- och tillväxtstrategi. På miljørådet den 19 december antogs övergripande slutsatser om kommissionens meddelande. Färdplanen syftade till att integrera resurseffektivitet inom olika politikområden med målet att uppnå en konkurrenskraftig, resurseffektiv och koldioxidsnål ekonomi inom EU. I färdplanen angavs en vision för ett resurseffektivt Europa 2050, med målsättningar, s.k. milstolpar, som ska nås till 2020. Där lades också fram förslag till åtgärder för kommissionen och medlemsstaterna för att starta processen, bl.a. genom att åtgärderna

integreras i olika policy- och lagstiftningsförslag från kommissionen. Sverige välkomnade meddelandet i stort då en sparsam, effektiv och hållbar användning av resurser kan öka produktiviteten och förbättra de ekonomiska förutsättningarna för företagen. Samtidigt åstadkoms en minskad klimatpåverkan och minskad skadlig påverkan på miljön.

Som regeringen anför i skrivelsen antog kommissionen meddelandet Färdplan för ett konkurrenskraftigt utsläppsnålt samhälle 2050 den 8 mars 2011 (2011/12:FPM116). Färdplanen visade att medlemsstaterna till år 2030 och 2040 bör minska de inhemska utsläppen (dvs. exklusive tillgodoräknande av internationella insatser) med 40 procent respektive 60 procent jämfört med 1990 för att EU-målet om att minska utsläppen med 80–95 procent till 2050 ska kunna uppnås på ett kostnadseffektivt sätt. Meddelandet konstaterade också att de inhemska utsläppsminskningarna bör uppgå till 25 procent år 2020 för att EU ska befinna sig på den kostnadseffektiva utsläppsbanan. Kommissionens analys visade att med nuvarande åtgärder kommer EU att nå målet 20 procent inhemska minskningar av växthusgasutsläppen till 2020. Om den reviderade energieffektivitetsplanen skulle genomföras fullt ut skulle det bli möjligt för EU att överträffa det nuvarande målet och i stället uppnå 25 procent minskning av växthusgaser. Stora investeringar skulle behövas för att ställa om till en koldioxidsnål ekonomi. Kommissionen beräknar att ökningen av offentliga och privata investeringar behöver uppgå till ca 270 miljarder euro årligen under de kommande 40 åren. Avsevärda kostnadsbesparingar finns dock att räkna hem, genom t.ex. lägre energikostnader. Dessutom skulle importen av fossila bränslen till EU minskas med ökad försörjningstrygghet som följd. Lägre utsläpp av koldioxid är också förknippat med lägre utsläpp av miljö- och hälsoskadliga ämnen, vilket innebär positiva effekter för luftkvalitet och hälsa med minskade kostnader inom dessa områden till följd. Kommissionen menade vidare att nya arbetstillfällen kan komma att skapas av omställningen, givet att auktionsintäkter och koldioxidskatt används för att sänka skatten på arbete. Miljörådet kunde inte vid sitt möte den 21 juni komma överens om rådsslutsatser om kommissionens meddelande då slutsatserna blockerades av ett isolerat Polen. I stället antogs ordförandeslutsatser som stöddes av 26 av unionens 27 länder.

Som anförts i skrivelsen välkomnade Sverige kommissionens meddelande om en långsiktig strategi för ett konkurrenskraftigt koldioxidsnålt EU år 2050. Under förhandlingarna inför miljörådet i juni verkade Sverige kraftfullt för så tydliga och ambitiösa rådsslutsatser som möjligt. Sverige ansåg att EU:s långsiktiga klimatpolitik måste inriktas så att den är konsistent med målet att den globala medeltemperaturökningen ska hållas under två grader och med EU-målet om 80–95 procent utsläppsminskning till år 2050. Långsiktiga utsläppsmål skulle behövas för att ge näringslivet tillräcklig förutsägbarhet och skapa incitament för långsiktigt nödvändiga klimatinvesteringar.

Av den kommenterade dagordning inför miljörådet den 9 mars 2012 framgår att regeringen anser att det är mycket viktigt att miljörådet kan enas om en långsiktig strategi för ett konkurrenskraftigt utsläppsnålt EU år 2050 och om inriktningen för unionens långsiktiga klimatpolitik så att näringsliv och samhälle får efterfrågad vägledning. Regeringen anser att EU bör befästa sin ledande roll i klimatarbetet genom att visa hur en ambitiös klimatpolitik, i överensstämmelse med det övergripande målet om att den globala medeltemperaturen ska öka med högst två grader och med EU-målet om 80–95 procent utsläppsminskning till år 2050, också kan kombineras med ekonomisk tillväxt. Långsiktiga utsläppsmål behövs för att ge näringslivet tillräcklig förutsägbarhet och styra mot långsiktigt nödvändiga klimatinvesteringar. Regeringen anser att ett arbete för minskade växthusgasutsläpp i Europa också kan betyda konkurrensfördelar i den växande globala marknaden för resurseffektiva lösningar som bidrar till en omställning till en grön ekonomi. Regeringen verkar för att miljörådet ska välkomna kommissionens meddelande. Utifrån det aktuella förhandlingsläget kan det bli svårt att nå samsyn bland medlemsstaterna om ett omnämnande av milstolpen för 2020. Mot den bakgrunden är det viktigast för Sverige att säkerställa att rådsslutsatserna åtminstone bekräftar milstolparna för 2030 och 2040. Regeringen anser att det är hög tid för EU att staka ut vägen för klimatpolitiken bortom 2020 och anser att kommissionen bör ges i uppdrag att presentera förslag för hur EU kan minska utsläppen i tillräcklig omfattning med fokus mot 2030.

Vid miljörådet den 9 mars 2012 kunde miljöministrarna inte enas om färdplanen för ett EU med låga utsläpp 2050. I stället antog det danska ordförandeskapet slutsatser om färdplanen som alla medlemsländer utom Polen ställde sig bakom.

Utskottet stöder den ovan redovisade linje som regeringen driver när det gäller klimatfrågorna inom EU.

Kemikalier

Frågan om en forskarpanel för kemikalier behandlade utskottet i betänkande 2010/11:MJU15. Utskottet anförde bl.a. att när det gäller arbetet med kemikaliekontroll på global nivå enades världens regeringschefer vid FN:s världstoppmöte i Johannesburg 2002 om att minimera produktionen och användningen av miljö- och hälsofarliga kemikalier till 2020. Ett steg för att uppnå målet togs i februari 2006 med en global kemikaliestrategi, Saicm. Strategin ska främja en hållbar hantering av kemikalier och stödja arbetet mot målet. Den globala strategin ska skapa ett gemensamt system för en global kemikaliesäkerhet och lägga grunden till en förbättrad internationell kemikaliekontroll i utvecklingsländerna och en ökad förmåga att genomföra internationella åtaganden. I propositionen Svenska miljömål – för ett effektivare miljöarbete m.m. (prop. 2009/10:155) framhöll regeringen att insatser på internationell nivå inte bara handlar om att förebygga och begränsa spridningen av farliga ämnen, utan också om att skapa bättre

kemikaliehantering i utvecklingsländerna. En ökad produktion och användning av kemikalier i länder med bristande regelverk och tillsyn är en särskild utmaning i det internationella arbetet. Regeringen uppgav i propositionen att den avser att fortsätta att arbeta aktivt inom Saicm, Stockholmskonventionen, Baselkonventionen (transport av farligt avfall), Rotterdamkonventionen (farliga kemikalier och bekämpningsmedel i internationell handel), Montrealprotokollet (ozonnedbrytande ämnen) och i förhandlingarna om en ny global kvicksilverkonvention. Regeringen framhöll att en viktig del i det internationella arbetet är att förmå samtliga länder att delta. Kemikalieinspektionen och Sida har centrala roller genom att de ger bistånd och stöd till utvecklingsländerna. Det är särskilt betydelsefullt att fokusera på att överenskomna åtgärder genomförs och tillämpas. Regeringen uppgav också att den avser att verka för att arbetet med kemikalier inom FN:s kommission för hållbar utveckling (CSD) sker i nära anknytning till Saicm så att de två processerna ömsesidigt stöder varandra. Vidare uppgav regeringen att den avser att verka för att stärka samverkan mellan de internationella konventionerna om kemikalier och avfall, vilket på sikt skulle kunna resultera i en ramverkskonvention på området. Utskottet anförde i sitt betänkande att det internationella arbetet är av mycket stor betydelse för att produktionen och användningen av farliga ämnen ska minska. Utskottet utgick från att regeringen även fortsättningsvis är drivande för att skapa en starkare, mer effektiv och framåtsyftande global kemikaliepolitik.

Utskottet finner inte skäl att nu frånga sin tidigare uppfattning.

När det gäller hormonstörande ämnen anför regeringen i skrivelsen (s. 223) att Sverige vid miljørådet den 10 oktober 2011 tillsammans med Frankrike tog upp frågan om EU:s arbete med hormonstörande ämnen. Budskapet var att det finns en växande kunskap om riskerna med hormonstörande ämnen och att fler initiativ därför behöver tas inom gemenskapen för att bättre skydda barns hälsa. Initiativet välkomnades av flera medlemsstater. Kommissionen bekräftade att det pågick en studie om kunskapsläget och att resultaten skulle redovisas för rådet i början av 2012. Kommissionen förutsåg en diskussion om frågan under 2012 och att det kunde bli aktuellt att revidera gemenskapens strategi för hormonstörande ämnen.

Utskottet konstaterar att riksdagen sommaren 2010 beslutade om inriktningen för miljöpolitiken och ett effektivare miljömålssystem. Beslutet grundades på regeringens proposition Svenska miljömål – för ett effektivare miljöarbete m.m. (prop. 2009/10:155, bet. 2009/10:MJU25, rskr. 2009/10:377). I underlaget föreslogs bl.a. att miljö kvalitetsmålet för giftfri miljö skulle ses över i sin helhet och att en parlamentarisk beredning skulle inrättas för att nå en bred politisk samsyn kring miljöfrågorna. Miljömålsberedningen (M 2010:04) inrättades den 1 juli 2010. Av det första delbetänkandet från Miljömålsberedningen framgår att Sverige är ledande inom det europeiska samarbetet inom området giftfri miljö. När etappmål till miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö ska formuleras bör Sveriges ledande

roll bibehållas, enligt beredningen (Handlingsplan för att utveckla strategier i miljömålssystemet, SOU 2010:101). Miljömålsberedningen har lämnat vissa förslag till etappmål och dessa har strukturerats i två delar, dels att utveckla EU-lagstiftning och internationella konventioner, dels att Sverige går före nationellt (Etappmål i miljömålssystemet, SOU 2011:34).

Utskottet vill även framhålla att Kemikalieinspektionen har presenterat en handlingsplan för en giftfri vardag 2011–2014, Skydda barnen bättre (mars 2011). Av handlingsplanen framgår bl.a. att satsningar är nödvändiga i EU och internationellt inom områden där det finns förutsättningar att nå framgång. Arbete inom ramen för EU:s kemikalielagstiftning Reach prioriteras högt. Ambitionen i handlingsplanen är även att svenska företag påtagligt ska öka sitt arbete med kemikaliesäkerhet med fokus på utbyte av farliga kemikalier. Det är också viktigt att kraftigt öka tillsynen i Sverige av farliga ämnen i varor.

Regeringen beslutade den 9 juni 2011 om ett tilläggsdirektiv till Miljömålsberedningen (dir. 2011:50) Strategi för en giftfri miljö. Miljömålsberedningen ska ta fram en strategi för Sveriges arbete inom EU och internationellt för en giftfri miljö. I strategin ska även läkemedels påverkan på miljön behandlas. I uppdraget att ta fram denna strategi ingår att föreslå de etappmål, styrmedel och åtgärder som behövs för att uppnå generationsmålets delar om människors hälsa och om kretslopp fria från farliga ämnen samt miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö. Såväl de generella utgångspunkterna för formulering av strategier och etappmål i miljömålsarbetet som de utgångspunkter som är specifika för uppdraget ska beaktas i uppdraget. Hur hormonstörande ämnen ska klassificeras ingår bl.a. i uppdraget. Uppdraget ska redovisas senast den 15 juni 2012.

Kemikalieinspektionen ska prioritera arbetet med att inom ramen för EU:s kemikalielagstiftning Reach ta fram förslag på ämnen som bör föras upp på kandidatförteckningen för tillståndsprövningen eller begränsas (år 2011–2014). Regeringen har också framhållit att det är väsentligt att arbetet med att identifiera och föra upp ämnen på den s.k. kandidatlistan påskyndas. Detta var också ett av skälen till att regeringen föreslog att Kemikalieinspektionen skulle tillföras ökade resurser för att bedriva detta arbete (prop. 2010/11:1 utg.omr. 20 Allmän miljö- och naturvård, bet. 2010/11: MJU1, rskr. 2010/11:119).

Miljömålsberedningen har uppmärksammat att informationskraven för s.k. lågvolymännen ska ses över i samband med översynen av Reach 2018. Det vore, enligt beredningen, önskvärt att frågan behandlades tidigare (SOU 2011:34). Kemikalieinspektionen anser att informationskraven för kemikalier som hanteras i låga volymer är helt otillräckliga. Det är också ett av de viktigaste utvecklingsbehoven. Inspektionen föreslår att Sverige ska driva frågan om förbättringar av kraven inför den registrering av ca 20 000 ämnen som ska göras år 2018. Förbättringen ska inriktas på att

prioritera ämnen i gruppen som behöver testas vidare, inte på generella nya datakrav för alla ämnen. På sikt måste också ett krav på riskbedömning (kemikaliesäkerhetsrapport) gälla för lågvolymsämnena.

Utskottet konstaterar att det pågår ett intensivt arbete inom kemikalieområdet.

Biologisk mångfald

Utskottet anser liksom regeringen att det är ett angeläget, nödvändigt och värdefullt naturvårdsarbete som bedrivs i Europeiska unionen genom art- och habitatdirektivet (direktiv 92/43/EEG). I direktivet anges vilka arter och naturtyper som ska skyddas inom unionen. Det rör sig om över 1 000 arter, varav ca 150 finns i Sverige. Av 231 naturtyper har vi i landet 88. Direktivet antogs 1992 men började gälla i Sverige i samband med att Sverige blev medlem 1995. Sverige har uppmanat kommissionen att ta initiativ för att åstadkomma de ändringar som behövs för att regelverket på ett bättre sätt än i dag ska återspegla behovet av lokal och regional förankring, lokalt och regionalt beslutsfattande (brev till miljökommissionär Janez Potocnik 2011-08-17).

När det gäller EU:s arbete med biologisk mångfald anför regeringen i skrivelsen (s. 220) att kommissionen tillsammans med medlemsstaterna under 2011 har arbetat med att koordinera EU-interna frågor som rör biologisk mångfald i en särskild expertgrupp där Sverige har varit aktivt. I mars presenterade kommissionen ett meddelande om en strategi för biologisk mångfald i EU till 2020 (2010/11:FPM117). Meddelandet har som en viktig utgångspunkt de globala mål som beslutades inom konventionen om biologisk mångfald i Nagoya 2010. Strategin innehåller sex mål som svarar mot det överordnade målet för 2020. Strategin för biologisk mångfald i EU hade som mål att till 2020 bidra till att stoppa förlusten av biologisk mångfald, vända den negativa trenden samt bidra till EU:s övergång mot en resurseffektiv ekonomi. Strategin var även en integrerad del av Europa 2020-strategin. Sverige har tidigare agerat för att de rådsslutsatser som antogs om internationell biologisk mångfald under det svenska ordförandeskapet 2009 ska vara vägledande för EU:s interna mål samt att EU bör göra åtaganden att minska sin påverkan på biologisk mångfald globalt. Som ett led i arbetet med att ta fram en EU-strategi för biologisk mångfald antogs under 2010 rådsslutsatser om en vision till 2050 samt ett övergripande mål till 2020 för biologisk mångfald. Vid miljørådet den 21 juni antogs rådsslutsatser om kommissionens meddelande. I rådsslutsatserna gav miljöministrarna sitt stöd till strategin med förbehållet att ytterligare diskussioner om strategins åtgärder var nödvändiga. Vid miljørådet den 19 december antogs rådsslutsatser om genomförandet av EU:s strategi för biologisk mångfald. Sverige stödde enligt skrivelsen arbetet med framtagandet av strategin och har i huvudsak varit positiv till kommissionens meddelande.

Utskottet anser i likhet med vad regeringen anförde i budgetpropositionen för 2012 att värnandet av biologisk mångfald måste genomsyra alla politikområden och att varje sektor måste ta ett ansvar för sin påverkan på den biologiska mångfalden. EU-kommissionens förslag till en strategi för biologisk mångfald till 2020 syftar till att bidra till att stoppa förlusten av biologisk mångfald och förstörelsen av ekosystemtjänster och i möjligaste mån återställa dem, samt vara en del av EU:s övergång mot en resurseffektiv ekonomi och en integrerad del av Europa 2020-strategin. Den svenska naturen och dess artrikedom, ekosystem och ekosystemtjänster är en nationell resurs av oskattbar betydelse som utvecklas i samspel med ekosystem på global skala (prop. 2011/12:1 utg.omr. 20 s. 49).

Utskottet konstaterar sammanfattningsvis att de förslag som tas upp i de nu aktuella motionsyrkandena antingen kan anses tillgodosedda eller i övrigt inte bör föranleda något initiativ. Motionerna 2011/12:U17 (S) yrkande 12 samt 2011/12:U18 (SD) yrkandena 64 och 65 bör därför avstyrkas av utrikesutskottet.

Stockholm den 17 april 2012

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Bengt-Anders Johansson (M), Lars Hjalmered (M), Johan Löfstrand (S), Rune Wikström (M), Helén Pettersson i Umeå (S), Jan-Olof Larsson (S), Anita Brodén (FP), Sara Karlsson (S), Pyy Niemi (S), Åsa Coenraads (M), Helena Leander (MP), Irene Oskarsson (KD), Josef Fransson (SD), Jens Holm (V), Staffan Danielsson (C) och Tomas Avenborg (M).

Avvikande meningar

1. Vissa jordbrukspolitiska frågor m.m. (S)

Matilda Ernkrans (S), Johan Löfstrand (S), Helén Pettersson i Umeå (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S) och Pyy Niemi (S) anför:

Landsbygdsprogrammets andel av jordbruksbudgeten bör öka och en större del av budgeten ska vara ersättningar för kollektiva nyttigheter som investeringar för att minska jordbrukets klimat- och miljöpåverkan.

Vi är kritiska till delar av kommissionens förslag om den s.k. förgrönningen av direktstöden som det nu är utformat. Det är viktigt att det finns möjlighet till regional flexibilitet och undantag från förgröningskraven för de lantbrukare som har omfattande miljöåtagande i pelare II. Ett förslag är att kommissionen tar fram en EU-lista med förgröningsåtgärder från vilken medlemsstaterna sedan får möjlighet att välja ut åtgärder anpassade efter de regionala förutsättningar som råder. Ett annat är att avsätta ett påslag för den ekologiskt certifierade marken på 10 procent. Det skulle förenkla och innebära en tydligare stimulans till ekoodling än kommissionens ursprungsförslag.

Reformen av jordbrukspolitiken bör öka rättvisan. Den nuvarande skeva fördelningen av jordbruksstöd mellan medlemsländerna måste jämnas ut. Kommissionens förslag är inte tillräckligt. Vi föreslår att utjämningen i stället ska vara hälften av skillnaden mellan nationell nivå och 90-procentsnivån.

Det är allvarligt att kommissionens förslag inte ger tillräckliga möjligheter för ett medlemsland att öka fokus på sund djurhållning, och det är väsentligt att regeringen driver denna fråga med kraft i rådet. Vi vill också påminna regeringen om riksdagens tillkännagivande om djurtransporter som behandlas i miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2010/11:MJU20.

Vi vill dessutom påminna regeringen om det tillkännagivande som handlar om att regeringen med kraft ska verka för att förbudet mot azofärgämnen som livsmedelstillsats återinförs i Sverige inom ramen för EU:s regelverk (miljö- och jordbruksutskottet betänkande 2011/12:MJU10).

Vi anser liksom regeringen att det är viktigt att fiskeflottornas kapacitet överensstämmer med fiskemöjligheterna men vi delar inte regeringens uppfattning att överförbara fiskenyttjanderättigheter är rätt lösning. Dessa bör vara frivilliga för länderna att införa eftersom fisket skiljer sig utifrån medlemsländernas olika förutsättningar. Vi anser därför att regeringen bestämt ska säga nej till tvånget att varje land ska införa överlåtbara fiskenyttjanderättigheter.

En rad avtal mellan EU och tredjeländer om fiskerättigheter står nu på tur att behandlas av rådet och parlamentet. När det gäller avtal med utvecklingsländer menar vi att EU ska stödja dessa länders utveckling inom fiskesektorn och avstå från att nyttja fiskerätter fram till dess länderna har

en egen fiskekontroll och förvaltning som motsvarar de krav som ställs inom EU. Vi anser det viktigt att vi fortsätter att hjälpa de utvecklingsländer EU i dag har avtal med att utveckla och stärka sin fiskeförvaltning genom både ekonomiskt stöd och kunskapsöverföring. Men det innebär inte att vi ska underhålla en för stor fiskeflotta inom EU med fiskerätter som undergräver dessa länders möjligheter till både arbetstillfällen och möjlighet att försörja befolkningen med bra livsmedel. När regeringen bereder förslag från kommissionen inför avgöranden om ett svenskt ställningstagande i riksdagen är det väsentligt att regeringen utgår från de krav som ett enigt miljö- och jordbruksutskott har tagit ställning till, vilka finns redovisade i utlåtande 2011/12:MU7 från miljö- och jordbruksutskottet. När det gäller frågor om att inleda förhandlingar om nya avtal är det väsentligt att fiskekontroll och beståndsförvaltning finns på plats.

Under inledningen av 2012 har det danska ordförandeskapet försökt lösa den tvist som uppstått mellan medlemsländerna om möjligheten för enskilda länder att säga nej till genmodifierade sorter som blivit godkända i unionen. EU-nämnden gav Sverige mandat att stödja det danska kompromissförslaget. Vi menar att det är fullt rimligt att ett land ska kunna säga nej till GMO under de villkor som det danska ordförandeskapet har satt upp. Därför bör regeringen även fortsättningsvis arbeta för att frågan får en lösning i den riktningen.

Detta innebär att vi anser att utrikesutskottet bör tillstyrka motion 2011/12:U17 (S) yrkande 11.

2. Vissa jordbrukspolitiska frågor m.m. (MP, V)

Helena Leander (MP) och Jens Holm (V) anför:

EU:s resurser måste i högre grad gå till att möta nya hot, såsom klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald, jordförstörelse, vattenbrist och liknande. Åtgärder för att minska användningen av fossila bränslen och konstgödsel inom jordbruket borde ha en hög prioritet i EU.

Direktstöden bör fasas ut, och stöd bör i princip enbart betalas ut för miljönytta. Utformningen ska ske så att jordbruk kan bedrivas i hela landet. EU:s jordbrukspolitik är, trots vissa reformer, omodern och bygger i stor utsträckning på målformuleringar från efterkrigstiden. Den skapar en överskottssituation på EU-marknaden, vilket leder till att överskott dumpas på världsmarknaden och därigenom slår ut jordbruksproduktion i fattiga länder.

Fördelningen av EU-stödet måste hanteras. Skillnaden i stödnivåer mellan olika medlemsländer måste utjämnas. Genom att tydligare koppla stödet till miljöfaktorer skulle stödet delas på fler och mindre aktörer.

I skenet av en växande befolkning i världen och en globalt sett minskad åkerareal per person, bör självförsörjningsgraden av livsmedel och foder öka. EU:s exportsubventioner ska vara avskaffade till 2013 i enlighet med tidigare beslut. Det är viktigt att Sverige bevakar att så också blir fallet.

Detta innebär att vi anser att utrikesutskottet bör tillstyrka motion 2011/12:U19 (MP) yrkandena 4 och 5.

3. Vissa jordbrukspolitiska frågor m.m. (SD)

Josef Fransson (SD) anför:

När det gäller unionens handelspolitik och säkerställandet av ett svenskt djurskydd är Sverigedemokraterna i grunden positiva till frihandel men menar att avsteg från denna princip måste kunna göras undantagsvis. Ett exempel är import av djur som har utsatts för onödigt lidande. Just nu ser vi det anmärkningsvärda hända att Sverige, på grund av EU-beslut, inte kommer att kunna ha kvar gränsskyddet mot import av djur med multiresistenta bakterier och en rad andra sjukdomar. Detta är djupt olyckligt då antibiotikaanvändningen har varit på en relativt låg nivå i Sverige i jämförelse med andra länder i Europa. Vart det här nu tar vägen kan man verkligen vara bekymrad över. Om vi nu får en situation i Sverige där det antibiotika som finns tillgängligt visar sig vara verkningslöst är det inget annat än ett farligt steg bakåt i utvecklingen.

Sverige ska verka för att alla EU:s fiskepartnersavtal som inte handlar om byte av kvoter avvecklas. Vi ifrågasätter kostnadseffektiviteten i framför allt fiskeavtalen och ser helst att avtalen inte förlängs när det gäller utvecklingsländerna. Man använder fiskeripolitiken och pengar från den svenska medlemsavgiften, där Sverige är stora nettobetalarare, för att upprätthålla en fiskeflotta, främst i Spanien och Portugal, som borde ha anpassats till hållbara fiskerivåer vid det här laget.

Detta innebär att Sverigedemokraterna anser att utrikesutskottet bör tillstyrka motion 2011/12:U18 (SD) yrkandena 57 och 63.

4. Vissa miljöpolitiska frågor m.m. (S, MP, V)

Matilda Ernkrans (S), Johan Löfstrand (S), Helén Pettersson i Umeå (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyry Niemi (S), Helena Leander (MP) och Jens Holm (V) anför:

Vi föreslår att länder i Europa, däribland Sverige, tar ett nytt initiativ i klimatförhandlingarna som inte handlar om att dela bördorna av omställningen utan att dela möjligheterna och fördelarna. EU bör ta initiativ till en internationell klimatinvesteringsgemenskap med länder som ser fördelarna med att ligga i framkant och som delar oron för klimatförändringarnas konsekvenser. En sådan gemenskap skulle kunna få fart på investeringar och omställning genom att skapa ett gemensamt pris på utsläpp av koldioxid. Kraven är stora på att EU tar ansvar för utvecklingen inför de fortsatta förhandlingarna, ansvar för att få till stånd ett nytt Kyotoavtal och ansvar för att medlemsstaterna gör egna inhemska utsläppsminskningar, vilket är det enda som kan ge trovärdighet när man ställer krav på andra länder. Det är av oerhörd vikt att Sverige nu fortsätter att med kraft stödja kommissionens ansträngningar att åstadkomma detta. Det

gäller t.ex. färdplanen för ett konkurrenskraftigt utsläppsnålt samhälle 2050, som behandlats i rådet och som Polen blockerat. Sverige bör också ställa sig bakom kravet att gradera upp EU:s klimatmål till 2020 till 30 procents minskning jämfört med 1990. Vi uppfattar att regeringen förespråkade att EU:s utsläppsminskningar till stor del ska genomföras i utvecklingsländerna. Detta strider mot den analys som kommissionen gjort i färdplanen. EU tjänar på att genomföra åtgärder på hemmaplan, och det svenska agerandet gör att Sverige tappar i trovärdighet i EU. Sverige bör också driva på för att EU ska ta fram förslag om hur EU:s ansvar för finansieringen av den gröna klimatfonden (Green Climate Fund) ska tas.

Kemikaliespridningen är ett av de stora miljöhoten i världen just nu. Vi menar att FN behöver tillsätta en forskarpanel så som redan gjorts för klimat och som planeras för biologisk mångfald. Regeringen bör verka för att EU driver denna fråga.

De hormonstörande ämnena har den senaste tiden uppmärksammats. Vi anser att regeringen bör driva frågor kring dessa ämnen i EU. Vi ser det som mycket positivt att den svenska regeringen vid miljørådet den 10 oktober 2011 tillsammans med Frankrike tog upp frågan om EU:s arbete med hormonstörande ämnen. Kommissionen bekräftade att det pågick en studie om kunskapsläget och att resultatet av den skulle redovisas för rådet i början av 2012. Sedan dess har lite hänt och flera länder har infört nationella restriktioner kring det hormonstörande ämnet bisfenol A i livsmedelsförpackningar. Vi menar att det är viktigt att regeringen fortsätter arbetet och överväger att införa egen nationell lagstiftning kring hormonstörande ämnen som en del i arbetet.

Regeringen bör inom EU arbeta för att fler konstaterat hormonstörande ämnen kommer upp på Reachs kandidatlista, för att de nya rönen om kombinationseffekter för hormonstörande ämnen får konsekvensen att de klassas så att de hanteras med större försiktighet än tidigare och för att tuffare gränsvärden sätts för hormonstörande ämnen.

Över huvud taget behöver fler ämnen med farliga egenskaper föras in i Reachprocesser och på den s.k. kandidatlistan. Reach behöver också stärkas på många plan. Bland annat bör substitutionsprincipen och försiktighetsprincipen skärpas och lågvolymännen inkluderas. Även nanopartiklar bör granskas för att se om de uppfyller kraven för att införas på kandidatlistan.

Vi vill i detta sammanhang även påminna regeringen om riksdagens tillkännagivande i frågan om användningen av bekämpningsmedlet parakvat (miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2010/11:MJU15).

Ett av EU:s starkaste redskap för att klara den biologiska mångfalden är art- och habitatdirektivet. Det är en EU-reglering som visar att frågorna om biologisk mångfald är gränsoverskridande. Men vi vill se att den lista över hotade arter som skyddas i direktivet omarbetas oftare. Regeringen

bör i EU arbeta för att nya arter som hotas kan föras upp på listan och arter där en gynnsam bevarande status uppnåtts kan avföras från listan. Det behövs en mekanism i direktivet för detta.

Detta innebär att vi anser att utrikesutskottet bör tillstyrka motion 2011/12:U17 (S) yrkande 12.

5. Vissa miljöpolitiska frågor m.m. (SD)

Josef Fransson (SD) anför:

Sverige ska verka för att färdplanen mot ett resurseffektivt Europa inte genomförs. Kommissionens meddelande är i flera avseende radikalt där man återkommande ifrågasätter fundamenten i marknadsekonomin och ekonomisk tillväxt. Det är nationellt få partier som öppet ifrågasatt om vi ska ha ekonomisk tillväxt. Kommissionens slutsats grundas på en rad missuppfattningar, där den mest uppenbara är att resurseffektivitet inte skulle vara en del av marknaden. Ett effektivt användande av resurser är trots allt definitionen av marknadsekonomi. Att slöseri med resurser skulle vara lönsamt faller på sin egen orimlighet.

Sverige ska även verka för att strategin för biologisk mångfald i EU fram till 2020 inte genomförs. Sverigedemokraterna anser att detta, med anledning av respektive lands unika miljö och olika förutsättningar, är frågor som i första hand bör behandlas på nationell nivå. När det gäller t.ex. frågan om s.k. invasiva arter krävs ingen EU-strategi.

Detta innebär att Sverigedemokraterna anser att utrikesutskottet bör tillstyrka motion 2011/12:U18 (SD) yrkandena 64 och 65.

BILAGA 9

Näringsutskottets yttrande

Utdrag ur **UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2011/12: 27**
PROTOKOLL

DATUM 2012-04-12
 TID 10.00-10.40

§ 3 Fråga om yttrande över berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2011

Utskottet behandlade fråga om yttrande till utrikesutskottet över regeringens skrivelse 2011/12:105 med berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2011 samt motioner.

Utskottet beslutade att inte avge yttrande. I stället beslutade utskottet att genom protokollsutdrag hänvisa utrikesutskottet till näringsutskottets behandling under innevarande riksmöte om frågor om:

- EU:s energipolitik dels i betänkande 2011/12:NU3 Utgiftsområde 21 Energi, dels i utlåtande 2011/12:NU20 Energifärdplan för 2050, dels i genomförda överläggningar med energiminister Anna-Karin Hatt och med statssekreterare Daniel Johansson (se prot. 2011/12:4 § 1-2 och prot. 2011/12:10 § 1),
- handelspolitikens inriktning i betänkande 2011/12:NU13 Handelspolitiska frågor,

EU:s sammanhållningspolitik dels i betänkande 2011/12:NU2 Utgiftsområde 19 Regional, dels i genomförd överläggning med näringsminister Annie Lööf (se prot. 2011/12:11 § 1 och prot. 2011/12:12 § 2).

Vid protokollet

Bibi Junntila

Rätt utdraget intygar:

Bibi Junntila

Exp. 2012-04-17
Utrikesutskottet

BILAGA 10

EU-nämndens yttrande

Verksamheten i Europeiska unionen under 2011 (skr. 2011/12:105)

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet beslutade den 29 mars att ge EU-nämnden tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2011/12:105 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2011.

Regeringens skrivelse

I skrivelsen om verksamheten i Europeiska unionen under 2011 behandlas den övergripande utvecklingen i EU (del 1), horisontella frågor under allmänna rådet (del 2), EU:s förbindelser med omvärlden (del 3), ekonomiska och finansiella frågor (del 4), rättsliga och inrikes frågor (del 5), sysselsättning och socialpolitik, hälso- och sjukvård (del 6), konkurrenskraftsfrågor (del 7), transport, telekom och energi (del 8), jordbruk, fiske och livsmedel (del 9), miljö (del 10), utbildning, ungdom, kultur och idrott (del 11) samt EU:s institutioner (del 12). I bilagor redogör regeringen också för mål av svenskt intresse vid EU-domstolen och tribunalen, för pågående överträdelseärenden mot Sverige samt för beslut i ministerrådet som Sverige inte stöttat.

EU-nämnden

Synpunkter av övergripande karaktär

EU-nämnden vill även detta år uttrycka sin uppskattning av skrivelsen, som ger en bred översikt över det gångna årets verksamhet i EU.

Relationen mellan regeringen och riksdagen behandlas övergripande i skrivelsens *avsnitt 1.1 Information till, överläggningar och samråd med riksdagen*. EU-nämnden kan konstatera att det fortsatt finns behov av beredning av angelägna EU-frågor i både sakutskott och nämnd. De förändrade arbetsformer som infördes 2007, som bl.a. poängterar vikten av överläggningar tidigt i EU:s beslutsprocess i sakutskotten, bör därmed fortsatt tillämpas och utvecklas. Nämnden noterar också att antalet överläggningar i sakutskotten ökat markant under 2011 jämfört med 2010, vilket nämnden ser mycket positivt på. Nämndens kansli närvarar vid flertalet överläggningar i EU-frågor i sakutskotten. Detta utgör ett viktigt led i kansliets arbete med att förbereda samråden i nämnden. Tjänstemän från sakutskotten närvarar också ofta vid samråden i nämnden. Nämnden välkomnar denna utveckling. Genom de tidiga överläggningarna ges möjlighet till fördjupad kunskap och diskussion och ett klagörande av opinionsläget på ett tidigt stadium i förhandlingsprocessen, då även möjligheten att påverka resultatet av förhandlingen är som störst. Överläggningarnas resultat dokumenteras i utskottens protokoll, vilket ger partierna möjlighet att precisera sin inställning. Resultatet av tidiga överläggningar i utskotten ger också regeringen möjlighet att vid behov anpassa sitt förslag till svensk ståndpunkt. För att samråden i EU-nämnden ska hålla avsedd kvalitet är det, som tidigare anförts från nämndens sida, av största vikt att frågorna är väl beredda inom riksdagen när de kommer upp inför beslut i rådet. Diskussionen i nämnden och partiernas inställning framgår av de stenografiska uppteckningarna från samråden i EU-nämnden. Protokollen och uppteckningarna finns att läsa på riksdagens webbplats.

Som noteras i skrivelsens avsnitt 1.1 ägde samråd rum inför samtliga möten i Europeiska rådet och ministerrådet. Liksom tidigare vill nämnden framhålla att kontakterna mellan riksdagen och regeringen respektive Regeringskansliet präglats av god samarbetsanda, skyndsamt och effektiv handläggning och beredskap till nödvändig flexibilitet. Det kan framhållas att regeringen som regel har fått stöd för sina ståndpunkter, men det har vid några tillfällen förekommit stöd för oppositionen.

Arbetet i nämnden präglades under 2011 till stor del av den ekonomiska och finansiella krisen samt av den arabiska våren och strävan efter demokrati i EU:s närområden. Liksom under föregående år hanterade nämnden ett påfallande stort antal brådskande skriftliga samråd (utöver den troliga A-punktlistan) vilket ställer höga krav på nämndens ledamöter att reagera på samråden även under kvällar och helger. Inflödet av troliga A-punkter för

skriftligt samråd, som kommer från EU:s ministerråd, har varit allt mer ore-gelbundet, och ibland med mycket korta svarsfrister.

Nämnden har också funnit anledning att särskilt uppmärksamma ett antal av regeringens sekretessbedömningar när det gäller EU-dokument som före-läggs nämnden, eftersom sekretess försvårar diskussionen bl.a. vid samråd som är öppna för allmänheten. Nämnden har vid återkommande tillfällen efterfrågat en större öppenhet från Regeringskansliets sida, bl.a. genom en mer omsorgsfull sekretessbedömning i varje enskilt fall av dokument som sänds till riksdagen.

Nämnden har hållit samråd per telefon en gång under året, den 9 decem-ber. Det extra samrådet sammankallades med kort varsel i anledning av Euro-peiska rådet som hölls samma dag och avsåg utkastet till slutsatser från mötet. Samrådet gällde eventuella fördragsändringar föranledda av ökade krav på ekonomisk styrning och förstärkning av den budgetära disciplinen för euro-länderna.

Regeringen informerade den 30 november den s.k. beredningsgruppen, som består av företrädare för varje parti, om långtidsbudgeten. Nämnden ser positivt på denna kompletterande informella dialogform, eftersom den ger utrymme för mer detaljerad information från regeringens sida. Berednings-gruppen informeras även under 2012 i denna fråga.

Det kan konstateras att det som nämnden anförde om 2008 års verksamhet äger giltighet också i fortsättningen: att EU utvecklas i breda stråk som berör olika politikområden inom samarbetet och som därmed ställer stora krav på samordning inom regeringen, men också inom riksdagen. Exempel på detta under 2011 är Europa 2020-strategin, den nya planeringscykeln (terminen) och den förstärkta ekonomiska styrningen, översynen av den gemensamma jordbrukspolitiken och även sammanhållningspolitiken, kopplat till arbetet med den fleråriga budgetramen. Ett annat exempel är händelseutvecklingen i EU:s grannskap och diskussioner om asyl- och migrationspolitiken samt den fria rörligheten för personer inom EU. Komplexiteten i EU-frågorna ökar därmed och frågor behandlas parallellt i olika rådskonstellationer, vilket gör det allt viktigare att behålla överblicken genom ett sammanhållande, politiskt sammansatt organ som EU-nämnden. Samtidigt gör den tilltagande komplexi-teten det nödvändigt att utskotten tar en än större del av arbetet.

Synpunkter med anledning av de olika avsnitten

I det följande lyfter EU-nämnden fram några utvecklingslinjer och enskilda frågor som är av intresse för att belysa samrådet mellan regeringen och nämnden. Nämnden vill också uppmärksamma att det i regeringens skrivelse används ett språkbruk som ibland varierar när det gäller relationen mellan riksdag och regering: med EU-nämnden sker *samråd* och information, medan det med utskotten sker *överläggning* och information.

När det gäller *den övergripande utvecklingen i EU (del 1)* kan det konsta-teras att ett frågekomplex som präglat Europeiska rådets möten (med förbere-delser i allmänna rådet) varit utvecklingen i Nordafrika och den arabiska

våren med dess konsekvenser. Utvecklingen i de olika länderna har diskuterats i utrikesrådet och relaterade frågor har stått på dagordningen i rådet för rättsliga och inrikes frågor. Samråd i EU-nämnden har således sammantaget skett ett stort antal gånger i dessa frågor inför möten i tre rådskonstellationer samt Europeiska rådet. Den arabiska våren och strävan efter demokrati i EU:s närområde har även lett till ett betydande antal skriftliga samråd vad gällt beslut om restriktiva åtgärder.

Genomförandet av Europa 2020-strategin och den första europeiska terminen för årlig granskning av medlemsstaternas ekonomiska politik är frågor av horisontell karaktär som har behandlats återkommande i nämnden även under 2011. Frågor som dessa ställer krav på samordning och en god helhetssyn vid behandlingen i nämnden. Både Europa 2020-strategin och den europeiska terminen har behandlats i flera rådskonstellationer och även i nämnden inför dessa rådsmöten. Nämndens ledamöter har därmed fått en god överblick över de olika frågeställningar som ett och samma EU-förslag kan ge upphov till. Frågorna om ekonomisk och finansiell styrning har varit i särskilt fokus, liksom sysselsättningsdelarna. En majoritet i nämnden (S, MP, SD och V) hade t.ex. synpunkter på rådsslutsatserna i Epsco-rådet i mars om den gemensamma sysselsättningsrapporten, där majoriteten efterlyste tydliga skrivningar om arbetsmarknadens parter autonomi, respekt för ingångna avtal på arbetsmarknaden samt om att motverka alla former av social dumpning. Det fanns också stöd i nämnden inför Epsco-rådet i juni för att stryka en mening ur regeringens ståndpunkt om att sysselsättningsdelarna i de landsspecifika rekommendationerna för 2011 låg väl i linje med regeringens politik och insatser.

När det gäller *horisontella frågor under allmänna rådet (del 2)* fortsatte utvidgningsprocessen och EU beslutade att välkomna Kroatien som den 28:e medlemsstaten fr.o.m. den 1 juli 2013. Det fanns ett enigt stöd i nämnden vid samråd inför Europeiska rådets möte den 9 december. Regeringen har också samrått med nämnden om både 2012 års budget och inlett förhandlingarna om den fleråriga budgetramen för 2014–2020. Sambandet mellan förhandlingarna om den nya gemensamma jordbrukspolitiken samt EU:s nya sammanhållningspolitik och förhandlingarna om långtidsbudgeten uppmärksammades särskilt vid samråd inför möten i såväl allmänna rådet som möten i rådet för jordbruk och fiske. Regeringen har fått stöd för sin allmänt budgetrestriktiva hållning avseende såväl 2012 års budget som den fleråriga budgetramen.

När det gäller *EU:s förbindelser med omvärlden (del 3)* har ett stort antal samråd i nämnden gällt utvecklingen i Nordafrika, den arabiska våren och strävan efter demokrati i EU:s närområde (bl.a. Tunisien, Egypten, Libyen och Syrien, liksom även Bahrain och Jemen). Vid dessa samråd har i nämndens diskussioner understrukits vikten av respekt för mänskliga rättigheter och demokratiseringsprocesser samt skydd mot övergrepp på civila, liksom vid samråd om bl.a. fredsprocessen i Mellanöstern, Vitryssland, Ukraina, Somalia, Sudan och Sydsudan. Utvecklingen i ett flertal länder har föranlett EU att besluta om restriktiva åtgärder, i vissa fall med successivt skärpta

åtgärder. Bland annat har det gällt länder inom ramen för de arabiska upproren samt Vitryssland. Samråd har skett i EU-nämnden inför varje sådant beslut. Med hänsyn till den korta tidsrymd som har stått till förfogande har dessa samråd oftast skett i skriftlig form.

Samråden om *ekonomiska och finansiella frågor (del 4)* under 2011 dominerades åter av frågor knutna till den ekonomiska och finansiella krisen. Stöd till medlemsstater med akuta ekonomiska problem – Grekland, Irland och Portugal – och den europeiska stabiliseringsmekanismen har varit föremål för ett flertal möten. Inför rådsmöten i slutet av året diskuterades även förslaget till en s.k. finanspakt genom fördragsändring eller ett mellanstatligt avtal.

Förslagen till nya regler om ekonomisk styrning, som utgör ett svar på den ekonomiska och finansiella krisen genom förbättrat informationsutbyte och utökad insyn och utökat samråd mellan medlemsstaterna, har utgjort en annan viktig fråga. Sex av förslagen antogs av rådet och Europaparlamentet i september och förslag till två nya och kompletterande rättsakter presenterades i rådet i oktober. Den fortsatta tillämpningen av den europeiska terminen, som utgör en årlig granskningssykel för medlemsstaternas ekonomiska politik avsedd att stödja medlemsstaterna i deras ekonomiska reformer föranledda bl.a. av den ekonomiska krisen, berör ett flertal av rådets konstellationer, men samordnas i rådet för ekonomiska och finansiella frågor. Antagandet av rekommendationer till medlemsstaterna inom ramen för den europeiska terminen var en fråga som föranledde samråd med EU-nämnden vid ett flertal tillfällen. Regeringen har i regel fått stöd av en bred majoritet i EU-nämnden avseende dessa frågor (se dock nämndens ställningstagande i sysselsättningsdelarna inför Epsco-rådet i mars 2011 under del 1 ovan). Inom ramen för samråd avseende förslaget till budgetram 2014–2020 har förslaget om en skatt på finansiella transaktioner föranlett avvikande meningar vid flera tillfällen. Det fanns stöd i nämnden för att Sverige avvisar deltagande i den föreslagna mellanstatliga s.k. Euro plus-pakten, vilken syftar till samordning på olika politikområden för ökad tillväxt. Allianspartierna (M, FP, C och KD) hade avvikande mening, som gick ut på att Sverige i dag inte är i position att ta ställning till deltagande i Euro plus-pakten.

Frågorna om asyl- och migrationspolitik har nära samband med EU:s yttre förbindelser. Även när det gäller *rättsliga och inrikes frågor (del 5)* har samrådet i nämnden färgats av händelseutvecklingen i Nordafrika och länder i Mellanöstern. Vid EU-nämndens samråd har i dessa sammanhang frågor om migration och asyl samt flyktingströmmarnas väg till följd av situationen i bl.a. Libyen diskuterats. Även Schengensamarbetet har stått i fokus. Kommissionens meddelande om migration och inrättande av inre gränskontroll, som presenterades i september, har föranlett en ingående diskussion i nämnden. Gränskontroll har också diskuterats i samband med samråd om Frontex-förordningen.

När det gäller samrådet kring *sysselsättning och socialpolitik, hälso- och sjukvård (del 6)* har nämnden diskuterat sysselsättningsfrågorna kopplade till Europa 2020-strategin och den europeiska terminen, se ovan under del 1.

EU-nämnden har inom ramen för samråden avseende *konkurrenskraftsfrågor (del 7)* behandlat frågan om reglering av Europeiska unionens patent och beslutet att genomföra regleringen som ett s.k. fördjupat samarbete med 25 deltagande medlemsstater. Därefter har institutionella frågor relaterade till patentet behandlats vid ett flertal tillfällen. Inom ramen för Europa 2020-strategin behandlades vid ett flertal tillfällen de s.k. flaggskeppsinitiativen ”En integrerad industripolitik för en globaliserad värld” och ”Innovationsunionen” som berör såväl forsknings- som industriaspekter. Vidare har ett antal nya regleringar av småföretagande och regelförenkling behandlats. EU-nämnden har stöttat regeringen med en bred majoritet. Vid behandlingen av frågor om regelförenkling för småföretag har därav berörd arbetsrättslig reglering föranlett avvikande meningar.

När det gäller *jordbruk, fiske och livsmedel (del 9)* har översynen av den gemensamma jordbrukspolitikerna och reformen av den gemensamma fiskeripolitiken stått i fortsatt fokus under flera samråd inför möten i jordbruks- och fiskerirådet. På fiskeområdet har en majoritet av nämndens ledamöter (S, MP, SD och V) inte ställt sig bakom regeringens förslag till svensk ståndpunkt vad gäller flera av EU:s fiskepartnerskapsavtal med tredjeländer, vilket föranlett att regeringen inte stöttat fyra beslut i ministerrådet på fiskeområdet (se även bilaga 3 i regeringens skrivelse). Majoriteten i nämnden har bl.a. påtalat bristande skydd för mänskliga rättigheter i de avtalssslutande tredjeländerna och bristande utvärdering av avtalens miljömässiga och socioekonomiska konsekvenser samt bristande kostnadseffektivitet som grund för att rösta emot avtalen.

På *miljöområdet (del 10)* har klimatförändringar och behovet av utsläppsminskningar fortsatt diskuterats återkommande i nämnden under året, dels för att följa upp partsmötet i Cancún i slutet av 2010, dels som förberedelser inför partsmötet i Durban i november–december 2011.

Stockholm den 16 april 2012

På EU-nämndens vägnar

Carl B Hamilton

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carl B Hamilton (FP), Marie Granlund (S), Gustav Blix (M), Susanna Haby (M), Bo Bernhardsson (S), Marta Obminska (M), Kerstin Haglö (S), Lars Hjalmered (M), Börje Vestlund (S), Pyry Niemi (S), Fredrick Federley (C), Carina Ohlsson (S), Elisabeth Svantesson (M), Ulf Holm (MP), Désirée Pethrus (KD), Johnny Skalin (SD), Lars Ohly (V).

Särskilt yttrande

Berättelsen om verksamheten i Europeiska unionen under 2011 (SD)

Johnny Skalin (SD) anför:

Sverigedemokraterna vill särskilt lyfta tre frågor som inte, enligt vår mening, får tillräcklig belysning i yttrandet (2011/12:EUN1y).

Först kan konstateras att arbetet med samråd inför varje ministermöte är ett utmärkt sätt att, som yttrandet nämner, behålla överblicken i de strategiska utvecklingar som EU genomgår. Dock kvarstår problematiken med den parallella behandlingen i sakutskotten och EU-nämnden. I mångt och mycket torde informationen från regeringen kunna vara fylligare och fler av detaljerna i sakfrågor kunna avhandlas i antingen sammansatta utskott, som beredningsgruppen, eller genom en riktlinjedebatt i EU-nämnden med efterföljande detaljbehandling i sakutskotten.

En annan fråga som löpande har diskuterats är utformningen av den skriftliga återrapporteringen. EU-nämnden har vid ett antal tillfällen efterfrågat utförligare, och kanske framförallt enhetlig, skriftlig information om vad som förevarit vid ministerrådets möten. Lämpligen borde regeringskansliet se till att samtliga departement ges en uppsättning instruktioner i hur en återrapportering lämpligen bör vara utformad.

Slutligen hade 2011 varit ett ypperligt tillfälle för regeringen och EU-nämnden, eventuellt i samråd med Konstitutionsutskottet, att ta upp frågan om problematiken med att regeringen vid tillfälle väljer att lägga ned sin röst i ministerrådet. För det fall att EU-nämnden ger ansvarigt statsråd i uppdrag att inte acceptera vissa beslut, torde man även kunna förvänta sig att statsrådet även agerar utifrån detta eller ger en utförlig förklaring till riksdagen för varför ansvarigt statsråd inte hörsammade nämnden.